

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Zeynep TOPRAK

HAZĀ KİTĀBÜ'L-'İLM-İ HĀL VE HAZĀ KİTĀBÜ'L-FÜTÜVVET-NĀME
(GİRİŞ-METİN-DİZİN)

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2022

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Zeynep TOPRAK

HAZĀ KĪTĀBŪ'L-‘İLM-İ HĀL VE HAZĀ KĪTĀBŪ'L-FŪTŪVVET-NĀME
(GİRİŞ-METİN-DİZİN)

Danışman

Prof. Dr. Abdullah KÖK

Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2022

Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Zeynep TOPRAK'ın bu çalışması, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. M. Vefa NALBANT (İmza)

Üye (Danışmanı) : Prof. Dr. Abdullah KÖK (İmza)

Üye : Doç. Dr. Enfel DOĞAN (İmza)

Tez Başlığı: HAZĀ KĪTĀBŪ'L-'İLM-İ HĀL VE HAZĀ KĪTĀBŪ'L-FŪTŪVVET-NĀME
(GİRİŞ-METİN-DİZİN)

Tez Savunma Tarihi : 28/06/2022

Mezuniyet Tarihi : 28/07/2022

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “HAZĀ KĪTĀBŪ'L-‘İLM-İ HĀL VE HAZĀ KĪTĀBŪ'L-FŪTŪVVET-NĀME (GİRİŞ-METİN-DİZİN)” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımda yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

İmza

Zeynep TOPRAK

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU BEYAN BELGESİ

Öğrenci Bilgileri	
Adı-Soyadı	Zeynep TOPRAK
Öğrenci Numarası	20185242032
Anabilim Dalı	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Danışman Öğretim Üyesi Bilgileri	
Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Abdullah KÖK
Yüksek Lisans Tez Başlığı	HAZÂ KİTÂBÜ'L-İLM-İ HÂL VE HAZÂ KİTÂBÜ'L-FÜTÜVVET-NÂME (GİRİŞ-METİN-DİZİN)
Turnitin Bilgileri	
Ödev Numarası	1875775209
Rapor Tarihi	27.07.2022
Benzerlik Oranı	Alıntılar hariç: %6 Alıntılar dahil: %7
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,	
<p>Yukarıda bilgileri bulunan öğrenciye ait tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 309 sayfalık kısmına ilişkin olarak Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarında belirlenen filtrelemeler uygulanarak yukarıdaki detayları verilen ve ekte sunulan rapor alınmıştır.</p> <p>Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir: (X) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylarım. () Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esaslarında öngörülen yüzdeleri aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.</p>	
Gerekçe:	
<p>Benzerlik taraması yukarıda verilen ölçütlere uygun olarak tarafımda yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.</p> <p style="text-align: right;">Danışman Öğretim Üyesi Prof. Dr. Abdullah KÖK</p> <p style="text-align: right;">(İmza)</p>	

İÇİNDEKİLER

YAZI ÇEVİRİMİ İŞARETLERİ.....	iii
KISALTMALAR.....	iv
ÖZET.....	v
SUMMARY.....	vi
TEŞEKKÜR.....	vii
ÖN SÖZ.....	viii

BİRİNCİ BÖLÜM

1.1. İLMİ-İ HÂL TERİMİ VE İLM-İ HÂL'İN TÜRKLERDEKİ YERİ.....	1
1.2. ANADOLU TÜRKÇESİYLE YAZILMIŞ İLMİHÂLLER.....	2
1.3. FÜTÜVVET TERİMİ VE FÜTÜVVET'İN TÜRKLERDEKİ YERİ.....	3
1.4. ANADOLU TÜRKÇESİYLE YAZILMIŞ FÜTÜVVET-NÂMELER.....	4
1.5. HAZÂ KİTÂBÜ'L- 'İLM-İ HÂL VE HAZÂ KİTÂBÜ'L-FÜTÜVVET-NÂME.....	6
1.5.1. Eserin Müellifi.....	6
1.5.2. Eserin Yazılış Tarihi.....	7
1.5.3. Eserin Biçim Özellikleri.....	7
1.5.4. Eserin İçeriği.....	8
1.5.5. Eserin Dil Özellikleri.....	10
1.5.5.1. Ses Bilgisi.....	10
1.5.5.1.1. Ünlüler.....	10
1.5.5.1.1.1. Ünlü Uyumu.....	10
1.5.5.1.1.1.1. Kalınlık-İncelik Uyumu.....	10
1.5.5.1.1.1.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu.....	11
1.5.5.1.1.2. Ünlü Düşmesi.....	12
1.5.5.1.2. Ünsüzler.....	13
1.5.5.1.2.1. (ŋ) yazımı.....	13
1.5.5.1.2.2. Ünsüz Değişimleri.....	14
1.5.5.1.2.2.1. /b-/>/m-/ Değişmesi.....	14
1.5.5.2. Eski Türkçe sözcükler.....	14
1.5.5.3. Sözcüklerde Farklı Yazımlar.....	16

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

DİZİN

3.1.	SÖZCÜK DİZİNİ	60
3.2.	KİŞİ ADLARI DİZİNİ	263

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

KAYNAKÇA.....	288
ÖZGEÇMİŞ	294

YAZI ÇEVİRİMİŞARETLERİ

ا	a/ā/e
ب	b
پ	p
ت	t
ث	ṯ
ج	c
ح	ḥ
خ	ḫ
د	d
ذ	z, ḏ
ر	r
ز	z
س	s
ش	ṣ
ص	ṣ
ض	ḏ, ḏ
ط	ṭ
ظ	ẓ
ع	‘
غ	ġ
ف	f
ق	q
ك	k
ل	l
م	m
ن	n
ه	h
و	o/ō/u/ū/ü/v
ی	y/ı/i/î

KISALTMALAR

[A.]	Arapça
[A.+ F.]	Arapça + Farsça
[A.+T.]	Arapça + Türkçe
a.g.e.	adı geçen eser
a.g.m.	adı geçen makale
Akt.	Aktaran
bk.	Bakınız
C	Cilt
çev.	çeviren
DLT	Divanu Lugati't- Türk
EAT	Eski Anadolu Türkçesi
D	Dipnot
[F.]	Farsça
[F.+A.]	Farsça + Arapça
[F.+T.]	Farsça + Farsça
İA	İslam Ansiklopedisi.
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
No.	Numara
RUS.	Rusça
S	Sayı.
s	sayfa
SBE	Sosyal Bilimler Enstitüsü
[T.]	Türkçe
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
TDVİA	Türk Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
TTK	Türk Tarih Kurumu
TİEM	Türk İslam Eserleri Müzesi
[YUN]	Yunanca
Yay.	Yayınları
yy.	Yüzyıl

ÖZET

Eski Oğuz Türkçesi döneminde birçok alanda eserler kaleme alınmıştır. Bunlar arasında ilmihâllerin de konu edinildiği eserler azımsanmayacak kadar çoktur. Bu dönemde İslâmiyetin etkisiyle halk arasında her müminin bilmesi gerektiğine inanılan inanç ve ibadetlere dair gündelik bilgileri içeren ilmihâl kitaplarına ihtiyaç duyulmuş ve bu konu ile ilgili eserler kaleme alınarak halkın dini beklentileri karşılanmaya çalışılmıştır.

İslâmdaki dini inançları temel alarak yazılan Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Haza Kitābü'l-Fütüvvet-nāme adlı eser,Şeyh Hacı İsmail tarafından 1730 tarihinde tamamlanmıştır. Söz konusu eserde, İslâmiyetteki inanç ve ibadetler soru-cevap şeklinde verilerek dinî konulara ait şüphelere çözüm getirilmeye çalışılmıştır. Dinî konulara ait bilgiler, dönemin ihtiyaçları da göz önünde bulundurularak halkın anlayabileceği bir dille açıklanmıştır. Dinî terminoloji bakımından oldukça geniş söz varlığına sahip olan bu eserde konuların ayrıntılı olarak verilmesi ise ilmihâli, döneminin diğer ilmihâllerinden ayrıcalıklı hale getirmiştir. Eser, Eski Türkçe sözcüklerin varlığını koruması ve Doğu Türkçesi dil özellikleri taşıması bakımından döneminin diğer ilmihâllerinden içerik ve dil özellikleri bakımından ayrı bir yere ve kıymete sahiptir.

Bu çalışmada giriş bölümünde eserin cilt, yazı tipi, varak sayısı gibi fizikî özelliklerinin yanı sıra eserin muhtevâsı, dil özellikleri vemüellifi hakkında bilgi verilecektir. Akabinde eserin metin neşri oluşturulup sözcük dizini yapılacaktır. Sonuç bölümünde ise eserin dil malzemesinden hareketle Türk ilmihâl tarihi içerisindeki yeri ve önemi tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: İlmihâl, fütüvvet, Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Haza Kitābü'l-Fütüvvet-nāme,18. Yüzyıl Türk Din Dili, Doğu Türkçesi.

SUMMARY
HAZĀ KĪTĀBÜ'L-‘İLM-İ HĀL VE HAZĀ KĪTĀBÜ'L-FÜTÜVVET-NĀME
(INPUT-TEXT-INDEX)

During the Old Oghuz Turkic period, works were written in many fields. Among these, there is a considerable number of works in the type of catechism. In this period, with the influence of Islam, there was a need for catechism books containing daily information about the beliefs and worships that every believer should know among the people and the religious expectations of the people were tried to be met by writing works on this subject.

Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Hazā Kitābü'l-Fütüvvet-nāme, written on the basis of religious beliefs in Islam, was completed in 1730 by Sheikh Haji Ismail, one of the caliphs of the Sufi scholar Sheikh Sadü'd-din al-Jibāwī eş-Şeybānī (1069-1180), who influenced a large mass with the Sa'diyya sect established in Jaba. In the work in question, the beliefs and worships in Islam are given in the form of questions and answers and the doubts of religious issues are tried to be solved. The information on religious issues was explained in a language that the public could understand, taking into account the needs of the period. In this work, which has a very wide vocabulary in terms of religious terminology, the detailed giving of the subjects has made catechism privileged from other catechism books of the period. The work has a distinct place and value in terms of content and language features from other catechism books of the period in terms of preserving the existence of Old Turkic words and having Eastern Turkic language features.

In this study, in the introduction, in addition to the physical features of the work such as volume, font, number of leafs, information will be given about the content, language features and author of the work. Afterwards, the text publication of the work will be created and the word index will be made. In the concluding section, the place and importance of the work in the history of Turkish catechism will be determined based on the language material.

Keywords: Catechism, futuwwa, Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Hazā Kitābü'l-Fütüvvet-nāme, 18th Century Turkish Religious Language, Eastern Turkic.

TEŞEKKÜR

Tez çalışmam sırasında kıymetli bilgi, birikim ve tecrübeleri ile bana yol gösteren ve destek olan, beni gelecekte söz sahibi yapacak bilgilerle donatan, değerli zamanımı ayırıp büyük bir sabır ve tevâzu' ile rehberlik eden, yaşadığım her sorunda yanına çekinmeden gidebildiğim, güler yüzünü ve samimiyetini esirgemeyen ve kullandığı her sözcüğün hayatıma kattığı önemi asla hatırımdan çıkarmayacağım değerli danışman hocam sayın Prof. Dr. Abdullah KÖK'e sonsuz teşekkür ve saygılarımı sunarım.

Tanıdığım günden beri beni tüm çalışmalarında destekleyen, en zor günlerimde beni cesaretlendiren ve daha çok çalışmaya teşvik eden; yeri geldiğinde bana yardım elini uzatmayı hiç ihmal etmeyen ve benim için elinden gelen tüm çabayı göstermeye çalışan bir baba, yeri geldiğinde beni karşısına alıp akademik açıdan yön gösteren, yazma eserin sahibi olan arkeolog-sanat tarihçisi Dr. Öğr. Üyesi merhum Hakan Tazecan'a sonsuz şükranlarımı sunarım.

Son olarak çalışmamda desteğini ve bana yardımlarını esirgemeyen Özge Eker, Berkay PEHLİVAN ve beni bu günlere sevgi ve saygı sözcüklerinin anlamlarını bilecek şekilde yetiştirerek getiren, benden hiçbir zaman desteğini esirgemeyen, her zorluğu destekleriyle aştığım, bu hayattaki en büyük şansım olan aileme sonsuz teşekkürler.

ÖNSÖZ

Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Haza Kitābü'l-Fütüvvet-nāme,İslâmdaki dini inançları temel alarak Eski Anadolu Türkçesiyle yazılan bir ilmihâl eseridir. Didaktik özelliklere sahip olan eser; dini terminoloji bakımından geniş bir yelpazeye sahip olması, içerdiği konuların her birini örneklerle açıklaması, içerisinde bulunan Eski Türkçe sözcüklerin varlığını koruması ve Doğu Türkçesi dil özelliklerini taşıması bakımından döneminin diğer ilmihâllerinden gerek içerik gerekse dil özellikleri bakımından ayrı bir yere ve değere sahiptir.

Çalışmamız, Eski Anadolu Döneminde yazılan bir ilmihâl eseri olduğundan ilk olarak ilmihâlin kavram alanı ve bu kavramın Türklerdeki önemi üzerinde durduk. Anadolu Türkçesi ile yazılmış ilmihâllere örnekler verdikten sonra tez konumuz olan işbu eser ile ilgili bilgiler vermeye çalıştık.

Çalışmamız; Giriş, Metin ve Dizin olmak üzere üç ana bölümden oluşmaktadır. Bu bölümlerden sonra sonuç ve kaynakça gelmektedir. Giriş bölümünde metinde kullanılan kısaltmalar ve çeviri yazıdaki işaretler verildikten sonra kitabın temettü kaydından hareketle eserin ismi, yazarı, yazıldığı yer ve tarih, eserin nitelikleri ve dil özellikleri üzerinde durulmuştur.

Metin bölümünde 152 varaktan oluşan metnin transkripsiyonu verilmiştir. Metinde geçen sözcüklerdeki hatalı yazımlar veya farklı şekillerde yazılan aynısözcükler değiştirilmeksizin orijinal metne sadık kalınarak transkribe edilmiş olup bu sözcükler dipnotta görselleriyle birlikte verilmiştir.

“TürkSözDiz” adlı programdan yararlanılarak oluşturulan Dizin bölümünde, metinde geçen tüm sözcükler, birleşik yapıli sözcükler, tamlamalar ve özel isimler; çeşitli sözlüklerden yararlanılarak mümkün olduğunca geçtiği yerlerdeki anlamlarına göre verilmeye özen gösterilmiştir. Eserde bulunan kişi adları ise “Kişi Adları Dizini” başlığı altında ayrı olarak verilmiştir. Bu başlık altında geçen isimlerden kimisi araştırmalarda geçen kişiler olup hakkında bilgi toplanarak kayda geçilen kişiler iken kimisi hakkında herhangi bir bilgi bulamadığından eserde geçtiği şekliyle verilmiştir. Hakkında hiçbir bilgiye ulaşılammayan sözcük veya özel adlar ise soru işareti (?) ile belirtilmiştir. Ayrıca farklı şekillerde yazılmış olan sözcüklere dizinde göndermeler yapılmıştır. Eserin söz varlığı içerisinde yüksek oranda bulunan Arapça ve Farsça kökenli sözcüklere ek olarak Yunanca ve Rusça kökenli (Rusçadan

Kazakçaya geçmiş bir sözcük) birtakım sözcüklerin kullanılması da dikkate değer bir durumdur. Bu da eseri söz varlığı dönemin diğer ilmihâllerine göre daha hacimli kılmakla birlikte kullanılan dinî terminoloji bakımından da oldukça geniş bir yelpazeye sahip olmasını sağlamıştır.

Sonuç bölümünde eserin nitelikleri üzerinde göz önünde bulundurularak eserin Türk ilmihâl tarihindeki yeri ve önemi üzerinde durulmuştur.

Kaynakça bölümünde çalışmamızda faydalandığımız kitap, makale, yayımlanmamış tez, ansiklopedi ve internet yayınları listelenmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Türklerin İslâm dinini kabulünden itibaren sayısız dinî didaktik eser kaleme alınmıştır. Bunlar arasında ilmihâl türündeki eserler azımsanmayacak sayıdadır. İslamiyet'in kabulü ile halk arasında gündelik bilgileri içeren ilmihâl kitaplarına duyulan ihtiyaç neticesinde halka dinî kuralları öğretmek üzere ilmihâl kitapları yazılmıştır. Söz konusu ilmihâl eserinde İslâm'daki inanç ve ibadetler ile ilgili her bir bilgi gerek birtakım ayetler ve dualar gerekse soru-cevap şeklinde verilerek meselelerle pekiştirilmiş ve böylece her bir konuya dönem halkının açıkça anlayabileceği bir açıklık getirilmiştir.

Eser; **Hādımü'l-Fuḫarā Şeyhü'l-Hācı İsmā'il 'Anü'l-Hulefā' Eş-Şeyh Sa'düddin El-Cibāvī Eş-Şeybānī** tarafından yazılan "**Hazā Kitābü'l-İlm-i Hāl ve Haza Kitābü'l-Fütüvvet-nāme**" adlı bir yazma eserdir. Yazma eserin müellifi hakkında bir bilgiye ulaşamamıştır. Fakattemettü kaydından hareketle 11-12. yüzyılda yaşamış olup Ceba'da kurduğu Sadiyye¹ tarikatı ile birçok kitleyi etkisi altına alan **Sa'düddin El-Cibāvī Eş-Şeybānī**'nin halifelerinden biri olduğu ve aynı tarikatın 17-18. yüzyıldaki bir şeyhi olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada, 152 varaktan oluşan "**Hazā Kitābü'l-İlm-i Hāl ve Haza Kitābü'l-Fütüvvet-nāme**" adlı esertanıtılacaktır. Elimizdeki eser Anadolu Türkçesiyle yazılmış bir ilmihâl eseridir. Önce ilmihâlin kavram alanı ve bu kavramın Türklerdeki önemi üzerinde durulacaktır. Takiben temettü kaydından hareketle eserin yazarı ve eserin hangi tarihte yazıldığı ile ilgili malumat verilip eserin cilt, yazı tipi, varak sayısı gibi fizikî özelliklerinin yanında dil özelliklerine değinilecektir. Çalışmanın bir diğer bölümünde eserin içeriği ana hatlarıyla verilecektir. Tarafımızda yapılacak olan tespitler eserden yapılacak alıntı veya fotoğraflarla desteklenecektir. Son olarak eserin metin neşri oluşturulup sözcük dizini yapılacaktır. Sonuç bölümünde ise eserin dil malzemesinden hareketle Türk ilmihâl tarihi içerisindeki yeri ve önemi tespit edilecektir.

1.1. İlm-i Hāl Terimi ve İlm-i Hāl'in Türklerdeki Yeri

Arapça 'ilm ve hāl sözcüklerinin bir araya gelmesiyle oluşan ilmihâl sözcüğü sözcük olarak "İslâm dininin kurallarını öğretmek için yazılmış kitap." anlamına gelmektedir (Türk

¹Sa'diyye, Suriye'nin Kunaytara bölgesinde, bugün bir kasaba hüviyetinde olan Cebâ'da, Sa'deddin el-Cebāvî b. Yûnus el-Hasenî el-Mekkî eş-Şeybânî (ö. 575/1180) tarafından kurulan, Kâdiriyye, Rifâiyye gibi kıyâmî usulü benimseyen bir tarikattır (Yücer, 2015:223). Şeybâniyye tarikatının geleneğini sürdürmek suretiyle ortaya çıkan Sa'diyye sonraki dönemlerde onun yerini almış ve zaman içerisinde Tağlibiyye, Şerrâbiyye, Selâmiyye, Vefâiyye ve Âcizîyye isimleriyle beş ayrı kola ayrılmıştır. Tarikat sonraki dönemlerde Mısır, Filistin, Suriye, ve Anadolu ve Rumeli'de yaygınlık kazanmıştır.

Dil Kurumu Sözlüğü, 2005). Terim olarak ise “inanç, ibadet, muâmelât (günlük yaşayış), ahlâk konuları, yer yer büyük peygamberler, ayrıca Resûl-i Ekrem’in hayatına dair özlü bilgileri içeren el kitabı” olarak tanımlanmıştır(Arpaguş, 2000: 139-141).

Kısaca "davranış bilgisi" demek olan ilmihâl, Rabbine, kendine ve içinde yaşadığı toplum ve çevreye karşı sorumlulukları olan ve bunu yerine getirme gücüne sahip bulunan insanın, kendisinden beklenenleri yerine getirmesinde ona kılavuzluk etmeyi hedefleyen derli toplu bilgilerden ibarettir. Bu bilgiler hem dinî metinlerin doğrudan belirlemelerini hem de bu belirlemeler etrafında oluşan yorumları, tecrübe birikimlerini ve uzun dönemlerden süzülüp gelen bir dinî yaşayış geleneğini temsil eder. (Kahraman-Bardakoğlu-Apaydın, 1994: XX).

İlmihâl geleneğinin X.yüzyıldan itibaren oluşmaya başladığını söylemek mümkündür. İlim öğrenmenin her Müslümana farz olduğunu bildiren hadisteki (İbn Mâce'den akt. Arpaguş, 2000: 139-141). “ilim” sözcüğü “ilm-i hâl” olarak yorumlanmış ve bunun kapsamına iman, namaz, oruç, helâl ve haram gibi temel bilgilerin girdiği belirtilmiştir (Ebü'l-Leys es-Semerkindî'den akt. Arpaguş, 2000: 139-141).

Türklerde ilmihâl geleneği ilk olarak, Arapça yazılmış birtakım eserlerin Türkçe'ye çevrilmesi ve eksik görülen kısımların tamamlanmasıyla başlamıştır. (Arpaguş, 2002:25-56).

Osmanlı Dönemi öncesinde ilmihâl örnekleriyle ilgili çok az sayıda kaynağa ulaşılmakla birlikte bunlar hakkında kesin değerlendirmelerde bulunmak güçtür. Bu nedenle ilmihâlin oluşum aşamasını Osmanlı'nın kuruluşuyla başlatmak söz konusudur. Ancak Osmanlı dönemi öncesinde ilmihâl kapsamına girebilecek Arapça, Farsça veya nadiren Türkçe yazılmış örnekler bulunmaktaysa da bu geleneğin Osmanlı devletinin kurulmasıyla sistemli hale geldiği söylenebilir. Nitekim araştırmalardan elde edilen neticelere göre Osmanlı devletinin kuruluşuyla beraber bu coğrafyada halkın anlayabileceği bir dille dinî bilgiler içeren kitaplara ihtiyaç doğmuş, bu da bu dönemin ilmihâlin oluşum aşaması olarak değerlendirilmektedir. (Arpaguş, 2002:25-56). Osmanlı devletinin kuruluşundan Tanzimat dönemine kadarki süreçte köklü bir değişikliğe uğramaksızın zengin çeşitliliğiyle oluşum ve gelişim evresinde bulunan ilmihâl geleneği, Tanzimat döneminde çeşitlilik bakımından birtakım değişikliklere uğrayarak örnekler bakımından zenginlik kazanmıştır.

1.2. Anadolu Türkçesiyle Yazılmış İlmihâller

Günlük dini bilgileri ayrıntılı bir şekilde ele alan ilmihâller, hoca merkezli olduğu ve sözlü bir geleneğe dayandığı için halk tarafından dili sade, ezberlenmeye uygun eserlere ihtiyaç duyulmuş. Böylelikle Osmanlılar Döneminde ilk olarak Arapça yazılmış bazı

ilmihâller Türkçeye çevrilmiş ve eksik olduğu düşünülen kısımlar tamamlanmıştır (Baltacı, 1993: 9-15). Bu eserler içerisinde verilecek örnekler şöyle sıralanabilir:

Kitabü'l-Mukaddime: Ebü'l-Leys es-Semerkindî tarafından yazılan “Muqaddime” isimli namaz risâlesinin Kutbüddün İznîkî tarafından Türkçeye çevrilip birtakım eklemeler de yapılması suretiyle yazmış olduğueserdir(Üstünova, 2016).

İmâdü'l-İslâm: Abdülaziz Fârisî'ye ait olan ‘Umdetü'l-İslâm adlı eserin Abdurrahman Aksarayî tarafından Türkçeye çevirisidir. Aksarayî eseri çevirirken bazı konuları esere eklemiştir(Açıkgöz, 1996).

Kitâb-ı Güzîde: 12-13. yüzyıllarda Harezmi Türkçesiyle yazılan bu eser,15. yüzyılda Muhammed b. Balî tarafından Anadolu Türkçesine çevrilmiştir (Küçük, 2014).

Mızraklı İlmihâl: 16. yüzyılda yazılmış olan Risâle-i Birgivî adlı eserden ilham alınarak yazılmıştır. Ayrıca ilmihâl adının kullanıldığı ilk ilmihâl eseri olan Mızraklı İlmihâl'in 16. yüzyıldan sonra yazıldığı tahmin edilmektedir(Musa Doğan'dan akt. Arpağuş, 2000: 139-141).

Cevhere-i Behiyye-i Ahmediyye fi şerhi'l-vasıyyeti'l-Muhammediyye: Kadızâde İstanbûlî tarafından yazılmıştır.

Elde bulunan bilgilerden hareketle uzun bir süre farklı isimler altında yazılan ilmihâl niteliğindeki eserler, yakın dönem Osmanlı'da “ilmihâl” adıyla varlığını devam ettirmiştir. Öyle ki Yusuf Ziya Yörükân “ilmihal” tabirinin eskiden beri var olduğunu; fakat bir bilim dalı olarak sadece Türkçe yazılan eserlerde kullanıldığını ve buna da son dönemde rastlandığını belirtmektedir(Yörükân, 1952: 5-21).

1.3. Fütüvvet Terimi ve Fütüvvet'in Türklerdeki yeri

Fetâ sözlükte “genç, yiğit, cömert”; fütüvvet ise “gençlik, kahramanlık, cömertlik” anlamlarına gelir. Tasavvuf kaynaklarında, VIII. yüzyıldan itibaren İran ve Irak'ta başlayıp zamanla tasavvuf çevrelerine nüfuz eden fütüvvet kavramının önde gelen sûfilerce tasavvufî bir terim olarak kullanılmaya başlandığı kaydedilir.Tasavvufa dayanan fütüvvet kavramı, aynı zamanda iktisadi teşekküleri de kavraması ve sanatkarları teşkilatlandırması açısından ekonomik bir kimlik de taşıyan bir sözcük haline gelmiştir. (Gölpınarlı, 1950: 17).

Fütüvvet kavramı, fütüvvet hakkındaki sözler, rivayetler ve fütüvvet ehlinin erkânı birtakım risaleler aracılığıyla tespit edilmiştir. Bu risâlelere Arapça'da “kitâbü'l-fütüvvet”,

Farsça ve Türkçe’de “fütüvvetnâme” denilmekle birlikte bu iki isim arasında dikkate değer bir fark bulunduğu söylenebilir. Kitâbü’l-fütüvve ismi, daha çok klasik tasavvuf kaynaklarında sûflikteki anlamıyla fütüvvet kavramına dair konuları veya müstakil risâleleri çağrıştırırken fütüvvetnâme, özellikle XIII. yüzyıldan başlayarak fütüvvet ve ahî teşkilâtı çerçevesinde bahsedilen meslekî nitelikteki nizamnâmeleri ifade eden bir anlam kazanmıştır.(Ocak, 1996: 264-265).

Fütüvvet ilgili araştırmalar, ilk defa oryantalistler tarafından yapılmış. Türkiye’de ise fütüvvet ve fütüvvetin kavram alanıyla ilgili ilk araştırma, Fuad Köprülü tarafından başlatılmış, daha sonra da diğer ilim adamları bu konular üzerine eğilmişlerdir.

Anadolu Selçuklu Sultanı I. İzzeddin Keykavus zamanında halifenin, onu Fütüvvet Teşkilatı’na almak için elçi göndermesinin ardından, Anadolu’da fütüvvet hareketinin yayılmaya başladığı bilinmektedir. Keykavus’un ölümünden sonra yerine geçen I. Alaeddin Keykubad Dönemi’nde de yine aynı halifenin gönderdiği elçilik heyeti aracılığıyla fütüvvet hareketinin yayılışı hız kazanmıştır. Aynı şekilde I. Keykubad da Fütüvvet Teşkilatı’na girmiştir (Erzi,1956:229-230).

Köprülü’nün,fütüvvetin Anadolu’ya yerleşimi ve Anadolu’daki gelişimi ile ilgili tespitleri dikkate değerdir: “Büyük bir ihtimalle, I. İzzeddin Keykavus’un Fütüvvet Teşkilatı’na girmesinden sonra, bu teşkilat Anadolu merkezlerinde daha kuvvetlenmiş, devrin umumi temayülüne ve Anadolu’nun manevi muhitindeki fikri cereyanlara uyarak biraz tasavvufî bir renk de almış, bir taraftan korporasyonlara hulûl ederek onlardan kuvvet aldığı gibi, kendisi de onları canlandırmış, diğer taraftan da köylere kadar yayılarak Alplar teşkilatı ile de, yani toprak sahibi sipahilerle de münasebet peyda etmiştir. XIII. asrın ikinci nısfından XIV. asra kadar Anadolu’da birtakım büyük devlet ricalinin, kadıların, müderrislerin, muhtelif tarikatlara mensup şeyhlerin, büyük tacirlerin Fütüvvet Teşkilatı’na dahil olduklarını görüyoruz ki, bu, teşkilatın içtimâî kıymetinin yükseldiğine alamettir. Fütüvvet prensiplerinin bu suretle kuvvetlenerek esnaf korporasyonlarına girmesi, yani bu teşkilatın fütüvvet kadrosu içinde yeniden tanzimi, Anadolu’da XIII. asrın ilk yirmi beş yılından sonra vukua gelmiş olmalıdır.”(Köprülü, 1991:91).

Köprülü’nün tespitleri de göz önünde bulundurulduğunda; temellerinin İslamî dönemde atıldığını gördüğümüz Fütüvvet, tarih boyunca birtakım oluşum ve gelişim sürecine uğramıştır. Ortaya çıkışından itibaren içtimâî bir özellik gösteren fütüvvet, gerek iç gerekse dış birtakım hareketlerden etkilenmiş ve oldukça geniş bir kitleye nüfuz ederek Türk İslam Tarihi’ndeki yerini almıştır.

1.4. Anadolu Türkçesiyle yazılmış Fütüvvet-nâmeler

Bugün başta İstanbul olmak üzere Türkiye’deki kütüphanelerde kayıtlı yüz yirmi civarında Fütüvvetname nüshası bulunmaktadır. Bunlardan yazarı bilinen mükerrer nüshaları dikkate alınırsa yüz civarında eserden bahsetmek mümkündür. Özel kütüphanelerde bulunanlarla bu sayı daha yukarılara çıkacaktır(Sarıkaya, 2010:367-379).

Fütüvvetnâmesi(Burgâzî): Tespit edilen en eski Türkçe fütüvvetnâmedir.XIII. yy’ın ortalarında Yahya b. Halil b. Çoban el-Burgâzî tarafından yazılmıştır. Çeşitli kütüphanelerimizde yazmaları bulunan eserin bilinen en eski nüshası, 923/1517 istinsah tarihli Ali Emîrî kitapları arasında bulunan nüshadır(Gölpınarlı, 1954:111-149).

Fütüvvetnâme(Şeyh Eşref bin Ahmed): Tespit edilen en eski manzum Türkçe *Fütüvvetname* de Şeyh Eşref b. Ahmed (öl. IX/XV. asrın ilk yarısı ?)'in eseridir. Müellif hakkında fazla bilgi yoktur. müellifin meşhur Eşrefoğlu Rûmî (öl.874/1469)'nin babası olduğunu tahmin edilmektedir.Mesnevî tarzıyla 444 beyt olarak yazılan eser bir ilmihâl niteliğindedir. (Bilgin, 1992:5-6).

Fütüvvetnâme (Seyyid Hüseyin b. Seyyid Gaybî): Eserin müellifi olanSeyyid Hüseyin b. Seyyid Gaybî (IX/XV. asrın üçüncü çeyreği ?),Şîî metinler arasında yer alan ve Alevî çevrelerde de iyi bilinen *Hutbetü'l-Beyânve Nad-ı Ali'*ye şerhler yapmıştır. Seyyid Hüseyin'in eseri kendisinden önce yazılan Fütüvvetnamelere göre bariz Şîî unsurlara sahip olduğu için dikkate değer bir metindir(Gölpınarlı, 1956: 30-32).

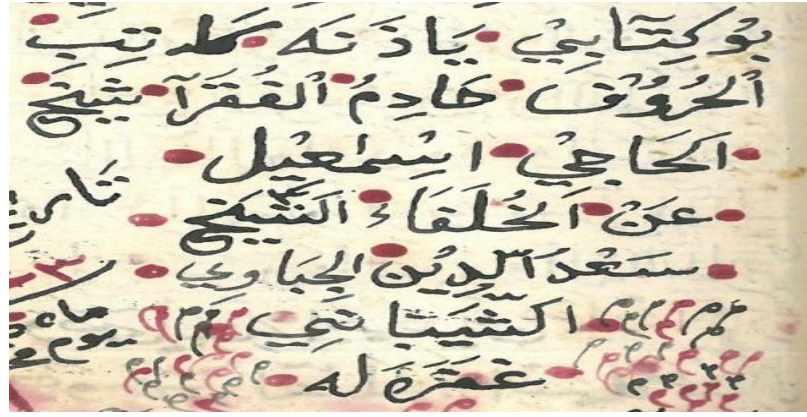
Miftâhu'd-Dekâik fî Beyâni'l-Fütüvve ve'l-Hakâik(Razâvî): Seyyid Muhammed b. Seyyid Alâuddin el-Hüseyin er-Razavî (931/1514'den sonra?) tarafından yazılan bu eser, "Fütüvvet-nâme-i Kebîr" olarak da bilinir. Türkçe Fütüvvetnameler arasında en fazla nüshasına rastlanan, fütüvvet erkânı ve merasimi hakkında oldukça zengin bilgileriçeren bir eserdir.

Fütüvvetname-i Ca'fer Sâdık: Çeşitli verilerden, eserin Hacı Bektaş zaviyesine bağlı (muhtemelen de zaviye yakınında görevli) bir şeyh veya halife tarafından derlendiğini söylemek mümkün görünmektedir. Eserin içeriğinden XVI. yüz yıldan sonra yazıldığı anlaşılmaktadır.(Sarıkaya:2008).

1.5. Hazā Kitābü'l-‘İlm-i Hāl ve Hazā Kitābü'l-Fütüvvet-nāme

1.5.1. Eserin Müellifi

Eserin müellifi, 130v/4-130v/9’da geçtiği üzere “kātibü’(5) l-hurūf hādımü’l-fuqarā şeyhü’(6) l-hācī ismā‘īl (7) ‘anü’l-ḥulefā’ eş-şeyḥ (8) sa‘düddīn el-cibāvī (9) eş-şeybānī”dir.

Temmet kaydında halifelerinden biri olduğu bildirilen ve kayda göre 17-18. yüzyıllarda yaşayan Şeyh Hacı İsmail ile ilgili bir bilgiye ulaşılamamıştır. Temettü kaydından hareketle Sadeddin Cibavi tarafından kurulan Sadilik tarikatının 18. yüzyıldaki hilafet sahibi bir şeyh olduğu söylenebilir. Öte yandan eserde zikredilen Sadeddin Cibāvî ile ilgili birçok kaynakta doğum ve ölüm tarihleri kaydedilmişse de Sa‘diyye tarikatı üzerine önemli bir çalışma yapan Muhammed Gāzî Hüseyin Âgā, birçok veriye dayanarak Sadeddin Cibāvî ’nin yaşamının 460-575(1068-1180) tarihleri arasında olduğunu saptamıştır. (Âgā’dan akt Yücer,2008:387-388). Zekâsı ve güzel sesiyle dikkatleri çeken Sa‘deddin el-Cebāvî ilk eğitimini başta babası olmak üzere Mekke’deki âlimlerden aldı. Yedi yaşlarında iken Kur’ân-ı Kerîm’i ezberledikten sonra tefsir, hadis ve Şâfiî fihkî okudu. Aynı zamanda şeyh olan babasının yanında tasavvûf eğitimini sürdürdü. İlmîni daha da ilerletmek için Yemen, Mısır, Mağrib, Şam, Kudüs ve Irak’a seyahatlerde bulundu(Âgā’dan akt Yücer,2008:387-388). Ata binmede ve atıcılıkta usta olduğu belirtilen Sa‘deddin el-Cebāvî’nin Haçlı saldırılarına karşı koymak için kardeşleri ve bir grup atıyla birlikte Mekke’den Şam(Dımaşk)’a gitmesi hayatının ikinci devresini oluşturur.(Yücer,2008:387-388). Kaynaklara göre Cibāvî tarikat faaliyetlerine başlamadan önce Şam bölgesinde yol kesen haydutların arasına karıştığından babasının duası üzerine Peygamber ve ashâbi Cibāvî ’nin rüyasına girerek onu uyarmış. Bu uyarı üzerine Cibāvî tövbe edip Mekke’ye babasının yanına gitti ve tasavvûfî eğitimini tamamlayarak icâzet aldı. Ardından Dımaşk’a 60 km. mesafedeki Akkâ güzergâhında bulunan Cebâ bölgesinde tekkesini kurdu ve irşad faaliyetine başladı. O döneme kadar küçük ve metrük bir yerleşim yeri olan Cebâ, bundan sonra hem ilim ve mârifet makamı hem de Haçlılar’la savaşta Müslümânların merkezi haline geldi. (Yücer,2008:387-388). Ceba’da kurduğu Sadiyye² tarikatı ile birçok kitleyi etkisi altına alan Sadeddin Cibāvî, çoğunluğu virdlerden oluşan

²Sa‘diyye, Suriye’nin Kunaytara bölgesinde, bugün bir kasaba hüviyetinde olan Cebâ’da, Sa‘deddin el-Cebāvî b. Yûnus el-Hasenî el-Mekkî eş-Şeybânî (ö. 575/1180) tarafından kurulan, Kâdiriyye, Rifâiyye gibi kıyâmî usulü benimseyen bir tarikattır(Yücer, 2015:223). Şeybâniyye tarikatının geleneğini sürdürmek suretiyle ortaya çıkan Sa‘diyye sonraki dönemlerde onun yerini almış ve zaman içerisinde Tağlibiyye, Şerrâbiyye, Selâmiyye, Vefâiyye ve Âcizîyye isimleriyle beş ayrı kola ayrılmıştır. Tarikat sonraki dönemlerde Mısır, Filistin, Suriye, ve Anadolu ve Rumeli’de yaygınlık kazanmıştır.

birçok eser kaleme almıştır. Dokuzu erkek, dördü kız olmak üzere on üç evlād sahibi Sadeddin Cibāvi'nin ölümünden sonra çocukları onun tarikatını neşretmişlerdir. Böylelikle Sadilik tarikatı birçok ülkeye yayılmıştır.

1.5.2. Eserin Yazılış Tarihi

Eser, 130v'de kayıtlı temmet bölümündeki tarih kaydına göre Hicrî 1143 mäh-ı şafer guresi (1 Şubat 1143)'de tamamlanmıştır. Miladîye göre 16 Ağustos 1730 tarihinde tamamlanmıştır.

1.5.3. Eserin Biçim Özellikleri

Yaprakları birbirine dikilerek ve bunların üzerine deri ile kaplı kapak geçirilerek cilt hâline getirilmiş ve ölçümü 17 x 12 santim olan eserin başındaki deri kapak tahribat nedeniyle zaman içerisinde sökülmüş ve geriye arka kapak kalmıştır. Saman sarısı renkli âharlı kağıt³kullanılarak yazılan bu eserin toplamı 271 varak olup, ilk sayfada 7 satır, hemen sonraki sayfada 8, kimi sayfalarda 12 satır (016v/12, 017r/12, 018r/12, 018v/12,020r/12, 040r/12,130v/12,152r/12) ve başka bir sayfada da 13 satır (152r/12) bulunmakla birlikte diğer tüm sayfalarda 11 satır bulunmaktadır. Anadolu sülüsü hattı ile harekeli bir şekilde yazılmış olan eserde yer alan bölüm başlıkları ve müellif tarafından önem arz edildiği düşünülen birtakım sözcükler(gün sayıları, din adamları, peygamber isimleri, Allah ve Allahın sıfatları, vb.) kırmızı mürekkep ile yazılırken diğer yazılar siyah mürekkep ile yazılmıştır. Eserin 13. varaktan sonrasında eksik sayfalar olduğu sayfadaki reddâdeden⁴ ve konunun değişmesinden anlaşılmaktadır. Bu eksik olan varak veya varaklar ise konu itibariyle ilk bölümün bitiş ve

³Farsça'da âhar, "kuvvetli yiyecek, kahvaltı; parlatılmış çelik" gibi mânalara da gelmektedir. Kelimenin kâğıtçılık ve kitap sanatlarında bir terim olarak kullanılması, âharın kâğıda yedirilmesi ve böylece kâğıdın beslenmesi, takviye edilmesi, su ve rutubet gibi dış tesirlerden korunması, daha dayanıklı hale gelmesiyle ilgilidir. Dış etkenlerden korunması amacıyla kâğıda yapılan âharın çeşitli yöntemleri vardır. Bunlardan en önemli yöntemler yumurta, un ve nişasta âharı olmakla birlikte gomalak âharı da kullanılan yöntemlerdendir. (Derman, 1988:485)

⁴Yazma eserlerde sayfaların sıralanışını göstermek için bugün uygulanmakta olan sayfaların üstüne veya altına numara koyma sistemi mevcut değildi. VI. (XII.) Yüzyıla kadar sadece bir eseri oluşturan cüzlerin sırasını göstermek için rakam kullanılmaktaydı. Bir cüz içinde birbirini takip eden sayfalar ise bir önceki sayfanın altındaki sol köşeye sonra gelen sayfanın ilk kelimesi yazılarak gösterilirdi. Bu kelimelere yaygın biçimde reddâde ismi verilmekle birlikte fonksiyonları göz önünde bulundurularak farklı şekilde adlandırıldıkları da görülmektedir: Sayfaları birbirine bağladığı için "râbta"; bir sonraki sayfayı gözetlediği için "murâkib", "rakabe" veya "müşâhide"; bir sonraki sayfaya işaret ettiği için müş'ir veya müş'ire; bir sonraki sayfayı izlediği için "ta'kibe"; bir sonraki kelimeyi göz önünde bulundurup gözünü ondan ayırmadığı için "pâyende". Halk arasında reddâde yerine bir sonraki sayfayı kolladığı veya güttüğü için "çoban", sayfanın alt kısmında bulunduğu için "ayak", sayfanın altında tek başına kalmış bir kelime olduğu için "garip" terimleri kullanılmıştır. (Erünsal, 2007:515).

ilmihâl bölümünün başlangıç kısmına denk gelmiştir. Dolayısıyla eserdeki ilk bölümün tam olarak nerede bittiği ve ilmihâl bölümünün tam olarak nerede başladığı bilinmemektedir.

1.5.4. Eserin İçeriği

Söz konusu eserin İlmihâl bölümü, kendi içerisinde “sure ve ayetler”, “meselelerle ilmihâl”, “ilmihâl” ve “fütüvvet” olmak üzere dört başlığa ayrılmış ve bu başlıklar da yine kendi içerisinde alt başlıklara ayrılmıştır.

Eserdeki varak eksikliği, birinci bölümün bitiş ve ilmihâl bölümünün başlangıcına denk geldiği için ilk bölümün tam olarak hangi konu ile bittiği ve ilmihâl bölümünün hangi konu ile başladığı muamma olan bu eserde 13v’den itibaren süre ve ayetlerin olduğu uzunca bir bölüm gelmektedir. Bu bölümde 18 süre(Vakıa, Tebareke, Amma, Tekāsür, Asr, Hümeze, Fil, Kureyş, Maun, Kevser, Kafirün, Nasr, Tebbet, İhlās, Felāk, Nas, Fātihā ve Sure-i Feth-i Şerif), 4 ayet(Bakara 128, 129 ve 201. ayet, Āl-i İmrān süresi 147. ayet), Esmā-yı Hüsnā ve bazı dualar yer almaktadır.

Yukarıda zikredilen bölümden sonra kitap adının yer aldığı meselelerle ilmihâl bölümünde (1r-23v) A’rāf Süresi 43. ayetten bir kesit yazılmıştır. Sonra ilmihâl üzerine nelerin anlatılacağı ile ilgili bir giriş yapılmıştır. Ardından bunların başlık olarak verilip açıklanacağı bu giriş kısmında müellif tarafından bildirildikten sonra meseler verilip üzerine açıklamalar yapılmıştır. Müellif, meselelere değinirken Hülāşatü’l-fetāva⁵, Fetāva-i Bezzāziyye⁶, Münyetü’l-Muşallî⁷, Baħrū’l-Rāik, Mülteka⁸, Zevācir⁹, Cevāhir-i Fıkıh¹⁰ eserlerinin yanı sıra İbrāhīm-i Halebj, Kūhistāni¹¹, İbn-i Hümām gibi fıkıh âlimlerinden alıntılar yapmış ve bunu alıntı yaptığı her meselenin hemen altında belirtmiştir.

⁵(Hülāsa): (Hülāsatül’fetāvā): (Hülāsatü’l-Fetāvā):**Risāle fi Mesâ’ili’l-Fıkhiyye**:Risāle fi Mesâ’ili’l-Fıkhiyye: İftiharuddin Tahir b. Ahmed el-Buharî (ö.542/1147) tarafından yazılmış bir fetva kitabıdır.Müellif bu eserde Hizānetü’l-vākāt ve en-Nisāb adlı kitaplarını kısaltarak meseleleri özlü şekilde ele almıştır. Eser matbu olup I-IV Lahor kenarında Leknevinin “Mecmuai Fetāvā”sının Farsça tercümesi olarak; leknev’de basılmıştır. Muhaddis Cemalüddin ez-Zeylâi tarafından da hadisleri tahrir edilmiştir. (Özel’den akt. Özdirek, 2016:127-128). Eserin muhtelif yazmaları var. İmam Muhammed b. Suud üniversitesi kütüphanesi no: 601 ve 86’da nüshalar var. Müellif: İftiharüddin el-Buhari, Tahir b. Ahmed b. Abdürreşid (ö.542/1147). Hanefi Alimidir. Babası, dayısı Zahirüddin Hasan b. Ali el-Merginānî, Hammad b. İbrahim es-Seffār, Kādihān gibi alimlerden ders aldı. Zamanında Hanefilerin önde gelen âlimlerindendir(Özel’den akt. Özdirek, 2016:127-128).

⁶(**Bezzāziyye**): Eserin asıl adı el-cāmiu’l-veciz olup Fetāvā’l-Bezzāziyye ve Fetāvā’l-Kerderî olarak da bilinir. Müellif bu eserini Anadolu’ya gitmeden önce 812 (1409-10) yılında bitirmiştir(Özdirek,2016:129-130). Müellif: Hafizuddin Muhammed b. Şihāb el-Kerderî el-Hārizmî el-Bezzāzi (ö.1424) tarafından yazılmıştır(Özel’den akt. Özdirek, 2016:130).

⁷**Münyetü’l-Muşallî** : Sedidüddin el-Kāşgarî’nin (ö. 705/1305) namaza dair eseri.(Kayapınar,2006:32-33)

⁸**Mülteka**: Müellif nüshasında belirtildiğine göre (Beyazıt Devlet Ktp., Feyzullah Efendi, nr. 930, vr.136a) 23 Receb 923’te (11 Ağustos 1517) tamamlanan Mülteka Osmanlı coğrafyasının en yaygın fıkıh metnidir(Has, 2006:549-552)

⁹İbn Hacer el-Heytemî’nin (ö. 974/1567) büyük günahlara dair eseri(Topaloglu,2013:301-302).

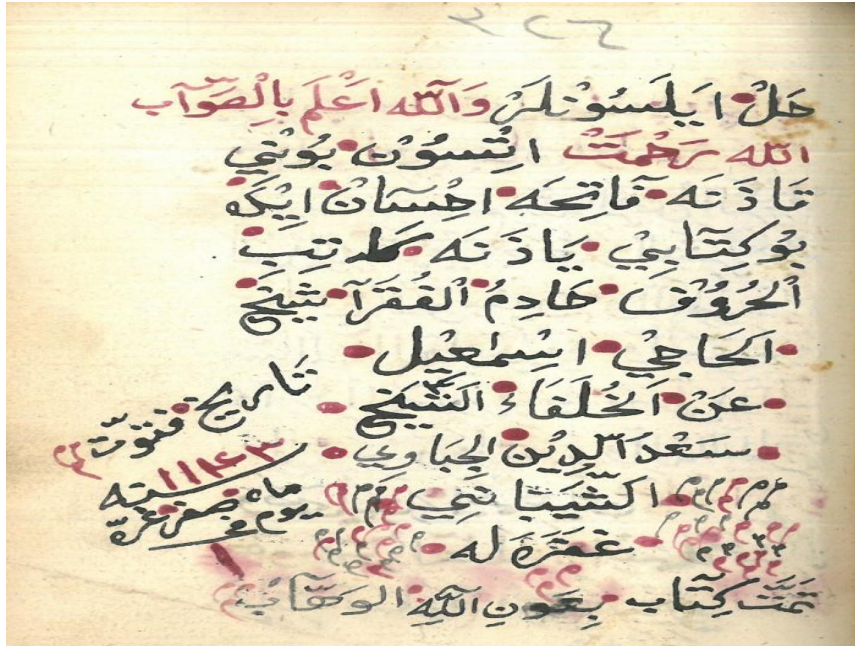
¹⁰ Asıl adı Risāle fi isbātî’s-Sāni’ min Cevāhiri’l-fikh olan eserin müellifi Ebû Sa’id Tāhir b. İslām b. Kāsim b. Ahmed el-Ensārî el-Harizmî olup istinsah tarihi 1 Receb 1240 [19 Şubat 1825] olarak müstensih tarafından kaydedilmiştir. Yazma eser nüshası şuan Diyanet İşleri Başkanlığı Kütüphanesi’nde 005446-IV numarada kayıtlıdır.

¹¹Horasan kasabalarından Kuhistan’da (Kūhistan) doğdu. Timurlu hükümdarlarından Muzaffer Hüseyin Mirza devrinde Şeyhülislām Herevî’nin talebesi ve İsamüddin el-İsferâyîni’nin ders arkadaşlarındandı. Geçimini kitap istinsah etmekle sağlıyordu. Güçlü bir hâfızaya sahip olan Kuhistāni fıkıh sahasında ilerleyerek fetva vermeye başladı. Hanefî mezhebinde “mütün-i erbaa” diye anılan dört muteber kitaptan biri olan Tācüşşerîa’nın

Evvelki bölümde girişi yapılan ilm-i hâl, bu bölümde daha detaylı bir şekilde ve soru-cevap vasıtasıyla verilerek her konu için pekiştirme amaçlı konu edinen meseleler ile ele alınmıştır. Bu bölümde iman, din, şeri'at, şehadet bilgileri ve imân, İslâm, namaz, abdest, gusül, vs. şartları, farzları, vacip ve sünnetleri ve din, millet, şeri'at, mezheb, şeyh, müşşid, hakikat, tarikat konularıyla birlikte ef'âl-i mükellef¹² konusuna da detaylıca değinilmiştir. Son olarak ümmet olmanın şartları, salih amel olmanın şartları, Kurban Bayramı vacipleri ve cenaze namazına dair bilgiler ile birtakım dualardan sonra müellif tarafından açılan bir bāb ile bu bölüm yerini fütüvvet bölümüne bırakır.

Eserin büyük bir hacmini kapsayan fütüvvet başlığı altında ise sırasıyla fütüvvet silsilesi, kardeş tutma ve şedd bağlama, fütüvvet ve fütüvvetin erkânları, tarikat erkânı, taş, tırâş, ustura ve tığ erkânı, On İki Farıza Öğretisi, Fütüvvet teşkilatında bilinmesi gereken farzlar, şedd, üstad, dört kapı ve dā'ire-i fütüvvet konuları soru-cevap yoluyla ve birtakım meselelerle etraflıca ele alınmıştır. Hemen ardından 130v/1-11'de bulunan temmettū kaydında ise eserin müellifi verilip temmet tarihi kaydedilmiştir.

[130v/1] ḥal eylesünler vallāhü a'lem bi's-şavāb. (2) allāh rahmet etsün bunı (3) kazana. fātiḥa iḥsān ide (4) bu kitābı yazana. kātibü'(5) l-ḥurūf ḥādīmü'l-fuḳarā şeyḥü' (6)l-ḥācī ismā'il (7) 'anū'l-ḥulefā' eş-şeyḥ (8) sa'düddīn el-Cibāvī (9) eş-şeybānī (10) ḡafera leh (11) temmet kitāb bi 'avnillāhi'l-vahhāb (sayfa kenarındaki ek yazı: tāriḥ-i fütüvvet / sene 1143 / māh-ı şaferguresi / yevm fi 1)

Temettū kaydından sonra fütüvvet kısmına devam eden müellif, Hz. Adem'in şedd kuşanması, Cennetten kovulması ve dünyada ilim ve sanat öğrenmesi gibi konulara değindikten sonra fütüvvet ağacı, fütüvvetin aslı olan harfler, fütüvvette selam erkânı, Aḥilik

Vikāyetü'r-rivāye'sine Sadrüşşerīa'nın yazdığı en-Nuḳāye adlı muhtasarın şerhi olan Cāmi'u'r-rumūz adlı eserini 8 Zilhicce 941 (10 Haziran 1535) tarihinde tamamlayıp Ubeydullah Bahadır Han'a ithāf etmiştir. (Yaman, 2002:348).

¹²46r/8- 49r/9 varakları arasındaki bölümde sekiz ef'al-i mükellef olduğu belirtilerek bunların her biri kendi içerisinde açıklanmıştır. Bunlar: beyāni'l farz, beyānū'l-vācib, beyānū'l sünnet, beyānū'l-müstehābb, beyānū'l-mübāḥ, beyānū'l-ḥarām, beyānū'l-mekrūḥ, beyānū'l-müfsīd.

ve şeyhliğe layık olmanın öğretisi ve fütüvvet sahiplerinin niteliklerine meseleler üzerinden değinmiştir.

1.5.5. Eserin Dil Özellikleri

Yazma eserde, oldukça anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Müellif tarafından önemli görülen yerler kırmızı mürekkep kalem ile yazılırken diğer kısımlar siyah mürekkeple yazılmıştır. Gerek söz varlığı gerekse sözcük morfolojisi olarak Harezmi-Kıpçak Türkçesi dönemine ait bazı eklerin ve sözcüklerin kullanılması dikkate değerdir.

Eserde genellikle yazıldığı dönemde kullanılan günlük dildeki Türkçe sözcükler kullanılırken kimi yerlerde Arapça veya Farsça terimler kullanılmış fakat hemen ardından bu terimler yine Türkçe sözcüklerle müellif tarafından meselelerle pekiştirilerek açıklanmıştır. Ayrıca eserde Yunanca ve Rusça kökenli (Rusçadan Kazakçaya geçmiş bir sözcük) birtakım sözcüklerin kullanılması da dikkate değer bir durumdur.

1.5.5.1. Ses Bilgisi

1.5.5.1.1. Ünlüler

Geç dönem Eski Anadolu Türkçesi ile yazılan eserde sekiz ünlü harf bulunmaktadır. Bunlar:

Kalın Ünlüler: /a/, /ı/, /o/, /u/

İnce Ünlüler: /e/, /i/, /ö/, /ü/

Eski Anadolu Türkçesinin yanı sıra Harezmi ve Kıpçak Türkçesini yansıtan eserde, ünlülerle ilgili mevcut ses özellikleri şunlardır:

1.5.5.1.1.1. Ünlü Uyumu

Bir sözcükteki seslerin çeşitli bakımlardan birbirlerine uymasındır(Ergin,1992:70)

1.5.5.1.1.1.1. Kalınlık-İncelik Uyumu

Türkçenin en eski özelliklerinden biri olan kalınlık-incecik ya da artlık-önlük uyumuna göre Türkçe sözcüğün kökündeki ilk hecenin ünlüsü, sonraki hecelerin ünlüsünü belirler.

Ergin, dil bilgisi üzerine yaptığı çalışmada Türkçe bir sözcükte ince ve kalın ünlülerin bir arada bulunamayacağını; bütün sözcüklerin, bütün eklerin kalın ve ince olmak üzere iki kısma ayrıldığını; eklerin ünlülerinin, köklerin ünlülerine göre belirlendiğini belirtir. (Ergin, 1992: 70)

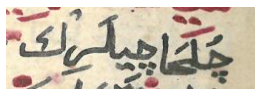

Eserde bu uyumun korunduğu tespit edilmiştir.

bulına

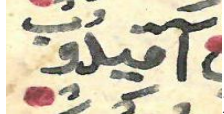

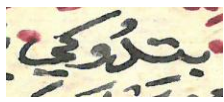
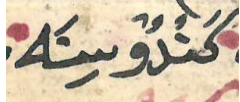
44v/8-11[on ‘alâmet kim bir kimsede bulına âniñ ehl-i

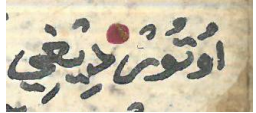
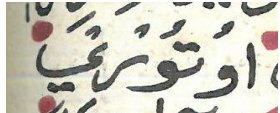

sünnet ve’l-cemâ‘at olduğına hüküm olunur.]

- inanmayan** 46v/1-3[...‘özürsüzterk edene ‘azāb ola farz olduğına inanmayan kāfir ola.]
- kılmayı** 49v/1-5[namāzın zikir olunan farzlardan birin terk itse namāzı fāsīd olur tekrār kılmayı farz ve i‘ādesi vācib olur]
- çulhāçılarını** 56v/7-8[çulhāçılarını silsilesi şit ‘aleyhi‘s-selāma çıkar..]
- yiseydi** 49v/5-9[kezālik bir mü‘min ramazanda şā‘im iken kaşden yiseydi ve yāhud hātūniyla cimā‘ itseydi orucu fāsīd olur]

1.5.5.1.1.1.2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

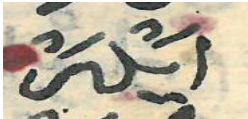
Bir sözcükteki ünlülerin düzlük ve yuvarlaklık bakımından birbirine uyması esasına dayanan düzlük yuvarlaklık uyumu; bir sözcükte düz ünlüleri düz ünlülerin, yuvarlak ünlüleri ise düz-geniş veya dar-yuvarlak ünlülerin takip etmesidir(Ergin,1992:72).

- aqidub** 26r/4-7[yüzünü baş kıllı bitdüğü yerden çene altından ve kulaklarının yumuşaklığından şuyı *aqidub* yumağdır.]
- bilürsin** 4r/6-7[mesele haq sübhāne vü te‘ālā’yı nice *bilürsin*]
- bitdüğü** 26r/3-7[abdestin farzı dördür yüzünü baş kıllı *bitdüğü* yerden çene altından ve kulaklarının yumuşaklığından şuyı *aqidub* yumağdır.]
- kendüsine** 37r/6-11[su‘āl itseler dīn ve millet nedir cevāb vir ki dīn ve millet birdir ikisi de hāzreti muḥammed ‘aleyhi‘s-selām haq te‘ālādan getürdigidür ki *kendüsine* dīn ve millet dirler]

- olduğına** 25r/5-6[allāhü te‘ālā’nın taqđiriyle ve kulların ihtiyārı ile olduğına inandım]
- oturduğı** 19v/2-5[mes’ele bir kimse teħeyyātda *oturduğı* zamān parmakların bir miqdār açuğ kıya ibrahīm ħalebī’de yazar.]
- ötüri** 18r/7-11[mes’ele bir kimse namāz kılar-iken anası veya babası çağırsa ħaber virmeye ve eger yardımdan *ötüri* çağırır-ise ħaber vire dimişler. fetāva-i bezzāziyye’de meštürdur.]
- üçüncü** 26r/9[*üçüncü* başınınđ dört bölükde bir bölükine meş itmekdir.]
- karşu** 45v/9-46r/3(9) imānı şahığdır. sekizinci (10) pādişāh dīn-i islām’a karşı (11) kımayub şer’i emrini [46r/1 tuğbuklıc çekmeyüb imāmetine (2) inanub ulularına itā‘at (3) itmekdir

1.5.5.1.1.2. Ünlü Düşmesi

Vurgusuz orta hece ünlüsünün düşmesi sonucu ortaya çıkan ünlü düşmeleri şunlardır:

- aydar(ayıt-)** 2r/2-8[ve dağı imāmü’ş-şemsü’l-ümme-t-i rahmetü’llāhi ‘aleyhi *aydar* her kim ki er olsun ve gerek ‘avret olsun şıfat-ı imānın ve şıfat-ı islāmın bilme ve öğrenmege taqşırāt itse ol kışininđ dīni dīn degildür.]

- burnına(burun)** 26v/3[ikinci *burnına* şu çekmekdir.]

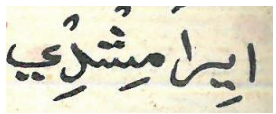
- ağzın(ağız)** 026v/02 [evveli *ağzın* yumağdır]

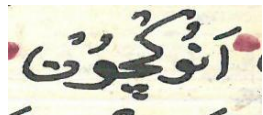
gönlü(göñül) **91r/8-9**[fütüvvet bir ağacdur yigidün *göñli* tahtında bite]

oğlı(oğul) **58r/1-2**[ve oğlundan *oğlı* ibrahîm hâlîl yetişdi..]

Cevheri fiilinin(/i/) kendinden önceki sözcüğe eklenmesi sonucu ortaya çıkan ünlü düşmeleri şunlardır:

iderken **98r/7**[hizmetiderken böyle éderdi.]

iramışdı **107v/1-3**[...şitü'l-nebî *iramışdı* ve ibrahîm 'aleyhi's-selâm yetmişdi...]

 098v/02 [anuç-çün böyle iderdi]

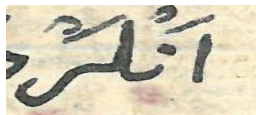
1.5.5.1.2. Ünsüzler

Eserde yer alan ünsüz harfler ve ünsüz harflerde görülen kimi değişiklikler şu şekildedir:

1.5.5.1.2.1. (ŋ) yazımı

Bir dönem özelliği olan pronominal n(ŋ) durumuna bakılacak olursa elimizdeki eserde ikinci teklik ve çokluk şahıs ile birlikte iyelik eklerinde kullanılan pronominal n, aynı sözcük için çoğunlukla kullanılırken kimi yerde de kullanılmakla birlikte kimi sözcüklerde kullanılmamıştır. Buna örnek olarak şu sözcükler verilebilir:

aña **65r/3-4**[cemi' peyklerin silsilesi *aña* çıkar.]

anlar **32v/3-4**[ve anlar nürdan halk olmuşdur yemezler ve içmezler]

- beliçe** 61v/9[beliçe kuşadayım didi]
- taşın** 111v/1-3[evvelâ bilgil kim taşın ve usturânın ve dellâklık farzını ve sünnetini ve ‘ilimlerini beyân idelüm.]
- andan-şonra** 58v/8-9[ve andan şonra şu‘ayib ‘aleyhi’s-selâma geldi.]

1.5.5.1.2.2. Ünsüz Değişimleri

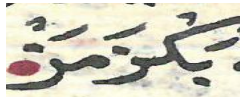

1.5.5.1.2.2.1. /b-/>/m-/ Değişmesi

Eski Türkçe metinlerde “ben”, “beñü”, “benizlig” ve “Buñ” sözcüklerinde görülen /b-/ ~ /m-/ nöbetleşmesi (Gabain, 1988) metinde iki sözcükte tespit edilmiştir.

ben / men

- b. 142r/3-5[ve bir ‘abâtoķı diyîçek *ben* neyle tokuyayım âlât yokdur didi.]
- m. 49r/10-49v/3 [şol *men* ki namâzda êken eger kaşden ve eger sehven namâzın zikir olunan farzlardan birin terkitse namâzı fâsid olur]

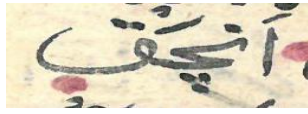
beñze- / meñze-

- b.+mez 5r/1[cemi‘ eşyâ kim vardur yaradılmış hic biri birine *beñzemez*]
- m.+mez 3v/11-4v/1[bî-mişâl bî-zevâl niteliksiz hiç bir nesneye *meñzemez*.]

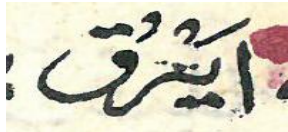
1.5.5.2. Eski Türkçe sözcükler

Nüşadaki sözcükler yapı olarak kendi döneminde şekillenmiş sözcüklerdir. Fakat bunlara ek olarak kimi sözcükler, bu dönemde vardığı son şeklinin yanı sıra eski halleriyle de kullanılmıştır. Bu durum iki sözcükte tespit edilmiştir. Bunlar:

ançak: Eski Türkçede “yalnız, sadece” anlamlarına gelen “inçä, inça, inçäk” şeklinde karşımıza çıkmaktadır(Gülensoy,2007:69).

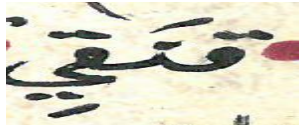
- a. **13v/1-3**[tutmak gerekdir haқиkatde murādları ayakların tutmak degildür *ançak* murādları şıgınmaқdır.]

ayruk: Derleme Sözlüğünde “başka” anlamında “ayruk”, Tarama Sözlüğünde “başka, gayrı, maada, diğeri” anlamında “adruk”, DLT’de başka, ayrı anlamında “ayruk” şeklinde geçmektedir(Ata, 2000:83)

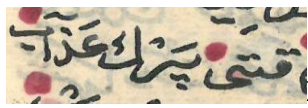
- a. **135r/9-11**[nazar idesin ki tā ki *ayruk* bi fermān olub buyruk şımayasın ve ‘āsi olmayasın.]

kanğı: Eserde genel itibariyle bu dönemde son şeklini almış olan “hangi” sözcüğünün yanı sıra bir cümlede eski Türkçedeki şekliyle “kanğı” ve kanğı“ sözcükleri kullanıldığı tarafımızdan tespit edilmiştir.

- k. **50v/2-3**[*kanğı* mezhebden isen mezhebini (3) ve ‘ibādetini uydurmaқdır.]

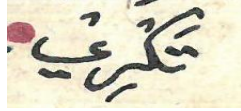
- **147r/6-7**[pes imdi *kanğı* yigitde kim bu yedi harfuñ beyānı vāki‘dir.]

katı berk¹³ :Eski Türkçe “sert, sıkı, zor” anlamlarına gelen “katıg” sözcüğünden gelmekle birlikte Harezmi Türkçesinde anlam genişlemesiyle sıfat görevinde kullanılmıştır. Berk sözcüğü ise Eski Türkçe “güçlü, muhkem, sağlam” anlamlarında kullanılan “bek/berk” sözcüklerinden gelmektedir. Söz konusu eserde katı ve berk sözcüklerinin bir araya gelmesi suretiyle sıfat+isim yapısı sağlanmıştır.

- k. **12r/8-10**[cevāb vir ki ol kıyāmet güninde kāfirlere katı perk¹⁴ ‘azāb iderler.]

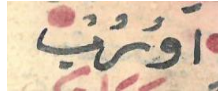
teñri: “Tanrı, gök, sema” anlamlarına gelen sözcük Eski Türkçe ve Orta Türkçede kullanılmıştır(Gülensoy,2007:857). İslamiyetin etkisiyle Eski Anadolu Döneminde ise ses değişimiyle birlikte Teñri sözcüğü yerini Tanrı sözcüğüne bırakmıştır. Elimizdeki metinde ise Tanrı sözcüğünün ilk şekli olan Teñri sözcüğü kullanılmıştır.

¹³ Eski Türkçede bek veya pek sözcüğünden evrilen “berk” sözcüğünün “perk” şekline de rastlandığı Tarama Sözlüğünde kaydedilmiştir. (Aksoy-Dilçin,1957:513).

t. **43r/1**[*teğri* te‘ālā’yı bir bilüb birlemekdir.]

ur-: Clauson, *ur-* fiilinin anlamıyla ilgili olarak sözcüğün en erken dönemden itibaren iki anlamı olduğunu ve bu her iki anlamın da kolun kullanımıyla ilgili olduğunu belirtmiştir. Buna göre sözcüğün ilk anlamı yükleme, yönelme veya bulunma durumuyla kullanılabilen *yerleştirmek (to put)*; ikinci anlamı ise yükleme durumuyla kullanılabilen (*birini veya bir şeyi vurmak (to strike)*)’tır. Fiilin *yerleştirmek* anlamı, deyimleşmiş kullanımlardaki anlamlara dayanmaktadır (Clauson’dan akt. Öğretmen, 2017: 1316-1333). Türkçenin ilk yazılı kaynaklarından beri sözvarlığında kullanılagelen *ur-* / *vur-* fiilinin gerek *Türkiye Türkçesi Sözlüğündeki* gerekse Eski Türkçe ve Türkiye Türkçesi sözvarlığındaki kullanımlarına bakıldığında fiilin tamlayıcılarla ilişkisi açısından çok değişim göstermediği; ancak farklı nitelikteki isimlerle eşdiziminin, fiilin anlam alanını giderek genişlettiği görülmektedir. (Öğretmen,2017:1316-1333).

u.+ub **25v/6-10**[*niyyet* eylemek ikinci iki ellerin (7) pak toprağa *urub* yüzine (8) mesh itmekdir üçüncü yine iki (9) ellerin pak toprağa *urub* (10) kollarına mesh itmekdir]

yarlıka- : İlk defa bir Yenisey Türkçesi yazıtında (Uybat-III’te) “üze teñri yarlıkadı” şeklinde karşımıza çıkan *yarlıka-* fiili, Orhun yazıtlarından Tonyukuk’ta da hep “teñri yarlıka-“ şeklinde Tanrı’dan kaynaklanan “ihsan etmek, yardım etmek, buyurmak, lutfetmek” anlamlarıyla görülür(Malov’dan akt. Öner, 2006:117-122). Sonraki dönemlerde özellikle Uygur, Karahanlı ve Kıpçak metinlerinde karşımıza çıkmıştır. Altın Ordu, Kırım ve Kazan yarlıkları üzerine çalışan Özyetgin, yarlık teriminin Osmanlılarda 17. yüzyıla kadar “ferman, irade, buyrultu” anlamlarında kullanıldığını belirtmiştir. (Özyetgin, 1996:73-74).

y.+dı **107v/8**[*düzdiler* ve dağı *hağ* te‘ālā ol şac berekâtına ol melekleri *yarlıgadı* didi.]

Yukarıda zikredilen sözcüklere ek olarak tarafımızdan tespit edilen sözcükler şunlardır:

biñ, bodun, düğ-, egir (veya enir?), etmek / etmekci, gönlek, karavaş, qarındaş, öbir, şı- tağ, tış, toğ-, toğrı, tol-, tur-, yegrek, yeñ-, yu-

1.5.5.3. Sözcüklerde Farklı Yazımlar

Yazıldığı dönemin dil malzemesini içeren eserde, kimi sözcükler hem eski şekilleriyle hem de eserin yazıldığı dönemde olduğu son şekliyle bir arada kullanılmıştır. Tarafımızdan tespiti yapılan sözcükler şunlardır:

anıñ / ānıñ / anuñ / ānuñ

a. **60r/3-4**[yarısın *anıñ*şefā‘atiyle cennete koyam]

a. 44v/9-11[*ānuḡ* ehl-i sünnet ve'l-cemā'at olduğına hüküm olunur]

a. 098v/6-7 [*anuḡ* öñüne düşüb delil olub şeyhe ulaşıdırur]

a. 38v/9[ve *ānuḡ*söziyle 'amel itdim dimek]

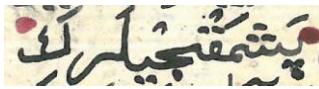
bel / bil

b. bağlamaz 095r/11-095v/1[cevāb vir ki peder *bel* bağlamaz]

b. bağlamak 132v/7-8[ve dahı *bil* bağlamak ve kuşak kuşatmaq]

başmaq /paşmaq

b. 59r/1[ve cimcime ve başmaq ve edikcydi]

p.+çıları 73v/1[cemi' paşmaqçılarını silsilesi aña çıkar]

bürüvvet / mürüvvet

b. 91r/5[ت korqu. م kerem. *bürüvvet*]

m.+dür 148r/4 [*hidāyet* ve *mürüvvedür*]

ko- / koy-

k. 142v/1[ve seccādeyi öñüne *ko.*]

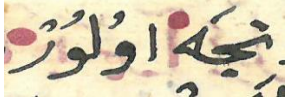
k.+a 98r1-2[baş barmağın şol ayağı baş barmağın üzerine *ko*ya.]

kuşad - / kuşat-

ķ. 064r/7[ħalifāni bu maħfilde ķuşad]

ķ.- dıķdan sonra 88r/2-4[şeddi ķuşatdıķdan sonra iline taş ile usturāyı virüb]

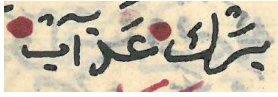
nice / niçe

n. 137r/1-2[ve nice olur ve ol buġdāy ķandadır bilmezin]

n. 063v/11[ayıtdı kim çift niçe sürülür]

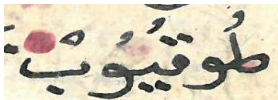
perk / berk

p. 012r/8-10[kıyāmet ġüninde kāfirlere ķatı *perk* ‘azāb iderler]

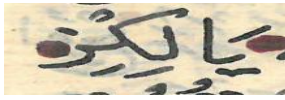
b. 003v/2-4 [āhirete vardıķda üç ķişiye ķatı *berk*‘azāb olur dimişler]

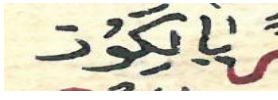
toķı- / toķu-

ť. 141v/8-10[enüşenün egirdüġi panbuķ ipliġinden *toķı*]

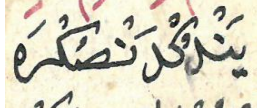
ť.- yub 143r/6-8[peş şit *toķuyub* tamām eyledikden sonra cebrā’il gelüb ayıtdı]

yālııız/ yālııuz

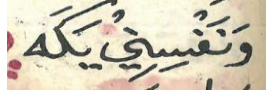
y. 015r/3-5[mes’ele bir kimse *yālııız* vitir namāzın ķılarken ķunūt du‘āsın unudub oķumasa]

y. 014r/4-6[eger *yālııuz* ķılınursa iki yanına selām virüb sonra iki secde ide]

yen- / yeŋ-

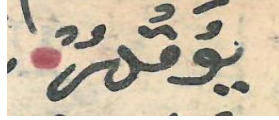

y.- dükden sonra 144r/6-9 [ta'ām *yendükden* sonra şit yerinden turu gelüb tekbir ve tehlil ile âdemün başına amāme ve kaftānı geydürdi]

nefsini y.- e 150v/9-10 [zinâkılmaya ve nefsinin *yeye*]

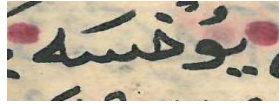
yok /yoğ / yoh

y.+dur 38r/8-9 [hata olmak ihtimāli *yokdur*]

y.- dı 134v/5-6 [ve başını kaşımağa mecāli *yoğdı*]

y.+ sa
çalur] 008v/10-11 [cānıyla mı gider *yohsa* cesed ile mi

İKİNCİ BÖLÜM

METİN

[1r/1] بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (2) الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا (4) أَنْ هَدَانَا اللَّهُ¹⁵ وَمَا نُبَغِي (5) إِلَّا بِاللَّهِ الْحَمْدُ اللَّهُ الَّذِي (6) خَلَقَ النَّبِيَّ عَلِيَّ فَطْرَةَ إِلَّا سَلَامًا (7) وَعَلِيَّ كَلِمَةً إِلَّا جَلَّاصَ وَعَلِيَّ (8) دِينَ تَبَيَّنَا مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ (9) وَعَلِيَّ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ (10) السَّلَامُ وَعَلِيَّ جَمِيعِ الْأَنْبِيَاءِ [1v/1] وَالْمُرْسَلِينَ

pes imdi (2) ma'lüm olsun ki islām (3) dīn içinde olan evvelā (4) kendünün imānın ve islāmın (5) ve dīnin ve zürriyyetin ve mezhebin (6) bile ve mezheb kaçdur (7) ve dağı kimden kime kalmışdır (8) ve imān dağı kaçdur ve kangı (9) imān kendüniğdir anları dağı (10) bilmek gerekdür ve 'amel itmek (11) ve i'tikād eylemek gerekdür ki [2r/1] tā kim dīn-i islāmı şahih (2) ola ve dağı imāmü's-şemsü'(3) l-ümmet-i rahmetü'llāhi 'aleyhi (4) aydar her kim ki er olsun ve gerek 'avret olsun (5) şıfat-ı imānın ve şıfat-ı islāmın (6) bilmese ve öğrenmege takşirāt (7) itse ol kişiniğ dīni (8) dīn degildür. ve ol kişiniğ (9) namāzi kabül olmaz dimişler (10) ve aña nikāh dağı cā'iz olmaz. [2v/1] ve andan toğan evlād veled-i zinā (2) olur diyü buyurmuşlar. mes'ele (3) kaçan bir küçük kıızı ere virseler (4) sonra 'akıl-bāliğ olsa (5) şıfat-ı imānın ve şıfat-ı islāmın (6) bilmese ol 'avret erinden (7) bāyin-i talāk boş olur (8) diyü buyurmuşlar ki zirā (9) şartı budur ki kişi bir yola (10) maşşüş olmağ gerekdür kim (11) ol kişi öldüğü vaktin [3r/1] müselmān kabrine koyalar ve dağı (2) her kişiye borcdur ki ahāline (3) ve 'iyāline imān ve islāmını (4) öğredeler ve dağı yedi yaşında (5) kız olsun ve oğlān olsun (6) gerek kul olsungerek (7) qaravaş olsun şıfat-ı imānı (8) ve islāmı bilmek gerekdür ve eger (9) er takşirāt iderse ol (10) 'avret cā'izdür ki çıkub (11) bir 'ālime varub dīn-i islāmını [3v/1] öğrene ve dağı bir kimse şart-ı (2) imānı ve islāmı bilmese āhirete (3) vardıkda üç kişiye kağı (4) berk-'azāb olur dimişler (5) biri ataya ve biri anaya ve biri (6) qarındaşa ve dağı erine niçün (7) aña dīn ve islāmını öğrenmege (8) anı ma'nī eylediğiz ve öğretmege dağı (9) takşirāt eyledünüz diyü hağ (10) celle ve 'alā hazreti hiğāb ider. (11) mes'ele eger su'āl itseler müselmān [4r/1] mısığ cevāb vir ki elhamdülillāhi rabbī'(2)l-'ālemīn diyesin ve eger (3) su'āl itseler elhamdülillāh dimeniğ (4) ma'nāsı nedir cevāb vir ki (5) allahü te'ālā'ya şükür ve minnetdir. (6) mes'ele hağ sübhāne vü te'ālā'yı (7) nice bilürsiğ cevāb vir ki (8) bir bilürim birdir ve yalnızdır (9) şeriki ve naziri yokdur (10) ve dağı güçlü hemişe bāki 'atālu (11) bī-mişāl bi-zevāl niteliksiz [4v/1] hiçbir nesneye meñzemez ve nişānsız (2) ve şāni'i-kadīm cihetden ve zamāndan (3) ve cemi' eşyādan münezzeğ tenriğdir (4) dimek gerekdir. mes'ele hağ (5) te'ālānıñ birliğine deliliğ (6) nedir diyü su'āl itseler cevāb (7) vir ki iki vechile delilim vardır (8) biri nazar ile ve biri 'akl-ile(9) amma nazar ile budur ki kavluhü te'ālā (10)

¹⁵ A'rāf (7), 43.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ

(11) delîldür amma ‘aql-ile delîl budur ki [5r/1] cemi‘ eşyâ kim vardur yaradılmış (2) hic biri birine benzemez ve dağı (3) haqqatde delîldür kim cümle’i yaradan(4) tenrî te‘âlâ’dır birdir.

وَحْدَهُ (5) لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

(7) ve ma‘nâsı oldur ki şerîki ve (8) nazîri ve mişâli yokdur cümle (9) eşyâ mutaşarrıf olan ançağ (10) allâhü te‘âlâ’dur. mes’ele eger su’âl (11) itse îmân nedir cevâb vir kim [5v/1] amentü billâhi ve melâ’iketihi ve kütübihî (2) ve rusûlihî ve’l-yevmi’l-âhîri ve bi’l-kaderi (3) hayrihî ve şerrihî minallâhi te‘âlâ¹⁶ (4) ya‘ni îmân didigimiz bu altı şeydir. (5) mes’ele eger su’âl itseler islâm (6) nedir cevâb vir ki

أَشْهَدُ أَنْ (7) لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ (8) لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ¹⁷

(9) ya‘ni islâm didigimiz budur. (10) mes’ele eger su’âl itseler îmân (11) seniñle midir yâhud sen îmânla mısın [6r/1] cevâb vir ki îmân-ılayım (2) dağı benim şıfatımdır. mes’ele eger su’âl (3) itse kimün zürriyetindensin cevâb (4) vir ki hażreti âdem ‘aleyhi’s-selâm(5) zürriyetindenim. mes’ele eger su’âl (6) itseler kimiñ milletindensin cevâb (7) vir ki ibrahîm halîlullâh ‘aleyhi (8) es-selâm milletindenim mes’ele eger (9) su’âl itseler kimün ümmetindensin (10) cevâb vir ki hażreti muhammedü’(11)l-muştafâ ‘aleyhi’s-selâm ümmetindenim [6v/1] mes’ele eger su’âl itseler kimiñ (2) mezhebindensin cevâb vir ki (3) tâcü’l-muttaqîn imâm ebu hanîfe-i (4) el-küfî nu‘mân bin şâbid mezhebendenim (5) mes’ele eger su’âl itseler mezheb (6) kaçdur cevâb vir ki dördür (7) evveli imâm ‘azam ebu hanîfe mezhebidir. (8) ikinci imâm şâfiî mezhebidir. üçüncü (9) imâm aḥmedü’l-ḥanbelî mezhebidir (10) dördüncü imâm mâlikî mezhebidir (11) bu dördü bile haqdır amennâ [7r/1] mes’ele eger su’âl itseler ne vaqitden (2) beri müslimânsın cevâb vir ki (3) mine’l-‘ahd-i ve’l-mişâk¹⁸ ya‘ni hażreti (4) allahü te‘âlâ ile ‘ahd bağladuğumuzdan (5) beri kim ol vaqit mü‘minler ervâhı (6) yaratdı ve anlara dağı hitâb eyledü ki (7) elest-ü bi-rabbiküm mü‘minler dağı (8) cevâb virdiler ki sen bizim (9) perverdigârimızsın didiler. (10) mes’ele eger su’âl itseler îmânıñ (11) aḥkâmı kaçdur cevâb vir ki [7v/1] taşdıq-i bi’l-cenân ve ikrâr-ı bi’l-lisân (2) ya‘ni allâhü te‘âlâ’nıñ birligine (3) ikrâr idüb ve gönül ile (4) inanmağdır ve dağı imâm şâfi’î (5) katında erkân-ile ‘amel bile (6) itmek îmândan borcdur. mes’ele (7) îmânıñ başı nedir cevâb vir ki (8) kelime-i tayyîbedür ya‘ni lâ ilahe (9) ilallâh muhammeden resülullâh dimekdir. (10) mes’ele îmânıñ teni nedir cevâb (11) vir ki beş vaqit namâz kıılmağdır. [8r/1] mes’ele îmânıñkalbi

¹⁶ Müellif tarafından,anlamın pekiştirilmesi amacıyla amentü duasından inancı vurgulayan bir cümle alıntılanmıştır. <https://www.namazamani.net/turkce/amentu-duasi-anlami-okunusu.htm>

¹⁷ Müslim Tahara 17/234; Ebu Davud 169 Sahih; Tirmizi 55; Nesai 148; İbn Mace 470.

¹⁸ Allahü teâlâ, Âdem aleyhisselâmı yaratınca, kıyâmete kadar bütün zürriyetini (neslini) zerrelere hâlinde onun belinden çıkarıp, "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye buyurduğunda onların; "Evet, sen Rabbinizsin!" diye söz vermeleri.

nedir cevāb (2) vir ki ḥazreti ḳur'āndır ḥazreti (3) ḳur'ānıñkalbi yasin-i ŧerifdir. (4) mes'ele ḳimānıñ kelāmı nedir (5) cevāb vir ki allahü te'ālāya (6) çok çokŧenā itmekdir mes'ele (7) ḳimānıñ nūrı nedir cevāb vir ki (8) gerçek söylemekdür mes'ele ḳimānıñ (9) darlığı nedir cevāb vir ki (10) er ile 'avret bñ- namāz olmamağdır (11) mes'ele ḳimānıñḥalāveti nedir [8v/1] cevāb vir ki pākıktır mes'ele (2) ḳimānıñ yemiŧi nedir cevāb vir ki (3) oruc tutmağdır mes'ele eger (4) su'āl itseler ḳimān farz mıdur (5) sünnet midür cevāb vir ki kāfirlere (6) farzdır mü'minlere sünnetdir ya'ni (7) evvel ḳimā(n) getürmek farzdur (8) sonra sünnet olur mes'ele (9) kaçan bir mü'min ölse ḳimān (10) cānıyla mı gider yoğsa cesed (11) ile mi ḳalır eger cānıyla giderse [9r/1] cesed ḳimānsız ḳalır aña cevāb (2) budur ki ḳimān rūḥ ile gider (3) amma ḳimānıñ nūrı bedenden kesilmez (4) ŧol güneŧ gibidir ki gökden (5) toğar nūrı yeryüzine düşer (6) mes'ele ḳanğı sünnet farz yerini (7) tutar cevāb vir ki edik üzerine (8) meŧ eylemek cā'izdür zıřā ki ayak (9) yumak farzdır mes'ele ḳanğı (10) cenābetlıktır ki aña ğusül itmek (11) lāzım degildir aña cevāb budur ki [9v/1] bir kimse ğusül eylese bedeninde ŧu (2) degmemiŧ bir yeri ḳalsa ol (3) kimse gine cenābetdir ve eger ḥaberdār (4) olıçağ ol ŧu degmemiŧ yeri (5) ŧu-ile yūsun aña ğusül cā'izdür (6) ḳalan bedenın yūmağ lāzım degildir (7) mes'ele eger su'āl itseler farz (8) ve sünnet müstecab ve nāfileyi nice (9) bildüñ cevāb vir ki farz oldur ki (10) allahü te'ālā buyurdu ve peyğamber (11) 'aleyhi's-selām anı cemı' 'ömrinde [10r/1] işledi ol bize farz oldu (2) ve dağı sünnet oldur ki ḥazreti (3) peyğamber 'aleyhi's-selām anı kendi (4) irādetiyle cemı' 'ömrinde işledi (5) ol bize sünnet oldu ve dağı (6) nāfile müstecab oldur ki anı (7) ḥazreti peyğamber 'aleyhi's-selām kendi (8) irādetiyle gāḥ işledi gāḥ işlemedi (9) ol bize nāfile oldu mes'ele (10) ḳimānıñ aŧlı nedir cevāb (11) vir ki allahü te'ālānıñ 'aḥāsıdır. [10v/1] mes'ele eger su'āl itseler ḳimānıñ (2) ŧerı'atı nedir cevāb vir ki ḥelāl (3) ve ḥarāmı bilmekdir. mes'ele eger su'āl (4) itseler ḳimānıñ ululuğı nedir (5) cevāb vir ki allahü te'ālāya çok (6) zikir itmekdir. mes'ele eger su'āl (7) itseler ḳimānıñ ḫurağı nedir (8) cevāb vir ki mü'minlerin (9) göñlidir ya'ni ḳalbidir. mes'ele (10) eger su'āl itseler erlerden (11) evvel dñne gelen kimdir cevāb vir ki [11r/1] ḥazreti ebübekir ŧıddığ rağiya'llahu (2) 'anhu ve andan sonra ḥazreti 'ömerü' (3) l-fārūğ ve andan sonra ḥazreti (4) 'oŧmān zi'n-nüreyn rağiya'llahu (5) 'anhu ve andan sonra ḥazreti 'alıyyül (6) murtažā rağiya'llahu te'ālā 'aleyhim (7) ecma'ın. mes'ele eger su'āl itse (8) ḥātūnlardan evvel ḳimāna gelen (9) kimdir cevāb vir ki ḥazreti ḥadıce (10) rağiya'llahu 'anha mes'ele eger (11) su'āl itseler atasız ḳanğı [11v/1] peyğamberdir dünyāya gelen cevāb (2) vir ki ḥazreti 'ıŧā 'aleyhi (3) es-selāmdır. mes'ele eger (4) su'āl itseler ŧerı'at (5) kimden ḳalmıŧdır cevāb vir ki (6) ḥazreti nūḥ'aleyhi's-selāmdan (7) ḳalmıŧdır. mes'ele ŧehādet (8) kimden ḳalmıŧdır cevāb vir ki (9) ŧehādet kelimesi ḥazreti (10) ya'ḳüb 'aleyhi's-selām dan (11) ḳalmıŧdır. mes'ele eger su'āl [12r/1] itseler her namāzıñ ezānı vardır (2)

cenāze namāzının niçün yokdur cevāb (3) vir ki ol toğduğı zamān (4) anıñ kulāđına ezān okunmuşdur. (5) mes'ele eger su'al itseler her (6) namāzın ruku'ı ve sūcūdı vardır (7) cenāze namāzının niçün olmadı (8) cevāb vir ki ol kıyāmet (9) güninde kāfirlere katı perk¹⁹ azāb (10) iderler zıřā hāzreti hađ'dan (11) ğayrıya secde itdüklerinden ötürü. [12v/1] mes'ele eger su'al itse gündüz (2) namāzlarında gizlü okurlar ve gece (3) namāzlarında katı perk okular²⁰ (4) bunun aşlı nedir cevāb vir ki (5) melā'ikeler tābi' olurlar ve dağı (6) ol cümle melā'ikeler böyle iderler. (7) mes'ele eger bir kimse allahü te'ālā- (8)-nın şıfatlarından bir şıfata hādiřdür (9) dise kāfir olur dimişler ve dağı (10) kitābü mecmu'-ı nevāz'de²¹ dinmiş ki (11) bir kimse dise ki bu hādiře [13r/1] allahü te'ālānın elin veya ayağın (2) tutmağ gerekdir dise nağar (3) oluna ki eger müteřābihe gibi allahü (4) te'ālānın şadem-i cārihası vardır (5) deyü i'tikād iderlerse kāfir (6) olur dimişler ve eger bu hādiředen (7) kurtulmağa sebep yokdur allahü (8) te'ālāya şığınmağ-ile olur dise (9) tađ kāfir olmaz dimişler zıřā bu nās (10) ortasında řāyi'dir ki dirler ki (11) bu iřde felān kişinin ayağın [13v/1] tutmağ gerekdir hağışatde murādları (2) ayakların tutmağ degildür ançağ (3) murādları şığınmağdır. bunun gibi (4) söz řeni'dir dinlemeye. mes'ele (5) eger bir kimse sađāyirden birine (6) irtikāb eylese ve āhirden bir kimse (7) aña dise ki gel ādem günāh işledün (8) veyā söylediñ gel allahü te'ālāya (9) tövbe eyle dise ol günāh işleyen (10) adam dise ki ben ne eyledüm ki tövbe (11) ideyim dise ol sā'at kāfir olur dimişler. [14r/1] mes'ele fi's-s-sehvi's-secde.²² (2) Sehv secde vācibdir. eger cemā'atle (3) kılnursa řāđ yanına selām virüb (4) sehv secde idesin ve eger yālıñuz (5) kılnursa iki yanına selām (6)

virüb sonra iki secde ide (7) ve yine tađıyyāt okuyub ba'de (8) taşliye ve du'ā okuyub ğayrı (9) namāz āhirdedeki gibi iki tarağına (10) selām vire evvelki tađıyyātında (11) taşliyeyi bile okumağ olmaz [14v/1] kezā fi'd-dürer-i meřtūr mes'ele (2) eger bir kimse imām ile ma'an (3) üç rek'atı kılsa imām selām (4) virdikde ol kimse bir rek'atı (5) kılnmağa kılsa ol kimse fātihayı (6) veya zamm-ı sūreyi unudub selām (7) virdikten sonra hağırına gelse (8) sehv secde lāzım olur ibrahim-i (9) halebi'de meřtūrdur. mes'ele (10) mes'ele namāz kılan kimse

¹⁹ perk: Eski Türkçe bek veya pek sözcüğünden evrilen "berk" sözcüğü, metinde "perk" şeklinde yazılmıştır.

²⁰ "okular" şeklinde yazılan sözcükte müelliften kaynaklı bir yazım hatası olduğu düşünülebilir.

²¹ Eserde bahsi geçen "nevâz" sözcüğünden kasıt, mezhep imamlarından sonra ortaya çıkmış fikhî meseleler için kullanılan bir terim olan "nevâzil" sözcüğüdür (Kaya, 2007 34-35).

²² metinde fi's-sehvi's-secde şeklinde geçen sözcük, sözlükte namazın rükunlerinden biri anlamındaki secde kelimesiyle yanılma, unutmama, dalgınlık gibi mānalara gelen sehv kelimesinden oluşan sehv secdesi (secdetü's-sehv) terim olarak namazdaki belirli eksiklik, fazlalık veya yanlışlıkları telāfi etmek amacıyla yapılan iki secdeyi ifade eder (Öğüt, 2009 318-319).

fātihanın (11) evvelinde besmeleyi unutsa sehiv- [15r/1] secde lâzım olur zîrâ kırâ'ate (2) tâbi'dir hülâşatü'l-fetâvâ'da (3) yazar. mes'ele bir kimse yalnız (4) vitir namâzın kılariken künüt (5) du'âsın unudub okumasa (6) sonra hâtırına gelse sehiv (7) secde lâzım olur ibrahîm-i (8) halebî'de yazar. mes'ele bir kimse (9) cum'a namâzı farz degildir dise (10) kâfir olur dimişler ibn-i hümâm'da (11) yazar. mes'ele bir kâfir cünüb iken [15v/1] islâma gelse ve gusül itmeden (2) namâz kılsa câ'izdir velâkin vâcibi (3) terk itmiş olur. müyetü'l-muşallî'de (4) mestûrdur. mes'ele bir kimse imâm (5) ile ma'an tekbir itse sonra uyusa (6) imâm bir rek'atı kılduğdan sonra (7) uyansa evvelki rek'atı kıla ve eger (8) imâm ikinci rek'atda uyansa (9) bu muhâlifete namâzı fâsid itmez (10) hülâşatü'l-fetâvâ'da yazar. me'sele (11) bir kimse lâ ilahe illâllâh dise (12) ve âhirden dağı bir kimse istihfâf [16r/1] yüzünden dise ki bin kerre (2) lâ ilahe illâllâh didiyse (3) kâfir olur dimişler. mes'ele (4) bir imâmın abdesti bozursa (5) yerine bir kimseyi hâlifeye çekse (6) ve eger hâlifeye olan bilmezse ki (7) imâm kaç rek'at kılmıştır imâm (8) dağı işaret itmemiş olsa (9) hâlifeye olan kimse dört rek'atı (10) kıla ve her rek'atda tehiyyâta (11) oturur. fetâvâ-i bezzâziyye'de yazar. [16v/1] mes'ele imâm selâma işaret (2) itmek istese yüzün şâg (3) ve şola çevirir bezzâziyye'de yazar. (4) mes'ele bir kimse unudub evvel (5) rek'atda kul e'üzü birabbi'n-nâs (6) okusa ikinci rek'atda dilerse (7) tekrâr kul e'üzü birabbi'n-nâsı okusun (8) dilerse elif lâm mim²³den okusun ibrahîm (9) halebî'de yazar. mes'ele bir kimse borçlu (10) olsa virecek bir şey'i olmasa (11) ve evinde abdest almağa şu bulunmasa (12) ve borçlusundan korkub şuya [17r/1] çıkmasa teyemmüm itmek câ'izdir. mülteka'da (2) mestûrdur. mes'ele bir kimse abdest (3) almak murâd itdükde ol kimse ile (4) şunun arasında bir yırtıcı (5) cānavār olsa ve şuya varmak (6) mümkün olmasa teyemmüm ider câ'izdir (7) mülteka'da mestûrdur. mes'ele (8) bir kimse abdest almak murâd itdükde (9) ol kimse ile şunun arasında (10) haramı olsa ve şuya varmak (11) mümkün olmasa teyemmüm ider câ'izdür (12) mülteka'da mestûrdur [17v/1] mes'ele abdest alan adam ile (2) şunun aralığı dört bin (3) adım yer olsa teyemmüm itmek câ'izdir (4) mülteka'da mestûrdur. mes'ele bir kimse (5) ka'be-i mükerreme'den gelürken yükünde (6) mā-i zezzem olsa mā-izemzem ile abdest (7) ala ve eger teyemmüm idüb mā-i zezzem (8) ile abdest almazsa teyemmümü şahîh (9) olmaz ve eger bir âdem hibe itdiyse (10) hibesinde rücū' câ'izdir münyetü'(11) l-muşallî'de yazar. [18r/1] mes'ele bir hâtunun abdesti (2) var iken ma'sümü emse (3) abdesti bozulmaz bi'l-ittifâk (4) amma namâz kılar-iken emse ihtilâf (5) itdiler ki kavli-eşâh budur ki (6) namâzı fâsid olur ibrahîm halebî'de (7) mestûrdur. mes'ele bir kimse namâz (8) kılar-iken anası veya babası (9) çağırsa haber vermeye ve eger (10) yardımdan ötüri

çağırır ise (11) haber vire dimişler fetāvā-i bezzāziyye’de (12) mestūrdur. [18v/1] mes’ele bir kimse namāzı kazāya (2) kosa cümle peygamberlere ve cümle (3) şulehāya zulüm itmiş olur zevācir’de (4) mestūrdur. mes’ele bir kimse (5) kazāya kalmış namāzı cāmi’de (6) kılsa mekrūhdur. kazāyı evinde (7) kıla dimişler baħrū’r-rāik’de yazar. (8) mes’ele cum‘a namāzının edāsı farz (9) kazāsı degildir. eşbāh’da mestūrdur. (10) mes’ele zūhr-i āħirin ikisinde zamm-ı (11) sūre olur ikisinde olmaz. ibrahīm (12) halebī’de yazar. [19r/1] mes’ele bir kimse rızāullāh deyü (2) namāza girse sonra hātırına riyā (3) gelse namāz aşı üzre rızāullāh (4) olur zırā farzda riyā olmaz. (5) hūlāşatü’l-fetāvā’da yazar. mes’ele (6) bir kimse namāzda kıyāmda iken (7) esnemek ğalebe iylese sağ eli ile (8) ağzın örte ve eger teħiyyātda (9) iken ğalebe eylese sol eli ile (10) ağzın örte kūhistān²⁴’da yazar. (11) me’sele öyle namāzını yaz güninde [19v/1] te’ħir eylemek müstecabdur. mülteka’da (2) mestūrdur. mes’ele bir kimse teħiyyātda (3) oturduğu zamān parmakların (4) bir miqdār açuķkoya ibrahīm (5) halebī’de yazar. mes’ele bir hātūnuñ (6) eri vefāt itse hātūn erini (7) yumaķ cā’izdir bilā-cimā. zırā daħı (8) nikāħıñ beķāsı vardır niķāye²⁵’de yazar. (9) me’sele bir hātūn seferde vefāt (10) itse ve erlerden ğayrı kimse (11) olmasa eger akrabāsı var-ise [20r/1] akrabāsı eliyle teyemmüm ideler ve eger (2) akrabāsı yok-ise bir bez ile (3) teyemmüm ideler cevāhir-i fıķıh’da yazar. (4) mes’ele bir kimse hātūnına şehvetle (5) nazar eylese ve zekeri harekete gelse (6) amma sākin olduķdan sonra zekerinden (7) Őu çıķsa aña ğusūl lāzım degildir (8) ibrahīm-i halebī’de yazar. mes’ele (9) bir kimse rüyāsında iħtilām (10) olsa uyanub bir Őeyi bulmasa (11) aña ğusūl lāzım degildir ibrahīm halebī’de (12) yazar. [20v/1] mes’ele bir kimse rüyāsında (2) iħtilām olsa şehvetle meni (3) yerinden kopunça zekerine yapışub (4) meniye taşra çıķmağa komasa (5) şehveti geçdikden sonra şalıvirse (6) ‘ulemā iħtilāf itdiler ba‘zı (7) ‘ulemā ğusūl lāzımdır ve ba‘zı (8) ‘ulemā ğusūl lāzım degildir didiler (9) aħvať olan ğusūl itmekdir (10) ibrahīm halebī’de yazar. me’sele (11) bir kimse cenābet olsa tebevūl [21r/1] itmeden ğusūl eylese ‘ulemā iħtilāf (2) itdiler ba‘zı ‘ulemā ğusūl itmek (3) gerekdir didiler ibrahīm halebī’de (4) yazar. mes’ele bir kimse ğusūl (5) abdestiyle namāz kılarķen kaķķaha (6) ile ğülse namāzı fāsıd (7) olur amma abdesti bozulmaz (8) baħrū’r-rāik’de yazar. mes’ele (9) bir kimse ağır yük götürse (10) şehvetsiz meni çıķsa ğusūl (11) olmaz ibrahīm halebī’de yazar. [21v/1] tebārek’te yā zū’l-celāli ve’l-ikrāmā zū’l-celāli ve’l-ikrām (2) dimek sūnnettir ibn-i hūmām hidāye (3) Őerħinde mestūrdur. mes’ele (4) bir kimse abdest alurķen (5) niyyet eylemese abdesti Őaħıħdūr (6) veliķin Őevābı olmaz eşbāh-ı (7) nezāir’de mestūrdur.

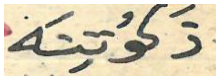
²⁴ Müellifin Kūhistān ile kastettiği, Kūhistānı olarak bilinen Hanefi fāikihi Őemsüddīn Muhammed b. Hūsāmiddīn el-Horasānī el-Kūhistānī’dir. (Yaman, 2002 348).

²⁵ Müellifin Niķāye ile kastettiği, Nureddin Ebū’l-Hasan Ali b. Sultān Muhammed Ali El-Kāri tarafından kaleme alınan Fethu Babi’l-İnaye bi Őerħi’n-Niķāye adlı eserdir.

mes'ele (8) bir kimse abdestinde şekk (9) eylese abdesti bozulmaz (10) fetāvā-i bezzāziyye'de yazar. (11) mes'ele bir kimse niyyet ile [22r/1] gümrüğe virdüğü akçeyi (2) zekütine²⁶ıtusa farz-ı sākıt (3) olur fetāvā-i bezzāziyye'de yazar. (4) mes'ele bir gemi demür birağsa (5) ve yāhūd karaya bağılu olsa (6) ve taşra çıkmasa mümkün olsa (7) ol geminin içinde namāz kılmak (8) cā'iz degildir ayak üzere olsun (9) oturur-iken olsun ibrahim-i (10) halebî'de mestürdür. mes'ele (11) imām secāvî²⁷ maqāşıd-ı hasene [22v/1] sinde buyurur ki müezinler (2) ezān ve kāmēt iderler iken (3) eşhedü en lâ ilāhe illallāh (4) ve eşhedü enne muhammeden resülullāh (5) didikten cemā'atden ve yāhūd (6) āhirden bir kimse parmakların (7) öpüb gözüne sürmek sünnetdir (8) ve göz ağrısına eyüdür i'tikād (9) iderler bu hadîşin aşlı yokdur (10) mevzu'dur. mes'ele bir kimse (11) ecnebî ādemün evinde şüret [23r/1] görse gören ādeme bozmağ (2) cā'izdir hülāşatü'l-fetāvā'da (3) yazar. mes'ele bir kimse zamāne (4) hākimlerine 'ādildir dirse (5) kāfir olur dimişler fetāvā-i (6) bezzāziyye'de yazar. mes'ele bir kimse (7) şabāh namāzını kıldıktan-sonra (8) yedi kerre bu du'âyı okusa eger (9) ol ādem ol gün vefāt iderse (10) allāhü te'ālā ol ādemi cehennem (11) ateşinden āzād ide ve dağı [23v/1] aḥşam namāzını kıldıktan-sonra yedi kerre (2) dağı okusa ve eger ol ādem ol (3) gice ölürse allāhü te'ālā ol (4) ādemi cehennem ateşinden āzād eyleye (5) ol du'ā-yı şerif budur zikir olunur(6) اللَّهُمَّ اجْزِنِي مِنَ النَّارِ (7) bu hadîs-i şerifde mestürdür. (8) bu mes'eleler cümlesi kādîhān'da (9) mestürdür. temmetü'l-mesā'il (10) ve bundan-sonra 'ilm-ü hālimizden (11) beyān idelim inşā'allāh te'ālā

[24r/1] zikir olunan 'ilm-i hāl beyān olunur

(2) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3) الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ (4) عَلَيْنَا مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَصَحْبِهِ (5) أَجْمَعِينَ pes imdi ĩmān (6) ve islāma ve vuzū-u namāzamüte'alliğ (7) mühim ve ehven olan farz-ı (8) 'aynları muhtaşar beyān idelim (9) bilgil ve āgāh olğıl şıfat-ı (10) ĩmān altıdır evvelkisi amentü (11) billāhi ve ma'nāsı ben allāhü te'ālā'nın [24v/1] birliğine ve varlığına inandım ve ĩmāna (2) getürdüm. ikincive melā'iketihî ve dağı (3) ben allāhü te'ālā'nın melā'ikelerine (4) inandım ve ĩmān getürdüm. üçüncü (5) ve kütübihî ve dağı ben allāhü te'ālā'nın (6) kitāblarına inandım ve ĩmān getürdüm. (7) dördüncü ve rusulihî ve dağı ben (8) allāhü te'ālā'nın peygamberlerine (9) inandım ve ĩmān getürdüm.beşinci(10) ve'l-yevmü'l-āhîri ve dağı ben allāhü (11) te'ālā'nın kıyāmet gününe inandım [25r/1] ve ĩmān getürdüm. altıncı ve bi'l-kaderi (2) ḥayrihi ve şerrihi minallāhü te'ālā (3) ve dağı każā ve kader ya'ni ḥayır (4) ve şer

²⁶ Eserde "zekat" anlamında kullanılan "zeküt" sözcüğüne Çağatay Türkçesine ait bir rüya tabirnamesi olan Tüş Tabirnamesi adlı eserde de rastlanmaktadır.

²⁷ Burda kastedilen İmam Sehāvi olabilir.

fâ'ide ve zarar her ne gelürse (5) allahü te'âlâ'nın taqdiriyle ve kulların (6) ihtiyârı ile olduğuna inandım (7) ve îmân getürdüm ve dahı şart-ı (8) islâm beşdir evvelkisi (9) kelime-i tevhi'd ve şehâdet getürmek (10) ikinci abdest alub namâz kılmaktır (11) üçüncü ramazân ayında oruc [25v/1] tutmaktır dördüncü ğanî olanlar (2) yılda bir kerre malının zekâtın (3) virmeğdir beşinci ğanî olanlar (4) 'ömrinde bir hac itmeğdir. şifât-ı (5) zâtiyye altıdır allâhü mevcûdu (6) bi-vücûdihi kadîmü bi-kâ'imîhi bâkî (7) bi-bekâ'îhi ve vâhidü bi-vaḥdâniyyetihi (8) muḥâlifü li'l-ḥavâdis-i kâ'imü bi-nefsihi. (9) şifât-ı şübûtiyye sekizdir (10) allahü hayyu bi-hayâtihi 'âlimün bi-'ilmîhi (11) kâdirün bi-ḳudretihi semî'ün bi-semî'îhi [26r/1] başrün bi-başari mürîdün bi-irâdetihi (2) mütekellimün bi-kelâmîhi mükevvinün bi-tekvinîhi (3) abdestin farzı dördür (4) yüzini baş kılı bitdüğü yerden (5) çene altından ve kulağlarının (6) yumuşaklığından şuyı akıdub (7) yumağdır. ikinci elinin ucundan (8) dirsekleriyle bile şuyı akıdub (9) yumağdır üçüncü başının dört (10) bölükde bir bölükine mesh itmeğdir (11) dördüncü ayakların topukları ile [26v/1] ma'an yumağdur gûslün farzı (2) ücdür evveli ağzın yumağdır (3) ikinci burnına şu çekmeğdir (4) üçüncü cümle bedeninin yumağdır (5) teyemmümün farzı ücdür evveli teyemmüme (6) niyyet eylemek ikinci iki ellerin (7) pak toprağa urub yüzine (8) mesh itmeğdir üçüncü yine iki (9) ellerin pak toprağa urub (10) kollarına mesh itmeğdir namâzın (11) farzları on ikidir [27r/1] evvelkisi abdest almağ ikinci(2) bedenini necâsetden pak itmeğdir (3) üçüncü 'avret yerin örtmek (4) dördüncü kıbleye yönelmeğdir beşinci (5) vaktini bilmekdir altıncı niyyet itmek (6) yedinci iftitâḥ tekbîr itmek sekizinci (7) kıyâma ḫurmağtoḫuzuncı ḫur'ân (8) okumağ onuncu rükû' itmek on birinci (9) secdeye oturmağ on ikincikâde-i (10) ahire oturmağhaccın farzı (11) ücdür evvel ihrâm bağlamağ [27v/1] ikinci tavâf ziyâret itmek üçüncü (2) 'arafâta ḫurmağdır. şavmuğ farzı (3) ücdür evvel oruca niyyet itmeğdir (4) ikinci yemeği ve içmeği terk itmek üçüncü (5) cimâ'yı terk itmek zekâtın farzı (6) birdir niyyet itmek ve zekât virmek. (7) elli dört farz tamâm oldu (8) ve bundan sonra 'ilm-i ḫâlimizden (9) beyân idelim evvelâ tafsil-i îmân (10) on ikidir teḫrim allahü te'âlâ (11) peygamberüm ḫazreti muḫammedü'l-muştafâ [28r/1] dînim dîni-islâm kitâbım ḫur'ân-ı (2) 'azîm kıblem ka'be-i şerîf i'tikâdde (3) mezḫebim ehl-i sünnet ve'l-cemâ'at (4) 'amelde mezḫebim imâm a'zam (5) zürriyyetim âdem milletim millet-i islâm (6) ümmet-i muḫammed'denim mü'münem ḫaḫḫan (7) müslimânem elḫamdülillâhi te'âlâ tecdid-i (8) îmân yâ rabbi eger benden kelime-i (9) küfr ve şerik ve ḫaḫâ şâdir (10) oldıysa cümlesinden tevbe (11) itdim ve rücû' itdim dîni [28v/1] islâmı ḫabûl itdim peygamberimiz ḫazreti (2) muḫammedü'l-muştafâ 'aleyhi's-selâm. senin (3) cânibiğden ²⁸ her ne

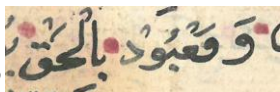
getürübhaber (4) virdi-yse cümlesi haqdur ve gerçektir (5) amennā ve şadaqnā lisānım ile ikrār (6) itdüm ve qalbim ile inandım. eşhedü (7) en lā ilāhe illallāh ve eşhedü enne muhammeden (8) ‘abdühü ve resülühü hazā tecdid-i nikāh (9) allāh’un emri üzerine resül-i(10) allāh’un sünneti üzerine imāmü (11) ‘azamın mezhebi üzerine hātūnumuñ [29r/1] vekāletiyile kendi nefsime virdim. (2) ben dañı aldım qabül itdim (3) hazā du‘ā-yı tevfiķ elhamdülillāhi (4) ‘ale’t-tevfiķ ve estagfirullāhe min (5) külli taķşirü. namāzuñ vācibleri (6) on ikidir evvel fātiha oķumak (7) ikinci zamm-ı sūre koşmak üçüncü (8) et-tehiyyātü oķumak dördüncü (9) evvelki tehiyyātde oturmak (10) beşinci kunüt du‘āsını (11) oķumak altıncı sehiv secde itmek [29v/1] yedinci namāzı ağır kılmak sekizinci (2) bayrām namāzlarında tekbir itmek (3) toķuzuncievvel fātiha oķuyub (4) sonra zamm-ı sūre oķumak onuncu (5) ihfā ve cehir itmek on birinci (6) farz namāzların evvelki iki (7) rek‘atlarında qur‘ān oķumak on (8) ikinci sünnet ve nāfilelerin (9) her bir rek‘atında fātiha (10) oķumak. namāzın sünnetleri (11) on ikidir evvel iftitāh [30r/1] tekbirinde ellerin qaldırmak ikinci (2) sađ elin sol eli üzerine koamak (3) üçüncü sübhāneke oķumak (4) dördüncü e‘üzü oķumak beşinci (5) bismillāhi oķumak altıncı āmın demek (6) yedinci semi‘allāhü limen hamideh demek sekizinci (7) rabbenā leke’l-hamdü demek toķuzuncu (8) yatub qalkdıķda allahü ekber demek (9) onuncu rüku‘ ve sücüdlarda (10) tesbih itmek on birinci (11) farz namāzların sonraki ikinci [30v/1] rek‘atlarında fātiha oķumak on (2) ikinci her namāzda şalavāt du‘ası (3) oķumak ve eger su‘āl itseler (4) imānın rükni kaçdır cevāb vir ki (5) ikidir evvelkisi diliyle ikrār itmekdir (6) bir ādem diliyle ikrār eylese(7) ve qalbiyle inanmasa münāfıķdır ne‘uzu (8) billāhi te‘ālā ikinci qalbiyle inanmaķdır (9) bir ādem qalbiyle inansa diliyle (10) ikrār eylemese yaħodiyile naşrānıñden (11) olur ne‘uzu billāhi te‘ālā elhamdülillāhi [31r/1] biz dilimiz ile ikrār ve qalbimiz ile (2) taşdıķ ideriz ve eger su‘āl (3) itseler imānın sebebi kaçdır (4) cevāb vir ki ikidir evvelkisi (5) ‘aqlı delil ikinci naklı delil (6) ve eger su‘āl itseler levāzım-ı imān (7) kaçdır cevāb vir ki ikidir (8) evvelkisi emr-i bi’l-ma‘rūf ikinci (9) nehy-i ‘ani’l-münker ve eger su‘āl (10) itseler imānın hükmi nedir cevāb (11) vir ki imānın hükmi dünyāda şāhibini [31v/1] cizyeden ve nefsini ve evlādını katilden (2) ve āhiretde ‘azāb-ı ebediden ħalāş (3) idüb cehennemde koamayub cennetlik (4) itmekdir ve eger su‘āl itseler imāna (5) getürmek nedir cevāb vir ki (6) farz-ı ‘ayındır her ‘ākıla ve her bāliđe (7) dişi ve erkek üzerine ve eger (8) su‘āl itseler imān getürmek (9) nedir cevāb vir ki imān altı (10) şeydir bunlara vaşf-ı imān şart-ı (11) imān mü‘mjinü bihi dirler [32r/1] ya’ni amentü billāhi ve melā’iketihı (2) ve kütübihı ve rüsulihı ve ‘l-yevmi’l-āħiri (3) ve bi’l-qāderi ħayrihi ve şerrihi minallāhi te‘ālā (4) bu altı şeyler tafşil üzere (5) inanmak vācibdir ve lāzımdır (6) evvelkisi amentü billāhi ma‘nāsı (7) ben allahü te‘ālā’ya inandım ve imān (8) getürdüm birdir ve şeriki ve nazırı (9)

yoğdur mekândan ve cihetden münezzehtir (10) kemâl sıfatiyle muttaşif ve nokşân (11) sıfatlarından âri ve beridür [32v/1] ikinci ve melâ'iketihî ve ma'nâsı ben (2) allahü te'âlâ'nın meleklerine inandım (3) vardır ve anlar nürdan halk (4) olmuştur yemezler ve içmezler (5) anlarda erkeklik ve dişilik (6) olmaz ve anlar allahü te'âlâ'ya 'âşî (7) olmazlar emr ile 'âmillerdür üçüncü (8) ve kütübihî ve ma'nâsı ben allahü te'âlânın (9) kitâblarına inandım gökden yer (10) yüzindeki peygamberlerine gönderilen yüz dört kitâbdür [33r/1] yüzi şuhuf dördü müdevvendir bu (2) cümlesi hâkdır tevrât müsâ (3) 'aleyhi's-selâma zebûr dâvûd 'aleyhi' (4) s-selâma incil 'isâ 'aleyhi's-selâma (5) furkân âhîr zamân peygamberi (6) hâzreti muhammedü'l-muşţafâ 'aleyhi's-selâma (7) indirilmiştir. elli şuhuf şît (8) 'aleyhi's-selâma otuz şuhuf (9) idrîs 'aleyhi's-selâma on (10) şuhuf ibrahîm 'aleyhi's-selâma (11) on şuhuf âdem 'aleyhi's-selâma [33v/1] indirilmiştir. şalavâtullâhî te'âlâ (2) 'aleyhim ecma'ın dördüncü ve rûsulihî (3) ve ma'nâsı ben allahü te'âlâ'nın peygamberlerine (4) inandım cümlesi hâkdır insândandır (5) peygamberlerin evveli hâzreti âdem (6) âhîri hâzreti muhammed 'aleyhi's-selâma (7) bu ikisinin arasında gelen (8) peygamberlerin cümlesi hâkdır (9) şiddîkdür beşinci ve'l-yevmi'l-âhîri (10) ve ma'nâsı ben kıyâmet gününe (11) inandım kıyâmet kopub şûr-ı [34r/1] evvelde cemî' dirilir olubkırk (2) yıl bu dünyâ ıssız kalubşûr-ı (3) şânîde cümle ölüler dirilüb (4) mahşer yerine cem' olsalar gerekdir (5) cennet ehli cennete cehennem ehli (6) cehenneme girmekdir altıncı ve bi'l-kaderi (7) hayrihi ve şerrihi minallâhü te'âlâ (8) ve ma'nâsı ben allahü te'âlâ'nın (9) kazâ ve kaderine inandım ya'ni (10) hayr ve şer fâ'ide zarar bi'l-cümle (11) bu dünyâda cereyân iden şeylerin [34v/1] küllisi allahü te'âlâ'nın takdîriyle (2) ve hükmiyle ve dilemesiyle likin hayrı (3) sever ve râzî olur amma şerri (4) sevmez ve râzî olmaz bu cümleye (5) böylece inandım ve taşdıķ (6) itdim ve ikrâr itdim hâkdır (7) ve şiddîkdür böylece inandım (8) amennâ ve şaddaknâ nitekim kur'an-ı (9) 'azîminde ve furkân-ı kerîminde (10) bu âyet-i kerîme delâlet (11) ider ki ol âyet kerîme budur [35r/1] sûre kavluhü te'âlâ nisâ'da mestûr.

(2) بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ (3) يَا أَيُّهَا الدِّیْنِ آمَنُوا آمِنُوا بِاللّٰهِ (4) وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِی (5) نَزَّلَ عَلَیْ رَسُوْلِهِ وَالْكِتَابِ (6) الَّذِیْ أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ () بِاللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ (8) وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا (9) بَعِیْدًا

ve dahı îmânın beķâsının (10) şartı altıdır bir kişide (11) bu altı şart bulunur ise [35v/1] anda îmân bulunur ve eger (2) bulunmaz-ise anda îmân hükmü (3) olunmaz dimişler evvelkisi (4) allâhü te'âlâ'nın helâl kılduğını (5) helâl i'tikâd itmekdir ikinci (6) harâm kılduğını harâm i'tikâd (7) itmekdir üçüncü bir âdem (8) yer ile gök arası kadar (9) 'ibâdet eylese allâhü te'âlâ'nın (10) 'azabından emîn olmamaķdır (11) dördüncü bir âdem yer ile gök [36r/1] arası kadar günâhı olsa (2) allahü te'âlâ'nın rahmetinden (3) ümidin kesmemekdir beşinci (4) yerde ve gökde insi ve cinde (5) ve melâ'ikeye ve peygamberlere göre (6) ğaybı kimse bilmez

illallāhü te‘ālā (7) bilür böylece i‘tikād itmekdir (8) altıncı beyān şehādet eşhedü (9) en lā ilāhe illallāh ve ma‘nāsı (10) ben şehādet iderin ki ‘ibādetde (11) lāyık ve va‘būd bi’l-ḥaḳ²⁹ yokdur [36v/1] illallāhü te‘ālā vardur şeriki (2) ve nazırı yokdur ve daḥı ve eşhedü (3) enne muhammeden ‘abdühü resülühü ve ma‘nāsı (4) ben şehādet iderin ki muḥammed (5) ‘aleyhi’s-selām allah’un ḳulı (6) ve resüldür cümle maḥlūkātın (7) efdalı ve kitābı ḳur’andır (8) ve kitābların efdalıdır ve ümmeti (9) cümle ümmetlerden efdaldır ve şeri‘ati (10) ḳıyāmete degin bāḳıdır ve eger (11) su‘āl itseler imān ve islām nedir [37r/1] cevāb vir ki imān ve islām (2) birdir ikincisi daḥı ḳalbiyle (3) inanmaḳdır ve diliyle iḳrār itmekdir (4) ḥazreti muḥammed ‘aleyhi’s-selām ḥaḳ (5) te‘ālādan getürdigidir ve eger (6) su‘āl itseler dīn ve millet (7) nedir cevāb vir ki dīn ve millet (8) birdir ikisi de ḥazreti muḥammed (9) ‘aleyhi’s-selām ḥaḳ te‘ālādan getir- (10) digidir ki kendüsine dīn ve millet (11) dirler ve eger su‘āl itseler [37v/1] şeri‘at neye dirler cevāb (2) vir ki şultān-ı enbiyānın (3) a‘māline müte‘allık getürdüğüdür ki (4) abdest ve namāz vesā’ir a‘māle (5) şeri‘at dirler ve eger su‘āl (6) itseler i‘tikādde mezhebin (7) kimdür cevāb vir ki i‘tikādde (8) mezhebim ehl-i sünnet ve’l-cemā‘atdır (9) ve eger su‘āl itseler ehl-i (10) sünnet ve’l-cemā‘at dimenin ma‘nāsı (11) nedir cevāb vir ki resül [38r/1] allāh’un aşḥābı ve cemā‘ati (2) ne i‘tikād üzerine öldüler ise (3) ben daḥı ol i‘tikād üzerine- (4)-yim diyeler ve eger su‘āl itseler (5) i‘tikādde mezhebin nice (6) bilürsin cevāb vir ki (7) i‘tikādde mezhebim ḥaḳ (8) bilürem ḥaḳta olmaḳ ihtimāli (9) yokdur sā’ir i‘tikādde (10) olan mezhebler küllisini (11) bātıldır ve eger su‘āl itseler [38v/1] ‘amelde mezhebün kimdir cevāb (2) vir ki imām a‘zamdur ve eger (3) su‘āl itse mezhebim imām a‘zam (4) dimenin ma‘nāsı nedir cevāb vir ki (5) imām a‘zam ḥazretlerine ‘ibādetde (6) ve mu‘āmelede imām idindim ve ānın (7) kitābullāh’dan ve ḥadışden (8) anlayub çıkardığını ḳabül (9) ve ānın söziyle ‘amel itdim demek (10) olur ve eger su‘āl itseler ‘amelde (11) mezhebin nice bilürsin cevāb [39r/1] vir ki ‘amelde mezhebim şevāb bilürem (2) ḥaḳta olmaḳ ihtimāli de vardır (3) sā’ir mezhebler ḥaḳadır şevāb (4) olmaḳ ihtimāli de vardır ve eger (5) su‘āl itseler imām a‘zamuñ (6) adı nedir cevāb vir ki nu‘māndur (7) babasının adı şābitdür (8) dedesinin adı kāvus’dur (9) daḥı dedesinin adı hürmüz’dür (10) daḥı dedesinin adı nūş (11) ‘ür-revān’dır ve kızının adı [39v/1] ḥanıfe’dır küfe şehrinde (2) olurlar. rażiya’llahu te‘ālā ‘anhu (3) ve eger su‘āl itseler bizim (4) peygamberimizin adı nedir cevāb (5) vir ki ḥazreti muḥammedü’l-muşafā (6) şallallāhü te‘ālā ‘aleyhi vesellemdir. (7) babasının adı ‘abdullāh’dır (8) dedesinin adı ‘abdülmuḳtalib’dır (9) daḥı dedesinin adı ḥāşim’dır (10) daḥı dedesinin adı menāf’dır (11) ve vālidesinin adı emīne ḥātündür [40r/1] ve üç oğulları vardır

biri (2) kāsım ve biri ‘abdullāh ve biri (3) dağı ibrāhım ve kızları dağı (4) dördür biri fātıma ve biri (5) zeyneb ve biri ruķiyye ve biri (6) dağı ümmü gülşüm’dür. rażiya’llahu (7) ‘anhumā ‘aleyhim ecma’ın ve eger (8) su’āl itseler ‘amelde mezheb (9) kaçdur cevāb vir ki dördür (10) dördü dağı hağdur ve bu dört (11) mezhebde olanlar hađ üzerine- (12) dirler bundan hāric olanlar [40v/1] mezhebsizlerdir bu dört mezheb (2) içinde olanlar ehl-i sünnetdirler (3) ve eger su’āl itseler bu dört (4) mezheb nedür cevāb vir ki biri (5) imām a’zam ve biri imām şāfı (6) ve biri imām mālİKİ ve biri dağı (7) imām hanbelİ mezhebidür rızvān (8) allahü te’ālā ‘aleyhim ecma’ın ve eger (9) su’āl itseler i’tikādde mezheb (10) kaçdur cevāb vir ki yetmiş ücdür (11) yetmiş ikisi ehl-i bid’atdır ve birisi [41r/1] ve birisi ehl-i sünnetdir ve eger su’āl (2) itseler yetmiş iki milletin (3) içinden misin ve taşrasından mısın (4) cevāb vir ki taşrasındanım (5) ve ehl-i sünnet ve’l-cemā’atdenim (6) ve eger su’āl itseler yetmiş (7) ikisi nedir ve birisi nedir (8) cevāb vir ki yetmiş ikisi (9) ehl-i nārdır ve birisi ehl-i (10) sünnetdir ve eger su’āl itseler (11) kimiñ zürriyetindensin cevāb [41v/1] vir ki benim dġnim islāmdır (2) ve eger su’āl itseler dġn (3) ne dimekdir cevāb vir ki dġn (4) allahü te’ālā’nıñ kullarına ħurduđı (5) toğrı yoldur i’tikāda müte’allik (6) ve eger su’āl itse şeri’at (7) neye dirler cevāb vir ki teğri’niñ (8) kullarına ħurduđı yoldur (9) a’māle müte’allik ve eger su’āl (10) itseler ħariħat ne dimekdir (11) cevāb vir ki ħariħat hađ[42r/1] te’ālā’nıñ kullarına³⁰ ħurduđı (2) yoldur aĥlāka müte’allik ve eger (3) su’āl itseler kimiñ (4) şeri’atindensin cevāb vir ki (5) ħazreti muĥammed ‘aleyhi’s-selāmın (6) şeri’atindenim ve şeri’atimiz ħazreti (7) muĥammedü’l-muşafā’nıñ şeri’atidir (8) ve eger su’āl itseler kimiñ (9) ħariħatindensin cevāb (10) vir ki ħariħ-i aĥmed’denim (11) ve eger su’āl itseler şeyĥiñ [42v/1] kimdir cevāb vir ki ħazreti (2) ħur’ān’dır ve eger su’āl itseler (3) mürşidiñ kimdir cevāb vi ki (4) ħazreti ħur’ān’dır ve eger su’āl (5) itseler ma’rifeti kimden (6) aldıñ cevāb vir ki ħazreti (7) ħur’ān’dan aldım ve eger su’āl (8) itseler ħaĥıħati kimden aldıñ (9) cevāb vir ki ħazreti ħur’ān’dan (10) aldım ve eger su’āl itseler (11) ma’rifet nedir cevāb vir ki [43r/1] teğri te’ālā’yı bir bilüb birlemektir (2) ve eger su’āl itseler ħaĥıħat (3) nedir ve neye dirler cevāb vir ki (4) teğri te’ālā’yı birledikten şonra (5) ħulluđında içini ħariħat (6) ile ve tışını şeri’at ile (7) bezenmektir ve eger su’āl itseler (8) farzdan evvel farz nedir farz (9) içinde farz nedir farzdan şonra (10) farz nedir cevāb vir ki farzdan (11) evvel farz allahü te’ālā’yı bilüb [43v/1] dağı farz olan nesneleriñ (2) ‘ilmin öğrenmektir farz içinde (3) farz ihlāşdır farzdan şonra (4) farz küfr ile şerikden ihtirāzdır (5) ve eger su’āl itseler ihlāş (6) nedir cevāb vir ki ‘ameline (7)

30

Söz konusu sayfanın ilk satırı zaman içerisinde tahrib nedeniyle silik hale gelmiştir. Satırdaki ilk sözcük okunamaz hale geldiğinden, kendinden bir önceki sayfanın son satırındaki “hağ” sözcüğü vasıtasıyla tahmin yolu ile okunmuştur.

riyâ karıştırmamağdır ‘ibâdeti (8) allahü te‘âlâ’ya takarrib³¹ için (9) itmekdir ve kimseden bir şeye (10) ümid itmekdir ve eger su’âl (11) itseler bizim peygamberimizin [44r/1] hakkında bilmesi farz-ı ‘ayın (2) olan kaç şeydir cevâb (3) vir ki dört şeydir (4) evvelkisi bizim peygamberimiz cümle (5) peygamberlerin âhîridir artık (6) peygamber yokdur ikinci bizim (7) peygamberimiz inse ve cinne bütün (8) ‘âleme peygamberdir üçüncü bizim (9) peygamberimizin şeri‘ati kıyâmete (10) degin bâkîdir dördüncü bizim (11) kitâbımız nâsihdir tebdîlden [44v/1] ve tağayyür ve tahrikden berîdir (2) kıyâmete degin hüküm hazreti (3) kûr‘ânü ‘azîmîndir ve dahı ‘alâmet-i (4) ehl-i sünnet ve’l-cemâ‘at i’tikâd- (5)-ları ve ‘alâmetleri ondur (6) resûlullâh şallallâhü te‘âlâ (7) ‘aleyhi veselleme buyurdu ki şol (8) on ‘alâmet kim bir kimsede (9) bulına âniş ehl-i sünnet (10) ve’l-cemâ‘at olduğına hüküm (11) olunur zirâ anlar için [45r/1] ‘alâmetdir evvelkisi beş vakit (2) namâz ve cum‘a ve bayrâm ve terâvîh (3) namâzlarını cemâ‘atle kılmaktır. (4) ikinci namâzları her mü‘mine (5) uyub ardında kılmaktır şâlih (6) olsun fâsık olsun. üçüncü (7) ehl-i kıble olanların üzerlerine (8) namâz kılmaktır şâlih olsun fâsık (9) olsun. dördüncü ehl-i kıbleyi (10) bir günâh sebebiyle imândan çıkarub (11) tekfîr itmemekdir. beşinci yüz [45v/1] yigirmi dört biş aşhâbı hayırla (2) anmaktır rızvânallâhi te‘âlâ (3) ‘aleyhim ecmain altıncı (4) hayır ve şer allah’uñ takdiriyle (5) ve kulların ihtiyâriyle olduğına (6) inanmaktır. yedinci dîn-i islâm (7) ve imânında şekk ve şübhe ol- (8)-mamağdır ve muqallidi olmamak muqallidiñ (9) imânı şahîhdir. sekizinci (10) pâdişâh-ı dîn-i islâm’a karşı (11) kımayub şer‘i emrini [46r/1] tutubkılıc çekmeyüb imâmetine (2) inanubülü’l-emrine itâ‘at (3) itmekdir. tokuzuncı şer‘i şerîf (4) ve şeri‘at-i muṭahhareye teslim (5) olub emr-i dînde mücâdele (6) itmekdir. onuncu seferde ve hâzarda (7) edikleri üzerine mesih (8) itmekdir. **beyânü’l-farz.** farz (9) oldur ki anı allahü te‘âlâ buyur- (10)-muş ola şübhesiz delille (11) şâbit olmuş ola allah için [46v/1] işleyene fazla şevâb ola ‘özürsüz (2) terk idene ‘azâb ola farz (3) olduğına inanmayan kâfir ola (4) abdest ve namâz vesâ’ir farz (5) olanlar gibi. **beyânü’l-vâcib.** (6) vâcib oldur ki anı allah (7) te‘âlâ buyurmuş ola şüpheli (8) delil ile bellü olmuş ola (9) allah için işleyene şevâb ola (10) ‘özürsüz terk idene ‘azâb (11) ola vâcib idüğine inanmayan [47r/1] kâfir olmaz fâsık ve mübtedi‘ (2) olur ve eger aşlından vâcib (3) yokdur deyü inkâr iderse (4) kâfir olur vitir namâzı (5) ve gâniler ramazân bayrâmında (6) fitre virmek ve künüt du‘âsı (7) vitirde okumakvesâ’ir (8) vâcibler gibi. **beyânü’l-sünnet.** (9) sünnet oldur ki anı peygamberimiz (10) ‘aleyhi’ş-şalâvât ve’s-selâm zamân-ı (11) şerîflerinde işledüğü bizlere [47v/1] sünnet oldu işleyen şevâba (2) nâ’il olur ve eger kaşden (3) terk iderse şefâ‘atden (4) mahrûm ve ‘itâba müsteḥik olur (5) misvâk tutunmak ve cemâ‘atle (6) namâz kılmak ve oğlanları sünnet (7)

³¹ Arapça kökenli bu sözcüğün aslı takarrüb olup, müellif tarafından takarrib şeklinde yazılmıştır.

eylemek ve evlendükde ta‘ām yedürmek (8) gibi. **beyānū’l-müsteḥab.** (9) müsteḥab oldur ki resūl-i (10) ekrem ‘ömrinde bir kerre veya iki kerre (11) işlemiş ola ve yāḥud işlemedi [48r/1] velīkin işleyene ševāb ola (2) terk idene ne ‘azāb ve ne (3) ‘itāb ola hemān ševābdan (4) maḥrūm olur nāfile namāzı (5) ve oruc ve şadağa virmek gibi (6) **beyānū’l-mubāḥ.** mubāḥ oldur ki (7) işlemede ve işlememesinde (8) ne ševāb ve ne günāh ola (9) oturmak ve uyumak ve yürümek (10) gibi. **beyānū’l-ḥarām.** ḥarām (11) oldur ki anı allāhü te‘ālā kullarında [48v/1] nehy itmiş ola allah için (2) terk idene ševāb ola (3) ‘özürsüz işleyene ‘azāb (4) ola ḥelāl i‘tikād iden (5) kāfir ola. ādem öldürmek gibi (6) ve zinā itmek ve şarāb içmek (7) ve murdār ölmüşün eti ve yağı (8) ve kelb artığın yimek ve içmek (9) gibi. **beyānū’l-mekrūh.** mekrūh (10) oldur ki anı işleyen cehennem (11) ‘azābına lāyık olmaya [49r/1] velīkin şefā‘atden maḥrūm (2) ve ‘itāba müsteḥik olur (3) namāz içinde olan mekrūhı (4) irtikāb iderse namāzı (5) noḫşān üzere cā’iz olur (6) namāzın ḡayrıdan olan (7) mekrūh oldur ki at³² etin (8) yimek ve ḡayrı gibi. **beyānū’** (9) **l-müfsīd.** müfsīd oldur ki (10) şol men ki namāzda iken (11) eger kaşden ve eger sehven [49v/1] namāzın zikir olunan farzlardan (2) birin terkitse namāzı (3) fāsīd olur tekrār kılması (4) farz ve i‘ādesi vācib (5) olur kezālik bir mü’min (6) ramazānda şā’im iken kaşden (7) yiseydi ve yāḥud ḡātūniyla (8) cimā’ itseydi orucu fāsīd (9) olur ve daḡı bundan şonra ma‘lūm (10) olsun ki peygamber ümmeti (11) olmanın dört şartı [50r/1] vardır evvelkisi peygamberimizin (2) i‘tikādıyla mu‘tekid olmağıdır (3) ikinci ḡuyı ile ḡuyulanmağıdır (4) üçüncü her ne söylediye (5) söylemekdir dördüncü her ne (6) işlediye işlemekdir ve daḡı (7) ‘amel-i şālihin üç şartı (8) vardır evvelki ‘ibādetin allah için (9) itmekdir ‘ḡarāz-ı nefsanı için (10) itmemekdir. ikinci ol ‘ibādet (11) farz mı vācib mi sünnet mi [50v/1] müsteḥab mı bilmekdir. üçüncü (2) ḡanḡı mezhebden isen mezhebini (3) ve ‘ibādetini uydurmağıdır (4) ve daḡı ḡurbān bayrāmının otuz (5) dört vācibi vardır beş (6) günde yigirmi üç tekbir (7) bayrām namāzında toḡuz tekbir (8) ve ḡurbān kesmek ve cümle şeyden (9) tevbe itmek. cümlesi otuz (10) dört ider ve bayrām namāzının (11) kendi daḡı vācibdir anuḡla otuz [51r/1] beş olur ve daḡı cenāze namāzı (2) aḡkām-ı şeri‘yyede on beşdir (3) onı taşrasında şart dirlir (4) yedisi öbir namāzlarda mevcūd. (5) evvelkisi abdest almağıdır. ikinci (6) bedenin ve ešbābın ve mekānın (7) pāk itmekdir. üçüncü ‘avret (8) yerin örtmekdir. dördüncü (9) kıbleye dönmeğıdir. beşinci niyyet (10) itmekdir. altıncı vaḡtinde kılmağıdır. (11) yedinci evvelinde allahü ekber dimeğıdir. [51v/1] sekizinci meyyit pāk olmağıdır. (2) toḡuzuncu meyyit müslim olmağıdır. (3) onuncu meyyit cümle niḡ öñinde olmağıdır. (4) beşinci daḡı içindedir. kıyām kırā’at (5) üçü daḡı tekbirlerdir cümlesi (6) on beş olur ve daḡı kezālik (7)

cenāze namāzı kılmağa niyyet (8) ide kim niyyet itdim allah (9) için namāza şol meyyit için (10) du‘āya uydum şu imāma allahü (11) ekber diye sübhāneke oğuya [52r/1] yine tekbırde ardınca taşliye (2) ide namāzdaki gibi tekbır ide (3) ardınca meyyit bāliğ ise bu du‘ā-yı (4) şerifi oğuya. ol du‘ā-yı şerif (5) budur ki zikir olunur

اللَّهُمَّ اغْفِرْ (6) لِحَيَّتِنَا وَمَيِّتِنَا وَتَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا (7) وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا وَزَكَرْنَا وَأُنثَانَا (8) اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَاحْيِهِ (9) عَلَيَّ الْإِسْلَامَ وَمَنْ تَوَعَّيْتَهُ (10) مِنَّا فَتَوَقَّهْ عَلَيَّ الْإِيمَانَ اللَّهُمَّ (11) إِنَّكَ أَنْتَ مُخْبِتَا فَرْدِي فِي إِحْسَانِيهِ [52v/1] وَأَنْ كَانَ مُسْبِتًا فَتَحْجَاوْزْ عَنَّهُ وَأَغْفِرْ لَنَا (2) وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ أَجْمَعِينَ يَا رَبِّ (3) الْعَالَمِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ. (4) diye tekbır ide ba‘de selām vire (5) amma evvelki tekbırden ğayrı el (6) kaldırmaya ve amma meyyit hātūn (7) ise du‘ādaki heleri³³ hā (8) oğuyalar ve kāneyi kānet³⁴ oğuyalar (9) ve eger meyyit bāliğ degilse üçüncü (10) tekbırden sonra bu du‘ā’yı oğuya

(11) اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا وَاجْعَلْهُ لَنَا [53r/1] أَخْرًا وَاجْعَلْهُ لَنَا شَافِعًا (2) وَمُشْفِعًا بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (3) ve eger kızcağaz ise heleri (4) hā oğuyalar ve amma imāma evvel (5) tekbırde yetişmeyen ādem her kaç (6) tekbır eksik kalursa imāmla (7) ma‘an selām virmeyüb ol (8) kalan tekbırleri ideler ve ba‘de (9) selām vire du‘āsını oğumaya (10) ve dağı geldiği gibi başlamaya. belki (11) imām yine tekrār tekbır idince [53v/1] şabır ide anıyla tekbır idüb (2) başlaya bākı kalanı sonra (3) meyyit yerinden kalkmadın tamām (4) ideler şadri‘ş-şerif‘atde mestūr (5) kezā fi‘l-hülāşaten. ve eger cenāze (6) du‘āsını bilmeyen ādem ol du‘āyı (7) türkçe oğuyalar.meşelā (8) yā rabbi rahmet eyle bizim dirimüze (9) ve ölümüze ve hāzırımıza ve ğā‘ibimüze (10) ve küçüğümüze ve büyüğüme ve erkeğümüze (11) ve dişimüze yā rabbi bizim şāğ [54r/1] olanımızı islām üzerine (2) şābit eyle ve ölenümüzü imān ile (3) öldür. yā rabbi bu meyyiti rahmetlik (4) ise rahmetin artur ve eger (5) yaramaz ise suçın ‘afv (6) eyle ve cemi‘imize rahmet eyle diye (7) ve eger bir kimse namāzı kılıvirsün (8) diyü vaşiyet eylese vaşiyetine (9) i‘tibār olunduğında ihtilāf (10) vardır ve dağı zikr olunan (11) taşliyye du‘āları zikr olunur.

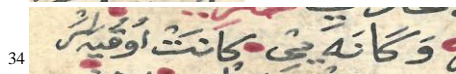
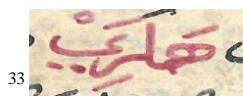
[54v/1] سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ (2) اسْمُكَ وَتَعَلَى جَدُّكَ وَجَلَّ سَنَاءُكَ (3) وَ لَا إِلَهَ غَيْرُكَ دُعَاءٌ تَجِيَتْ (4) التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ (5) السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ (6) وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَيْ (7) عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ آمَهُدُ أَنْ (8) لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ (9) مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ (10) du‘ā-yı şalavāt

(11) اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ وَصَلِّ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ (2) وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ (3) مَجِيدٌ اللَّهُمَّ بَارِكْ (4) وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ (5) عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ (6) إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

(7) du‘ā-yı kunūt

(8) اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِينُكَ وَنَسْتَعْفُزُكَ (9) وَ نَسْتَهْدِيكَ وَ نُوْمِنُ بِكَ وَ نَتُوبُ (10) إِلَيْكَ وَنَتَوَكَّلُ عَلَيْكَ وَنُذْنِي (11) عَلَيْكَ الْحَيْرُ كُلُّهُ نَشْكُرُكَ [55v/1] وَلَا نَكْفُرُكَ وَنُحَلِّعُ وَنُتْرِكُ (2) مَنْ يَنْجُرُكَ اللَّهُمَّ إِنَّكَ تَعْبُدُ (3) وَلَكَ نُصَلِّي وَنُسَجِّدُ وَالْيَاكَ (4) نَسْتَعِي وَنُحْفِدُ تَرْجُو رَحْمَتَكَ (5) وَنُحْفِي عَذَابَكَ (6) إِنَّ عَذَابَكَ (7) بِالْكَفَّارِ (8) أَلْ مُلْجُ

[56r/1] hazā fütüvvet silsilenāme

(2) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3) لِحَمْدِ اللَّهِ الَّذِي جَعَلَ الشَّرِيعَةَ مَنَالِحَ (4) الْمُؤْمِنِينَ وَالطَّرِيقَتِ سَاءَ الْعَابِدِينَ (5) وَالْحَقِيقَةَ الْمَوَارِدِ الْعَارِفِينَ (6) وَوَصَلَّى اللَّهُ عَلَيَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ (7) وَاللَّهِ
الطَّيِّبِينَ كَانَ إِتَارَتِ (8) رَبِّ الْعَالَمِينَ

ve amma bilgil kim (9) ādem şafî'den sonra on yedi (10) peygamberin beli bağlanub egnine (11) nūrdan hırka ve başına nūrdan [56v/1] tāç ve beline nūrdan kemer kuşad- (2)-mışlardır evvel hāzreti ādem (3) 'aleyhi's-selāma geldi çift- (4)-çilerin piri ādem 'aleyhi (5) es-selāma çıkar ve andan sonra (6) şit nebî 'aleyhi's-selāma geldi (7) çulhāçılarının silsilesi şit (8) 'aleyhi's-selāma çıkar ve andan sonra (9) idrîs 'aleyhi's-selāma geldi (10) derzi idi ve andan sonra nūh (11) 'aleyhi's-selāma geldi neccār idi [57r/1] ve dağı nūh 'aleyhi's-selām dört (2) yüz yıl halkı dîne da'vet eyledi (3) hemān kırkādem ve kırk'avret (4) imāna geldi. haq te'ālā'ya çok (5) münācāt itdi.

رَبِّ لَا تَزُرْ (6) عَلَيَّ الْأَرْضَ مِنَ الْكَافِرِينَ دَنَارًا

(7) ya'ni nūh peygamber ayıddı kim ay (8) benim helālim kâfirlerden yeryüzinde (9) bir kimse kıma didi ol hānda (10) haq emriyle cebrā'il 'aleyhi's-selām (11) irişdi nūh'a tūfān haberin [57v/1] virdi nūh'aleyhi's-selām dağı (2) bu tekbiri getürdi. erbāb-ı(3) fütüvvet bu tekbire tekbir-i fenā (4) dirler ya'ni düşmānları fenā (5) oldu ve dağı cebrā'il 'aleyhi (6) es-selām cennetden incir üzüm (7) getürdi ve birbirine qarışdırdı (8) ve helvā gibi oldu. ol helvāyı (9) nūh'a virdi ve nūh yedi (10) ve mü'minlere kısmet itdiler (11) ve hāzreti allaha hāmd-ı şenālar itdirler. [58r/1] ve oğlundan oğlu ibrahīm hālil (2) yetişdi ibrahīm cebrā'ilden (3) işitdiydi ol vaqit ka'beyi (4) yapıdı cebrā'il'in ta'lîmiyle (5) ve dağı mîkâ'il yol atası idi (6) ve isrāfîl yol qarındaşı idi (7) ve ibrahīm'in dağı cebrā'il belin (8) bağladı ve cennetden ni'met getürdi (9) ve ka'be'nin yerin gösterdi (10) ve gā'ib oldu hemān ibrahīm (11) allahü ekber allahü ekber didi ve dağı [58v/1] ismā'il allāhü ekber ve lillāhi'l-hāmd (2) didi erbāb-ı fütüvvet bu tekbire (3) tekbir-i şafā dirler ya'ni haq (4) te'ālā ibrahīm'e oğlunu 'atā (5) kıldı yerine bir koç kırbān (6) fidākıldı cebrā'il dağı ismā'il (7) belin bağladı çömleki idi (8) ve andan sonra şu'ayib 'aleyhi (9) es-selāma geldi. keçeciyydi (10) ve şemerciydi ve andan sonra semiyā³⁵ (11) 'aleyhi's-selām geldi selbūr³⁶ [59r/1] ve cimcime ve başmağ ve edikciydi (2) ve andan sonra dāvūd 'aleyhi's-selām (3) geldi demürçi ve kıyuncı (4) ve na'l-bend ve çilingir idi (5) ve andan sonra yūnus 'aleyhi (6) es-selām geldi oğcı ve yaycı (7) ve avcı idi ve andan sonra (8) şālih'aleyhi's-selāma geldi. (9) sağā ve şerbetçi idi ve andan sonra (10)

³⁵ Meryem sûresinin 7. âyetinde Yahyâ'nın (a.s) ismi, "semiyā" kelimesi çerçevesinde tartışılmış ve söz konusu kelime tefsîr kaynaklarında iki anlamda yorumlanmıştır: a) adaş, b) benzer (Alan, 2018 61).

³⁶ Selbur İnce çubuklardan yahut ipten kalbur şeklinde yapılan bir nevi ayakkabı adıdır. Eski zamanlarda yolları kar basıp yürümekte güçlük çekildiği zamanlarda kılavuzlar ayaklarına giyerler, karı çiğniyerek yolculara yol açmada kullanırlardı (Pakalın, 1993 158).

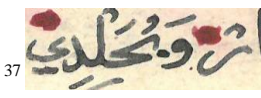
mūsā‘aleyhi’s-selāma geldi. (11) çübān ve ‘aṭṭār ve buḥaldı³⁷ idi [59v/1] ve andan sonra ‘iṣā‘aleyhi (2) es-selāma geldi. boyacı ve etmekci (3) idi ve andan sonra ṭalūb³⁸ (4) ‘aleyhi’s-selāma geldi. sarrāc (5) ve eskici ve kirişci idi (6) ve andan sonra ilyās ‘aleyhi (7) es-selāma geldi. taqyācı idi (8) ve daḥı on yedinci ḥazreti muḥammedü’(9) l-muṣṭafāṣallallāhü te‘ālā‘aleyhi (10) veselleme geldi ve ḥazreti cebrā’il (11) geldi. eyitdi ki yā muḥammed ḥak [60r/1] te‘ālā saḥa selām itdi buyurdı kim (2) benim ḥabībim ḡam yimesün ümmetinin (3) yarısın anın ṣefā‘atiyle (4) cennete koyam ve yarısın daḥı (5) kendi fazlımla koyam deyü buyurdı. (6) ḥazreti resül ekrem ṣallallāhü (7) ‘aleyhi vesellem işidüb allahü ekber (8) allahü ekber didi erbābü fütüvvet (9) bu tekbire tekbir-i vefā dirler. (10) zıṛā ki resül-iekrem ‘ahdine (11) vefā itmişdir hemān ümmetine [60v/1] ṣefā‘at kıla. hicretin otuzuncı (2) yıldan sonra zi‘l-ka‘idenin yigirmi (3) beşinci günü medīne‘den iḥrām (4) bağlanub mekketü’llāha gitdi ve ḥac (5) itdi. ol ḥacca ḥaccü‘l-vedā‘ dirler (6) āḥir ḥacdur. ol vaḳit ḥazreti (7) resül-i ekrem ‘aleyhi’s-selām(8) buyurdı ki deve palānından (9) bir menber düzdiler ve ḥazreti (10) resül emīrū‘l-mü‘minin ‘alī (11) ibn-i ṭālib ol menber üzerine [61r/1] da‘vet itdi. ḥazreti ‘alī(2) ol menber(e) çıktı. (3) ḥazreti resül’ün ṣāḡ yanına (4) ṭurdı. andan resül ekrem (5) bir belīḡ ḥuṭbe okudı ve daḥı (6) ḥazreti resül menberden indi (7) ardınca ḥazreti ‘alī daḥı (8) indi. menber ayaḡında ḥazreti (9) resül’ün seccādesin döşendi (10) ve ikişer rek‘at namāz kıldılar (11) andan ayak üzerine geldiler [61v/1] ve mübārek omuzından ridāsını (2) eline alub seccādesi üzerinde (3) el(i)f şeklinde bıraktı. daḥı (4) du‘ā itdiler ve ridāyı seccāde (5) üzerinden aldı yā‘alī bu kuşak (6) ol kuşaktır kim mi‘rāc gicesi (7) ḳarındaşım cebrā’il benim belime (8) kuşatdı ben daḥı senin (9) beline kuşadayım didi.

قَالَ اللَّهُ (10) تَعَالَى أَيُّهَا الَّذِي آمَنُوا (11) الصَّبْرُ وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا [62r/1] وَاللَّهُ وَاللَّهُ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ³⁹

ve daḥı (2) andan ol kuşaḡı ṣāḡ yanından (3) beline şaldı ve allahü ekber didi (4) ve daḥı evvel düğümünde bismillāhi (5) ‘alī‘l-taḥḳıḳ vel-ḥamdülillāhi (6) ‘alī‘t-tevfıḳ ve ikinci (7) düğümün cebrā’il adına düğdi (8) ve üçüncü düğümün kendi adına (9) düğdi ve mühür ṭıtdı ol (10) kuşaḡı ki bir ucın ṣāḡından (11) şokdı ve bir ucın şolundan [62v/1] şokdı. eyitdi ki

مَكْتُوبٌ عَلَيَّ (2) بَابُ الْجَنَّةِ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَقَّقٌ (3) رَسُولُ اللَّهِ عَلَيَّ وَوَلِيُّ اللَّهِ

didi (4) ve ḥazreti resül-iekrem buyurdı ki (5) birbiriniz ile ḳarındaş olunḡ (6) didi. ba‘deṣād u ḥürrem olub(7) semi‘nā ve eṭa‘nā yā resülullāh (8) didiler. ḥazreti resül ‘aleyhi’s-selām(9)

³⁷ Sözcüḡün; Rusça kökenli bir sözcük olup Kazak Türkçesine geçmiş olan ve “muhasebeci” anlamına gelen “buhgalter/buḡalter” ile aynı anlamı taşıdığı düşünülebilir.

³⁸ Eserde bir peygamber olduğu belirtilmiştir. Kaynaklarda bu isme rastlanmamıştır.

³⁹ ali imran suresi 200. ayetten alınmış bu kısımda müellif tarafından hatalar yapılmıştır. ayetin aslı şu şekildedir. يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا الصَّبْرُ وَصَابِرُوا وَرَابِطُوا وَاللَّهُ لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ

ebübekiri ‘ömer ile karındaş (10) itdi ve ba‘de ‘oşmān’ı (11) ‘abdurrahmān ile karındaş itdi [63r/1] ve dağı selmān’ı abu’d-derdā (2) ile karındaş itdi ve bākī (3) şahābeleri birbiriyle karındaş (4) itdiler ve amma bir bāy ile (5) bir yoğsülü karındaş eyledi (6) ve hazreti resül ekrem ‘aleyhi (7) es-selām buyurdu ki yā‘alī (8) sen benim karındaşımsın ki (9) dünyada ve āhiretde didi. (10) getürmüşdür kim hazreti resül-i(11) ekrem ‘aleyhi’s-selāma du‘ākıldı [63v/1] ve başına bi amāme geydürdü ki (2) aña zi’s-sehāb’ dirler. tāk (3) üstünde şarılmış iki (4) taylasānı var idi ve dağı (5) eyitdi ki yā‘alī bedirhuneyn (6) cenginde hağ te‘ālā baña yardım (7) itmege feriştelere gönderdi (8) cümlesin amāmeleri böyle (9) idi. ‘alīnin egnine fütüvvet (10) libāsını geydürdiler ve hazreti (11) cebrā’il baña ol gice niçe [64r/1] yetiştirirdiyse ben dağı (2) öyle yetiştirirdiyim didi. (3) hazreti resül-iekrem ‘aleyhi (4) es-selām hazreti ‘alī’yi (5) hilāfet seccādesine geçürdü. (6) eyitdi kim yā ‘alī sen dağı (7) hulefānı bu mağfilde kuşad. (8) ve andan hazreti ‘alī(9) yerinden tūrdı (10) hazreti resül’ün öñinde on (11) yedi rek‘at namāz kıldı [64v/1] farīza hürmetine ve aşhābdan (2) on yedi kişinin belin bağıladı. (3) evvel selmān-ı fārisinin (4) belin bağıladı ve icāzet virdi. (5) cemi‘ ser-tırāşların silsilesi (6) selmān- fārisi’e çıkar. Selmān-ı (7) fāris hazreti resül’ün (8) hizmetkārı-y-dı. hem pır ve hem (9) ‘ālim idi. üç yüz otuz (10) yaşındaydı. kabri bağıdād- (11)-dadır. ikinci ‘ömer bin zamīrinin [65r/1] belin bağıladı. hazreti resülün (2) peyki idi. kabri humuşdadır. (3) cemi‘ peyklerin silsilesi aña (4) çıkar. üçüncü bilāl habeşinin (5) belin bağıladı. hazreti resülün (6) mü’ezzini idi. cemi‘ mü’ezzinlerin (7) silsilesi aña çıkar. kabri (8) şām-ı şerifdedir. dördüncü (9) beride’i eslemeninin⁴⁰ belin (10) bağıladı. hazreti resülün (11) sançağdārı idi. evvel [65v/1] islām sancāğın ol götür- (2)-mişdi. cemi‘ sançağdārların (3) silsilesi aña çıkar. kabri (4) mervdedir. hicretin altmış (5) senesinde şehid oldu. (6) beşinci zünnün-u mısrının (7) belin bağıladı. cemi‘ tabiblerin (8) silsilesi aña çıkar. kabri (9) mısır’dadır. altıncı şuheyb (10) rümünün belin bağıladı. (11) cemi‘ ahilerin silsilesi [66r/1] aña çıkar. yüz on yaşında (2) vefāt eylemişdir. kabri sivāsda. (3) yedinci hasan basrının (4) belin bağıladı. meşāyihden (5) ba‘zısının silsilesi aña (6) çıkar. sekizinci kanber ‘alīnin (7) belin bağıladı. cemi‘ seyisler (8) silsilesi aña çıkar. haccāc (9) la’in şehid eylemişdi. kabri (10) bağıdād’dadır. tokuzuncu (10) kümeyl bin yād⁴¹’ın belin bağıladı. [66v/1] ba‘zı meşāyihin silsilesi (2) aña çıkar. onuncu ‘abdullāh bin (3) ‘abbās’ın belin bağıladı. cemi‘ (4) müfessirlerin silsilesi aña (5) çıkar. kabri mekke-i mükerreme’de- (6)-dir. on birinci mālīk (7) eşter’in belin bağıladı. hazreti (8) ‘alī’niñ şākirdi idi. cemi‘ (9) bahādırların ve gāzilerin ve silāh- (10)-şorların silsilesi aña çıkar. (11) kabri küfededir. on ikinci [67r/1] muhammed bin ebū bekrin belin bağıladı. (2) yaycılarn silsilesi aña çıkar (3) kabri mısırdadır. on üçüncü (4) cömerd kaşşābın belin bağıladı. (5)

⁴⁰ sözü edilen şahsın gerçek adı Büride-i Eslemî’dir.

⁴¹ sözü edilen şahsın gerçek adı Kümeyl bin Ziyād şeklinde geçmektedir.

cemi‘kaşşābların silsilesi (6) aña çıkar. on dördüncü (7) cābir enşārının belin (8) bağladı. cemi‘ enşārilerin (9) silsilesi aña çıkar. on beşinci (10) ebūzer-i gaffārının belin (11) bağladı. yüz altmış⁴² yaşında vefāt [67v/1] eylemiştir. ol dağı yūsuf perinin⁴³ (2) belin bağladı. cemi‘ palāndizlerin (3) silsilesi aña çıkar. on (4) altıncı ebū‘d-derdan bin (5) ‘amirinin belin bağladı. (6) sūfiyyeye ser-ḥalīfe eyledi. (7) ehl-i riyāzetin silsilesi aña (8) çıkar. on yedinci ebū ‘ubeyde’-i (9) ḥarezminin belin bağladı. cemi‘ (10) re’islerin silsilesi aña çıkar. (11) ve ḥazreti ‘alī kerremullāhü veche [68r/1] bu zikir olunan aṣḥābın (2) belin bağladı ve icāzet virdi (3) ve ba‘de seccādeye geçüb oturdı. (4) rızvānallāhü te‘ālā ‘aleyhim ecma‘in. (5) heft miyān-pesteye ve dağı (6) selmān-ü pāk’a ḥazreti ‘alī (7) buyurdı yā selmān sen dağı (8) aṣḥābdan ḥazır olanların (9) böyle belin bağla deyü icāzet (10) virdi. pes selmān dağı (11) ḥazreti ‘alī işaretiyle şimden sonra [68v/1] zikir olunan miyān-pesteleri (2) kuşatdı ve icāzet virdi. (3) evvel ebū‘l-mu‘cizeden gördüğü (4) gibi ‘umrān bin ceddü‘l-ḥasanın (5) belin bağladı ve icāzet virdi. (6) cemi‘ ehl-i mekīk çulḥāların (7) silsilesi aña çıkar ve sekizen (8) yaşında vefāt eylemiştir. (9) ikinci ‘umrān bin berberinin (10) belin bağladı ve icāzet virdi. (11) cemi‘ etmeccilerin silsilesi [69r/1] aña çıkar. üçüncü ‘addāy bin (2) beyāsi⁴⁴ nin belin bağladı. cemi‘ (3) baḳḳālların ve yemiş şatanların (4) silsilesi aña çıkar ve yüz (5) yigirmi yaşında vefāt itdi. (6) ḳabri ḳuds-ü mübārekdedir. (7) dördüncü ḳayzī berberinin (8) belin bağladı. cemi‘ şābuncılar (9) silsilesi aña çıkar ve süleymān (10) nebī ‘aleyhi’s-selāma çıkar. (11) zirā dīvler işlemiştir. [69v/1] beşinci ebū ‘ömer bin ‘abdullāh (2) naṭīnin⁴⁵ belin bağladı. cemi‘ (3) aṣcıların silsilesi aña (4) çıkar. ḳabri ḥalīlü‘l-raḥmānda. (5) altıncı selmān-ı kūfīnin (6) belin bağladı. cemi‘ saḳāların (7) silsilesi aña çıkar ve ḳabri (8) rey’dedir. yedinci ‘ubeyde-i (9) mısrının belin bağladı. (10) cemi‘ dellālların silsilesi (11) aña çıkar. sekizinci muḥsin [70r/1] bin ‘oṣmānın belin bağladı. (2) cemi‘ ḥammamcılarının silsilesi (3) aña çıkar. toḳuzuncu manşūr (4) bin ḳāsımın belin bağladı. (5) ḥammamda nāṭırlık idenlerin (6) silsilesi aña çıkar. onuncu (7) zeyd-i hindinin belin bağladı. (8) ṭabbākların silsilesi aña çıkar. (9) on birinci dāvūd bin ‘abdurrahmān-ı (10) berberinin belin (11) bağladı. cemi‘ terzilerin [70v/1] silsilesi aña çıkar ve dāvūd⁴⁶ (2) ve idrīs ‘aleyhi’s-selāma çıkar. (3) arşun ve şındı, yūksük (4) ve igne heyyic peygamberden (5) ḳaldı ve iplik ḥazreti ādem (6) ḳızı enūşe’den ḳaldı. (7) ḳabri serendīdedir. (8) on ikinci zāhid-i ḳuttā’nın (9) belin bağladı. cemi‘ ḥallācların (10) silsilesi aña çıkar. on (11) üçüncü ‘abdullāh vāsītinin [71r/1] belin bağladı. cemi‘ taḳyecilerin (2) silsilesi aña çıkar.

⁴² fütüvvetname-i Ravazi’de yüz yetmiş yaşında öldüğü yazılır.

⁴³ fütüvvetname-i Ravazi’de yusuf-ı Perende şeklinde geçer.

⁴⁴ fütüvvetname-i Ravazi’de “Adiyy bin en-Nebbās” olarak geçer.

⁴⁵ fütüvvetname-i Ravazi’de ebū ‘amr ‘abdullah-ı vāsīti şeklinde geçer

⁴⁶ eserde şeklinde yazılan sözcük, müellif veya bir okuyucu tarafından yanlış yazıldığı düşünülerek karalanmıştır.

on dördüncü (3) ‘umrān bin ‘āmīrū’l-ferā’niñ (4) belin bağladı. cemi‘ çürükçiler (5) silsilesi aña çıkar. on (6) beşinci ebū sa‘īdü’l-bādi’niñ (7) belin bağladı. cemi‘ keçecilerin (8) silsilesi aña çıkar. on altıncı (9) ‘ukeyl’iñ belin bağladı. cemi‘ (10) hāfızların silsilesi aña çıkar. (11) on yedinci manşūr bin mu‘āzıñ[71v/1] belin bağladı. cemi‘ mu‘arriflerin (2) silsilesi aña çıkar. on sekizinci (3) kāsım bin ‘abdullāh kūfī’niñ (4) belin bağladı. cemi‘ yazıcıların (5) silsilesi aña çıkar. on (6) toközuncü ‘abdū’l-yetimi’niñ (7) belin bağladı. cemi‘ şahāfların (8) silsilesi aña çıkar. yigirminci (9) ḥassān bin şābine’niñ⁴⁷ belin (10) bağladı. cemi‘ şā’irlerin (11) silsilesi aña çıkar. yigirmi birinci [72r/1]ḥamza bin yemeni’niñ belin (2) bağladı. cemi‘ḥōnendelerin (3) silsilesi aña çıkar. yigirmi (4) ikinci ebū zeyd-i müslim-i ḥaddādiñ (5) belin bağladı. cemi‘ timür- (6)-çilerin silsilesi aña (7) çıkar. yigirmi üçüncü (8) ebūḥabīb-i muḥyiddiñ neḥās’iñ (9) belin bağladı ve cemi‘ (10) kazzāncıların silsilesi aña (11) çıkar. yigirmi dördüncü [72v/1] ebū’l-kāsımū’l-ayyār’iñ belin bağladı. (2) cemi‘ ekincilerin silsilesi (3) aña çıkar. yigirmi beşinci (4) ebū’l-kāsımū’l-bayḫār’iñ belin (5) bağladı. cemi‘ na’l-bendlerin (6) silsilesi aña çıkar. yigirmi (7) altıncı naşır bin ‘abdullāhiñ (8) belin bağladı. cemi‘kuyumcıların (9) silsilesi aña çıkar. yigirmi (10) yedinci ḥasanū’l-başrı’niñ (11) belin bağladı. cemi‘ḥelvācıların [73r/1] silsilesi aña çıkar. yigirmi (2) sekizinci ḥüsām bin ‘abdullāh-ı (3) başrı’niñ belin bağladı. (4) cemi‘‘aqtārların silsilesi (5) aña çıkar. yigirmi toközuncü (6) ‘abdullāh bin ca‘fer-i tayyār’iñ (7) belin bağladı. cemi‘gazzāzilerin (8) ve mūtafların silsilesi aña (9) çıkar. otuzuncü sa‘īd (10) bin ‘ubeyde-i ḥarzeciñ belin (11) bağladı. cemi‘ tācirlerin silsilesi [73v/1] aña çıkar. otuz birinci (2) muḥammed ekberū’l-yemeni’niñ belin (3) bağladı. cemi‘ paşmakçıların (4) silsilesi aña çıkar ve kabri (5) cezāyir’dedir. otuz ikinci (6) ebū naşır-ı hāşim-i bağdādi’niñ (7) belin bağladı. cemi‘ sarrācların (8) silsilesi aña çıkar. otuz (9) üçüncü ‘ummār bin yāşir’iñ (10) belin bağladı. penbe-dizlerin (11) silsilesi aña çıkar. otuz [74r/1] dördüncü ebū feḥ-i bin ‘abdullāh-i (2) başrı’niñ belin bağladı. cemi‘ (3) bıçakçıların silsilesi aña (4) çıkar. otuz beşinci esİR-i (5) hindİ-i sebbāz’iñ belin bağladı. (6) cemi‘kılıccıların silsilesi aña (7) çıkar. otuz altıncı naşır bin (8) ‘abdullāh ḥayyām’iñ belin bağladı. (9) cemi‘ḥayme-duzların silsilesi (10) aña çıkar. otuz yedinci (11) naşır-ı hindİ’niñ belin bağladı. [74v/1] cemi‘karrāşların⁴⁸ silsilesi aña (2) çıkar. otuz sekizinci ḥasan-ı (3) kattāl-ı gāzi’niñ belin bağladı. (4) cemi‘ siper-dizlerin silsilesi (5) aña çıkar. otuz toközuncü (6) ‘ömer bin ḥaddā’i’niñ belin (7) bağladı. cemi‘ çāvuşların (8) silsilesi aña çıkar. kırkıncı (9) naşrullāh bin semmāk’iñ (10) belin bağladı. cemi‘ balıkçıların

⁴⁷ sözü edilen kişi Hassan bin Sābit’tir. müellif tarafından yanlış yazılmıştır.

⁴⁸ müellif tarafından karraş şeklinde yazılan sözcük hatalı olup cami, mescid, imaret gibi müesseselerin temizliğini sağlamak; ve kilim, halı ve hasır gibi mefruşatını yayma hizmetleriyle vazifeli olan kişiler için kullanılan ferrāş sözcüğü kastedilmiştir.

(11) silsilesi aña çıkar. kırk birinci [75r/1] ebū ‘abdullāh-ı cerrāhıñ belin (2) bağladı. cemi‘ cerrāhlarıñ (3) silsilesi aña çıkar. kırk (4) ikinci ebū’l-kāsım bin (5) ‘abdülvāhid necārıñ (6) belin bağladı. cemi‘ dülgerleriñ (7) silsilesi aña çıkar. kırk (8) üçüncü ebū‘abdullāh-i harrātıñ (9) belin bağladı. cemi‘ çıkırıkcılarıñ (10) silsilesi aña çıkar. kırk (11) dördüncü kāsım bin kāsır’ıñ [75v/1] belin bağladı. cemi‘ taşçılarıñ (2) silsilesi aña çıkar. kırk beşinci (3) seyid vaqqāşıñ belin bağladı. (4) cemi‘ tırendāzlarıñ silsilesi (5) aña çıkar. kırk altıncı ebū (6) ‘umrāni’l-kavvāsıñ belin bağladı. (7) cemi‘ yaycılarıñ silsilesi (8) aña çıkar. kırk yedinci ‘amir (9) bin ‘abdullāh-i şabbāğıñ belin (10) bağladı. cemi‘ boyacılarıñ silsilesi (11) aña çıkar. kabri yemen’dedir. [76r/1] kırk sekizinci ‘ömer bin (2) naşırü’l-vettā mışrı⁴⁹ niñ belin bağladı. (3) cemi‘ kirişçileriñ silsilesi (4) aña çıkar. kırk toközuncü (5) ‘abdülğaffārü’l-fehhārıñ belin (6) bağladı. cemi‘ çanağcılarıñ (7) silsilesi aña çıkar. kabri (8) medıne-i münevverededir. ellinci (9) ğıyās bin ‘ömerü’l-harrātıñ (10) belin bağladı. cemi‘ çakıçılarıñ (11) silsilesi aña çıkar. elli birinci [76v/1] ebū zeyd-i hindiniñ belin bağladı. (2) hāzreti resül’ün bāğbānı idi. (3) cemi‘ bāğbānlarıñ silsilesi (4) aña çıkar. elli ikinci ‘avn bin (5) ‘umrān’ıñ belin bağladı. cemi‘ (6) hırda-furūşlarıñ silsilesi aña (7) çıkar. elli üçüncü ‘avn bin (8) şāribü’l-rā’iniñ belin bağladı. (9) cemi‘ çübānlarıñ silsilesi aña (10) çıkar. elli dördüncü ‘abdullāhü (11) l-bahrı’niñ belin bağladı. cemi’[77r/1] gemicileriñ silsilesi aña çıkar. (2) elli beşinci mıkđarıñ belin (3) bağladı. cemi‘kadılarıñ silsilesi (4) aña çıkar. pes aşhāb (5) miyān-beste oldıktan sonra (6) bu āyet-i kerımeıy okudılar

(7) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (8) إِنَّ الْبَيْنَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ (9) أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ

(10) ya’ni eyü ‘amel kılanlar halkıñ (11) yegrekidir. hāzreti resül [77v/1] ‘aleyhi’s-selām eyitdi kim yā ‘alī(2) bu şeddün ve bu karındaşlığıñ (3) şükranesi bir ni‘met bünyād (4) itmek gerekdir. pes andan sonra (5) hāzreti ‘alī yerinden tırı (6) geldi. peksimāt ve hırmā ve yağ (7) getürdi ve çanağa kodı. mübārek (8) eliyle uğıdı tamām helvā oldı. (9) aşhāb-ü tarık aña halvā-yı (10) çenfe⁵¹ dirler ol mahalde kendi (11) eliyle bahış eyledi. ol [78r/1] helvā mecmu‘-ı aşhāba yetişi (2) ve bir mıkđār eritdi ve kutuya (3) koydı ve selmān-ı fārişiye (4) virdiler. tā imām hasan (5) ve hüseyin ve fātıma’ya ve bākī(6) beyt-i resülullāh’a vir- (7) -diler. ‘izzetiyle bu kā’ide (8) meşāyiğ ortasında sünnet (9) oldı. imdi ma’lüm ola ki (10) bu tarikiçinde üstādlar (11) cemi’yyet eyleseler bir niçe [78v/1] karındaşlar bir yere gelüb meclis (2) olsalar ve ol meclisde kırk (3) kişi olsa ol kırk kişiniñ (4) biri kırklardandır ve eger yedi (5) kişi olsa ol yediniñ (6) biri yedilerden olur ve eger (7) üç kişi olsa ol üç (8) kişiniñ biri üçlerden (9)

⁴⁹ fütüvvetname-i Ravazi’de Ömer bin Nusayr Vettâr-i Mısrî şeklinde geçer

⁵⁰ Beyyine suresi 7. ayet

⁵¹ Eserde şeklinde yazılan sözcüğün aslı “cefne” olup tarikat ehli tarafından “helvā-yı cefne” şeklinde terkib edilir.

olur ve dağı şeyh olan (10) kiři bu erkān mūcibince (11) seyyid-i sādāt ve āl-i muħammed'den [79r/1] ola kim řadr-ı řin⁵² ola ve peygamber (2) yerinde oturub anı taħķķ (3) itmek gerekdir. zīrāħazreti (4) peygamber 'aleyhi's-selām buyur- (5) -muşdur ki (6) الْوَلَدُ سِرٌّ أَبِي ya'ni veled atanuş sırrıdır (7) didi. imdi gerekdür ki resül (8) evlādına nā-ħaķ baķmayalar (9) ol şeyh yerine oturan kimse (10) peygamber şadrında gözleyeler. (11) pes imdi naķīb olan kiři [79v/1] evvel bunları zikir ideler (2) siz erenler nazārında es-selāmü 'aleyküm (3) yürür ayaklarımız haķķında (4) estağfirullāh söyler dilimiz (5) haķķında estağfirullāh ve (6) iki kulağımız haķķında estağfirullāh (7) ve iki gözümüz haķķında estağfirullāh.

(8) سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ (10) وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

diye [80r/1] ve ba'de siz erenlerden bir du'ā (2) temennā iderim diye ve ba'de (3) du'ādan sonra yerine vara (4) ve ba'de ta'ķīb řākirdler (5) olub kapuya geçüb selām (6) vire. dört kapunun selāmı (7) budur ki zikir olunur ğaflet (8) olunmaya es-selāmü 'aleyküm (9) yā ehl-i řeri'āt diye. (10) es-selāmü 'aleyküm yā ehl-i (11) řariķat diye. es-selāmü 'aleyküm [80v/1] ey ehl-i ma'rifet diye. (2) es-selāmü 'aleyküm ey ehl-i (3) haķķat. haķķat kıblesin (4) ka'be görenler yol almış (5) yol virmış. ehl-i ředd (6) ve ehl-i fütüvvet kemer-peste (7) ve miyān-peste erkān erenleri-(8)-müz dīne ĥāzırūn řafālīgına (9) ĥazreti selmān-ü pāk rūħuna (10) peygamberler cānına ĥazreti muħammedü'(11) l-muřtafā'ya řalavāt diyeler. [81r/1] ve dağı bir ķādem eylerüz ve vara (2) ve ba'de diye ki erenler bir (3) řariķ şarındaşınız bir řākird (4) revāne itmek ister ve siz (5) erenlerden ricāider ki siz (6) erenleriņ nazārı gözde revāne (7) itmek diler. haķķında sizler ne (8) buyurur siz diye. cevāb vire- (9) ler ki

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ (10) لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ (11) وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ [81v/1] الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

diyeler ve ba'de (2) řākirdleriņ elini eline (3) alub bī'at tütub bu āyet-i (4) kerīmeyi okuya ol ayet budur

(5) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (6) إِنَّ الْإِنبِيَّ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا (7) يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ (8) أَيْمَانِهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَلَمَّا يُنْكُثُ (9) عَلَي نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا (10) عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَدُورُهُ (11) أَجْرًا عَظِيمًا⁵³

ve ba'de şeddi [82r/1] eline alub diye ki ey erenler icāze- (2)-tiņizle diyüb ve ba'de üstādlara (3) su'al ideler ki řākirtleriņüzden (4) ĥōřnūd mısıņız üstādlar dağı (5) diye ki ĥōřnūdüz diyeler. řākirtlere (6) dağı su'al ideler ki üstādlarıņuz (7) emegüni helāl itdünüz mi (8) diyeler şalfalar dağı eyvallāh diye (9) ve ba'de řāđ ayađıniņ bař (10) parmağın řol ayađıniņ (11) bař parmađıniņ üzerine koyub [82v/1] ve ba'de bu āyet-i kerīmei okuya

(2) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (3) وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا (4) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ (5) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِليٌّ مِنَ الدَّلِّ وَكَرَهُ (6) عَکْبِيرًا⁵⁴

⁵² Eserde şeklinde geçen sözcüğün aslı "Bir toplantıda baş sedirde oturan" anlamında kullanılan "şadr-nişin" sözcüğü olduğu tarafımızdan düşünülmektedir.

⁵³ Feth sūresi 10. ayet

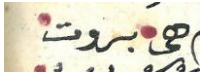
⁵⁴ İsrā sūresi 111. ayet

ba'de tekbir ile ve (7) şalavât ile şeddi kuşadub (8) üç düğüm düğüb ba'de üstâdın (9) elin öpüb ve üstâdın şol (10) elin virübşâğ elin yağrı (11) üstüne koyub diye ki üç kez [83r/1] bizden revâne ol diye ve dağı (2) gayr-ile elin öpübkapuya (3) geçe ve dağı meclis içinde (4) kur'an okuyalar ve evvelinde (5) yedi kez zikrullâh idüb ba'de (6) üç ihlâş-ı şerif ve elhâm (7) ve bir fâtiha okuya el yüz (8) sürübhağ te'âlâdan (9) hâceti revâ ola. şäkirt (10) ol handa yol atası ve yol (11) qarındaşı tutubkapuya geçe [83v/1] ve üzerine bir du'âitdüre (2) ve bundan sonra 'akabince ta'âm (3) çeküb ve nakib sofrâyı eline (4) alub meydâne gelüb diye kim (5) bismillâhirrahmânirrahim diye. (6) es-selâmü 'aleyküm ehl-i şerî'at (7) es-selâmü 'aleyküm ehl-i tarîkat (8) es-selâmü 'aleyküm ehl-i ma'rîfet (9) es-selâmü 'aleyküm ehl-i haqqat (10) eyvallâh erenler. bir tarîk (11) qarındaşı ta'âm bişürmiş [84r/1] haqqında ne buyurur-siz el-cevâb (2) anlar dağı cevâb virdiler kim (3) bu ta'âmı niçün eyledün (4) didiler. kalfalar cevâb vir- (5) -diler ki revânım ecr için (6) ve allâh için eyledük dirse (7) üstâdlar dağı bu cevâb vire. (8) diyeler ki allahü ekber allahü ekber (9) lâ ilahe illallâhü ve allâhü ekber (10) lâ ilahe illalâh hağ muhammed (11) resülullâh diyeler ve dağı [84v/1] nakib ta'âm sofrasın döşeye (2) ve ta'âmı ekl idüb ba'de (3) du'âideler hazreti resül-i(4) ekrem'e ve ehl-i imâna ve pâdişâha (5) ve ba'de el yüz sürübkaüb (6) olsun ve mübarek olsun. (7) diyeler ve ba'de nakib bergüzârın (8) eline alub bu tercümânı (9) zikir ide ey bizim cümlemüzün (10) ihtiyârı siziñhuşûrñuza (11) getürdük ber-güzârı ma'zür [85r/1] tutun işügünde komuşam ben (2) cân-ı ser-i pâ vücüdüm ola hem şâfi (3) çü zer işügünde hâcetüm budur ki (4) kılasız bu fağire bir nazâr. (5) es-selâmü 'aleyküm ey erenler (6) dünyâterkin olanlar. es-selâmü (7) 'aleyküm ey cemâl-i kıble-i (8) ehl-i nazâr v'ey dehânın (9) ma'den-i dürr ü güher çün bu günde (10) 'âlemde mişliñ yokdur diye (11) ve bir kâdem dağı eyler vü beye vara [85v/1] ve bu tercümânı okuyalar ey (2) vücüduñ bağr-ı cüdi kânıdur (3) hem sözünhağdır hağkun keramâtdir (4) şem'-i tevfiğ-i hidâyetdir yüzün (5) ehl-i tevhide beşâretdir yüzün. (6) süleymân'a qarınca armağânı (7) çekirge budın kim iletirse süleymân'a (8) sen süleymân-sın bilâteşbih (9) ben bir qarincayam qarincadan (10) kaüb it armağânı diye (11) ve öñine koyub çekile ve ba'de [86r/1] bu tercümânı okuya allâh allâh (2) innallâhe ma'a's-şâbirin israfıl (3) ve 'azrâ'il ve mikâ'il ve cebrâ'il (4) ve âdem şafiullâh ve şit nebiyullâh (5) ve idris nebiyullâh ve nüh neciyullâh (6) ve ibrahim halilullâh ve ismâ'il zebiyullâh (7) ve dâvüd halifetullâh ve müsâ kelimullâh (7) ve 'isâ rühullâh ve hazreti muhammed (8) habibullâh ve hüve eşrefü'l-mahlükât (9) ve ahsenü'l-mevcüdât şalavâtullâhi (10) te'âlâ 'aleyhim ecma'ın ve hazreti [86v/1] ebübekir ve 'ömer ve 'oşmân ve 'alî(2) ve hasan ve hüseyin ve 'ulemâ-i şerî'at (3) ve pîrân-ıtarîkat ve kâmil-i ma'rifet (4) reh-nümâ-i haqqat ve pâdişâh-ı (5) islâm ve şeyhü'n-nâkib ferzânid-i (6) ehl-i tarîkat kemer-peste ve ervâh-ı (7) üstâdân-ı bâki ve selmân (8) farisî

birazdan tarikat (9) ve ervāh-ı pīrān-ı ḥaḳīkat ve rūḥ-u (10) şultān veysel ḳarānī ve cōmerd (11) ḳaşşāb ve şeyḫ muḥammed ekberü'l- yemenī [87r/1] ve şultān āḫī evrān ve cemā'at-i (2) ḥāzīrān ve cemā'at-i şarkān (3) ve ğarbān ve kāffe-i ehl-i ḫmān (4) rızā-i rahmāndeyüb fātīḥa (5) okuyub ve bir du'ā temennā (6) idüb çekile ve şeyḫ daḫī (7) ḫayır du'ākılub fātīḥa okuya (8) ve ba'de naḳīb daḫī bu tercüme-yi (9) okuya ve bizdeki nām-ü ḫudā (10) ve ervāh-ı pāk muḥammedü'l-muştafā (11) ve cehār-ı yār-ı ba-şafā ve ervāh-ı [87v/1] cemī' enbiyā ve evliyā ve şühedā (2) ve 'ulemā ve fużalā ve ervāh-ı (3) bizden ve üstādān ve ehl-i (4) mu'allimān ve şāḫibān-ı şedd (5) ve ehl-i bī'at ve devām-ı devlet (6) pādīşāh-ı islām şāh-ı muḥammed (7) rızā-i aşfiyāḫuzūr-ı ḥāzīrān (8) ya'ni ḫazreti selmān-ı rızā-ı (9) rahmān fātīḫati'l-kitābū'l-mübīn (10) ḫatimi'l-gerdāni'l-'azizāt (11) revāne-i çırāḳ selmān-ı fārisī [88r/1] bālād'a zikir olınan tekbīr (2) ve ayet ve şalavāt ile şeddi (3) ḳuşatdıḳdan şonra iline taş (4) ile usturāyı virüb tekbīr (5) ve şalavāt ile üç kez çekdürüb (6) ḳapudan geçe ve daḫī revāne (7) olan kişiye diyeler ki dört (8) kişide ḫaḳḳıñ var. taleb (9) eyle bahşışdür diyeler üç (10) üstādınḫa üç yol atasında (11) üç yol ḳarındaşıñdaydı [88v/1] üç sol yol ḳarındaşıñda. (2) el-cevāb ḫazreti resülullāḫ (3) selmān-ı fārisī'ye buyurmuşlar ki (4) bu bābda on iki farīza (5) vardır. zīrāḫazreti resülullāḫ (6) ḫizmetini selmān'a ḫelāl (7) itmişler-idi ve selmānıñ (8) ḳulāğına ḫazreti 'alī (9) resülullāḫıñ izniyle (10) telḳin itmişler-idi (11) ol telḳin olan emānetlerden [89r/1] evvel ḫmān ve islāma ḫizmet (2) eylemekdir. ikinci üstādınḫıñ (3) ḫizmetini idübedeb (4) erkān öğrenmekdir. üçüncü (5) 'izzet ve ri'āyet itmekdir. (6) dördüncü tevbeyi ḳabül itmek. (7) beşinci gözleriñ ma'siyetinden (8) bağlamaḳdır. altıncı diline yāvuz (9) söylemekden şaḳınmaḳ. yedinci (10) ḫarām nesneden şaḳınmaḳdır. (11) sekizinci şehvetden el çekmekdir. [89v/1] tokuzuncu nefsine uymamaḳdır. (2) onuncu ḫalkına ḫürmetlü (3) ve 'izzetlü dirilmekdir. (4) on birinci kendü mestūr (5) a'zālarıñ gizlemekdir. on (6) ikinci nefsi emmāreden (7) geçmekdir ve daḫī vücūdunḫıñ (8) ḳapusu nedir ḫaḳḳını bile (9) ve izḫār eyleye. ve ne işle (10) müselmānsın ve remüz nedir (11) ve emānet nedür işāret [90r/1] el-cevāb işāret el tutmaḳdır (2) ve remiz üç barmağın alnına (3) ḳoyub şehādet getürmekdir (4) ve bir ğarīb bir yerden geldiği (5) vaḳitde yanına gelmekdir ve revāne (6) olan kimse taleb itdüği (7) ḫinde zikir olınan kişinünḫıñ (8) ḫaḳḳı sende bulunmazsa yedüği (9) loḳma ḫarām olmadı ve bergüzārı (10) şāḫibine vire ve eger virmeyecek (11) olursa emānete ḫiyānet itmekdir.

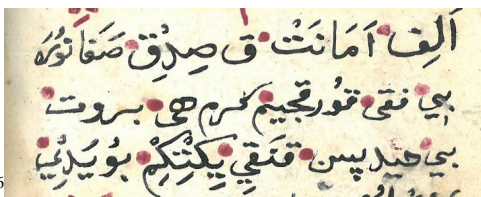
[90v/1] بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (2) فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ (3) وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ

⁵⁵ zilzāl süresi 7-8. ayet

soz konusu sözcüğün aslı "mürüvvet"tir. Aynı konu eserde 148r/04'te geçmekte olup orada "mürüvvet şeklinde karşımıza çıkmaktadır."

(4) ve eger üstād şākirdi başka (5) çıkarmak dilese lābud gerekdür ki (6) şākirdde tevbe virüb bu altı (7) şey'i ta'līm eyleye ğaflet olunmaya (8) evvel tevbe ikinci sehāvet (9) üçüncü tevekkül dördüncü shehevāt (10) beşinci ṭabi'at altıncı lezzāt (11) ve nefsanī ve daḥı ḥazreti emirü'l-mü'minīn [91r/1] 'alī kerremullāhi veche buyurur kim (2) fütüvvetiñ aşlı bu yedi harfdır (3) ه ي ا ت ق م ن ه ي (4) elif emānet. قشiddik.şafā nūn. (5) ت کورķu. م kerem. ه bürüvvet. (6) ه ḥayadır.⁵⁶ pes kankı yigit kim bu yediyi (7) gönlünde bilübşakla ve daḥı (8) fütüvvet bir ağacdur yigidüñ (9) göñli taḥtında bite kim budakları (10) enbiyā şıfatıdur yemişleri mü'minler (11) şıfatıdur ve eger su'al itseler [91v/1] pıriñ kimdir cevāb vir ki şeyḥ (2) muḥammedü'l-yemenīdür ve daḥı bir üstād (3) bir diyārdan bir diyāra gelürse (4) ve ne memleketden geldiye ol (5) geldiği memleketün pırlerin(6) ve erenlerin selāmı yitüre. (7) ya'ni ol vilāyetüñ şeyḥüñ (8) ve nakıbınıñ ve yigid başınıñ vesā'ir (9) üstādların selāmın yitüresin. (10) ya'ni dört kapunun selāmın (11) vire. ol selāmlar bunlardır [92r/1] es-selāmü 'aleyküm ehl-i şerī'at (2) es-selāmü 'aleyküm ehl-i ṭarīkat (3) es-selāmü 'aleyküm ehl-i ma'rīfet (4) es-selāmü 'aleyküm ehl-i ḥaḳıkat. (5) ḥaḳıkat kıblesin ka'be (6) görenler yol almış yol (7) virmiş. ehl-i şedd ve ehl-i (8) fütüvvet kemer-peste ve miyān- (9) -peste erkān erenleri- (10) -müz diye ḥāzırūn şafālığına (11) ḥazreti selmān-ü pāk rūḥına [92v/1] peygamberler cānına ḥazreti muḥammedü'(2) l-muştafā'ya şalavāt diye (3) ve andan şonra peymançe yerinde (4) ṭura. tā kim şeyḥḥayr du'ākılıb (5) saña işāret eyleyüb gel (6) dimeyince varub oturmayasın. (7) çünkü şeyḥ destür virüb(8) andan geçüb ol işāret (9) olınan yere varub iki (10) diziniñ üzerine edeb (11) birle otura ve daḥı bir nesne [93r/1] su'al itmeyince cevāb virme (2) ve bundan şonra su'ale cevāba (3) ḥāzır olubķulākṭuta. (4) ve eger su'al itseler selāmı (5) kime yitürdüñ cevāb siz (6) erenlere yitürdük diyesin (7) ve eger su'al itseler revāne oldı-kim (8) cevāb viresin eyvallāh bilā (9) elḥamdülillāh diyesin ve eger su'al (10) itseler ne yerde başka çıkdıñ (11) cevāb vir kim ol erenler anda [93v/1] siz erenler bunda şuffe'i şafāda (2) biiznillāhi te'ālā siz erenleriñ (3) ḥuzūrında yeşil ḳubbenin (4) altında şeyḥ muḥammed cırāğı (5) dibinde revāne oldum (6) diyesin ve eger su'al itseler (7) pıriñkaçınıdır cevāb (8) vir kim otuz üçüncü (9) pırden aşağıdur ve eger (10) su'al itseler ḳuşağı (11) kimden ḳuşanmışdıñ cevāb [94r/1] vir ki ḳuşaḳ murtaza-yı (2) 'alī'niñdir ve eger su'al itseler (3) pıriñkac yaşında defn olundu (4) cevāb vir ki yüz yigirmi (5) birinde defn olunmuşdur diye (6)

56

Fütüvvetin aslının ifade edildiği 7 harf ve karşılıklarından eserde iki defa söz edilmiştir. Bu kısımda harfler ve karşılıkları tertip ve yazım bakımından karışık verildiğinden tarafımızdan diğer kısımdaki(46v/9-47r/5) tertip ve yazım dikkate alınarak çevrilmiştir.

ve eger su'âl itseler üstâd (7) ile şâkirt arasında ne (8) vardır cevâb vir ki yalan (9) söylemeyesin ve kimsenin (10) gıybetin itmeyesin ve konuştuğun (11) yerden bir nesne almayasın [94v/1] ve gözünle gördüğünü etegünle (2) örtesin ve eger su'âl itseler (3) sen icâzet alduğun vaktinde (4) biz anda degüldük ve ol vilâyete (5) varmamışdık dirlerse sen (6) cevâb vir ki kırkların birinden (7) kan almışlar cümlesinden akmış. (8) biz cümleyi bir bilürüz ve eger su'âl (9) itseler üstâdunkacdur (10) cevâb vir ki ikiniñ biridir (11) üstâdumuñ üstâdır [95r/1] ve eger su'âl itseler senün belini (2) ne ile bağladılar cevâb vir ki (3) şedd-i şâh telkîn-i pîrân ve 'ahd-ı (4) miyân-bend-ile bağladılar ve eger (5) su'âl itseler mürşid-i kâmil (6) saña ne naşihat virdi (7) cevâb vir ki dilün şehâdetde (8) elün şehâvetde ayağın 'ibâdetde (9) olsun didi ve eger su'âl (10) itseler pederin belünü ne ile (11) bağladı cevâb vir ki peder bel [95v/1] bağlamaz. bend ü naşihat eyler ve eger (2) su'âl itseler pîr belünü ne (3) ile bağladı cevâb vir ki (4) bi-'ahd-i sübhân ve şedd-i şâh (5) vaşiyet-i pîrân ile bağladı (6) ve eger su'âl itseler saña şedd (7) ne yirde yetişdi cevâb vir ki (8) filân maķâmda ve filân maħalde (9) üçler ve yediler ve kırklar ve (10) seyyid-i sādâtlar ve 'ulemâlar ve (11) şulehâlar ve fuķarâlar huzûrında [96r/1] filân şehirde erişdim diyessin (2) ve ol şehri anarsa sehv (3) ider. aña cevâb olmaz ve eger (4) su'âl itseler şeddin ma'nâsı (5) nedir cevâb vir ki şeddin (6) ma'nâsı vefâdır ya'ni mürşidine (7) irâdetiyle teslim olmaķdır (8) ve eger su'âl itseler pîrin (9) saña şafâ-nazar itdüğü (10) vaktin elünķanda idi (11) ve başınķanda idi cevâb [96v/1] vir ki elüm başumda ve başum (2) önümde idi diyessin ve eger (3) su'âl itseler şeddi kaç (4) kerre bağlarlar ve daħı cevâb (5) vir ki üç kerre bağlarlar ve eger (6) su'âl itseler şeddi (7) üç kerre bağlamaķdan murâd (8) nedir cevâb vir ki biri (9) 'ahde vefâya ve biri bi'ate (10) ve biri vaşiyete ve biri işârete. (11) ve eger su'âl itseler şeddün [97r/1] zâhir ma'nâsın bildün (2) amma bâtın ma'nâsı nedir (3) cevâb vir ki bâtını îmândır. (4) îmân mü'min ile kâfir (5) arasında 'azîm muħkem seddir (6) ve eger su'âl itseler ismi (7) ne ile bildün ve cismi (8) ne ile bildün eyit kim cevâb (9) virmeyüb ki elünle (10) kulâğın dutasın ve amma (11) bilgil kim erkân-ı tarîķat [97v/1] bil. Vücüd-ı pāk şâhib-i seccâde (2) olan dünyâyâ kâmaz. destümi (3) destüme aldım pîrim. yâradan allah'dır. (4) ümmetiyle bi'at iden ol (5) resülullâh'dır. pîrimiz ģazreti (6) selmân pāk'dır kırkların (7) pîridir kim tarîķat içre anı (8) bilmeyen gümrâhdur amma ol kişi (9) тұrdüğü yerde erkân-ı tarîķat (10) üzerine тұra. ya'ni edeb (11) ve erkân oldur kim sağ ayağın [98r/1] baş barmağın sol ayağın (2) baş barmağın üzerine koya. (3) bu erkân ģazreti selmân-ü (4) pāk'dan kalmışdır. Resülullâh u (5) şallallâhü te'âlâ 'aleyhi vesellem'e (6) ģazreti 'nün huzûr-u şerifinde (7) ģizmetiderken böyle iderdi. (8) ba'zılar iderler ki ģazreti (9) selmânınşol ayağının baş (10) barmağı yokidi. ģizmet (11) için sür'at idüb segirdirken [98v/1] bir taş dokunubkırılmış (2) idi anuñ-çün böyle iderdi. (3) pes naķib aña ģayır du'â (4) kılub bilür kim

pir-i perverdir (5) ve üstād hizmet itmişdir naķib (6) anuñ öñüne düşüb delil (7) olub şeyhe ulaşıdırur (8) imdi bilmiş olasın-kim böyle (9) ve bu erkān ve bu ʔariķat kırklar (10) maķāmıdır zırāhazreti selmān (11) kırklardan idi. hazreti [99r/1] resülullāh şallallāhü te‘ālā ‘aleyhi (2) vesellem aña selmān menî⁵⁷ diyü (3) buyurmuşlar. ya‘ni selmān (4) bizdendir didi. pes bu ʔariķe (5) hizmetidenler kırklar menzilinde (6) olur. dünyāda bundan pāk (7) şan‘at yokdur. lāzımdur ki (8) ādem oğullarının vücūdını (9) pāk ider ve hem vechullāh’a (10) hizmet ider ve āhıretde ve daħı (11) resülullāh şallallāhü te‘ālā [99v/1] ‘aleyhi vesellem şefā‘atinden maħrūm (2) ҡalmaya inşā‘allāhü te‘ālā ve eger (3) su‘āl itseler ʔariķatin kilidi (4) nedir cevāb vir ki ʔariķatiñ (5) kilidi oldur kim bir kimesne bir (6) kimse ile çekişse birisi şabır (7) itse şabır iden müftāhdır şabır (8) itmeyen kiliddir. gel dilersenħaķ (9) ҡatında artasın gözünle gördügin (10) etegünle örtesin. pes bir kişi (11) ʔariķatde eksiklik eylese ve daħı [100r/1] birbirine dil uzatsalar ikisi (2) bile mekrūhdur. aña lāzım oldur ki (3) on iki degnek. şeyh olan (4) kimse on iki fātiħa ile on iki (5) degnegi ura ve yāhud degnegi eline (6) alub şeyh nazarına getüreler (7) ve daħı eyvallāh diye ve eger böyle (8) dimeyecek olursa ʔariķatde (9) yedügi ħarām olur dimişler (10) ve andan sonra dil cerimesi (11) kırk bir aķçe alub şeyh nazarına [100v/1] getirüb ol aķçeyi ħelvā alub (2) erenlere getirüb ol kişi ҡapuya (3) geçüb du‘ā eyleyeler ve istimālet (4) virüb teselli eyleyeler belki. (5) ey ‘azizler zırā kim dünyā fāniđir (6) āhıret bāķiđir. hazreti resülullāh (7) şallallāhü te‘ālā ‘aleyhi vesellem ħadısinde (8) buyurmuşlar ki ed-dünyā mezra‘atü’l-āhıratü (9) ve bir ħadısinde daħı buyurmuşlar ki (10) ed-dünya cifetün ve ʔalibuhā kilābun (11) ve her kim üstādlardan ve şeyhlerden [101r/1] el alub müriğ olsa bu zikir (2) olunan şeyleri bilürse (3) tırāş eyleye ve eger bî‘at (4) itmesen gerek şerî‘at edeblerin (5) ve ʔariķat erkānların ve ma‘rifet (6) ‘ilmin ve ħaķıķat esrārının (7) bildirmek gerekdir. tā kim anıñ yedügi (8) ħelāl ola ve eger ʔariķati bilürse (9) tırāş itdüreler ve eger bilmesse (10) ʔariķat edebini bilür üstāda (11) vireler ve amma bilgil kim bu bāb [101v/1] tırāş beyānındadır. ser-tırāş (2) olan kimesne evvel eline bir delil (3) alubķapudan geçübşağ (4) ayağın şol ayağın üzerine (5) ҡoyub bu āyet-i kerimeyi oķuya

(6) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (7) اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ (8) مِثْلُ نُورِ كَيْسَكَاتٍ فِيهَا مِضْبَاحٌ (9) الْمِضْبَاحُ فِي رُجَاةِ الرَّجَاةِ (10) كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ (يُوقَدُ) مِنْ (11) شَجَرَتٍ مُبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ [102r/1] لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ يَكَادُ (2) زَيْتُونَهَا (يَقِيءُ) وَلَمْ يَمْسَسْهُ تَارٌّ نُّورٌ (3) عَلَنُ نُورٌ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ (4) يَشَاءُ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ (5) لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ⁵⁹

(6) ve amma bilgil kim hazreti emiŗü’ (7) l-mü’minin ‘alî kerremullāhü veche ve (8) ‘abdullāh

⁵⁷ müellif tarafından menî şeklinde yazılan sözcüğünden , Arapça bizdendir anlamına gelen minni (مِنِّي) sözcüğü kastedilmiştir.

⁵⁸ ayette müellif tarafından boş bırakılan kısım, tarafımızdan Kur’an ayeti dikkate alınarak tamamlanıp parantez içerisinde belirtilmiştir.

⁵⁹ nūr süresi 35. ayet.

bin ‘abbās’dan ve selmān-ü pāk’dan (8) ve ebūzer gaffār’dan rivāyetdür kim (9) çün seyyidi’l-‘Ālem hōd gazāsi’nda (10) gānimet malı-yla döndi ve ‘ömürleri [102v/1] altmış üç yıl idi ve bir gün (2) kūr’ān şerīf tilāvet iderken (3) innā fetāhnā leke sūresi geldi kim (4) muhallikine ru’ūsekum ve muķaşşırine (5) lā teħāfūne⁶⁰ ve andan şonra seyyidi’l-‘Ālem (6) fikre vardı. derhāl hāzreti (7) cebrā’il ‘aleyhi’s-selām geldi ve (8) hāzreti resūlullāh şallallāhu te‘ālā (9) ‘aleyhi vesellem eyitdi kim yā ahi cebrā’il (10) hāķ sūbhāne vū te‘ālā kendi (11) kelāmında hālķa beşāret eyledi [103r/1] ve andan şonra kaşır buyurdi (2) şimdi dilerim ki başımı (3) tırāş eyleyem ve hāzreti ‘izzet’den (4) destūr eyle kim başımı nice (5) tırāş eyleyem. tāc ve hırķa (6) nice giyem didi ve ol tāc (7) üzerinde bu āyet yazılmışdır

(8) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (9) مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ (10) رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولُ اللَّهِ (11) وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا⁶¹ يَا بَصِيرُ (2) يَا نَصِيرُ (3) ve daħı ol hırķanın (3) üzerinde bu kelimātlar yazılmışdır

(4) يَا مُرْشِدُ يَا صَبِيرُ يَا سَامِعُ (5) يَا أَمَانُ

ve saġ yeņinde bu daħı (6) yazılmışdır

اللَّهُمَّ اعْطِنِي بِكِتَابِي (7) يَمِينِي وَحَاسِبِنِي حِسَابًا (8) نَيْسِرًا

ve şol yeņinde yazılmışdır

(9) اللَّهُمَّ لَا تُهَيِّئْ لِي كِتَابِي (10) بِشِقَاتِي وَلَا تُحَاسِبْنِي حِسَابًا (11) نَيْسِرًا

ve daħı göġsünde bu yazılmış

[104r/1] يَا أَحَدِيَا صَدَّ يَا فَرْدُ يَا وَتْرُ (2) وَتَفَرَّدْتُ مِنْهُمْ بِاسْمَاءِ الْحُسْنَى (3) وَكَلِمَاتِهِ الْعُلَى يَا

ve daħı arķasında (4) bu yazılmışdır

يَا مُؤْمِنُ يَا عَرِيضُ (5) يَا لَطِيفُ وَأَمْتٌ عَلِيٌّ رُوحِي (6) وَصَلَمْتُ مِنْ أَعْدَائِي فَهَمْ لَا (7) حَاضِعُونَ وَمَتِي حَافِعُونَ

ve (8) ol hırķanıķuşaġı yerinde daħı (9) bu yazılmışdır

يَا جَارُ يَا قَاهِرُ (10) يَا سَتَّارُ

ve daħı nūrdan kemer (11) üzerinde bu yazılmışdır

نَصْرُ [104v/1] مِنَ اللَّهِ وَفَتْحُ قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ (2) يَا مُحَمَّدَ قَالَ جِبْرَائِيلُ عَلَيَّ شَدَّ (3) رَسُولُ اللَّهِ وَالْحَمْدُ بِعَوْنِ اللَّهِ (4) جَلَّ إِسْمُهُ الْقَرِيبُ عَلَيَّ أَعْدَانُ (5) بِجَلَالِ وَكِبَرِ يَدَيْهِ وَيُنْصُرُكَ اللَّهُ (6) نَصْرًا عَرِيضًا

didi ve bu tekbirleri (7) getürdi. ol tekbirler bunlardır

(8) سُبْحَانَ اللَّهِ الْمَلِكِ الْمُهَيْمِنِ (9) السَّمْتَاؤِ سُبْحَانَ اللَّهِ الْخَالِقِ (10) الْبَارِئِ الْمُصَوِّرِ الْعَفَّارِ سُبْحَانَ (11) اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ [105r/1] وَاللَّهُ أَكْبَرُ وَاللَّهُ أَحْمَدُ (2) ve daħı maķām-ü ‘ādemden bir seccāde (3) getürdi. dört bucāġında (4) dört şey’i yazılmışdır. evvel (5) bucāġında każā ve ķader ikinci (6) bucāġında rızā ve hāber üçüncü (7) bucāġında vefā ve şoħbet dördüncü (8) bucāġında şafā ve sādāt. ol (9) seccādeyi hāzreti cebrā’il seddretü’(10) l-müntehādan⁶² getürdi ve andan şonra (11) hāzreti cebrā’il hāzreti ‘izzet’e [105v/1] varub resūlullāhun selāmını (2) tebliġ eyleyübhaķ te‘ālā (3) cebrā’il ile eyitdi

⁶⁰ feth sūresi 27. ayet.

⁶¹ Ahzāb sūresi 40. ayet

⁶² müellif tarafından سَدْرَتِ الْمُنْتَهَا şeklinde yazılan sözcük, kaynaklarda ‘son sedir’ anlamında kullanılan ‘siddretü’l-münteha’ şeklinde geçmektedir.

kim benim habîbim (4) bu gün tâç ve hırka ve mendil (5) talep eyledi ve uçmağuş (6) hazinedârlarına var didi. (7) tâ sekiz cenneti bezeyeler ve cevâhirden (8) tabakları nûr tıdudurub senünle (9) bile habîbüm yanına varalar ve (10) likin dâru's-selâmda bir köşk (11) vardır ki anda bir dâne kıvıll [106r/1] yâkütünden kırk derecesi vardır (2) ve anda bir ser-tırâş vardır ki (3) muhammed nûrdan ve tûbâ ağacından (4) dört yaprâk al ve birbirine (5) karışdır ve benim kudretimi gör (6) ve bir hoşkâda külâh ve bir göçlek (7) ve bir izâr vardır ki ibrahîm (8) peygamberi nemrûd oda atduğı (9) vakit örütmişdik ve benim habîbim (10) üzerine ört degil kim başını (11) imiye berâber tırâş itdüresin. [106v/1] ol nûr haq te'âlâ kendü kelâmında (2) buyurmuşdur ki bu âyet şerîf (3) zikir olunur

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (4) اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

(5) ve beşâret olsun ki benim (6) habîbime ki anuş her bir kıllına (7) yüz bin günahkâr ümmeti (8) bağışladım ve senden şonra her kim (9) muvâfikat⁶³ idüb seniñ (10) gibi başını tırâş eyleyeni (11) anuş her bir kıllına biñ günâhını [107r/1] bağışlayam ve anuş dîvânını hezâ- (2- rân şevâb yazam. ve hazreti (3) cebrâ'il hazreti 'izzet'den (4) bu destûrî aldı ve bu armağânı (5) hazreti resûl-iekreme getürdi (6) ve andan şonra resûlullâh şallallâhü (7) 'aleyhi vesellem durı geldi ve iki (8) rek'at namâz kıldı ve hareme. (9) vardı. pes ol gün pençşenbe (10) günüydü ve ramazânın (11) yigirminci günüydü ve sâ'at [107v/1] üçü gecmişdi. şittü'n-nebî (2) ıramışdı ve ibrahîm 'aleyhi's-selâm (3) yetmişdi. cebrâ'il 'aleyhi's-selâm (4) getürüb hazreti resûlün (5) miyânına bağladı ve hazreti (6) resûl dizin çeküb (7) haremden yaña oturdu ve mübârek (8) başının nûrî hareme tokundu. (9) cemi' gözleri nûrlandurdu (10) ve hazreti cebrâ'il nûr-u muhammed (11) önünde secde eyledi ve destûr [108r/1] diledi. eyitdi kimbismillâh (2) ve bi-emri'llâhi allâhü ekber didi (3) ve andan şonra ol ser-tırâş kim (4) nûrdan idi ve hazreti resûl'in (5) karnına koydu ve başının sağ (6) tarafından çekdi. eyitdi kim bismillâhi'(7)l-mübtedâ rabbe'l-âhireti ve'l-ülâ (8) ve dağı bir elif çekdi ve başının (9) ortasından tutdı kim allâhü ekber (10) allahü ekber lâ ilâhe illallâhü vallâhü (11) ekber didi ve dağı muhammed resûlullâh [108v/1] buyurur ki

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (2) مُحَلِّقِينَ رُؤُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ⁶⁴

(3) buyurdu ve dağı selmân-ü pāk (4) rivâyet ider ki hazreti muhammed (5) nûrî berk urubharmuk (6) dîvârı münevver oldu ve cemi' (7) gözlere nûr tıldı ve ol vakitte (8) emîrül-mü'minîn hazreti 'alî(9) ve 'abdullâh bin 'abbâs ve 'abdullâh (10) bin mes'ûd ve bâkî aşhâblar (11) hâzır olmuşlar idi ve hazreti [109r/1] resûl'ün başında bir elif kalmışdı (2) ve dağı selmân pāk rivâyet (3) ider ki hazreti resûlün bir (4) kıllı yere düşmedi. ve su'âl (5) itdiler

⁶³ müellif tarafından مَوَافِقَاتُ şeklinde yazılan sözcük, kaynaklarda 'Uygun görme, râzı olma, kabul etme, müsâader' anlamında kullanılan 'muvâfakat' şeklinde geçmektedir.

⁶⁴ Feth sûresi 27. ayetten alınmıştır.

ki yâ resülullâh sizin (6) mübârek başınız saçı yere (7) düşmedi ve ‘adedi ne miqdâr (8) idi derhâl hazreti cebrâ’il (9) gelübhaber virdi ki on (10) iki bin üç yüz otuz iki. (11) otuz ikisi sizi için [109v/1] ve evlâdınız için ve bâkîsi (2) ol melekler kim nürdan tolu (3) tabaklar getürmüşler idi anlar (4) alub gök melâ’ikelerine (5) armağân elettiler. tâ melâ’ike-i (6) mukarrebîne ve hürü’l-‘îne gönder- (7)- diler. tâc-ı ‘anberine hamâ’il (8) düzdiler ve dağı hak te‘âlâ (9) ol saç berekâtına ol (10) melekleri yarlıgadı didi. (11) ve andan sonra biz dağı müvâfakat [110r/1] idüb başımızı tırâş (2) iderüz didiler. ve birini (3) başını tırâş eylediler ve dağı (4) hazreti resülullâh

şallallâhü (5) ‘aleyhi vesellem buyurur ki yâebû’(6) l-ḥasan gel senün başını (7) ben tırâş ideyim didiler. (8) hemân ol sâ‘at emîrû’l-mü’minîn (9) hazreti ‘alî keremullâhi (10) veche oturub hazreti resül-i(11) ekrem ‘aleyhi’s-selâm hazreti ‘alî’yi [110v/1] tırâş eyledi ve ba‘de beşâret (2) olundu ki ḥod gâzâsından (3) getürdikleri gânimet malı (4) aşḥâba kısmet eylediler (5) ve dağı allahü te‘âlâ’ya çok (6) şükür eylediler ve her kim ki (7) tırâş bilmezse kaşır (8) buyurdılar. evvel vakîtte (9) mü’minlere sünnet oldı. (10) tâ bileler ki baş tırâş eylemek (11) tâc ve hırka neden kalmışdur ve anlar [111r/1] dağı müvâfakat idüb pîr (2) elin dutalar ve mikrâz ve hırka (3) kabûl ideler ki tâbi’lerden (4) olalar ve hazreti resül-i ekrem(5) ‘aleyhi’s-selâm hadîsinde (6) buyurmuşlardur ki

الفقر مخزي (7) و به اقتضار علي ساير الانبياء (8) والمرسلين والحمد لله رب العالمين

(9) ve amma bilgil kim bu bâb (10) taş ve ustura su‘âlî (11) ve cevâblarını beyân idelüm. [111v/1] evvelâ bilgil kim taşın ve usturânın (2) ve dellâklık farzını ve sünnetini (3) ve ‘ilimlerini beyân idelüm. (4) evvelâtaş mı muḳaddemdir veya (5) usturâ mı muḳaddemdir ikinci (6) taşın ve usturânın (7) ḥiṭâbı nedir üçüncü taş mı (8) mürşiddür veya usturâ mı (9) mürşiddür dördüncü taşın (10) ma‘nâsı nedir beşinci imâni (11) nedir altıncı guslı nedir yedinci [112r/1] bu ikisinin gusül idicisi (2) kimdir sekizinci farzı nedir (3) toḳuzuncü sünneti nedir onuncü (4) emîni nedir on birinci (5) usturâyı nice şaklamak (6) gerekdir on ikinci taş (7) ve usturâ birbiriyle ne (8) tesbîhiderler el-cevâb aña (9) cevâb budur ki taş ve (10) usturâ hazreti âdem şafî’ni (11) barḳından peydâh olmuştur. [112v/1] ma‘nide usturâ muḳaddemdir (2) taş şürette muḳaddemdir (3) ve taş aña mürşiddür. şol ma‘nîyle ki (4) usturâtaşdan keskin (5) olur ma‘nide usturâ keser. (6) taş aña yoldaşlıkıder. (7) ve dağı taşın ve usturânın (8) imâni pîrin tekbîridir (9) ve bu ikisinin guslı şafâ (10) nazardır ve gusül idicisi (11) pîrdir. taş ve usturânın [113r/1] farzı pîr elinden kabûl itmektir. (2) sünnet arlığıyla ve pâklığıyla (3) dutmaḳdur. bu ikisinin emîni (4) cebrâ’il ‘aleyhi’s-selâmdir (5) taş ile usturâyı (6) dârü’s-selâmdan getürdi. (7) ve dağı hazreti âdemün tırâşı (8) beyânındadır ve eger su‘âl (9) itseler âdemi kim tırâş (10) eyledi cevâb vir ki pîrler (11) işareti-yle cebrâ’il ‘aleyhi’s-

selām [113v/1] tırāş eyledi ve eger su’āl (2) itseler ne tarafından başladı (3) cevāb vir ki ol vakitte (4) bu beyiti okumak gerekdir.

(5) بَدَتْ كَشِيئَةً أَوْ يَبِينُ (6) حَظْرٌ مُعْطَرٌ بِهِ بِسْمِ اللَّهِ (7) وَبِأَمْرِ اللَّهِ اللَّهُ أَكْبَرُ دَرَّ أَمْدٌ (8) أَرَّ يَسَارِيَّ أَدَمُ أَيُّ بَيْتٍ بِهِ (9) بِسْمِ اللَّهِ مُهْتَدٌ رَبُّ (10) الْأَخْرَبِ وَالْأَوْلَا
ve eger (11)su’āl itseler usturā kimden [114r/1] kalmışdır veya neden oldu ve (2) cebrā’il ‘aleyhi’s-selām (3) ādem’i tırāş eylediği (4) vakit ol taş ve ol (5) ustura kandan geldi ve kaç (6) yıldır ki haq te’ālā anları (7) yaratmışdır ve usturayı nice (8) biledüler ve ādemün başını (9) nice şu ile ıslatdılar (10) ve ādemün başını nice ustura (11) yülüdi ma’lūmdur ki her [114v/1] ustura ādemün başını yülümez (2) degil ki ol taş mıknātı (3) idi ve ol usturānun demüri (4) rü-bā-būtidü ve kânādīl zencirinden (5) idi ve ol şu rahmet şuyı (6) idi ve ustura-yı ol şu-y-la (7) biledüler ve her kimsenün elinde (8) taş ve usturā vardır ki (9) bu ‘ilimden haber-dār olmak (10) gerekdir ve ol taş ve ustura-yı (11) haq te’ālā ādem peygamberden [115r/1] altmış bin yıl evvel yaratmışdır ki (2) ādemün tırāşından ötüri. (3) ve eger su’āl itseler taş ile (4) tıguñ edebi nedir cevāb (5) vir ki ihtiyārlar nazarına (6) getirüb tekbir itmekdir ve eger (7) su’āl itseler ustura-yı (8) niçün ardına şoqarlar (9) ve taşını niçün göbek üzerine (10) şoqarlar cevāb vir ki ustura (11) sünnet-i cebrā’ilü’l-meliki’l-celīl’dir. [115v/1] ve amma taş sünnet-i muḥammed ‘aleyhi (2) es-selām kendü mübārek göbeginde (3) bağlamışdı. kendi nefsi (4) için kavluhū te’ālā.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (5) لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ (6) إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ (7) فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ (8) السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا (9) قَرِيبًا
ve eger su’āl itseler (10) tıg kaçdır cevāb vir ki (11) ücdür evvel şafā tıgıdır ki [116r/1] ser-tırāşındır. ikinci tıg (2) pādişāhların ve ehl-i hükümetündür (3) ol tıga cefā dirler. (4) üçüncü tıg rızā tıgıdır. (5) cömerd kaşşābıdır ve ol vakit kim (6) ḥazreti resül-iekrem ‘aleyhi’s-selām (7) selmānū pāk’a ḥavāle itmişlerdi. (8) taş ve tıg ol esedüllāhü’(9)l-gālib emirü’l-mü’minin imām (10) ‘alī ābī tālīb kerremallāhü veche (11) ḥazretine ḥavāle itdi ve kulāgına [116v/1] on iki kelime söyledi. ve eger (2) su’āl itseler üstād taş ile (3) tıgı şākirde virdüğü (4) zamān kulāgına emānet (5) ne virdi ve ne söyledi kim (6) tarikatda farz-ı ‘ayındur zirā (7) selmān-ı fārisinin kulāgına (8) ḥazreti ‘alīdimişdir. ḥazreti (9) resül-iekremin izniyle anı (10) telkīn itmişlerdür ki bālāda (11) zikir olundu. ve eger su’āl itseler [117r/1] taş ve tıg ne yerden geldi (2) ve neye geldi ve anuñ demüri (3) ne yerden idi ve ānuñtaşını (4) kañgı taşdan idi ve kaç (5) yıldır ki bunları haq te’ālā (6) yaratmışdır ve ḥazreti ādem cihāna (7) geldi ādemün saçlarını nice (8) şu ile ısladılar ve hic (9) aña bir ustura kār itmedi. (10) ma’lūmdur ki hic bir ustura (11) peygamberlerin saçlarına kār [117v/1] itmez idi. ma’lūmdur ki ol (2) taş mıknātı taşını idi (3) ve demür kapucıdır. haq te’ālā (4) ol taşını yaratdı ve bir feriştenin (5) başını üstüne kodı ve yedi (6) kat yerleri ve tağları (7) ve denizleri ve her ne ki bunların (8) üzerinde qarār itmişdir aña. (9) mıknātı ānuñ-çün dirler ki (10) dā’im çekmekdedir ve ol usturānın (11) şapı

t̤ubā ağacından idi. [118r/1] ve demüri zincirden idi. ‘ālemün⁶⁵ (2) t̤olāyı yanındaki k̤andiller (3) an̤a aşılmışdır. üç kez yüz bin(4) yıl ādemden evvel h̤aḳ te‘ālā (5) anları yaratmışdı. ādemün (6) başını anuñla tırāş itmek için. (7) ve eger su’āl itseler usturānın (8) çivisini kim mihladı cevāb (9) vir ki h̤azreti dāvūd ‘aleyhi (10) es-selām mihladı ve şapını (11) nūh ‘aleyhi’s-selām yaptı [118v/1] z̤irā neccār idi. ve dañı bu bāb (2) taş ve ustura ve tırāş (3) beyān ider. rivāyetdür ki (4) taş ve ustura h̤aḳ te‘ālā’dan (5) h̤azreti muḥammedü’l-muḥtafā’ya inmişdir (6) ve ba‘de şāh-ı evliyā emirü’l-mü’minin (7) h̤azreti imām ‘alī kerremullāhi veche (8) bu on iki su’ālî ve cevābı (9) selmānū pāk’a ta’līm itmişdir. (10) p̤irler dañı dimişlerdir. cevābü (11) evvel taş ve ustura neden h̤aşıl [119r/1] oldu ve taş mı muḳaddemdür (2) veyā ustura mı ikinci (3) su’āl taş ile usturānın (4) h̤iṭābı nedir eyitdi kim ol (5) taş ve ustura vesā’ir (6) eşyālar kim mürşidi ‘alī’ye (7) yetişdi ve andan selmān-ü (8) farīse yetişdi ve andan (9) şeyḫü’l-h̤acı ‘ali mekki’ye (10) yetişdi ve andan h̤oca ‘abdūlmeccid (11) baḡdādiye yetişdi [119v/1] ve andan üstād-ı beşir kirmāniye (2) yetişdi ve andan üstād-ı (3) kızıl şultāniye yetişdi (4) ve andan üstād-ı yūsuf (5) murākī’ye yetişdi ve andan (6) üstād-ı çerkes derbendiye (7) yetişdi ve andan üstād-ı (8) h̤abīb-i mışrī’ye yetişdi (9) ve andan üstād-ı maḥmūd-u kerḫiye (10) yetişdi ve andan üstād-ı (11) h̤üsameddīn tibriziye yetişdi [120r/1] ve andan üstād-ı ḥasan-ı murākī’ye (2) yetişdi ve andan üstād-ı (3) p̤ir mezid demḡāniye yetişdi (4) ve andan üstād-ı ḥāfız ḥārzemiye (5) yetişdi ve andan üstād-ı (6) ḥacı ḳalenderiye yetişdi (7) ve andan üstād-ı ḥürrem-i sebz-i (8) vārīye yetişdi ve andan üstād-ı (9) ḳuṭbuddīn śadriye yetişdi (10) ve andan üstād-ı peldegiye (11) yetişdi ve andan üstād-ı ḳuṭba [120v/1] yetişdi ve ba‘de peydāh oldu. (2) ve dañı ol barḳ h̤azreti resūl-i (3) ekrem ‘aleyhi’s-selām ’ıñ ve murtażā-yı (4) ‘alīnin nūrından idi. üçüncü (5) cevāb ustura muḳaddemdir sūretle. (6) dördüncü cevāb taş ile usturānıñ (7) h̤iṭābı ve tesbīhi ve zikri ve ḳiblesi (8) nedir cevāb budur ki bismillāhirrahmānirrahîmdir. (9) beşinci taş mürşiddir anuñ-çünki (10) usturanın keskinliği taşdandır. (11) altıncı cevāb taşın usturānın [121r/1] ma‘nāsı keskinlikdir. yedinci (2) cevāb taş ile usturānıñ (3) imānı tekbirdir. sekizinci(4) cevāb taş ile usturānın (5) ḡusli şafā nazardır. tokuzuncu (6) cevāb usturānın farzı (7) p̤ir elinden ḳabūl itmekdir. (8) onuncu cevāb taş ile usturā (9) sūneti mücerredlikle getürmekdir. (10) on birinci cevāb taş ile (11) usturānın em̤ini h̤azreti [121v/1] cebrā’il ‘aleyhi’s-selām dır (2) on ikinci cevāb taş ile (3) usturāyı dārū’s-selāmda (4) şaḳladılar. ve eger su’āl (5) itseler tıḡın miḫrābı nedir (6) cevāb vir ki baş barmakdır (7) ve eger su’āl itseler namāzı (8) nedir cevāb vir ki ol (9) sâ‘at bir p̤ir-i kāmiliñ (10) veyā bir ulu kişiniñhiz- (11) -metine yetişmekdir ve eger [122r/1] su’āl itseler tıḡın (2)

sünneti nedir cevāb vir ki (3) üstādların sözine (4) uymağdır ve eger su'āl (5) itseler tırāş neyle (6) kā'imdir cevāb vir ki dört (7) şeyle kā'imdir evvel (8) āb ikinci tāb üçüncü (9) sāb dördüncü tekbirdir (10) ve eger su'āl itseler (11) taş ile usturākāngısı [122v/1] efdaldır ve eger su'āl itseler taşın (2) usturānın vācibi nedir cevāb (3) vir ki pırin himmetidir ve eger (4) su'āl itseler taş ile tıgın (5) birbiriyle su'ālî nedir cevāb vir ki (6) lā ilāhe illallāh muhammed resülullāhdır (7) ve eger su'āl itseler usturānın (8) şuyı kağgısıdır cevāb vir ki (9) pırlerin peş kādemlerin katında (10) hayā ve edeb birle şaklamakdır ve eger (11) su'āl itseler ustura ma'nīde nedir [123r/1] cevāb vir ki şafā ve biri (2) vefā ve biri dağı hafādır ve eger (3) su'āl itseler bunların her birisi (4) kimlerdir cevāb vir ki birisi (5) siziñle bizim elimizdendir. ikinci (6) yigitlerle ve civān-merdeler elindendir. (7) üçüncü tırāşteler elindendir. (8) ve eger su'āl itseler niçün taş (9) öñde ustura yanda şaklarlar (10) cevāb vir ki taş öñde (11) şaklanduğı hazreti resülullāh [123v/1] şallallāhü 'aleyhi vesellem kendü (2) mübārek göbeginde bağlamışlardı (3) kendü nefsi için. sonra (4) sünnet oldı ve dağı ustura (5) ardında ve yanında şaklanduğı (6) hazreti cebrā'il 'aleyhi's-selāmın (7) kanatlarıdır ki anuñ emiñi (8) oldur ve eger su'āl itseler (9) usturanın huṭbesi nedir (10) cevāb vir ki usturanın huṭbesi

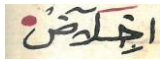
(11) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ [124r/1] الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ رُؤُسَكُمْ وَالْحَلْقَ (2) وَالْأَلْوَادَ وَالْحَجَرَ وَالْمَوْسَى وَأَرْسَلَهُ (3) جِبْرَائِيلَ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِلَى مُحَمَّدٍ

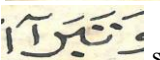
(4) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (5) إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِينَ مُحَلِّقِينَ رُؤُسَكُمْ (6) وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ (7) تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا (8) قَرِيبًا⁶⁶

ve bu tariqatde peş kādemler (9) komuşlardur ki her kişi bu tariqde (10) üstādsız ve pırsız yürümeye. (11) ve eger su'āl itseler dellāklık [124v/1] ne demek olur elbetde bir kişi (2) kendi şan'atının senedin (3) bilmek gerekdir ya'ni ibtidāsın (4) bile ve andan sonra cevāb vir ki (5) ol dört kısımdır. cevāb (6) evvel cebrā'il 'aleyhi's-selām (7) ādem'i tırāş eyledi. ikinci (8) ovmağ ibrahīm halıllullāhdan (9) kaldı. üçüncü kise sürmek (10) ismā'il 'aleyhi's-selām 'dan (11) kaldı. dördüncü şābūn [125r/1] sürmek ve gayrı şeyler (2) yumak ve oğmak eyyüb (3) 'aleyhi's-selāmdan kaldı (4) ve bu kisveti getüren kişi (5) gāyetle erkān ve kavā'id (6) hayā ve edeble hizmet ideler (7) ve dağı selmān-ü pāk'ın erkā- (8)-nından ve kavā'idinden haberdār (9) olmağ gerekdir. nitekim hazreti (10) resülullāh şallallāhü 'aleyhi (11) vesellem selmān-ü pāk'a buyurmuşlardır. [125v/1] bu bābda on iki fariža vardır (2) evvelkisi üstādun hizmetini (3) idüb edeb öğrenmekdür. (4) ikinci 'izzet ve ri'āyet öğrenmekdür. (5) üçüncü tevbe-yi kabül itmekdür. (6) dördüncü gözlerin ma'siyyetden (7) bağlamak. beşinci dilini yāvuz (8) söylemekden şakınmağ. altıncı (9) harām şeylerden şakınmağ yedinci (10) şehvetden el çekmekdür. sekizinci (11) nefesine uymamağdır. toközuncü [126r/1] hağ-ilehürmetlü ve 'izzetlü dirilmektür. (2) onuncü kendü mestür a'zāların (3) gizlemekdür. on birinci nefsi-i (4) emmāreden geçmekdür. on ikinci (5) dellāklık sünnetin bilmek (6) gerekdir ki kağı tamar

⁶⁶ Feth süresi 27. ayetten alınmıştır

şagıdır (7) ve kağı tamar şolidir. anuñ-çün (8) dellâklık gâyet müşkil (9) işdir ve cümleniñ şerefidir. (10) zırâ her şeyin şerefi anuñla (11) olur ve bu tarıkle ‘amel olma [126v/1] ve dellâklık taşarrufı oldur ki (2) âdemüñ a‘zâlarından kırlar (3) ve rencler ve zaħmetler irerler ve temiz (4) iderler. pes amma bilgil ki (5) bu işleri üstâdsız işlemeyeler (6) ve daħı üstâd olan şâkirde (7) tevbe virüb başka çıkarmağ (8) dilese lâbud gerekdür ki bu altı (9) şey’i ta‘lîm eyleye tarıkatda (10) farzdır evvelkisi tevbe ikinci (11) seħâvet üçünci tevekkül dördünci [127r/1] shevât beşinci tabı‘at altıncı (2) lezzât ve nefsanî. ve daħı su’âl (3) itseler neyle şed olduğ (4) cevâb vir ki üç ihlâz⁶⁷ (5) ve bir fâtiħâ ile diyesin (6) ve eger su’âl itseler üstâdın (7) saña emânet ne virdi cevâb (8) vir ki üstâdım baña bir dükenmez (9) etmek virdi ve ben üstâdım (10) emek virdim diyesin (11) ve eger su’âl itseler kabâğın [127v/1] içi nedir ve tışı nedir cevâb (2) vir ki içi bismillâhirrahmânirrahîm (3) ve tışı elħamdülillâhi rabbî’l-‘âlemîñ (4) ve daħı su’âl itseler dört (5) kapunın selâmı nedir cevâb (6) vir ki evvel şerî‘at ikinci (7) tarıkat üçüncü ma‘rifet (8) dördüncü ħaķıķat diyesin (9) ve eger su’âl itseler ħaķıķat (10) kimden ħalmışdır cevâb vir ki (11) ħazreti ‘alî’den ħalmışdır[128r/1] ve neden ma‘lumdır dirlerse cevâb (2) budur ki ħazreti ‘alînin mülceme (3) kendi beslemesi iken kendüni (4) ħatil ideceğın bilürken ħaķıķat (5) gözedüb incitmezdi ve daħı (6) bir usta bir ustaya nerden (7) gelüb ve nereye gidersin (8) diseler cevâb budur ki ħaķdan (9) gelüb ve yine ħaķka giderim (10) diyesin ve eger su’âl itseler (11) ne memleketden gelüb ve ne memlekete [128v/1] gidersin diseler ve eger ħaķdan (2) gelübħaķka giderim dimese ve eger (3) filân şehirden gelüb filân (4) şehire giderim dirse yoldan (5) düşer. ve daħı dâ’ire-yi fütüvvet (6) bilgil kim her kim ma’nîleri bilmese (7) tarıkatde yedügi ħarâm olur (8) ve eger bir usta bir şâkirdi (9) almak dilese ve şan‘at öğretmek (10) dilese ve başka çıkarmağ (11) dilese ve bu ma’nîleri bilmese [129r/1] tarıkatde yedügi ħarâmdur ve eger (2) üstâdlık isnâddır ve pîr-i (3) perverlik yokdur ve şâkirdi (4) revâne eylemek yokdur ve eger (5) bir erkân ehli bulub (6) veya bir pîre varub bir erkân (7) ehlinin öñünde birkaç ehl-i (8) erkân meclîs olub (9) da‘vâsı olanın birisi (10) taşradan gelübkapuya (11) geçüb bir tercümân okuta [129v/1] ve ba‘de selâm vire ve üstâdından (2) gördügi gibi yemînine tura. (3) ve her kim bu ma’nâları bilmese (4) erkânsızdır ve kazancı daħı (5) ħarâmdır ve bu kisvet şartları (6) oldur ki kula ħala ve teberâ⁶⁸ eyleye (7) ola kim tarıķi budur ki şerħ (8) olundu. ħaķ te‘âlâ rahmet (9) eylesün ol kişiy kim (10) bu kisveti didüğımız ħâ‘ide (11) ve erkâniyle tuta ve bu kisveti [130r/1] zünnârdır ve yedügi zehr-i zaķķumdur (2) ve bu ħâ‘ide üzerine tutmazsa (3) ħaķ te‘âlâ’nıñ ħışmına giriftâr (4) olur

⁶⁷ Eserde şeklinde yazılan sözcüğün aslı ihlâs sözcüğüdür.

⁶⁸ Eserde şeklinde geçen sözcüğün aslı teberâ sözcüğüdür.

ve kıyâmet gününde (5) yüzi kara ve gözsüz kopar (6) ne‘üzü billâhi te‘âlâ şekk ve (7) şübhe olunmaya. ve bu zikir olunan (8) meşâriḳ envârda ve kitâb (9) mu‘teberlerde meşûrdur ki (10) i‘tikâdı olunmayanlar ol (11) kitâblara nazâr eyleyüb müşkülün [130v/1] ḫal eylesünler vallâhü a‘lem bi’s-şavâb. (2) allah rahmet etsün buni (3) kazana. fâtiḫa iḫsân ide (4) bu kitâbı yazana. kâtibü(5)l-ḫurûf ḫâdimü’l-fuḳarâ şeyḫü’(6)l-ḫâcî ismâ‘îl (7) ‘ani’l-ḫulefâ’i’s-şeyḫ (8) sa‘düddîn el-cibâvî (9) eş-şeybânî (10) ğafera leh⁶⁹ (11) temmet kitâb bi ‘avnillâhi’l-vehhâb (sayfa kenarındaki ek yazı târiḫ-i fütüvvet / sene 1143 / mâh-ı şafer guresi / yevm fi 1) [131r/1] bu bâb ḫazreti âdemün çiftçiligi (2) ve çulḫâlîğı beyân olunur.

(3) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (4) أَحْمَدُ لِلَّهِ الَّذِي جَعَلَ الشَّرِيعَةَ (5) مَنَاجِحَ الْمُؤْمِنِينَ وَالطَّرِيقَةَ (6) سَالِكِ الْعَبِيدِ وَالْحَقِيقَةَ (7) وَآرِدِ الْعَارِفِينَ وَصَلَّى اللَّهُ (8) عَلَيَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدٍ
وَأَلِّهِ الظَّاهِرِينَ (9) وَصَحَابَتِهِ أَجْمَعِينَ كَانَ إِشْرَاقًا (10) هُوَ رَبُّ الْعَالَمِينَ إِسْمُهُ حَمْدٌ (11) عَلَيْهِ السَّلَامُ

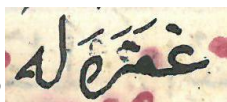
evvel tekbîri ḫamudâ’il [131v/1] ferîşte üzerine oldı. nûrdan (2) tâc başına konuldu ve nûrdan (3) kemer beline bağladı ve bu tekbîri (4) dinledi

سُبْحَانَ اللَّهِ الْعَزِيزِ (5) الْقَادِرِ الْمُتَّقِدِ الْجَبَّارِ سُبْحَانَ اللَّهِ (6) الْقَوِيِّ الْقَهْرُ الْمَلِكِ الْعَقَّارِ (7) سُبْحَانَ اللَّهِ الْمُؤْمِنِ الْعَزِيزِ الْقَهَّارِ (8) سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ (9) إِلَّا اللَّهُ وَ
اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ (10) وَاللَّهُ أَحْمَدُ

ve daḫı ḫamudâ’il ḫaḳ (11) te‘âlâ’nın emriyle ve şuhâ’il [132r/1] ferîşte yetişdirdi ve ol (2) daḫı allahü te‘âlâ’nın emriyle (3) ‘azrâ’il ferîşteye yetişdi (4) ve ol daḫı allâhü te‘âlâ’nun (5) emriyle isrâfîl ferîşteye (6) yetişdirdi. ol daḫı allahü (7) te‘âlâ’nın emriyle mikâ’il (8) ferîşteye yetişdirdi. ol (9) ol daḫı allahü te‘âlâ’nın emriyle (10) cebrâ’il ferîşteye yetişdi. (11) pes ey aşḫabü tarîḳat [132v/1] ve ey erbâbü ḫaḳîḳat bilin (2) ve aḫa ev oluḫ kim ba‘zı (3) tâ’ife şunun üzerine- (4)-dür ki nikâḫ itmegi ‘ahdü ve şart (5) ve birbiriyle ḳarındaş oḳşamağı (6) ve ḫaḳḳa tâlib olmağı gösterdi. (7) ve daḫı bil bağlamak ve ḳuşaḳ (8)ḳuşatmak ki islâm ḳuşağı (9) budur ki allâhü te‘âlâ’yı bir bilüb (10) ve resûlini ḫaḳ bilüb(11) ve şer‘ine ḳâ’il olmaḳdır [133r/1]ve ḳalanı lu’bdur ve ve lu’bdur. lu’b ḫod (2) ḫarâmdur. bunun üzerine ḳarâr (3) itmişken ḫaḳ te‘âlâ ḫazreti âdem’i (4) ve ḫavvâ’yı yaradub ḫaḳ te‘âlâ (5) ḫazreti’nün emriyle nûrdan tâc (6) ve nûrdan kemer zikir olunan (7) ferîştelerden cebrâ’il ḫazreti (8) âdem peygambere gelübḫaḳ te‘âlânın (9) emriyle nûrdan tâc âdemün başına (10) geyürüb ve nûrdan kemer beline (11) ḳuşadub

نَصْرٌ مِنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ [133v/1] وَبَشِيرٌ الْمُؤْمِنِينَ⁷⁰ يَا مُحَمَّدَ

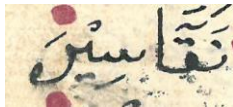
diyüb ve innâ fetahnâ leke (2) ayetin oḳuyub icâzet virüb (3) cemi’ peygamberlerin atası olub (4) ve daḫı cemi’sinâ’atlerin üstâdı (5) olub ve ḫaḳḳında ibni ‘abbâs’dan (6) rivâyetdür ki ḫazreti âdem’ün (7) şan‘at işledüğine ḫadîş-i (8) şerîf vardur ki inanmayub (9) şübhesi olan

⁶⁹ burada bağışlayan, esirgeyen yaratıcının yardımı ile anlamında kullanılmış olduğu düşünülebilir.

⁷⁰ Saf sûresi 13. ayetten alınmıştır.

nā-kaşire⁷¹(10) nazar idüb görsün. (11) pes bilgil kim hazreti adem [134r/1] haḳ te‘ālā’nın emrine itā‘at (2) idüb cennetde otururken (3) şeytān ‘aleyhi’l-la‘nete gelüb izlāl (4) idüb buyruḳşıdırub buḡdāy (5) ağacından yedi. hemān ol (6) sâ‘at allāhü te‘ālānın emriyle (7) sālifü’z-zikir olan feriştelere (8) zikir olunan tāk ve kemer adem (9) şafıye gelmişti. başından egninden (10) uçdı ve hulle gitdi uçmaḳdan (11) çıkdı. şol deḡlü aḡladı ki [134v/1] iki gözünden ḳan revān oldu. (2) çün ‘uryān oldu ve üç (3) incir yapraḡı alub etrāfına (4) setr ḳıldı ve iki eline tutdı (5) ve başını kaşımaḡa mecālî (6) yoḡdı. zırā ki başın kaşısı (7) incir yapraḡları yere düşerdi (8) ve hazreti havvā daḡı beş incir (9) yapraḡıyla çıkdı. anuḡ-çün (10) ere üç kefen ve ‘avrete beş (11) kefen andan ḳalmışdır. pes [135r/1] bu taḳrırce kefen ḳadım itmiş (2) ve adem şafı bu belāya mübtelā (3) oldu ve hazreti ‘izzet’e tazarru‘ (4) idüb üç yüz yıl aḡladı (5) ve andan nāḡāh hazreti ‘izzet’den (6) cebrā’il gelüb eyitdi ki yā (7) adem haḳ te‘ālā buyurur ki (8) sen kendi zürriyetünje ve oḡlānlarına (9) nazar idesin ki tā ki ayruḳ bi (10) fermān olub buyruḳ (11) şımayasın ve ‘ası olmayasın [135v/1] didi. hazreti adem eyitdi (2) yā cebrā’il benim oḡlānlarım (3) ḳanda tūrurlar didi. cebrā’il (4) eyitdi haḳ te‘ālā senin (5) zürriyetünje sende peydāh (6) idübzuḡūra getürmek (7) diler. tā ki sen oḡlānlaruḡ-ıla (8) ‘ahd eylesin ki haḳ te‘ālā (9) kelām-ı ḳadımde buyurmuşlar ki (10) أُوفِ بِعَهْدِكُمْ (ufi bi ahdikum) diyü buyurmuşdur. (11) pes haḳ bi ‘illet [136r/1] ḳudretinden fi’l-hāl hazreti (2) ademden zürriyetin zuḡūra (3) getürdi ve hazreti cebrā’il (4) ‘aleyhi’s-selām gelüb ayıtdı kim (5) yāadem haḳ te‘ālā buyurur kim (6) çift sürüb cennetde buyruḳ (7) şıyub yedüḡün buḡdāydan (8) eküb ve biçüb ve döḡüb (9) ve bişürüb ve yetişsin saḡa (10) ve evlādlarına tāḳıyāmete dek (11) rızḳlarıdır. diyicek hazreti [136v/1] adem eyitdi ki yā cebrā’il (2) haḳ te‘ālā baḡa bunun (3) ucundanḡışm idüb (4) cennetden çıkardı. şimdi (5) baḡa ek mi dirsın ekmezem (6) deyü cevāb virdi. cebrā’il (7) eyitdi kim yāadem haḳ te‘ālā (8) dünyāda böyle buyurdı. (9) buyruḳşıma. elbetde emri (10) yerine getir. diyicek adem (11) ayıtdı kim çift niçe sürülür [137r/1] ve nice olur ve ol buḡdāy ḳandadır (2) bilmezın. diyicek amma emre muḡı‘yem (3) didikde cebrā’il hazreti (4) ‘izzet’e varubādemün cevābın (5) haḳḳ’a ‘arz idüb haḳ te‘ālā (6) buyurdı kim var cennetden bir çift (7) kızıl öküz ve bir çift aḡ (8) inek ve şabān demüri (9) ve tūbā ağacından öḡendire.⁷²(10) ve şabān ağacı ve bir boyunduruk (11) getürüb çifti daḡı ḳoşub [137v/1] bismillāhirrahmānirrahīm (2) deyüb çifti sürdi ve (3) çifti sürerken öküzler (4) cennetden çıkduḡına aḡladılar (5) ve gözleri yaşından noḡud (6) bitdi ve sidükinden burçaḳ

71

⁷²Üvendire – Öḡendire – Övendire: *i.* (Yun.) Çifte sürülen öküzleri dürtmek için kullanılan, ucuna sivri bir demir çakılmış deḡnek, bizlengeç, bizlenḡiç. (Kubbealtı Lügatı)

(7) bitdi ve ba‘de cebrā’il ādeme (8) bir kise getürdi. içinde (9) üç dāne buğdāy vardı. (10) ādeme didi kim bu iki ḥabbe (11) senün ve biri ḥavvānın [138r/1] didi. pes bu ecludendür ki (2) لِلزَّكْرِ مِثْلَ حَظِّ الْأُنثَى (3) ya‘ni mīrās iki ere bir (4) ‘avrete virilübhişse (5) olur ve her bir dānesinin (6) ağırlığı biḡ dirhem idi (7) ve andan cebrā’il ādeme (8) ek didi. ādem daḡı (9) bir günde ekdi ve bir günde (10) biçdi ve sürdi ve un (11) idüb etmek pişürüb [138v/1] yedi. hep bir günden tamām (2) oldu ve otuz gün oruc (3) tutub‘ibādet eyledi (4) ve evvel şubuh namāzını ādem (5) ‘aleyhi’s-selām kılmışdır ve daḡı (6) öyle namāzını ibrahīm (7) ‘aleyhi’s-selām kılmışdır (8) ve ikindi namāzını mūsā (9) ‘aleyhi’s-selām kılmışdır (10) ve aḡşam namāzını ‘īsā (11) ‘aleyhi’s-selām kılmışdır ve daḡı [139r/1] yatsu namāzını muḡammedü’l-muḡtafā (2) şallallāhü te‘ālā ‘aleyhi vesellem (3) kılmışdır ve mi‘rācdan ümmetine (4) beş vakit namāzını armağan (5) getürdi. kāzi ḡan‘da (6) ve tatar ḡanda ve kütübü’(7) l-mu‘teberlerde ma‘lūmdur ki (8) çiftçilik ve demürcilik (9) ve etmecilik ādemden ḡalmışdır. (10) ḡaḡ te‘ālā kelām-ı ḡadīminde (11) buyurmuşlar ki ḡavlühü te‘ālā

[139v/1] بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (2) وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا⁷³

(3) deyü buyurmuşlardır. pes (4) şol delil ile ki ḡazreti (5) ādemün bin dürlü şan‘atı (6) vardur amma cümlesini ḡazreti (7) cebrā’il gösterübādeme (8) üstād olub cebrā’il (9) vāsıta oldu ve her ne şan‘at (10) olursa olsun ālātını (11) ḡaḡ te‘ālānın emriyle cebrā’il [140r/1] cennetden getürdi ve daḡı ādem (2) ve ḡavvā kim cennetden ḡıktı ve ‘uryān (3) idi ve öñünde perdesi incir (4) yaprāḡı idi ve elinde panbuk (5) çekirdegi ile bile ḡıktı. ādem (6) ve ḡavvā şit nebī zamānına gelince (7) ‘uryāndı ve tenlerini kıl (8) bürümüşdi. yaprāḡdan tennüreyile (9) yürürlerdi. şit daḡı ‘uryāndı. (10) pes ḡaḡ te‘ālā cebrā’il (11) buyurdi ki cennetde ḡābil ḡoḡı⁷⁴ [140v/1] yününden ki ismā‘il’e inecekdir. (2) nürdan maḡaş-ileḡırḡ ve ḡavvā’ya (3) ilet egirsin ve şit ḡoḡusın (4) diyicek. pes cebrā’il allāhün (5) emriyle cennete varub daḡı (6) bismillāhirrahmānirrahīm (7) diyüb yünī kırḡubḡavvāya (8) ḡıḡırḡālātın getürüb (9) ḡavvāya gösterüb ḡavvā daḡı (10) egirdi ve daḡı ādem nebīnin bir ḡızı vardı enüşe⁷⁵ adlu[141r/1] şit peyḡamberiḡkız ḡarındaşı-y-dı. (2) panbukiplikin enüşe te’līf (3) idüb egirdi ve daḡı şit (4) peyḡambere ḡulḡālīḡ ta’līm oldu. (5) setr-i ‘avret için bez ḡoḡudı (6) ve daḡı resülullāh şallallāhü (7) te‘ālā ‘aleyhi vesellem anası rahminden (8) dünyaya geldügi sā‘at cebrā’il (9) yeryüzine inüb resülullāh (10) alub cennete iletüb mübārek (11) gözin sürmeleyüb ve sünnet

⁷³ Bakara sūresi 31. ayet

⁷⁴ Eserde “koḡ” sözcüğüne gelen ünlü harfin etkisiyle sözcükteki sert sessiz harf olan “ḡ”, yumuşak ḡarşılıḡı olan “c” harfine dönüştürölerek yazılmıştır.

⁷⁵ Eserde “Enüşe”nin, Şit Peyḡamber’in kız kardeşi olduḡu belirtilirken; Diyarbakır’da halk tarafından Enüş Peyḡamber’in türbesinin olduḡu iddia edilmekle birlikte Şit Peyḡamber’in oḡlu olduḡuna ve kendisinden hilafet alarak peyḡamberlik yaptıḡına inanılır. Taberi’ye göre Hz. Şit 657 yaşındayken Enüş doğmuştur ve 950 yıl yaşamıştır. İbnü’l-Esir ise Enüş’un Peyḡamber deḡil, yalnızca hükümdar olduḡunu belirtmiştir.

[141v/1] idüb bir aqşüffa şarub (2) gene getürdiler. pes ma'lüm oldu kim (3) eşref şınā'atden birisi (4) çulhālıktır. zırā bunun ile (5) setr-i 'avret olunur ve dağı (6) bir rivāyetde cebrā'ıl gelüb (7) şit nebıye ayıtdı ki havvānın (8) egirdügi yün den ve enüşenün (9) egirdügi panbuğ ipliginden (10) tokı ve havvāya ve kendüne (11) amāme ve cāme ve seccāde ya'ni [142r/1] dülbend ve kaftān panbuğ (2) ipliginden ve seccāde yün den (3) ve bir 'abātokı. diyicek (4) ben neyle tokuyayım ālāt (5) yokdur didi. ol sā'at (6) cebrā'ıl cenāb-ı 'izzet'e (7) varub cennetde nürdan (8) defe ki cennetünālet eşigidir (9) ve üsti cennet mihrāblarının (10) kitābesidür ki üzerinde (11) lā ilāhe illāllāh muḥammed resülullāh [142v/1] yazılıdır ve tarāgi ve meküki vesā'ir (2) esbābı nürdandır. şit (3) getürüb ve bir çukur kazdırub (4) ve culhālīkālātın anda kurub (5) şit dağı çukura girüb cebrā'il (6) dağı gösterüb şit dağı (7) bismillāh diyüb başladı. ol (8) vakit şit 'uryāndı. çukura (9) girdü kim sırrım gözükmesün (10) deyü. amma sırrı üstüne (11) yaprak kodı ve hem setri [143r/1] ördiler ve hem mekük düşdüke (2) üstüne düşerdi. şimdi çulhālīk (3) işledügi zamān öñüne bez koması (4) ol zamāndan kalmışdır ve şit-(5)-den-şonra üç peygamber işlemiştir (6) tā nūḥ tūfanında. pes şit (7) tokuyub tamām eyledikten şonra (8) cebrā'il gelüb ayıtdı kim yā şit (9) ḥazreti ādem atanı ve havvā da'vet (10) eyleyübziyāfet eyle. ādem atana (11) amāme şar ve kaftānı giydir [143v/1] ve seccādeyi öñüne ko. tā ki 'ibādet (2) eyleye. şit ayıtdı ki neyle (3) ziyāfet ideyin etmek yok (4) didikde ḥazreti cebrā'ıl cenāb ü (5) ḥakka varub bir tennür getürüb(6) ayıtdı ki yā şit atan ekdügi (7) buğdāy unından alubḥavvā (8) yoğursın. pes havvā yoğurub şit (9) dağı bismillāhirrahmānirrahīm diyüb (10) ol tennürda girde pişürdi (11) ve dağı lavvāş etmek pişürüb[144r/1] ādem'e ve havvā'ya ziyāfet eyleyüb(2) işledügi 'ibādet ādemün öñüne (3) düşe. çünkü şit bismillāh (4) deyüb etmek kesdi ve ḥazreti (5) ādem bismillāh deyüb yedi ta'ām (6) yendükden şonra şit yerinden (7) turu gelüb tekbir ve tehliil ile (8) ādemün başına amāme şarub (9) ve kaftānı geydürdi ve havvā'ya dağı (10) geydürdi ve ba'de bismillāh deyüb(11) kendü dağı geydi ve seccādeyi ādemün [144v/1] öñüne koyıcağādem şit'e (2) du'āeyleyüb ol seccāde üzerinde (3) iki rek'at ḥācet namāzı (4) kıldı. pes imdi ey 'azizler (5) şofra yaymak bismillāh deyüb (6) etmek kesmek ve kişi ziyāfet (7) itmek ve çulhālīk itmek ve etmekcilik (8) itmek ve tūğ ve sancağkaldurub (9) ğazāya gitmek şit peygamberden (10) kaldı. amma resülullāh zamānında (11) aştāblardan 'umrān bin ceddü'l-ḥasan[145r/1] neştāc işlemiştir ki adı naşır'dır. (2) cemi' çulhālārın silsilesi aña çıkar. (3) zırā ki ḥazreti 'alī resülullāh (4) öñünde icāzet virmişlerdir. (5) pes imdi ey 'azizler ve her (6) şınā'atların ve gerek çulhālīğin farzı (7) ve sünneti ve vācibi ve lāzımı vardır (8) ve bid'ati seyyisi (9) vardır. bunların altı şartı (10) vardır. aña şerā'it-i sitte dirler. (11) farz oldur ki bir kişi bir işe [145v/1] başlasa evvel bismillāhirrahmānirrahīm (2) diye. andan şonra lā ilāhe illāllāh muḥammed (3)

resülullāh ve şīṭ nebiyullāh diye (4) ve andan sonra işleye ve eger bu vech ile (5) itmezse mekrūhdur ve kisinde (6) bereket olmaya. kim ki bu zikir (7) olunan ma'nāları bilmese (8) erkānsızdur ve kazancı (9) harāmdur. mekūkin ve tefesini (10) ve tarağını şeyḥ ve nakīb (11) ve yigit başı elinden alub[146r/1] faḥr-ı tercümānı itdürübḥaḳḳında (2) du'ā ve tekbir idüb gine virmek (3) gerek ki pīr-i perver olalar (4) ve şinā'atinde icāzet buluna. (5) ol daḥı bir kimseye ta'līm (6) idicek icāzet virmege (7) ḳadir ola. zīrā üstādsız (8) şan'at işleyenin kazancı (9) harām ola. 'ulemāya danışmaḳ (10) gerek. Anuḥ-çün kim her bir şan'ati (11) bir peygambere cebrā'il ta'līm [146v/1] eyledi. ma'lūm oldu ki cemi' peygamberlerin (2) üstādi ḥazreti ādem oldu ve (3) ādeme daḥı cebrā'il üstād (4) olub vesīle oldu. pes (5) kişiye üstād gerekdir ve üstādın (6) bilmek ve esbābın bilmek tarīḳatde (7) farzdır ve bu çulḥālīḳḥod neslinden (8) taḡılmıḫdır ki bunu böyle bilmek (9) gerekdir. bu bāb şol şey'i (10) beyān ider ki fütüvvet ağacı (11) biter. śıdduḳ ve şafādan ve emānet [147r/1] şaḳlamaḳdan ve keremden ve mürüvvetden (2) edeb ve ḥayādan ve bu vaşf (3) itdügümüzden taşra olursa (4) tenri te'ālā andan bī-zār (5) olur dimişler ve daḥı ol ağacın (6) budakları şıdḳ vefādur ve (7) hidāyetdür ve yaprakları edebdir (8) ve ḥayādur ve köki tevḥīd ve tahlīl (9) ve yemişi ma'rifetdir ve evliyā (10) şoḫbetidir ve şuyı raḥmet (11) şuyıdur ve raḥmet birle şuvarırlar. [147v/1] amma te'ālā'nunḳudretinden (2) ol şu evliyānın gönli tahtına (3) aḳar. ol ağac yigidün gönli (4) tahtında biter ve budakları yücelenür. (5) nūr ile celāle irüşür. pes (6) yigit daḥı ol ağac dibinde ḳarār ider. (7) emīrū'l-mü'minīn 'alī keremullāh veche (8) buyurur ki fütüvvetün aşlı bu yedi (9) ḥarfdur ي ن ت م ق ه ي (10) ya'ni elif emīndür emānet (11) şaḳlamaḳdır. nūn ni'metdir şafā olmaḳdur. [148r/1] ت taḳva ve tevbe ve tevfiḳ (2) ḳorḳudur. miḫm mihr-i muḥabbet ve keremdür. (3) ḳāf ḳanā'atdir ve şıdḳdur. ا (4) hidāyet ve mürüvvetdür. ي yaḳīn (5) olmaḳdur. ḥavf ve recā ile ḥayādur. (6) pes imdi ḳanḳı yigitde kim bu (7) yedi ḥarfın beyānı vāḳi'dir. (8) ol ağac kim fütüvvet ağacıdır (9) anuḥ gönli tahtında biter. (10) pes anuḥ gibi yigide dīrler ki (11) es-selāmü 'aleyküm yā fityān [148v/1] es-selāmü 'aleyküm yā fityān pes (2) su'āl ḳılsalar kim niçün iki (3) kez selām virdi dediler (4) ana cevāb vir ki bir kez selām (5) virmek sünnetdür ve selām (6) almaḳ farzdır ve iki kez selām (7) virmek anuḥ gibi yigide (8) du'āḳılmaḳ olur. pes imdi (9) bildün yigitlik maḳāmı a'lā (10) şerīf maḳāmdur. kişi yigit (11) olmayınca aḫī olmaz ve aḫī [149r/1] şeyḥ olmaz. pes (2) ol kişi yigit gerek. yigitlikde (3) kendüsini şaḳınmaḳ gerekdir ki (4) aḫīliğe ve şeyḫlike lāyīḳ (5) ola. ya'ni şol beyānında (6) der ki her bir ulu evliyā ki (7) fütüvveti söyledi. şeyḥ (8) cüneydi bagdādī ayıtdı (9) ḥaḳ celle ve 'alā bu cihānı (10) yaratdı. fütüvveti şām içinde (11) ḳodı. ya'ni şām didüğünden [149v/1] murād gicedir ve giceden murād (2) örtmekdir ve daḥı şeyḥ fuḫayl (3) 'ayāz raḥmetullāhi ayıtdı fütüvvetün (4) ma'nāsı budur ki kişi kendü (5) yoldaşını fesāddan ve

yāvuz (6) işden şaklaya ve aña vefākıla. (7) fütüvvet vefākılmaqdır ve daħı (8) şeyh ebübekir raħmetullāhi ayıtdı (9) fütüvvet oldur ki kişinin hiç (10) ħaşmı olmaya. ya‘ni kıyāmet (11) güninde hic kimseninanuñ [150r/1] üzerinde ħaħķı olmaya didi. (2) ve daħı şeyh ħārit raħmetullāhi (3) ayıtdı šāhib-fütüvvet oldur ki (4) ħizmet içinde çüst ola (5) inşāf vire ve inşāf (6) almaya. ya‘ni kendi yol ıřmarlamaya (7) ve ıřmarlatmaya. ve daħı şeyh (8) ebū fazıl bādī raħmetullāhi ‘aleyhi (9) ayıtdı fütüvvet bi ağacdur. anuñ (10) köki ‘ārifler göñlindedür. (11) ya‘ni canındadır. ol ağacuñ [150v/1] bir budağı mürüvveddür. ol mürüvvetüñ (2) nişānı iki cihānı terk kılmaktadır. (3) ya‘ni dünyada ve āħiretde cömerdlik (4) eylemektir. ve daħı şeyh muħammed (5) bin ‘alī raħmetullāhi ayıtdı fütüvvet (6) oldur ki nefsinı arzusından (7) şeytānı kör eyleye. ya‘ni (8) eline bir ħātün veya bir oğlān (9) girerse zinākılmaya (10) ve nefsinı yeñe. pes teñri ħatında yüzi [151r/1] aħ ola. ve daħı ayıtdı kim (2) fütüvvet oldur kim peygamberler daħı (3) evliyālara yakın olmaktadır ve daħı (4) ādemlere ve cān-āverlere ve hic kimseye (5) ziyānı degmeye ve hic kimesne incitmeye (6) ve šāhib-i fütüvvet gözsüz ve dilsiz (7) ve šāğır ola ve hem ayağı olmaya (8) ve hiç bir maħlūkāta kem nazarı (9) olmaya. fütüvvetiñtarıķı boyle olur. (10) pes imdi aħılık ve şeyhlik (11) ve yigitlik üci birdür. kemākāl ibni [151v/1] enā‘l-fetā ebū‘l-fetā āħü‘l-fetā didügi (2) ebū‘l-ħüseyn‘dir. emīrū‘l-mü‘minin ħazreti (3) ‘alī keremullāhi veche. ibnū‘l-fetā (4) didügi ebū‘l-zebīhü ve‘d-dīnū‘ş-šāħıhü (5) ve‘l-vechü‘ş-šāħıhü ve ebū‘l-mürselin (6) ve imāmū‘l-‘ālemın emīrū‘l-mü‘minin (7) ħüseyn rażiya‘llahu ‘anhu . pes (8) üci daħı birdür ve daħı emīrū‘l-mü‘minin (9) ħazreti ‘alī evvel yigit idi. (10) ba‘de aħı oldı ve daħı emīrū‘(11) l-mü‘minin ebübekirü‘ş-şiddık[152r/1] dünyādan naķil idesi vaķtın şeyhliki (2) ħazreti ‘alī‘ye virdi. kişiyeye (3) şeyh ve aħıttunmaķ müselmānlara (4) farz ve sünnet ve hem vācibdir.

من لآ (5) شَيْخُهُ لَادِينَهُ وَ مَنْ لآ شَيْخُهُ (6) شَيْخُهُ الشَّيْطَانُ الْعَبَاذُ يَا اللَّهُ

(7) ya‘ni kimin ki şeyhü yoħdur anuñ (8) şeyhi şeytāndur la‘netullāhi ‘aleyhi (9) ħavlühü te‘ālā

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ (10) إِنَّ اللَّهَ بِنَا مُرَكَّبٌ أَنْ تُؤَدَّوْا أَلَا مَنَابِت (11) إِلَى أَهْلِهَا⁷⁶

ħadīs-i şerīf

لآ إِيمَانٌ (12) لِمَنْ لآ أَمَانَتُهُ لَهُ

ya‘ni imān yoħdur (13) şol kişiniñ ki ‘ahde vefāısı yoħdur.

⁷⁶Nisā süresi 58. ayetten alıntıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DİZİN

3.1.Sözcük Dizini

- āb** -1- [F.] 1. su. 2. ırmak.
a.+ ı 039r/6, 039r/7, 039r/8, 039r/9,
039r/10, 039r/11, 039v/4, 039v/7,
039v/8, 039v/9, 039v/10, 039v/11,
145r/1
- ā. 122r/8
a.+ ına 062r/7, 062r/8
- ‘abā** -1- [A.] kaba yün kumaş.
a.+ lu 140v/10
- ‘a. 142r/3
- abdest** -20- [F.] abdest
a. 013v/10, 017v/1
- a. 016v/11, 017r/2, 017r/8, 017v/6,
017v/8, 021v/4, 025r/10, 027r/1,
037v/4, 046v/4, 051r/5
- a. alan 017v/1
- a.+ i 016r/4, 018r/1, 018r/3, 021r/7,
021v/5, 021v/9
- a.+ inde 021v/8
- a.+ iyle 021r/5
- adam** -2- [A.] kişi, kimse, şahıs.
a. 013v/10, 017v/1
- ādem** -8- [A.] 1. ademoğlu. 2. ilim
insanları.
ol a. 023r/9, 023v/2,
a.+ e 023r/1
ol a.+ i 023r/10, 023v/4,
a.+ lere 151r/4
a.+ üñ 022v/11, 126v/2
- ‘adet** -1- [A.] 1. Alışkanlık. 2. Adet.
‘a.+ i 109r/7
- açuk** -1- [T.] açıklık kalma durumu.
(Clauson, 1972:22)
a. 019v/4
- adım** -1- [T.] Yürümek için yapılan
ayak atışlarının her biri.
a. 017v/3
- ad** -16- [T.] ad, isim.

<p>‘ādil -1- [A.] Adaletli.</p> <p>‘a.+ dir 023r/4</p>	<p>güçlük.</p> <p>a.+ ı 138r/6</p>
<p>‘afv -1- [A.] Bağışlama.</p> <p>‘a. eyle 054r/5</p>	<p>ağız -3- [T.] Ağız</p> <p>a.+ ın 019r/8, 019r/10, 026v/2</p>
<p>ağ -1- [T.] Ak, beyaz.</p> <p>a. 137r/7</p>	<p>ağla -3- [T.] Üzüntü, acı, sevinç, pişmanlık vb.nin etkisiyle gözyaşı dökmek.</p> <p>a.- dı 134r/11, 135r/4</p>
<p>ağac -14- [T.] Ağaç.</p> <p>a. 147v/3, 147v/6, 148r/8</p> <p>a.+ dur 091r/8, 150r/9</p> <p>a.+ ı 137r/10, 146v/10</p> <p>a.+ ıdur 148r/8</p> <p>a.+ ından 106r/3, 117v/11, 134r/5, 137r/9</p> <p>a.+ ıñ 147r/5</p> <p>a.+ uñ 150r/11</p>	<p>a.- dılar 137v/4</p> <p>ağrı -1- [T.] Ağrı, sancı.</p> <p>a.+ sına 022v/8</p> <p>‘ahd -3- [A.] 1. yemin, ant. 2. sözleşme, antlaşma.</p> <p>‘a. 007r/4</p> <p>‘a. eyleyesin 135v/8</p> <p>‘a.+ ine 060r/10</p>
<p>āğāh -14- [A.] bilgili, haberli, uyanık.</p> <p>ā. 024r/9,</p>	<p>‘ahd-ı miyân-bend -1- [A.] miyân-bend yemini</p> <p>a. 095r/03-04</p>
<p>ağır -2- [T.] 1. Ağır. 2. Zor, güç.</p> <p>a. 021r/9</p> <p>a. kılmak 029v/1</p>	<p>‘ahde vefā -2- [A.] verdiği sözde durma.</p> <p>‘a.+ sı 152r/13</p>
<p>ağırlık -1- [T.] 1. Ağırlık. 2. Zorluk,</p>	

- ‘a.+ya 096v/09
- aḥi** -2- [A.] Ahilik ocağından olan kimse.
- a. 102v/9
- a.+ leriñ 065v/11
- aḥī** -4- [A.] Ahilik ocağından olan kimse.
- a. 148v/11, 151v/10, 152r/3
- a. olmaz 148v/11
- vāḥidū bi_vahdāniyyetihi -1-** [A.] sıfat-ı zatiyyede yer alan “vahdaniyet” sıfatı. Allahın; zatında, sıfatlarında ve fiillerinde (işlerinde) bir tek olması demektir.
- ā. 25v/07
- aḥīlik** -2- [A.+T.] Anadolu'da gelişen bir halk ocağı.
- a. 151r/10
- a.+ e 149r/4
- aḥir** -7- [A.] ahir, son, sonunda.
- ā. 033r/5, 060v/6
- ā.+ den 013v/6, 015v/12, 022v/6
- ā.+ idir 044r/5
- ā.+ indeki 014r/9
- aḥiret** -6- [A.] Ahiret.
- ā. 100v/6
- ā.+ de 031v/2, 063r/9, 099r/10, 150v/3
- ā.+ e 003v/2
- aḥkām**-1- [A.] hükümler, emirler, şartlar.
- a.+ ı 007r/11
- aḥkām-ı şeri‘yye** -1- [A.] İslam dininin hükümleri
- a.+de 051r/02
- aḥlāk** -1- [A.] ahlak, huy.
- a.+ a 042r/2
- aḥsenü'l-mevcūdāt** -1- [A.] varlıkların en güzeli.
- a. 086r/10
- aḥşam** -2- [T.] akşam.
- a. 023v/1, 138v/10
- aḥvaṭ** -1- [A.] ihtiyatlı, tedbirli.
- a. olan 020v/9
- aḳ** -4- [T.] Akmak.

- a.- ar 147v/3
- a.- ıdub 026r/6, 026r/8
- a.- miş 094v/7
- aķ** -2- [T.] Ak, beyaz.
- a. 141v/1
- a. ola 151r/1
- ‘aķab** -1- [A.] Hemen sonra.
- ‘a.+ ince 083v/2
- aķçe** -3- [T.] Akçe, para
- a. 100r/11
- a.+ yi 022r/1, 100v/1
- ‘āķıl** -1- [A.] akıllı kimse.
- ‘a.+ a 031v/6
- ‘aķl** -2- [A.] Akıl, us.
- a. 004v/80, 04v/11
- ‘aķıl-bāliġ** -1- [A.] Bülûġa ermek, çocukluktan çıkıp ergin duruma gelmek.
- ‘a. olsa 002v/04
- ‘aķlı delil** -1- [A.] bütün öncülleri akla dayanan delil.
- ‘a. 031r/05
- aķrabā** -3- [A.] akraba, aralarında soy yakınlığı olanlar.
- a.+ sı 019v/11, 020r/1, 020r/2
- ‘aķtār** -1- [A.] Taraflar, yöreler.
- ‘a.+ larıñ 073r/4
- al** -42- [T.] 1. almak, geri almak. 2. fethetmek, ele geçirmek.
- a. 106r/4
- a.- a 017v/7
- abdest a. 017v/01
- a.- dı 061v/5, 107r/4
- a.- dım 029r/2, 042v/7, 042v/10, 097v/3
- a.- dıñ 042v/6, 042v/8
- a.- duġın 094v/3
- a.- maġa 016v/11
- a.- maķ 017r/3, 017r/8, 027r/1, 128v/9, 148v/6
- a.- maķdır 051r/5
- a.- maya 150r/6
- a.- mayasın 094r/11
- a.- mazsa 017v/8

a.- miş 080v/4, 092r/6	‘ā.+ e 044r/8
a.- mişlar 094v/7	‘ā.+ ün 118r/1
a.- ub 025r/10, 061v/2, 081v/3, 082r/1,083v/4, 084v/8, 100r/6, 100r/11, 100v/1,101v/3, 109v/4, 134v/3, 141r/10, 143v/7, 145v/11	ālet -1- [A.] Alet, araç gereç. ā. 142r/8
el a.- ub 101r/1	‘aleyhi’l-la‘net -1- [A.] lanet olası.
a.- urken 021v/4	‘a.+e 134r/03
a‘lā -1- [A.] Yücelik, şeref.	‘aleyhi’ş-şalāvāt ve’s-selām -1- [A.] salāt ve selām onun üzerine olsun.
a. 148v/9	‘a. 047r/10
‘alāmet -3- [A.] Nişan, işaret, belirti.	‘aleyhi’s- selām -59- [A.] Allah'ın selāmı üzerine olsun.
‘a. 044v/8	‘a. 006r/04, 006r/08, 009v/11, 033r/03, 033r/09, 036v/05, 037r/05, 037r/09, 057r/01, 057r/10, 057v/01, 057v/05, 059r/05, 060v/07, 063r/05, 064r/03, 079r/04, 107v/01, 110r/11, 111r/05, 113r/11, 114r/02, 115v/01-02, 116r/06, 118r/09, 118r/11, 124v/06, 138v/05, 138v/07, 138v/09, 138v/11
‘a.+ dir 045r/1	‘a.+a 033r/03, 033r/08, 033r/09, 056v/04, 056v/06, 056v/08, 058v/08, 056v/09, 058v/11, 059r/02, 059r/08, 059r/10, 059v/01, 059v/04, 056v/11,
‘a.+ leri 044v/5	
‘alāmet-i ehl-i sünnet ve’l-cemā‘at -1- [A.] sünnet ve cemaat ehlinin emâreleri.	
‘a.+i 044v/03-04	
alāt -4- [A.] Aletler, gereçler.	
ā. 142r/4	
ā.+ ın 140v/8, 142v/4	
ā.+ ını 139v/10	
‘ālem -3- [A.] Alem, kainat, dünya.	
‘ā.+ de 085r/10	

- 059v/06, 063r/11, 069r/10,
070v/02, 102v/07
- ‘a.+dan 011v/10, 124v/10,
125r/03
- ‘a.+dır 011v/03, 113r/04, 121v/01
- ‘a.+ıñ 120v/03, 123v/06
- alim** -2- [T.] Alın.
- a. 090r/2
- ‘**alim** -2- [A.] Alim, bilge.
- ‘a. 064v/9
- ‘a.+ e 003r/11
- ‘**alimün bi-‘ilmihi** -1- [A.] sıfat-ı
sebutiyyede yer alan “ilim sıfatı”. Allah
Teâlâ'nın ezeli ilmiyle her şeyi bilmesi
demektir.
- ‘a. 025v/10
- ‘**aliyyü'l- murtażā** -1- [A.] Hz. Ali'nin
lakabı.
- ‘a. 011r/04
- allah** -40- [A.] Allah. bk. **allāh**
- a. 046r/11, 046v/9, 048v/1, 050r/8
- a. te‘ālā 046v/6
- aleyhi's-selām a.+ un 036v/5
- a.+ uñ 045v/4
- a.+ ü ekber 051r/11
- a.+ ü te‘ālā 007r/4, 009v/10,
012v/7, 027v/10, 046r/9
- a.+ ü te‘ālā ‘aleyhim ecma‘in
040v/8
- a.+ ü te‘ālānıñ 007v/2, 010r/11,
013r/1, 013r/3,
- 024r/11, 024v/3, 024v/5, 024v/8,
024v/10,
- 025r/5, 032v/2, 032v/8, 033v/3,
036r/2,
- 041v/4
- a.+ ü te‘ālānıñ 034r/8, 034v/1
- a.+ ü te‘ālāya 004r/5, 008r/5,
010v/5, 013r/7, 013v/8, 032r/7,
032v/6, 043v/8
- a.+ ü te‘ālāyı bilüb 043r/11
- allāh** -35- [A.] Allah. bk. **allah**
- a. 051v/8, 084r/6, 086r/1
- bi's-şavāb a. 130v/2
- hazreti a.+ a 057v/11
- a.+ dır 097v/3
- a.+ un 028v/9, 038r/1
- resülü a.+ un 028v/10
- a.+ ü 030r/8, 084r/8, 084r/9

a.+ü ekber 051v/10, 058r/11,
060r/7, 060r/8,
062r/3, 108r/2, 108r/9, 108r/10

a.+ ü ekber ve lillāhi'l-ḥamd 058v/1

a.+ ü te'ālā 023r/10, 023v/3,
048r/11

a.+ ü te'ālādur 005r/10

a.+ ü te'ālānın 132r/6, 132r/9,
134r/6

a.+ ü te'ālānıñ 035v/4, 035v/9

a.+ ü te'ālānun 132r/4

a.+ ü te'ālānuñ 132r/2

a.+ ü te'ālāya 110v/5

a.+ ü te'ālāyı 132v/9

a.+ ün 140v/4

allāhü ekber -12- [A.] Allah en
büyüktür.

allāhü e. 030r/8, 051r/11, 051v/11,
058r/11, 060r/7, 060r/8, 062r/3,
084r/8, 084r/9, 108r/2, 108r/9,
108r/10

allāhü ekber ve lillāhi'l-ḥamd -1- [A.]
Allah her şeyden yücedir, hamd Allah'a
mahsustur.

a. 058v/1

allahü ḥayyu bi-ḥayātihi -1- [A.] sıfat-ı

sebutiyyede yer alan “hayat sıfatı”. Yüce
Allah'ın diri, canlı ve ezeli bir hayat ile
hayat sahibi olması demektir.

a. 025v/10

alt -2- [T.] Alt.

a.+ ında 093v/4

a.+ ındañ 026r/5

altı -31- [T.] Altı (6).

a. 005v/4, 031v/9, 032r/4, 035r/11,

090v/6, 126v/8, 145r/9

a.+ dır 024r/10, 035r/10

a.+ dur 025v/5

a.+ ncı 025r/1, 027r/5, 029r/11,
030r/5, 034r/6, 036r/8, 045v/3,
051r/10, 065v/9, 067v/4, 069v/5,
071r/8, 072v/7, 074r/7, 075v/5,
089r/8, 090v/10, 111v/11, 120v/11,
125v/8, 127r/1

altmış -4- [T.] Atmış.

a. 065v/4, 067r/11, 102v/1, 115r/1

a'māl -3- [A.] Ummalar, dilekler,
ümitler.

a.+e 037v/4, 041v/9

a.+ ine 037v/3

amāme -5- [A.] sarık.

e. 063v/1, 141v/11, 143r/11, 144r/8

e.+ leri 063v/8

‘amel -12- [A.] amel, iş, davranış.

a.- i şālihīn 050r/7

‘a. 007v/5, 126r/11

‘a. itdim 038v/9

‘a. itmek 001v/10

‘a. kılanlar 077r/10

‘a.+ de 028r/4, 038v/1, 038v/10,
039r/1, 040r/8

‘a.+ ine 043v/6

‘amel-i şālih -1- [A.] iyi, güzel ve faydalı iş.

‘a.+iñ 050r/07

amennā -3- [A.] amenna, inandık.

a. 006v/11, 034v/8

a. ve şadaḡnā 028v/5

amentü -4- [A.] İslām dîninde inanılması lâzım olan altı temel esas.

a. billāhi 005v/1, 024r/10, 032r/1,
032r/6

‘āmil -1- [A.] yapan, eden.

‘a.+ lerdir 032v/7

āmīn -1- [A.] Amin, Allah kabul etsin.

ā. 030r/5

amma -6- [A.] ama, yalnız, sadece.

a. 009r/3, 020r/6, 034v/3, 052v/5,
052v/6, 053r/4

ammā -18- [A.] ama, yalnız, sadece.

a. 004v/9, 004v/11, 021r/7, 056r/8,
063r/4, 097r/2, 097r/10, 097v/8,
101r/11, 102r/6, 111r/9, 115v/1,
126v/4, 137r/2, 139v/6, 142v/10,
144v/10, 147v/1

ana -3- [T.] ana, anne.

a.+ sı 018r/8, 141r/7

a.+ ya 003v/5

ana -1- [A.] ona. bk. **aḡa**

a. 148v/4

aḡaç -2- [T.] ancak.

a. 005r/9, 013v/2

anda -7- [T.] onda, o yerde, orada.

a. 035v/1, 035v/2, 093r/11, 094v/4,
105v/11, 106r/2, 142v/4

andan -55- [T.] ondan, o yerden,
oradan.

a. 002v/1, 011r/2, 011r/3, 011r/5,
056v/5, 056v/8, 056v/10, 058v/8,
058v/10, 059r/2, 059r/5, 059r/7,
059r/9, 059v/1, 059v/3, 059v/6,
061r/4, 061r/11, 062r/2, 064r/8,
077v/4, 092v/3, 092v/8, 100r/10,
102v/5, 103r/1, 105r/10, 107r/6,
108r/3, 109v/11, 119r/7, 119r/8,
119r/10, 119v/1, 119v/2, 119v/4,
119v/5, 119v/7, 119v/9, 119v/10,
120r/1, 120r/2, 120r/4, 120r/5,
120r/7, 120r/8, 120r/10, 120r/11,
124v/4, 134v/11, 135r/5, 138r/7,
145v/2, 145v/4, 147r/4

anı -12- [T.] onu.

a. 003v/8, 009v/11, 010r/3,
010r/6, 046r/9,
046v/6, 047r/9, 048r/11, 048v/10,
079r/2, 097v/7, 116v/9

anıḡ -4- [T.] onun. bk. **anıḡ**, **anıḡ**,
anıḡ

a. 012r/4, 060r/3, 101r/7

a.+ la 053v/1

anıḡ -2- [T.] onun. bk. **anıḡ**, **anıḡ**,
anıḡ

ā. 038v/6, 044v/9

anlar -11- [T.] onlar.

a. 032v/3, 032v/6, 044v/11,
084r/2, 109v/3, 110v/11

a.+ a 007r/6

a.+ da 032v/5

a.+ ı 001v/9, 114r/6, 118r/5

anıḡ -20- [T.] onun. bkç anın, bk.
anıḡ, **anıḡ**, **anıḡ**

a. 098v/6, 106v/6, 106v/11,
107r/1,

117r/2, 123v/7, 148r/9, 148r/10,
148v/7,

149v/11, 150r/9, 152r/7

a.+ la 050v/11, 118r/6, 126r/10

a.- çün 098v/2, 126r/7, 134v/9

a.- çünki 120v/9

a.- çün kim 146r/10

anıḡ -2- [T.] onun. bk. **anıḡ**, **anıḡ**,
anıḡ

ā. 038v/9, 117r/3

- a.- çün 117v/9 118r/3, 132v/2, 145r/2, 145r/10, 149v/6
- añ** - -2- [T.] anmak.
- a.- arsa 096r/2
- a.- mağdır 045v/2
- aña** -96- [T.] ona. bk. **ana**
- a. 002r/10, 003v/7, 009r/1, 009r/10, 009r/11, 009v/5, 013v/7, 020r/7, 020r/11, 063v/2, 065r/3, 065r/7, 065v/3, 065v/8, 066r/1, 066r/5, 066r/8, 066v/2, 066v/4, 066v/10, 067r/2, 067r/6, 067r/9, 067v/3, 067v/7, 067v/10, 068v/7, 069r/1, 069r/4, 069r/9, 069v/3, 069v/7, 069v/11, 070r/3, 070r/6, 070r/8, 070v/1, 070v/10, 071r/2, 071r/5, 071r/8, 071r/10, 071v/2, 071v/5, 071v/8, 071v/11, 072r/3, 072r/6, 072r/10, 072v/3, 072v/6, 072v/9, 073r/1, 073r/5, 073r/8, 073v/1, 073v/4, 073v/8, 073v/11, 074r/3, 074r/6, 074r/10, 074v/1, 074v/5, 074v/8, 074v/11, 075r/3, 075r/7, 075r/10, 075v/2, 075v/5, 075v/8, 075v/11, 076r/4, 076r/7, 076r/11, 076v/4, 076v/6, 076v/9, 077r/1, 077r/4, 077v/9, 096r/3, 098v/3, 099r/2, 100r/2, 112r/8, 112v/3, 112v/6, 117r/9, 117v/8,
- añla** - -1- [T.] anlamak.
- a.- yub 038v/8
- ara** -7- [T.] 1. ara. 2. zaman, süreç.
- a.+ sı 035v/8, 036r/1
- a.+ sında 017r/4, 017r/9, 033v/7, 094r/7, 097r/5
- ‘arafāt**-1- [A.] Hacıların Kurban Bayramı'nın arife günü toplandıkları Mekke'nin doğusundaki tepe.
- ‘a.+ a 027v/2
- aralığ** -1- [T.] aralık, ara.
- a.- ı 017v/2
- ārī** -1- [A.] saf, temiz.
- ā. 032r/11
- ‘arīf** -1- [A.] arif, ilim irfan sahibi.
- ‘ā.+ ler 150r/10
- arqa** -1- [T.] 1. arka. 2. sırt.
- a.+ sında 104r/3
- arlıg** -1- [T.] temizlik, paklık.

- a.+ ıyla 113r/2
- armağan** -1- [T.] armağan,
hediye.
- a.+ ı 085v/10
- armağān** -4- [T.] armağan,
hediye.
- a. 109v/5, 139r/4
- a.+ ı 085v/6, 107r/4
- arşun** -1- [T.] arşın.
- a. 070v/3
- art** -6- [T.] arka.
- a.+ ina 115r/8
- a.+ inca 052r/1, 052r/3, 061r/7
- a.+ ında 123v/5
- a.+ ında kılmaktadır 045r/5
- art -** -2- [T.] artmak, çoğalmak.
- a.- asın 099v/9
- a.- ur 054r/4
- artık** -2- [T.] 1. fazla, çok. 2.
kıymetli, değerli.
- a. 044r/5
- a.+ ın 048v/8
- ‘arz** -1- [A.] arz, sunma.
- ‘a. idüb 137r/5
- arzu** -1- [F.] arzu, istek.
- a.+ sindan 150v/6
- aşhāb** -12- [A.] sahabeler.
- a.- ü tarīk 077v/9
- a.- ü tarīkat 132r/11
- a. 077r/4
- a.+ a 110v/4
- mecmu‘-ı a.+ a 078r/1
- a.+ dan 064v/1, 068r/8
- a.+ ı 038r/10, 45v/1
- a.+ ın 068r/1
- a.+ lar 108v/10
- a.+ lardan 144v/11
- aşhāb-ü tarīk** -1- [A.] tarikat kardeşleri.
bkz. **aşhāb-ü tarīkat**
- a. 077v/09
- aşhāb-ü tarīkat** -1- [A.] tarikat
kardeşleri. bkz. **aşhāb-ü tarīk**
- a. 132r/11

aşıl -1- [T.] asılmak.

a.- mışdır 118r/3

aşıl -1- [A.] asıl, kök, gerçek.

a.+ ı 147v/8

‘āsi -1- [A.] asi, isyan eden, günahkâr.

‘ā. olmayasın 135r/11

‘āşī -1- [A.] asi, isyan eden, günahkâr.

‘ā. olmazlar 032v/6

aşl -6- [A.] asıl, kök, gerçek.

a.+ ı 010r/10, 012v/4, 019r/3, 022v/9, 091r/2

a.+ ından 047r/2

aşağı -1- [T.] aşağı.

a.+ dur 093v/9

aşçı -1- [T.] aşçı.

a.+ ların 069v/3

at -1- [T.] at.

a. 049r/7

at -1- [T.] atmak.

a.- duğı 106r/8

ata -10- [T.] 1. baba. 2. ata, cet.

a.+ n 143v/6

a.+ na 143r/10

a.+ nı 143r/9

a.+ nuğ 079r/6

a.+ sı 058r/5, 083r/10, 133v/3

a.+ sında 088r/10

a.+ sız 011r/11

a.+ ya 003v/5

‘aṭā -3- [A.] ihsan, bağış, lütuf.

‘a. kıldı 058v/4

‘a.+ lu 004r/10

‘i.+ sıdır 010r/11

ateş -2- [F.] ateş, kor.

a.+ inden 023r/11, 023v/4

‘atṭār -1- [A.] baharatçı.

‘a. 059r/11

avcı -1- [T.] avcı.

a. 059r/7

‘avret -11- [A.] 1. kadın. 2. açığı haram olan vücut uzvu.

‘a. 002r/4, 002v/6, 003r/10, 008r/10, 027r/3, 051r/7, 057r/3

setr-i ‘a. 141r/5, 141v/5

‘a.+ e 134v/10, 138r/4

ay -2- [T.] ay, 30 gün.

a. 057r/7

a.+ ında 025r/11

ayak -17- [T.] ayak.

a. 009r/8, 022r/8, 061r/11

a.+ ı olmaya 151r/7

a.+ ın 013r/1, 013r/11, 095r/8, 101v/4

a.+ ında 061r/8

a.+ ının 098r/9

a.+ ınıñ 082r/9, 082r/10

a.+ ınıñ 097v/11, 098r/1

a.+ larımız 079v/3

a.+ ların 026r/11

a.+ ların 013v/2

ayet -4- [A.] ayet. bk. **āyet**

a. 034v/11, 081v/4, 088r/2

a.+ in 133v/2

āyet -7- [A.] ayet. bk. **ayet**

ā. 103r/7, 106v/2

a.-i kerīme 034v/10

a.-i kerīmeyi 077r/06, 081v/03-04, 082v/01, 101v/05

āyet-i kerīme -1- [A.] kutsal ayet.

a. 034v/10

a.+yi 077r/06, 081v/03-04, 082v/01, 101v/05

ayıt -15- [T.] söylemek.

a.- ar 002r/4

a.- dı 057r/7, 136r/4, 136v/11, 141v/7, 143r/8, 143v/2, 143v/6, 149r/8, 149v/3, 149v/8, 150r/3, 150r/9, 150v/5, 151r/1

ayruk -1- [T.] ayrı.

a. 135r/9

a‘zā -3- [A.] vücut uzuvları, organlar.

a.+ ların 126r/2

a.+ larından 126v/2

- a.+ larıñ 089v/5
- ‘a.+ ler 100v/5, 144v/4, 145r/5
- ‘azāb** -7- [A.] azap, işkence, eziyet.
- bāb** -7- [A.] bölüm, ana bölüm, ana başlık.
- ‘a. 048r/2
- b. 101r/11, 111r/9, 118v/1, 131r/1, 146v/9
- ‘a. iderler 012r/9
- ‘a. ola 046v/2, 046v/10, 048v/3
- a.- ı ebedīden 031v/2
- b.+ da 088v/4, 125v/1
- ‘a.+ ına 048v/11
- baba** -3- [T.] baba, yaşlı adam.
- ‘azāb** -1- [A.] azap, işkence, eziyet.
- b.+ sı 018r/8
- ‘a.+ ından 035v/10
- b.+ sınıñ 039r/7, 039v/7
- ‘azāb-ı ebedī** -1- [A.] sonsuz azap.
- ba‘de** -30- [A.] sonra.
- ‘a+den 031v/02
- b. 014r/7, 052v/4, 053r/8, 062v/6, 062v/10, 068r/3, 080r/1, 080r/2, 080r/4, 081r/2, 081v/1, 081v/11, 082r/2, 082r/9, 082v/1, 082v/6, 082v/8, 083r/5, 084v/2, 084v/5, 084v/7, 085v/11, 087r/8, 110v/1, 118v/6, 120v/1, 129v/1, 137v/7, 144r/10, 151v/10
- āzād** -2- [F.] hür, serbest, kölelikten azat edilmiş.
- ā. eyleye 023v/4
- ā. ide 023r/11
- ‘azīm** -4- [A.] çok, pek çok.
- ‘a. 097r/5
- bağla- -1- [T.] bağlamak.
- ‘a. 097r/5
- b.- mağ 027r/11
- ‘a. 097r/5
- bağlu -1- [T.] bağlı.
- ‘a. 097r/5
- b. olsa 022r/5
- ‘a. 097r/5
- ‘azīz** -3- [A.] aziz, muhterem (kişi), ulu, yüce.
- bāgbān** -2- [F.] bahçıvan.

b.+ ı 076v/2

b.+ larıñ 076v/3

bağdād -2- [A.] Bağdat şehri.

b.+ dadır 064v/10, 066r/10

bağışla -2- [T.] 1. bağışlamak, affetmek. 2. bağışta, ihsanda bulunmak.

b.- dım 106v/8

b.- yam 107r/1

bağla --95- [T.] bağlamak, kapatmak.

belin b. 068r/9

belin b.- dı 058r/8, 058v/7, 064v/2, 064v/4, 065r/1, 065r/5, 065r/10, 065v/7, 065v/10, 066r/4, 066r/7, 066r/11, 066v/3, 066v/7, 067r/1, 067r/4, 067r/8, 067r/11, 067v/2, 067v/5, 067v/9, 068r/2, 068v/5, 068v/10, 069r/2, 069r/8, 069v/2, 069v/6, 069v/9, 070r/1, 070r/4, 070r/7, 070r/11, 070v/9, 071r/1, 071r/4, 071r/9, 071v/1, 071v/4, 071r/7, 072v/5, 071v/7, 071v/10, 072r/2, 072r/5, 072r/9, 072v/1, 072v/8, 072v/11, 073r/3, 073r/7, 073r/11, 073v/3, 073v/7, 073v/10, 074r/2, 074r/5, 074r/8, 074r/11, 074v/3, 074v/7, 074v/10, 075r/2, 075r/6, 075r/9, 075v/1, 075v/3, 075v/6, 075v/10, 076r/2, 076r/6,

076r/10, 076v/1, 076v/5, 076v/8, 076v/11, 077r/3

b.-dı 095r/11, 095v/3, 095v/5, 107v/5, 131v/3

b.- dılar 095r/2

ahd-ı miyān-bend-ile b.- dılar 095r/4

b.- duğumuzdan 007r/4

b.- mağ 125v/7

bil b.- mağ 132v/7

b.- mağdan 096v/7

b.- mağdır 089r/8

bel b.- maz 095v/1

b.- mişdı 115v/3

b.- mişlardı 123v/2

b.-rlar 096v/4, 096v/5

bağlan -2- [T.] bağlanmak, kapanmak.

beli b.- ub 056r/10

ihrām b.- ub 060v/4

bahādır -1- [F.] bahadır, yiğit, kahraman.

b.+ ların 066v/9

bağış -1- [T.] karşılıksız olarak verilen, hibe edilen şey, teberru.

b.+ eyledi 077v/11

baħr-ı cūd-ı kân -1- yurdunun
cömertlik denizi

b.+1 085v/02

baħrū'r-rāik -2- [A.] Ebü'l-Berekât en-
Nesefî'nin (ö. 710/1310) Kenzü'd-dekâ'ik
adlı Hanefî fikhına dair eserine İbn
Nüceym (ö. 970/1563) tarafından yapılan
şerh.

b.+de 018v/07, 021r/08

baħşîş -1- [F.] bağış, lütuf, ihsan.

b.+dür 088r/9

bağ -1- [T.] bakmak, görmek.

b.- mayalar 079r/8

bākī -10- [A.] baki, edebi, sonsuz,
geride kalan, arta kalan.

b. 004r/10, 063r/2, 078r/5, 086v/7,

108v/10

b. kalanı 053v/2

b.+dir 036v/10, 044r/10, 100v/6

b.+si 109v/1

bākī bi bekā'ihī -1- [A.] sıfat-ı zatiyyede
yer alan bekâ sıfatı. Allah'ın varlığının
sonu, bitiş noktası yoktur demektir.

b. 25v/06-07

bağkāl-1- [A.] bakkal.

b.+ larıñ 069r/3

balıkcı-1- [T.] balıkçı.

b.+ larıñ 074v/10

bāliğ -3- [A.] erişkin, tutan, varan.

b. 052r/3, 052v/9

ağıl_b. olsa 002v/04

b.+ e 031v/6

barğ -2- [T.] birbirlerinden ayrılabilir
evler.(Clauson,1972:360)

b. 120v/2

b.+ından 112r/11

barmağ -5- [T.] parmak.

b.+dır 121v/6

b.+ı 098r/10

b.+ın 090r/2, 098r/1, 098r/2

baş -44- [T.] baş, kafa.

b. 026r/4, 082r/9, 082r/11, 098r/1,

098r/2, 098r/9, 110v/10, 121v/6

b.+ı 007v/7, 117v/5, 145v/11

b.+ ımı 103r/2, 103r/4

b.+ ımızı 110r/1

b.+ ın 134v/6

b.+ ıı 096r/11

b.+ ına 056r/11, 063v/1, 131v/2,
133r/9, 144r/8

b.+ ında 109r/1

b.+ ından 134r/9

b.+ ını 106r/10, 106v/10, 110r/3,
110r/6, 114r/8, 114r/10, 114v/1,
118r/6, 134v/5

b.+ ının 107v/8

b.+ ını 026r/9, 091v/8, 108r/5,
108r/8

b.+ ınız 109r/6

b.+ ı 090v/4, 093r/10, 126v/7,
128v/10

b.+ um 096v/1

b.+ umda 096v/1

başla --5- [T.] başlamak, başa geçmek,
önderlik etmek, yol göstermek.

b.- dı 113v/2, 142v/7

b.- maya 053r/10

b.- sa 145v/1

b.- ya 053v/2

başmak -1- [T.] eskiden kullanılan bir

çeşit ayakkabı.

b. 059r/1

başrün bi-başari -1- [A.] sıfat-ı
sebutiyyede yer alan “basar sıfatı”. Cenâb-ı
Hakk'ın görmesi demektir.

b. 026r/01

bâtl -1- [A.] batıl, boş beyhude.

b.+ dur 038r/11

bâtm -2- [A.] iç görünüş, iç hal.

b. 097r/2

b.+ ı 097r/3

bây -1- [T.] zengin.

b. 063r/4

bâyin-i talâk -1- [A.] vazgeçilmesi
mümkün olmayan boşama.

b. 002v/07

bayrâm -6- [T.] bayram.

b. 029v/2, 045r/2, 050v/7, 050v/10

b.+ ında 047r/5

b.+ ının 050v/4

ba'zı -7- [A.] bazı, bir kısım.

- b. 020v/6, 020v/7, 021r/2, 066v/1, 132v/2
- b.+ lar 098r/8
- b.+ sınığ 066r/5
- beden** -6- [A.] beden, vücut.
- b.+ den 009r/3
- b.+ in 009v/6, 026v/4, 051r/6
- b.+ inde 009v/1
- b.+ ini 027r/2
- bedir** -1- [A.]Bedir Savaşı.
- b. 063v/05
- beḳā** -2- [A.] bakilik, edebiyet, sonsuzluk.
- b.+ sı 019v/8
- b.+ sınığ 035r/9
- bel** -89- [T.] bel. bk. **bil**
- b. bağlamaz 095r/11
- b.+ i bağlanub 056r/10
- b.+ ime 061v/7
- b.+ in bağla 068r/9
- b.+ in bağladı 058r/7, 058v/7, 064v/2, 064v/4, 065r/1, 065r/5, 065r/9, 065v/7, 065v/10, 066r/4, 066r/7, 066r/11, 066v/3, 066v/7, 067r/1, 067r/4, 067r/7, 067r/10, 067v/2, 067v/5, 067v/9, 068r/2, 068v/5, 068v/10, 069r/2, 069r/8, 069v/2, 069v/6, 069v/9, 070r/1, 070r/4, 070r/7, 070r/10, 070v/9, 071r/1, 071r/4, 071r/7, 071r/9, 071v/1, 071v/4, 071v/7, 071v/9, 072r/1, 072r/5, 072r/9, 072v/1, 072v/4, 072v/8, 072v/11, 073r/3, 073r/7, 073r/10, 073v/2, 073v/7, 073v/10, 074r/2, 074r/5, 074r/8, 074r/11, 074v/3, 074v/6, 074v/10, 075r/1, 075r/6, 075r/9, 075v/1, 075v/3, 075v/6, 075v/9, 076r/2, 076r/5, 076r/10, 076v/1, 076v/5, 076v/8, 076v/11, 077r/2
- b.+ ine 056v/1, 062r/3, 131v/3, 133r/10
- b.+ ini 095r/1
- b.+ iñe 061v/9
- b.+ üni 095r/10
- b.+ üñi 095v/2
- belā** -1- [A.] bela.
- b.+ ya 135r/2
- beliğ** -1- [A.]açık, düzgün söz söyleyen.
- b. 061r/5
- belki** -2- [F.] belki, muhtemelen.

b. 053r/10, 100v/4

bellü -1- [T.] görülen, ortada olan.

b. olmuş ola 046v/8

ben -35- [T.] sözcük durumundaki şahıs zamiri. bk. **beñ**

b. 013v/10, 024r/11, 024v/3, 024v/5, 024v/7, 024v/10, 029r/2, 032r/7, 032v/1, 032v/8, 033v/3, 033v/10, 034r/8, 036r/10, 036v/4, 038r/3, 061v/8, 064r/1, 085r/1, 085v/9, 110r/7, 127r/9, 142r/4

b.+ den 028r/8

b.+ im 006r/2, 041v/1, 057r/8, 060r/2, 061v/7, 063r/8, 106r/5, 106v/5, 135v/2

b.+ üm 105v/3, 106r/9

bend -1- [F.] bağ, zincir, boğum.

b. 095v/1

beñ -5- [T.] sözcük durumundaki şahıs zamiri. bk. **ben**

b.+ a 063v/6, 063v/11, 127r/8, 136v/2, 136v/5

beñze -1- [T.] benzemek.

b.- mez 005r/2

berāber -1- [F.] aynı, denk.

b. 106r/11

berekāt -1- [A.] bereket, hayır, bolluk. bk. **bereket**

b.+ ina 109v/9

bereket -1- [A.] bereket, hayır, bolluk. bk. **berekāt**

b. olmaya 145v/6

beri -3- [T.] beri.

b. 007r/2, 007r/5

b.+ dūr 032r/11

berī -1-[A.] salim, kurtulmuş, temiz.

b.+ dir 044v/1

ber-güzār -2- şakirdin, nakib eliyle şeyhlere sunduğu hediye.

b.+ı 084v/11, 090r/09

b.+ın 084v/7

berk -1- [T.] sağlam, muhkem.

b.-‘azāb 003v/04

b. urub 108v/5

berk-‘azāb -1- sıkıntı çeken.

b. 003v/04

besleme -1- [T.]besleme, evlâtlık, ahretlik.

b.+ si 128r/3

besmele -1- [A.] Bismillahirrahmānirrahim'in kısaltılmış ismi.

b.+ yi 014v/11

beş -35- [T.] beş (5).

b. 007v/11, 045r/1, 050v/5, 051r/1, 051v/6, 134v/8, 134v/10, 139r/4

b.+ dir 025r/8, 051r/2

b.+ inci 024v/9, 025v/3, 027r/4, 029r/10, 030r/4, 033v/9, 036r/3, 045r/11, 051r/9, 051v/4, 060v/3, 065v/6, 067r/9, 069v/1, 071r/6, 072v/3, 074r/4, 075v/2, 077r/2, 089r/7, 090v/10, 111v/10, 120v/9, 125v/7, 127r/1

beşâret-4- [A.] beşâret, müjde.

b. eyledi 102v/11

b. olsun 106v/5

b. olundu 110v/1

b.+ dir 085v/5

bey -1- [T.]ileri gelen nüfuzlu kimse.

b.+ e 085r/11

beyân -14- [A.] beyan, izah, açıklama.

b. 024r/1, 036r/8, 131r/2

b. idelim 023v/11, 024r/8, 027v/9

b. idelüm 111r/11, 111v/3

b. ider 118v/3, 146v/10

b.+ ı 148r/7

b.+ nda 149r/5

b.+ ndadır 101v/1, 113r/8

beyânü'l-ḥarām -1- [A.] haram beyanı.

b. 048r/10

beyânü'l-mekrūh -1- [A.] yapılması şeriatçe hoş görülmeyen hallerin beyanı.

b. 048v/09

beyânü'l-mubāḥ -1- [A.] günahı veya sevabı olmayan hallerin beyanı.

b. 048r/06

beyânü'l- müfsīd -1- [A.] bozuculuk, fesatlık beyanı.

b. 049r/08-09

beyānū'l-müsteḥab -1- [A.] dince makbul görülen, sevap kazandıran hallerin beyanı.

b. 047v/08

beyānū'l-sünnet -1- [A.] Hz. Muhammed'in müslümanlarca uyulması gereken sözleriyle örnek davranışların beyanı.

b. 047r/08

beyānū'l-vācib -1- [A.] Yapılması gerekli olan, terkedilmesi câiz olmayan hususların beyanı.

b. 046v/05

beyit -2- [A.] 1. beyit, **şiiir**. 2. ev, **hane**.

b.+ i okumak 113v/4

b. resülullāha 078r/6

beyt-i resülullāh -1- [A.] Resülullāhın evi.

b.+a 078r/06

bez -3- [T.] İnce pamuk veya keten ipliğinden yapılan bir cins dokuma.

b. 020r/2, 141r/5, 143r/3

beze - -1- [T.] bezemek, süslemek.

b.- yeler 105v/7

bezen - -1- [T.] bezenmek, süslenmek.

b.- mekdir 043r/7

bezzāziyye-6-[A.] Hanefihukukçusu

Bezzāzî'nin (ö. 827/1424) fıkha dair eseri.

b.+ de 016v/3

fetāvā-i b.+ de 016r/11, 018r/11, 021v/10, 022r/3, 023r/6

bıçakçı -1- [T.] bıçak yapan veya bıçak satan kimse.

b.+ ları 074r/3

bırağ - -2- [T.] bırakmak, koymak.

b.- dı 061v/3

b.- sa 022r/4

b. 063v/1, 135r/9, 135v/11, 150r/9

bi-'ahd-i sübhān -1- [A.] Allah'ın kitabıyla

b. 095v/04

bi'at -2- [A.] bağlılığını, itimadını bildirmek. bk. **bi'at**

b. iden 097v/4

b.+ e 096v/9

bî'at -3- [A.] bağlılığını, itimadını bildirmek. bk. **bi'at**

ehl-i b. 087v/5

b. itmesen 101r/3

b. tütüb 081v/3

biç - -2- [T.] kesmek, biçmek.

b.- di 138r/10

b.- üb 136r/8

bid'at -2- [A.] dinde olmayıp da dine sonradan giren âdetler.

ehl-i b.+ dır 040v/11

b.+ i 145r/8

bi-'avnillahi'l-vehhāb -1-[A.] bağışlayıcı Allah'ın yardımıyla

b. 130v/11

bi- mişāl -1- [A.] eşi, benzeri olamayan

b. 004r/11

bi-namāz -1- [F.+A.] namaz kılmayan, beynamaz.

b. 008r/10

bi-zār -1- [F+A.] bıkmış, usanmış, rahatsız.

b. 147r/04

bi-zevāl -1- [F.+A.] sonu olmayan

b. 004r/11

bi'l-cümle -1- [A.] tümüyle.

b. 034r/10

bi'l-ittifāk -1- [A.] ittifakla, birlikte, beraber.

b. 018r/03

bi'l-ķaderi ĥayrihi ve ŧerrihi minallahü te'ālā -2- [A.] amentü duasından bir kesit. (kaderin, hayır ve ŧerrin Allahü teālādan olduğuna inandım.)

b. 025r/01, 034r/06

bil - -64- [T.] bilmek.

b. 097v/1

b.- dün 009v/9, 097r/1, 097r/7, 097r/8, 148v/9

b.- e 001v/6, 124v/4

b.- e 089v/8, 014r/11, 110v/10

b.- gil 024r/9, 056r/8, 097r/11, 101r/11, 102r/6, 111r/9, 111v/1, 133v/11, 126v/4, 128v/6

b.- in 132v/1

- b.- mek 001v/10, 003r/8, 124v/3, 126r/5, 146v/6, 146v/8
- b.- mekdir 010v/3, 027r/5, 050v/1
- b.- mese 002r/6, 002v/6, 003v/2, 128v/6, 128v/11, 129v/3, 145v/7
- b.- mesi 044r/1
- b.- messe 101r/9
- b.- meyen 053v/6, 097v/8
- b.- mez 036r/6
- b.- mezin 137r/2
- b.- mezse 016r/6, 110v/7
- b.- miş olasin 098v/8
- b.- üb 043r/1, 043r/11, 091r/7, 132v/9, 132v/10
- b.- ür 036r/7, 098v/4, 101r/10
- b.- ürem 038r/8, 039r/1
- b.- üri 004r/8
- b.- ürken 128r/4
- b.- ürse 101r/2, 101r/8
- b.- ürsin 038r/6, 038v/11
- b.- ürsin 004r/7
- b.- ürüz 094v/8
- bil** -1- [T.] bel. bk. **bel**
- b. bağlamak 132v/7
- bilā-cimā** -1- [A.] Cinsel ilişkide bulunmadan.
- b. 019v/07
- bilāteşbīh** -1- [A.] benzetilmeksizin.
- b. 085v/8
- bildir** - -1- [T.] bildirmek.
- b.- mek 101r/7
- bile** -6- [T.] ile, birlikte, beraber.
- b. 006v/11, 026r/8, 100r/2, 140r/5,
- b. 007v/5, 105v/9
- bile** - -2- [T.] sivriltmek, keskinleştirmek.
- b.- düler 114r/8, 114v/7
- bin** -44- [T.] bin(1000).
- b. 016r/1, 017v/2, 106v/7, 118r/3, 139v/5
- biñ** -6- [T.] bin(1000).
- b. 045v/1, 106v/11, 109r/10, 115r/1,
- 138r/6
- b.+ dir 116r/5
- bir** -237- [T.] bir (1).

b. 002v/3, 002v/9, 003r/11, 003v/1,
 004r/8, 004v/1, 008v/9, 009v/1,
 009v/2, 012v/7, 012v/8, 012v/11,
 013v/5, 013v/6, 014v/2, 014v/4,
 015r/3, 015r/8, 015r/11, 015v/4,
 015v/6, 015v/11, 015v/12, 016r/4,
 016r/5, 016v/4, 016v/9, 016v/10,
 017r/2, 017r/4, 017r/8, 017v/4,
 017v/9, 018r/1, 018r/7, 018v/1,
 018v/4, 019r/1, 019r/6, 019v/2,
 019v/4, 019v/5, 019v/9, 020r/2,
 020r/4, 020r/9, 020r/10, 020v/1,
 020v/11, 021r/4, 021r/9, 021v/4,
 021v/8, 021v/11, 022r/4, 022v/6,
 022v/10, 023r/3, 023r/6, 025v/2,
 025v/4, 026r/10, 029v/9, 030v/6,
 030v/9, 035r/10, 035v/7, 035v/11,
 043v/9, 044v/8, 045r/10, 047v/10,
 049v/5, 054r/7, 057r/9, 058v/5,
 060v/9, 061r/5, 062r/10, 062r/11,
 063r/4, 063r/5, 077v/3, 078r/2,
 078r/11, 078v/1, 080r/1, 081r/1,
 081r/2, 081r/3, 083r/7, 083v/1,
 083v/10, 085r/4, 085r/11, 085v/9,
 087r/5, 090r/4, 091r/8, 091v/2,
 091v/3, 092v/11, 094r/11, 098v/1,
 099v/5, 099v/10, 100r/11, 100v/9,
 101v/2, 102v/1, 105r/2, 105v/10,
 105v/11, 106r/2, 106r/6, 106r/7,
 106v/6, 106v/11, 108r/8, 109r/1,
 109r/3, 117r/9, 117r/10, 117v/4,
 121v/9, 121v/10, 124v/1, 127r/5,
 127r/8, 128r/6, 128v/8, 129r/5,
 129r/6, 129r/11, 132v/9, 137r/6,

137r/7, 137r/10, 137v/8, 138r/3,
 138r/5, 138r/9, 138v/1, 140v/10,
 141v/1, 141v/6, 142r/3, 142v/3,
 143v/5, 145r/11, 146r/5, 146r/10,
 146r/11, 148v/4, 149r/6, 150v/1,
 150v/8, 151r/8

b. bilüb 043r/1

b. bilürüz 094v/8

b.+ dir 004r/8, 027v/6, 032r/8,
 037r/2, 037r/8

b.+ dir 005r/4

b.+ dür 151r/11, 151v/8

b.+ i 003v/5, 004v/8, 005r/2,
 040r/1, 040r/2, 040r/4, 040r/5,
 040v/4, 040v/5, 040v/6, 078v/4,
 078v/6, 078v/8, 096v/8, 096v/9,
 096v/10, 123r/1, 123r/2, 137v/11

b.+ idir 094v/10

b.+ in 049v/2

b.+ inci 027r/8, 029v/5, 030r/10,
 066v/6, 070r/9, 071v/11, 073v/1,
 074v/11, 076r/11, 089v/4, 112r/4,
 121r/10, 126r/3

b.+ inde 094r/5

b.+ inden 094v/6

b.+ ine 005r/2, 013v/5

b.+ iniñ 110r/2

b.+ isi 040v/11, 041r/1, 041r/7,
041r/9, 099v/6, 123r/3, 123r/4,
129r/9, 141v/3

b.+ le 092v/11, 122v/10, 147r/11

biraz -1- [T.] biraz.

b.+ dan 086v/8

birbir -8- [T.]birbiri, yabancı
olmayan.

b.+ ine 057v/7, 100r/1, 106r/4

b.+ inçiz 062v/5

b.+ iyle 063r/3, 112r/7, 122v/5,
132v/5

birkaç -1- [T.] birkaç, az sayıda.

b. 129r/7

birle - -1- [T.] Allah'ın birliğini kabul
etmek, tevhid.

b.- dikden 043r/4

b.- mekdir 043r/1

birlik -3- [T.] vahdet, birlik, tek
olmak.

b.+ ine 004v/5, 007v/2 , 024v/1

bismillāh -7- [Ā.] Allah'ın ismi
ile.

b. 142v/7, 144r/3, 144r/5, 144r/10,
144v/5

b. okumağ 030r/5

b. ve bi-emri'llāhi 108r/1

**bismillāhi 'alī'l-taḥkīk vel-ḥamdülillāhi
'alī't-tevfīk** -1- [A.] Allah'a hamd olsun
ki onun adına başardım.

b. 062r/04

**bismillāhi'l- mübtedā rabbe'l-āhireti
ve'l-ülā** -1- [A.] Başlangıç, ahiret
ve ilklerin rabbi olan Allah'ın adıyla

b. 108r/06

bismillāhirrahmānirrahīm -6- [A.]
esirgeyen ve bağışlayan Allah'ın adıyla.

b. 083v/5, 127v/2, 137v/1, 140v/6,
143v/9, 145v/1

b.+ dir 120v/8

bişür -2- [T.] pişirmek. bk. **pişür-**

b.- miş 083v/11

b.- üb 136r/9

bit - -7- [T.] 1. sona ermek,
tamamlanmak. 2. filizlenip topraktan
dışarıya çıkmak, yeşermek, yetişmek,
büyüme:

b.- di 137v/6, 137v/7

b.- dügi 026r/4

b.- e 091r/9

b.- er 146v/11, 147v/4, 148r/9

biz -23- [T.] biz.

b. 031r/1, 094v/4, 094v/8, 109v/11

b.+ deki 087r/9

b.+ den 083r/1

ervāḥ-ı b.+ den 087v/3

b.+ dendir 099r/4

b.+ e 010r/1, 010r/5, 010r/9

b.+ im 007r/8, 039v/3, 043v/11,
044r/4, 044r/6, 044r/8, 044r/10,
053v/8, 053v/11, 084v/9, 123r/5

b.+ lere 047r/11

bud -1- [T.] Bacağın dizden kalçaya
kadar olan kısmı.

b.+un 085v/7

borc -2- [T.] borç.

b.+ dur 003r/2, 007v/6

borç -2- [T.] borç.

b.+ lu 016v/9

b.+ lusından 016v/12

boş -1- [T.] boş, hür, boşanmış,
nikah bağı bozulmuş.

b. olur 002v/7

boyacı -2- [T.] boyacı.

b. 059v/2

b.+ larıñ 075v/10

boyunduruğ -1- [T.] araba çeken
veya çift süren öküz ve mandaların
boyunlarına geçirilen ağaç

b. 137r/10

boz -5- [T.] bozmak, işlemez
duruma getirmek.

b.- mağ 023r/1

b.- ulmaz 018r/3, 021r/7, 021v/9

b.- ulsa 016r/4

bölük -2- [T.] bölüm, parça, kısım.

b.+ de 026r/10

b.+ ine 026r/10

böyle -9- [T.] “bu ile” buna benzer,
bu türlü, bunun gibi.

b. 012v/6, 063v/8, 068r/9, 098r/7,

098v/2, 098v/8, 100r/7, 136v/8,

146v/8

b. olur 151r/9

146v/7, 146v/9, 147r/2, 147v/8,
148r/6, 149r/9

böylece -3- [T.] tam böyle, bu biçimde.

b. 034v/5, 034v/7, 036r/7

bu -108- [T.] işaret sıfatı.

b. 005v/4, 006v/11, 012v/11,
013r/6, 013r/9, 013r/11, 015v/9,
022v/9, 023r/8, 023v/7, 023v/8,
032r/4, 033r/1, 033v/7, 034r/2,
034r/11, 034v/4, 034v/10, 035r/11,
040r/10, 040v/1, 040v/3, 052r/3,
052v/10, 054r/3, 057v/2, 057v/3,
058v/2, 060r/9, 061v/5, 064r/7,
068r/1, 077r/6, 077v/2, 078r/7,
078r/10, 078v/10, 081v/3, 082v/1,
084r/3, 084r/7, 084v/8, 085r/4,
085r/9, 085v/1, 086r/1, 087r/8,
088v/4, 090v/6, 091r/2, 091r/6,
098r/3, 098v/9, 099r/4, 101r/1,
101r/11, 101v/5, 103r/7, 103v/3,

103v/5, 103v/11, 104r/4, 104r/9,
104r/11, 104v/6, 105v/4, 106v/2,
107r/4, 111r/9, 112r/1, 112v/9,
113r/3, 113v/4, 114v/9, 118v/1,
118v/8, 124r/8, 124r/9, 125r/4,
125v/1, 126r/11, 126v/5, 126v/8,
128v/11, 129v/3, 129v/5, 129v/10,
129v/11, 130r/2, 130r/7, 130v/4,
131r/1, 131v/3, 135r/1, 135r/2,
137v/10, 138r/1, 145v/4, 145v/6,

bu -43- [T.] işaret zamiri.

b.+ dur 002v/9, 004v/9, 004v/11,
005v/9, 009r/2, 009r/11, 018r/5,
023v/5, 034v/11, 052r/5, 080r/7,
081v/4, 085r/3, 112r/9, 120v/8,
128r/2, 128r/8, 129v/7, 132v/9,
149v/4

b.+ nda 093v/1

b.+ ndan 023v/10, 027v/8, 040r/12,
049v/9, 083v/2, 093r/2, 099r/6

b.+ nı 130v/2, 146v/8

b.+ nlara 031v/10

b.+ nlardır 091v/11, 104v/7

b.+ nları 079v/1, 117r/5

b.+ nların 117v/7, 123r/3, 145r/9

b.+ nun 136v/2, 141v/4

b.+ nuñ 012v/4, 013v/3, 133r/2

bucâğ -5- [T.] köşe, kenar.

b.+ ında 105r/3, 105r/5, 105r/6,
105r/7, 105r/8

budağ -4- [T.] dal.

b.+ ı 150v/1

b.+ ları 091r/9, 147r/6, 147v/4

buğdāy -5- [T.] buğday.

b. 134r/4, 137r/1, 137v/9, 143v/7

b.+ dan 136r/7

buḥaldı -1- [?] ?

b. 059r/11

bul - -7- [T.] bulmak, elde etmek, edinmek, erişmek.

b.- ma 044v/9

b.- masa 020r/10

b.- unmasa 016v/11

b.- unmaz-ise 035v/2

b.- unur 035r/11, 035v/1

b.- ub 129r/5

bulun - -2- [T.] bulunmak.

b.- a 146r/4

b.- mazsa 090r/8

burçaḳ -1- [T.] burçak.

b. 137v/6

burun -1- [T.] burun.

b.+ ma 026v/3

buyruḳ -4- [T.] buyruk, emir.

b. 134r/4, 135r/10, 136v/9

b. şıyub 136r/6

buyur - -39- [T.] buyurmak, emretmek.

b.- dı 009v/10, 060r/1, 060r/5, 060v/8, 062v/4, 063r/7, 068r/7, 103r/1, 108v/3, 136v/8, 137r/6, 140r/11

kaşır b.- dılar 110v/8

b.- du 044v/7

b.- muş ola 046r/9, 046v/7

b.- muşdur 079r/4, 106v/2, 135v/10

b.- muşlar 002v/2, 002v/8, 088v/3, 099r/3, 100v/8, 100v/9, 135v/9, 139r/11

b.- muşlardır 125r/11, 139v/3

b.- muşlardır 111r/6

b.- ur 022v/1, 091r/1, 108v/1, 110r/5, 135r/7, 136r/5, 147v/8

b.- ur siz 081r/8

b.- ur-siz 084r/1

bünyād -1- [F.] bina, temel, yapı.

b. itmek 077v/3

bürü - -1- [T.] kaplamak, istila etmek.

b.- müşdi 140r/8

bürüvvet -1- [A.] 1. yiğitlik, mertlik. 2. insanlık, insanca davranma. bk. **mürüvvet**

b. 091r/5

bütün -1- [T.] bütün, tam.

b. 044r/7

büyük -1- [T.] yaşı daha ileri, daha fazla olan, yaşlı

b.+ imüze 053v/10

cā'iz -14- [A.] Yerinde, uygun, doğru olan (şey).

c. 022r/8

c. olmaz 002r/10

c. olur 049r/5

c.+ dir 015v/2, 017r/1, 017r/6, 017v/3, 017v/10, 019v/7, 023r/2

c.+ dür 003r/10, 009r/8, 009v/5, 017r/11

cāme -1- [F.] elbise.

c. 141v/11

cāmi' -1- [A.] cami.

c.+de kılsa 018v/5

can -1- [F.] can, ruh. bk. **cān**

c.+ indadır 150r/11

cān -5- [F.] can, ruh. bk. **can**

c.- ı ser-i pā 085r/2

c.+ ma 080v/10, 092v/1

c.+ ıyla 008v/10, 008v/11

cān-ı ser-i pā -1- baştan ayağa tüm can.

c. 085r/02

cānavār -1- [F.] 1.zararlı, vahşi hayvan. 2. hayvan. bk. **cān-āver**

c. olsa 017r/5

cān-āver -1- [F.] 1.zararlı, vahşi hayvan. 2. hayvan. bk. **cānavār**

c.+ lere 151r/4

cānib -1- [A.] taraf tutan, bir tarafın gayretini güden.

c.+ inçden 028v/3

cāriha -1- [A.] 1. yırtıcı kuş. 2. kol, ayak gibi her bir vücut azāsı.

ka-dem-i c.+ sı 013r/4

cefā -1- [A.] cefa, eziyet.

c. 116r/3

cehār-ı yār-ı ba-şafā -1- [F.] dört dostun(Hz. Ebübekir, Hz. Ömer, Hz. Osman, Hz. Ali) safası ile.

c. 087r/11

cehennem -6- [A.] cehennem.

c. 023r/10, 023v/4, 034r/5, 048v/10

c.+ de 031v/3

c.+ e 034r/6

cehir -1- [A.] sesi yükseltme, yüksek sesle okuma veya konuşma.

c. itmek 029v/5

celāl -1- [A.] ulu, yüce.

c.+ e 147v/5

cem' -1- [A.] toplama, bir araya getirme.

c. olsalar 034r/4

cemāl-i kıble-i ehl-i nazar -1- [A.] tefekkür ehlinin kiblesinin güzelliği.

c. 085r/07-08

cemā'at -7- [A.] cemaat, topluluk.

c.- i hāḍrān 087r/1

c.- i şarkān 087r/2

c.+ i 038r/1

c.+ den 022v/5

c.+ le 014r/2, 047v/5

c.+ le kılmaktadır 045r/3

cemā'at-i hāzırān -1- [A.] hazırda bulunanlar zümresi.

c. 087r/01

cemā'at-i şarkān ve ğarbān-1- [A.] Doğu ve Batı zümresi.

c. 087r/02

cemi' -74- [A.] hep, bütün. bk. **cemi'**

c. 004v/3, 005r/1, 034r/1, 064v/5, 065r/3, 065r/6, 065v/2, 065v/7, 065v/11, 066r/7, 066v/3, 066v/8, 067r/5, 067r/8, 067v/2, 067v/9, 068v/6, 068v/11, 069r/2, 069r/8, 069v/2, 069v/6, 069v/10, 070r/2, 070r/11, 070v/9, 071r/1, 071r/4, 071r/7, 071r/9, 071v/1, 071v/4, 071v/7, 071v/10, 072r/2, 072r/5, 072r/9, 072v/2, 072v/5, 072v/8, 072v/11, 073r/4, 073r/7, 073r/11, 073v/3, 073v/7, 074r/2, 074r/6, 074r/9, 074v/1, 074v/4, 074v/7, 074v/10, 075r/2, 075r/6, 075r/9, 075v/1, 075v/4, 075v/7, 075v/10,

076r/3, 076r/6, 076r/10, 076v/3,
076v/5, 076v/11, 077r/3, 107v/9,
108v/6, 133v/3, 133v/4, 145r/2,
146v/1

c.+ imize 054r/6

cemî' -4- [A.] hep, bütün. bk. **cemî'**

c. 009v/11, 010r/4, 076v/9

ervāḥ-ı c. enbiyā ve evliyā ve
şühedā ve 'ulemā ve fużalā 087v/1

cemî'yyet -1- [A.] cemiyet.

c. eyleseler 078r/11

cenāb -2- [A.] yüce makam, hazret.

c.- ı 'izzete 142r/6

c.+ ü 143v/4

cenāb-ı 'izzet -1- İtibar ve yücelik sahibi
olan Allah.

c.+e 142r/0

cenābet -2- [A.] 1. cünub olma.
2. pis, uğursuz.

c. olsa 020v/11

c.+ dir 009v/3

cenābetlik -1- [A.+T.] cenabet
olma durumu.

c.+ dūr 009r/10

cenāze -5- [A.] cenaze, tabut.

c. 012r/2, 012r/7, 051r/1, 051v/7,
053v/5

ceng -1- [F.] silâhlı çatışma, savaş,
harp, muhârebe, kıtal

c.+ inde 063v/6

cennet -19- [T.] cennet.

c. 034r/5, 142r/9

c.+ de 134r/2, 136r/6, 140r/11,
142r/7

c.+ den 057v/6, 058r/8, 136v/4,
137r/6, 137v/4, 140r/1, 140r/2

c.+ e 034r/5, 060r/4, 140v/5,
141r/10

c.+ i 105v/7

c.+ ün 142r/8

cennetlik -1- [A.+T.] cennete
girmeye lâıyk.

c. itmekdir 031v/3

cereyān -1- [A.] 1. akış, oluş,
akım. 2. olmak, gerçekleşmek.

c. iden 034r/11

cerīme-1- [A.] suç, kabahat.

c.+ si 100r/10

cerrāh-2- [A.] 1. yarayı açıp tedavi eden, ameliyat yapan. 2. pperatör.

ebū ‘abdullāh-ı c.+ ıñ 075r/1

c.+ larıñ 075r/2

cesed -2- [A.] 1. ten, gövde, vücut, beden. 2. ruhsuz vücut.

c. 008v/10, 009r/1

cevāb -149- [A.] cevap, karşılık, yanıt.

c. 004r/1, 004r/4, 004r/7, 004v/6,
005r/11, 005v/6, 006r/1, 006r/3,
006r/6, 006r/10, 006v/2, 006v/6,
007r/2, 007r/11, 007v/7, 007v/10,
008r/1, 008r/5, 008r/7, 008r/9,
008v/1, 008v/2, 008v/5, 009r/1,
009r/7, 009r/11, 009v/9, 010r/10,
010v/2, 010v/5, 010v/8, 010v/11,
011r/9, 011v/1, 011v/5, 011v/8,
012r/2, 012r/8, 012v/4, 030v/4,
031r/4, 031r/7, 031r/10, 031v/5,
031v/9, 037r/1, 037r/7, 037v/1,
037v/7, 037v/11, 038r/6, 038v/1,
038v/4, 038v/11, 039r/6, 039v/4,
040r/9, 040v/4, 040v/10, 041r/4,
041r/8, 041r/11, 041v/3, 041v/7,
041v/11, 042r/4, 042r/9, 042v/1,

042v/3, 042v/6, 042v/9, 042v/11,
043r/3, 043r/10, 043v/6, 044r/2,
093r/5, 093r/11, 093v/7, 093v/11,
094r/4, 094r/8, 094v/6, 094v/10,
095r/2, 095v/3, 095v/7, 096r/11,
096v/4, 099v/4, 112r/9, 113r/10,
113v/3, 115r/10, 115v/10, 118r/8,
120v/5, 120v/6, 120v/8, 120v/11,
121r/2, 121r/4, 121r/6, 121r/8,
121r/10, 121v/2, 121v/6, 121v/8,
122r/2, 122r/6, 122v/2, 122v/5,
122v/8, 123r/1, 123r/4, 123r/10,
123v/10, 124v/4, 124v/5, 127r/4,
127r/7, 127v/1, 127v/5, 127v/10,
128r/1, 128r/8, 148v/4

c. olmaz 096r/3

c. vir 091v/1, 095r/7, 095r/11,
096r/5, 096v/8, 097r/3, 115r/4

c. virdi 136v/6

c. virdiler 007r/8, 084r/2, 084r/4

c. vireler 081r/8

c. viresin 093r/8

c. virme 093r/1

c. virmeyüb 097r/8

c.+ a 093r/2

c.+ ı 084r/7, 118v/8

c.+ ın 137r/4

c.+ larını 111r/11

c.+ -ü evvel 118v/10

cevāhir -2- [A.] cevher, kıymatli.	çeşit ayakkabı.
c.- i fıkhda 020r/3	c. 059r/1
c.+ den 105v/7	cin -2- [A.] 1. gece karanlığı. 2. bir tür görünmez varlık.
cevāhir-i fıkh -1- fıkhın cevherleri.	c.+ de 036r/4
c.+da 020r/03	c.+ ne 044r/7
cezāyir -1- [Tr] Kuzey Afrika'da bulunan müslüman bir ülke.	cism -1- [Tr] 1.cisim, madde. 2. vücut, beden.
c.+ dedir 073v/5	c.+ i 097r/7
cihān -3- [F.] dünya.	civān-merde -1- cömert,soylu, genç, kuvvetli, fedakar.
c.+ a 117r/6	c.+ler 123r/06
c.+ ı 149r/9, 150v/2	cizye -1- [A.] Müslüman olmayan tebaadan alınan vergi.
cihet -2- [A.] sebep, vesile, neden, yön.	c.+ den 031v/1
c.+ den 032r/9	cömerdlik -1- [F.T.] cömertlik
şāni‘i-‘kadīm c.+ den 004v/2	c. eylemekdir 150v/3
cimā‘ -3- [A.] cinsel ilişki, birleşme.	culhā -1- [F.] el tezgâhında bez dokuyan kimse, dokumacı.
bilā-c. 019v/7	c.+ lık 142v/4
c. itseydi 049v/8	cum‘a -3- [A.] cuma günü.
c.+ yı 027v/5	
cincime -1- [F.] tabanı paçavradan ve koncu çorap gibi ip ile örülerek yapılan bir	

- c. 045r/2
- c. namāzı 015r/9
- c. namāzınıñ 018v/8
- cümle** -27- [A.] cümle, hep, bütün, herkes.
- c. 005r/8, 012v/6, 018v/2, 026v/4, 034r/3, 036v/6, 036v/9, 044r/4, 050v/8
- c.+ müzüñ 084v/9
- c.+ niñ 051v/3, 126r/9
- c.+ si 023v/8, 028v/4, 033r/2, 033v/4, 033v/8, 050v/9, 051v/5
- c.+ sinden 028r/10, 094v/7
- c.+ sini 139v/6
- c.+ siñ 063v/8
- c.+ ye 034v/4
- c.+ yi 005r/3, 094v/8
- cünüb** -1- [A.] yaban, yabancı, murdar, abdestsiz.
- c. iken 015r/11
- çağır** - -1- [T.] çağırmaq, seslenmek, bağırmaq.
- ç.- sa 018r/9
- ç.- ır ise 018r/10
- çaķıcı** -1- [T.] çakı yapan, çakı satan kimse.
- ç.+ larıñ 076r/10
- çanak** -1- [T.] çanak, kap, kâse.
- c.+ a 077v/7
- çanaķcı** -1- [T.] çanak yapan veya satan kimse.
- ç.+ larıñ 076r/6
- çāvuş** -1- [T.] 1. birlik komutanı. 2. orduda onbaşidan sonra gelen erbaş.
- ç.+ larıñ 074v/7
- çek** - -10- [Tr] 1. çekmek, sürmek, özellikle kendine doğru sürmek. 2. (Bir aracı, bir hayvanı) bir yere sürmek, sürüb götürmek.
- ç.- di 108r/6, 108r/8
- ç.- mekdedir 117v/10
- ç.- mekdir 026v/3, 089r/11
- ç.- mekdir 125v/10
- ç.- meyüb 046r/1
- ç.- se 016r/5
- ç.- üb 083v/3, 107v/6

çekdür - -1- [T.] çekertmek,
çekme işini yaptırmak.

ç.- üb 088r/5

çekil - -2- [T.] 1.çekilmek. 2.geri
gitmek, ricat etmek.

ç.- e 085v/11, 087r/6

çekirdek -1- [T.] sert kabuklu
tohum.

panbuk ç.+ i 140r/5

çekirge -1- [T.] çekirge.

ç. 085v/7

çekiş - -1- [T.] anlaşmazlık içinde
bulunmak, tartışmak, münâkaşa etmek.

ç.- se 099v/6

çene -1- [T.] çene.

ç. 026r/5

çevir - -1- [T.] çevirmek, döndürmek.

ç.- ir 016v/3

çık - -91- [Tr] 1. çıkmak, ortaya
çıkmak. 2. ayrılmak, kaçmak. 3. erişmek.
4. ölmek.

ç.- ar 056v/5, 056v/8,064v/6,
065r/4, 065r/7, 065v/3, 065v/8,
066r/1, 066r/6, 066r/8, 066v/2,
066v/5, 066v/10, 067r/2, 067r/6,
067r/9, 067v/3, 067v/8, 067v/10,

068v/7, 069r/1, 069r/4, 069r/9,
069r/10, 069v/4,069v/7, 069v/11,
070r/3, 070r/6, 070r/8, 070v/1,
070v/10, 071r/2, 071r/5, 071r/8,
071r/10, 071v/2, 071v/5, 071v/8,
071v/11, 072r/3, 072r/7, 072r/11,
072v/3, 072v/6, 072v/9, 073r/1,
073r/5, 073r/9, 070v/2, 073v/1,
073v/4, 073v/8, 073v/11,
074r/4,074r/7, 074r/10, 074v/2,
074v/5, 074v/8, 074v/11, 075r/3,
075r/7, 075r/10, 075v/2, 075v/5,
075v/8, 075v/11, 076r/4, 076r/7,
076r/11, 076v/4, 076v/7, 076v/10,
077r/1, 077r/4, 145r/2

ç.- arub 045r/10

ç.- dı 061r/2, 134v/9, 134r/11,
140r/2, 140r/5

ç.- dıñ 093r/10

ç.- duğına 137v/4

ç.- mağa 020v/4

ç.- masa 017r/1, 022r/6

ç.- sa 020r/7, 021r/10

ç.- ub 003r/10

çıkar - -5- [T.] çıkarmak.

- ç.- dı 136v/4
- ç.- dıgını 038v/8
- ç.- mağ 090v/5, 126v/7, 128v/10
- çıkırık** -1- [T.] iplik eğirmeye veya sarmaya yarayan, el yâhut ayakla çevrilen dolap.
- ç. 140v/8
- çıkırıkçı** -1- [T.] çıkırık yapan veya satan kimse.
- ç.+ larıñ 075r/9
- çırāk** -1- [T.] çırak, yardımcı, yamak.
- ç.+ ı 093v/4
- çift** -2- [T.] iki, tek olmayan.
- ç. 137r/6, 137r/7
- çift** -5- [T.] tarlayı sürme işi, zirâat.
- ç. 136r/6, 136v/11
- ç.+ i 137r/11, 137v/2, 137v/3
- çiftçi** -1- [T.] çiftçi, ekinci, rençber.
- ç.+ lerin 056v/3
- çiftçilik** -2- [T.] çiftçilik, ekincilik, rençberlik.
- ç. 139r/8
- ç.+ i 131r/1
- çilingir** -1- [F.] kilit, anahtar.
- ç. 059r/4
- çivi** -1- [T.] çivi.
- c.+ sini 118r/8
- çok** -4- [T.] çok, fazla, ziyade.
- ç. 008r/6, 010v/5, 057r/4, 110v/5
- çömleki** -1- [T.] çömlek yapan veya satan kimse.
- ç. 058v/7
- çübân** -2- [F.] çoban.
- ç. 059r/11
- ç.+ larıñ 076v/9
- çukur** -3- [T.] çukur.
- ç. 142v/3
- ç.+ a 142v/5, 142v/8
- çulhâ** -2- [F.] el tezgâhında bez dokuyan kimse, dokumacı.
- ç.+ larıñ 068v/6, 145r/2

çulhâcı -1- [F.+T.] el tezgâhında bez dokuyan kimse, dokumacı.

ç.+ larıñ 056v/7

çulhâlık -6- [F.+T.] dokumacılık.

ç. 141r/4, 143r/2, 146v/7

ç. itmek 144v/7

ç.+ dır 141v/4

ç.+ ı 131r/2

ç.+ ıñ 145r/6

çü -1- [F.]gibi.

ç. 085r/3

çün -2- [F.] 1.için. 2. gibi, nasıl.

ç. 102r/10, 134v/2

çünkü -2- [F.] çünkü, şundan dolayı.

ç. 092v/7, 144r/3

çürükci -1- [T.] hurda, işe yaramaz öteberi toplayan ve satan kimse.

ç.+ ler 071r/4

çüst -1- [F.] çabuk hareket eden, çevik.

ç. ola 150r/4

dâ'im -1- [A.] devam eden, devamlı, sürekli, fâsılasız.

d. 117v/10

dâ'ire-yi fütüvvet -1- fütüvvet dairesi, fütüvvet âlemi.

d. 128v/05

dahı -176- [T.] daha, -da/-de, ve.bk. **tağı**

d. 001v/7, 001v/8, 001v/9, 002r/2, 002r/10, 003r/1, 003r/4, 003v/1, 003v/6, 003v/8, 004r/10, 005r/2, 006r/2, 007r/6, 007r/7, 007v/4, 010r/2, 010r/5, 012v/5, 012v/9, 015v/12, 016r/8, 019v/7, 023r/11, 023v/2, 024v/2, 024v/5, 024v/7, 024v/10, 025r/3, 025r/7, 029r/2, 035r/9, 036v/2, 037r/2, 038r/3, 039r/9, 039r/10, 039v/9, 039v/10, 040r/3, 040r/6, 040r/10, 040v/6, 043v/1, 044v/3, 049v/9, 050r/6, 050v/4, 050v/11, 051r/1, 051v/4, 051v/5, 051v/6, 053r/10, 054r/10, 057r/1, 057v/5, 058r/5, 058r/7, 058r/11, 057v/1, 058v/6, 059v/8, 060r/4, 061r/5, 061r/7, 061v/3, 061v/8, 062r/1, 062r/4, 063r/1, 063v/4, 064r/1, 064r/6, 067v/1, 068r/5, 068r/7, 068r/10, 078v/9, 081r/1, 082r/4, 082r/6, 082r/8, 083r/1, 083r/3, 084r/2,

- 084r/7, 084r/11, 085r/11,087r/6,
087r/8, 088r/6, 089v/7, 090v/11,
091r/7, 091v/2, 092v/11, 096v/4,
099r/10, 099v/11, 100r/7, 100v/9,
103v/2, 103v/5, 103v/11, 104r/3,
104r/8, 104r/10, 105r/2, 108r/8,
108r/11, 108v/3, 109r/2, 109v/8,
109v/11, 110r/3, 110v/5, 111r/1,
112v/7,113r/7, 118v/1, 118v/10,
120v/2, 123r/2, 123v/4, 125r/7,
126v/6, 127r/2, 127v/4, 128r/5,
128v/5, 129v/4, 131v/10, 132r/2,
132r/4, 132r/6, 132r/9, 132v/7,
133v/4, 134v/8, 137r/11, 138r/8,
138v/5, 138v/11, 140r/1, 140r/9,
140v/5, 140v/9, 140v/10, 141r/3,
141r/6, 141v/5, 142v/5, 142v/6,
143v/9, 143v/11, 144r/9, 144r/11,
146r/5, 146v/3, 147r/5, 147v/6,
149v/2, 149v/7, 150r/2, 150r/7,
150v/4, 151r/1, 151r/2, 151r/3,
151v/8, 151v/10
- dāne** -3- [F.] tohum.
d. 105v/11, 137v/9
d.+ sinin 138r/5
- danış-** -1- [T.] danışmak, fikir
sormak, istişâre etmek.
d.- maḳ146r/9
- darlık** -1- [T.] Sıkıntı, ıztırıp, zarûret.
- d.+ ı 008r/9
- dārü's-selām** -3- huzur yeri
d.+da 105v/10, 121v/03
d.+dan 113r/06
- da'vā** -1- [A.] dava.
d.+ sı 129r/9
- da'vet** -3- [A.] davet, çağrı.
d. eyledi 057r/2
d. eyleyüb 143r/9
d. itdi 061r/1
- de** - -14- [T.] demek, söylemek.
d.- diler 148v/3
d.- r 149r/6
d.- yü 013r/5, 019r/1, 060r/5,
136v/6, 139v/3, 142v/10
d.- yüb 087r/4, 137v/2, 144r/4,
144r/5, 144r/10, 144v/5
- de** -4- [T.] -de/-da bağlacı
d. 037r/8, 039r/2, 039r/4
- dede** -6- [T.] dede.
d.+ sinin 039r/8, 039r/9, 039r/10,
039v/8, 039v/9, 039v/10

defe -1- [T.] ipekçilerin ipek sardıkları dolap.

d. 142r/8

defn -2- [A.] mezara gömme.

d. 094r/3, 094r/5

deg -3- [T.] değmek, varmak, ulaşmak, ermek, geçmek, bulaşmak.

d.- memiş 009v/2, 009v/4

d.- meye 151r/5

degil -13- [T.] değil. bk. **degül**

d. 106r/10, 114v/2

d.+ dir 009r/11, 009v/6, 018v/9, 020r/7, 020r/11, 020v/8, 022r/8

d.+ dür 002r/8, 013v/2, 015r/9

d.+ se 052v/9

degin -3- [T.] kadar.

d. 036v/10, 044r/10, 044v/2

degnek -3- [T.] soğa, değnek.

d. 100r/3

d.+ i 100r/5

degül -1- [T.] değil. bk. **degil**

d.+ dük 094v/4

dehân -1- [F.] 1. ağız.

d.+ in 085r/8

dek -1- [T.] kadar.

d. 136r/10

delâlet-1- [A.] yol gösterme, kılavuzluk etme.

d. ider 034v/10

delil -12- [A.] delil, kanıt.

d. 004v/11, 046v/8, 101v/2, 139v/4

ağl-ı d. 031r/5

nağl-ı d. 031r/5

d. olub 098v/6

d.+ dür 004v/11, 005r/3

d.+ im 004v/7

d.+ in 004v/5

d.+ le 046r/10

dellâklık -5- [A.+T.] dellâklık yapan kimse.

d. 111v/2, 124r/11, 126r/5, 126r/8,

126v/1

dellāl -1- [A.] ilân edici, yüksek sesle bildiren.

d.+ ların 069v/10

demür -6- [T.] demir.

d. 022r/4, 117v/3

d.+ i 114v/3, 117r/2, 118r/1, 137r/8

demürçi -1- [T.] demirci.

d. 059r/3

demürçilik -1- [T.] demiri işleyip ondan çeşitli şeyler yapma sanatı..

d. 139r/8

deniz -1- [T.] deniz.

d.+ leri 117v/7

deñlü -1- [T.] kadar.

d. 134r/11

derece -1- [A.] derece, mertebe, makam.

d.+ si 106r/1

derhāl -2- [F.+A.] derhal, hemen.

d. 102v/6, 109r/8

derzi -1- [F.] terzi.

d. 056v/10

dest -2- [F.] el.

d.+ üme 097v/3

d.+ ümi 097v/2

destür -4- [F.] izin, ruhsat, müsaade.

d. 107v/11

d. eyle 103r/4

d. virüb 092v/7

d.+ ı 107r/4

devām-ı devlet -1- [A.] devletin, talihin sürekliliği.

d. 087v/05

deve -1- [T.] deve.

d. 060v/8

deyü -2- [T.] diye, güya, sözde, diyerek, sanki.

d. 047r/3, 068r/9

di -177- [T.] demek, söylemek. bk. **de-**

d.- di 057r/9, 058r/11, 058v/2,
060r/8,061v/9, 062r/3, 062v/3,
062v/6, 063r/9, 064r/2, 079r/7,
095r/9, 099r/4, 103r/6, 104v/6,
105v/6, 108r/2, 108r/11, 109v/10,
135v/1, 135v/3, 137v/10, 138r/1,
138r/8, 142r/5, 150r/1

d.- digimiz 005v/4, 005v/9

d.- dikde 137r/3, 143v/4

d.- dikden 022v/5

d.- diler 007r/9, 020v/8, 021r/3,
062v/8, 084r/4, 110r/2, 110r/7

d.- diyse 016r/2

d.- dügi 151v/1, 151v/4

d.- dügimiz 129v/10

d.- düginden 149r/11

d.- mek 004v/4, 021v/2, 030r/5,
030r/6, 030r/7, 030r/8

d.- mek olur 038v/9, 124v/1

d.- mekdir 007v/9, 041v/3,
041v/10, 051r/11

d.- menin 038v/4

d.- meniñ 004r/3, 037v/10

d.- mese 128v/2

d.- meyeçek olursa 100r/8

d.- meyince 092v/6

d.- mişdir 116v/8

d.- mişler 002r/9, 003v/4, 012v/9,
013r/6, 013r/9, 013v/11, 015r/10,
016r/3, 018r/11, 018v/7, 023r/5,
035v/3, 100r/9, 147r/5

d.- mişlerdir 118v/10

d.- nmiş 012v/10

d.- rler 013r/10, 031v/11, 037r/11,
037v/1, 037v/5, 041v/7, 043r/3,
051r/3, 057v/4, 058v/3, 060r/9,
060v/5, 063v/2, 077v/10, 116r/3,
117v/9, 145r/10, 148r/10

d.- rlerse 094v/5, 128r/1

d.- rse 023r/4, 084r/6, 128v/4

d.- rsin 136v/5

d.- se 012v/9, 012v/11, 013r/2,
013r/8, 013v/7, 013v/9, 013v/10,
013v/11, 015r/9, 015v/11, 016r/1

d.- seler 128r/8, 128v/1

d.- ye 051v/11, 052v/4, 054r/6,
079v/11, 080r/2, 080r/9, 080r/11,
080v/1, 081r/2, 081r/8, 082r/1,
082r/5, 082r/8, 082v/11, 083r/1,
083v/4, 083v/5, 085r/10, 085v/10,
092r/10, 092v/2, 094r/5, 100r/7,
145v/2, 145v/3

d.- yeler 038r/4, 080v/11, 081v/1,
082r/5, 082r/8, 084r/8, 084r/11,
084v/7, 088r/7, 088r/9

d.- yesin 004r/2, 093r/6, 093r/9,
093v/6, 096r/1, 096v/2, 127r/5,
127r/10, 127v/8, 128r/10

d.- yicek 140v/4

d.- yiçek 136r/11, 136v/10, 137r/2,
142r/3

d.- yü 002v/2, 002v/8, 003v/9,
004v/6, 054r/8, 099r/2, 135v/10

d.- yüb 082r/2, 133v/1, 140v/7,
142v/7, 143v/9

dil -11- [T.] dil.

d. 100r/1, 100r/10

d.+ imiz 031r/1, 079v/4

d.+ ine 089r/8

d.+ ini 125v/7

d.+ iyle 030v/5, 030v/6, 030v/9,
037r/3

d.+ ün 095r/7

dile - -13- [T.] dilemek, istemek.

d.- di 108r/1

d.- mesiyle 034v/2

d.- r 081r/7, 135v/7

d.- rim 103r/2

d.- rse 016v/6, 016v/8

d.- rsen 099v/8

d.- se 090v/5, 126v/8, 128v/9,
128v/10, 128v/11

dilsiz -1- [T.] dilsiz, sessiz, susmuş.

d. 151r/6

dīn -22- [A.] din.

d.- i islām 028r/1, 045v/6

d.- i islāma 045v/10

d.- i islāmı 028r/11

d.- i islāmını 003r/11

d. 001v/3, 002r/1, 002r/8, 003v/7,
037r/6, 037r/7, 037r/10, 041v/2,
041v/3

emr-i d.+ de 046r/5

d.+ e 010v/11, 057r/2, 080v/8

d.+ i 002r/7

d.+ im 028r/1, 041v/1

d.+ in 001v/5

dīn-i islām -7- [A.] İslâm dini.

d. 028r/01, 045v/06

d.+a 045v/10

d.+ı 02r/01, 028r/11-028v/01

d.+ını 003r/11

dinle - -2- [T.] dinlemek, kulak vermek.

- d.- di 131v/4
- d.- meye 013v/4
- dip** -2- [T.] dip, temel, kök.
- d.+ inde 093v/5, 147v/6
- dirhem** -1- [A.] dirhem, gümüş para.
- d. 138r/6
- diri** -1- [T.] canlı, sağ.
- d.+ müze 053v/8
- diril** - -4- [T.] canlanmak, hayat kazanmak, yaşar duruma gelmek.
- d.- ir olub 034r/1
- d.- mekdir 089v/3
- d.- mektür 126r/1
- d.- üb 034r/3
- dirsek** -1- [T.] dirsek.
- d.+ leriyle 026r/8
- dişi** -2- [T.] dişi, kadın.
- d. 031v/7
- d.+ müze 053v/11
- dişilik** -1- [T.] dişilik, kadınlık.
- d. olmaz 032v/5
- dīv** -1- [F.] dev.
- d.+ ler 069r/11
- dīvān** -1- [A.] divan, meclis.
- d.+ ını 107r/1
- dīvār** -1- [F.] duvar.
- d.+ ı 108v/6
- diyār** -2- [A.] memleket, ülke.
- d.+ a 091v/3
- d.+ dan 091v/3
- diz** -2- [T.] diz.
- d.+ in 107v/6
- d.+ iniñ 092v/10
- doğun** - -1- [T.] dokunmak değmek.
- d.- ub 098v/1
- dög** - -1- [T.] ezerek öğütme.
- d.- üb 136r/8
- dön** - -2- [T.] dönmek, dolaşmak, rücu etmek.
- d.- di 102r/11

- d.- mekdir 051r/9
- dört** -61- [T.] dört(40.)
- d. 016r/9, 017v/2, 026r/9, 027v/7,
032v/11, 040r/10, 040v/1, 040v/3,
044r/3, 045v/1, 049v/11, 050v/5,
050v/10, 057r/1, 080r/6, 088r/7,
091v/10, 105r/3, 105r/4, 106r/4,
122r/6, 124v/5, 127v/4
- d.+ dür 006v/6, 026r/3, 040r/4,
040r/9
- d.+ i 006v/11, 033r/1, 040r/10
- d.+ inci 033v/2,
- d.+ üncü 006v/10, 024v/7, 025v/1,
026r/11, 027r/4, 029r/8, 030r/4,
035v/11, 044r/10, 045r/9, 050r/5,
051r/8, 065r/8, 067r/6, 069r/7,
071r/2, 072r/11, 074r/1, 075r/11,
076v/10, 089r/6, 090v/9, 105r/7,
111v/9, 120v/6, 122r/9, 124v/11,
125v/6, 126v/11, 127v/8
- döşe** - -1- [T.] döşemek, yere sermek,
yaymak.
- d.- ye 084v/1
- döşen** - -1- [T.] döşenmek,
serilmek, yayılmak.
- d.- di 061r/9
- du'a** -3- [A.] dua, yakarış. bk. **du'a**
- d. okuyub 014r/8
- d.+ sını 015r/5
- d.+ yı okuya 052v/10
- du'â** -30- [A.] dua, yakarış. bk. **du'â**
- d.- yı konüt 055r/7
- d.- yı şalavât 054v/10
- d.- yı şerîf 023v/5, 052r/4
- d.- yı şerîfi 052r/3
- d.- yı tevfiķ 029r/3
- d. 080r/1, 083v/1, 087r/5, 146r/2
- d. eyleyeler 100v/3
- d. eyleyüb 144v/2
- d. ideler 084v/3
- d. itdiler 061v/4
- d. kıldı 063r/11
- d. kılmak 148v/8
- d. kılub 087r/7, 092v/4, 098v/3
- d.+ daki 052v/7
- d.+ dan 080r/3
- d.+ ları 054r/11
- d.+ sı 030v/2, 047r/6
- d.+ sını 029r/10, 053r/9, 053v/6
- d.+ ya 051v/10

- d.+ yı 023r/8, 053v/6
- du‘ā-yı k̄unūt** -1- [A.] kunut duası.
- d. 055r/07
- du‘ā-yı tevfiķ** -1- [A.] tevfāk duası.
- d. 029r/03
- du‘ā-yı ūalavāt** -1- [A.] salavat duası
- d. 054v/10
- du‘ā-yı ūerif** -3- [A.] kutsal, ūerefli dua.
- d. 023v/05, 052r/04
- d.+i 052r/03-04
- dur** - -1- [T.] 1. durmak, bulunmak.
2. kalmak. 3. yaūamak. 4. ayaĝa kalkmak.
- d.- ı geldi 107r/7
- dut** - -2- [T.] 1.tutmak, yakalamak.
edinmek. 2.(oruĝ) tutmak. 3. bekletmek. 4.
farz etmek.
- d.- alar 111r/2
- d.+ maķdur 113r/3
- düg** - -3- [T.] düĝümlemek.
- d.- di 062r/7, 062r/9
- d.- üb 082v/8
- dügüm** -4- [T.] düĝüm.
- d. 082v/8
- d.+ in 062r/7, 062r/8
- d.+ inde 062r/4
- düken** - -1- [T.] bitmek,
tükenmek.
- d.- mez 127r/8
- dülbend** -1- [F.] tülbent,
baūörtüsü.
- d. 142r/1
- dülger** -1- [F.] yapıların kaba aĝaç
iūlerini yapan kimse.
- d.+ leriņ 075r/6
- dünya** -4- [A.] dünya. bk. **dünyā**
- d.+ da 063r/9, 150v/3
- d.+ nda 136v/8
- d.+ ya 141r/8
- dünyā** -9- [A.] dünya. bk. **dünya**
- d. 034r/2, 085r/6, 100v/5
- d.+ da 031r/11, 034r/11, 099r/6

- d.+ dan 152r/1
- d.+ ya 011v/1, 097v/2
- dürlü** -1- [T.] türlü, çeşitli, muhtelif.
d. 139v/5
- düş** - -9- [T.] 1. düşmek, yıkılmak. 2. (binek hayvandan) inmek. 3. hakkına düşmek. 4. isabet etmek. 5. maruz kalmak.
d.- dükce 143r/1
d.- e 144r/3
d.- er 009r/5, 128v/5
d.- erdi 134v/7
d.- erdi 143r/2
d.- medi 109r/4, 109r/7
d.-üb 098v/6
- düşmān** -1- [F.] düşman.
d.+ ları 057v/4
- düz** - -2- [T.] dizmek, sıraya koymak.
d.- diler 060v/9, 109v/8
- ebū'l-mürselīn** -1- [A.] Peygamberlerin babası.
e. 151v/5
- ecl** -1- [A.] sebep, neden.
- e.+ dendür 138r/1
- ecma'in** -6- [A.] herkes için.
şalavātullāhi te'ālā 'aleyhim e. 033v/2, 086r/11
allahü te'ālā 'aleyhim e. 040v/8
rızvānallāhü te'ālā 'aleyhim e. 068r/4
raziya'llahu 'anhumā 'aleyhim e. 040r/7
raziya'llahu te'ālā 'aleyhim e. 011r/7
- ecnebī** -1- [A.] garip, yabancı.
e. 022v/11
- ecr** -1- [A.] karşılık, cevap.
e. 084r/5
- ed-dünya cifetün ve t̄alibuhā kilābun** -1- [A.] dünya leştir, talipleri de köpeklerdir
e. 100v/10
- ed-dünyā mezra'atü'l-āhīratü** -1- [A.] dünya ahiretin tarlasıdır.
e. 100v/08
- edā** -1- [A.] ödeme, yerine getirme.

- e.+ sı 018v/8
- edeb** -11- [A.] edep, terbiye.
- e. 089r/3, 092v/10, 097v/10,
122v/10,
125v/3, 147r/2
- e.+ dir 147r/7
- e.+ i 115r/4
- e.+ in bilür 101r/10
- e.+ le 125r/6
- e.+ lerin 101r/4
- edik** -2- [T.] yarım konçlu lapçın,
koncu kısa çizme, konçlu mest.
- e. 009r/7
- e.+ leri 046r/7
- edikci** -1- [T.] ayakkabıcı, mestçi.
- e.+ ydi 059r/1
- efdal** -4- [A.] çok faziletli, çok üstün.
- e.+ dir 036v/9, 122v/1
- e.+ ı 036v/7
- e.+ idur 036v/8
- eger** -154- [F.] eğer.
- e. 003r/8, 003v/11, 004r/2,
005r/10, 005v/5, 005v/10, 006r/2,
006r/5, 006r/8, 006v/1, 006v/5,
007r/1, 007r/10, 008v/3, 008v/11,
009v/3, 009v/7, 010v/1, 010v/3,
010v/6, 010v/10, 011r/7, 011r/10,
011v/3, 011v/11, 012r/5, 012v/1,
012v/7, 013r/3, 013r/6, 013v/5,
014r/2, 014r/4, 014v/2, 015v/7,
016r/6, 017v/7, 017v/9, 018r/9,
019r/8, 019v/11, 020r/1, 023r/8,
023v/2, 028r/8, 030v/3, 031r/2,
031r/6, 031r/9, 031v/4, 031v/7,
035v/1, 036v/10, 037r/5, 037r/11,
037v/5, 037v/9, 038r/4, 038r/11,
038v/2, 038v/10, 039r/4, 039v/3,
040r/7, 040v/3, 040v/8, 041r/1,
041r/6, 041r/10, 041v/2, 041v/6,
041v/9, 042r/2, 042r/8, 042r/11,
042v/2, 042v/4, 042v/7, 042v/10,
043r/2, 043r/7, 043v/5, 043v/10,
047r/2, 047v/2, 049r/11, 052v/9,
053r/3, 053v/5, 054r/4, 054r/7,
078v/4, 078v/6, 090r/10, 090v/4,
091r/11, 093r/4, 093r/7, 093r/9,
093v/6, 093v/9, 094r/2, 094r/6,
094v/2, 094v/8, 095r/1, 095r/4,
095r/9, 095v/1, 095v/6, 096r/3,
096r/8, 096v/2, 096v/5, 096v/11,
097r/6, 099v/2, 100r/7, 101r/3,
101r/8, 101r/9, 113r/8, 113v/1,
113v/10, 115r/3, 115r/6, 115v/9,
116v/1, 116v/11, 118r/7, 121v/4,
121v/7, 121v/11, 122r/4, 122r/10,

122v/1, 122v/3, 122v/7, 122v/10,
123r/2, 123r/8, 123v/8, 124r/11,
127r/6, 127r/11, 127v/9, 128r/10,
128v/1, 128v/2, 128v/8, 129r/1,
129r/4, 145v/4

egir - -5- [T.] kuşatmak.

e.- di 140v/10, 141r/3

e.- dügi 141v/8, 141v/9

e.- sin 140v/3

ehl -37- [A.] 1. ehil, sahip, malik. 2.
bir yere ait olan.

e.- i bī'at 087v/5

e.- i bid'atdır 040v/11

e.- i erkān 129r/7

e.- i fütüvvet 080v/6, 092r/7

e.- i haḳīkat 080v/2

e.- i hükümetüñdür 116r/2

kāffe-i e.- i īmān 087r/3

e.- i īmāna 084v/4

e.- i kıble olanlarıñ 045r/7

e.- i kıbleyi 045r/9

e.- i ma'rīfet 080v/1

e.- i mekīk 068v/6

e.- i mu'allimān 087v/3

e.- i nārdır 041r/9

cemāl-i kıble-i e.- i nazār 085r/8

e.- i riyāzetiñ 067v/7

e.- i sünnet ve'l-cemā'at 028r/3,
037v/9, 044v/9

alāmet-i e.- i sünnet ve'l-cemā'at
044v/4

e.- i sünnet ve'l-cemā'atdenim
041r/5

e.- i sünnet ve'l-cemā'atdır 037v/8

e.- i sünnetdir 041r/1, 041r/9

e.- i sünnetdirler 040v/2

e.- i şedd 080v/5, 092r/7

e.- i şerī'at 080r/9

e.- i ṭarīkat 080r/10

ferzānid-i e.- i ṭarīkat 086v/6

e.- i tevḥīde 085v/5

e.+ i 034r/5, 129r/5

e.+ ine 003r/2

e.+ nin 129r/7

ehl-i bī'at -1- [A.] bağılılığını
bildirenler.

e. 087v/05

ehl-i bid'at -1- [A.] dinle ilgili olarak
yeni görüş ve davranışları benimseyenler.

e.+dır 040v/11

ehl-i erkān -1- [A.] erkan sahibi.

e. 068v/06

e. 129r/07-08

ehl-i fütüvvet -2- [A.] fütüvvet ehli.

e. 080v/06, 092r/07-08

ehl-i ḥaḳīḳat -2- [A.] Hakīkati görenler,
doğru yolda yürüyenler e.
080v/02-03, 092r/04

ehl-i hükümet -1- [A.] hükümete mensup
kimse.

e.+üñdür 116r/02

ehl-i imān -1- [A.] iman sahipleri

e.+a 084v/04

ehl-i kıble -2- [A.] Kâbe'ye doğru
yönelerek namaz kılanlar, Müslüman(lar).

e. 045r/07

e.+yi 045r/09

ehl-i ma'rīfet -2- [A.] marifet ehli,
Allah'ı bilme ve tanıma lütfuna eren
kimseler.

e. 080v/01, 092r/03

ehl-i mekīk -1- [A.] mekik işinden
anlayanlar.

ehl-i mu'allimān -1- [A.] öğreten, talim
eden kişiler.

e. 087v/03-04

ehl-i nār -1- [A.] cehennemlik(ler).

e.+dır 041r/09

ehl-i riyāzet -1- [A.] nefesine boyun
eğmeyenler.

e. 067v/07

ehl-i sünnet -3- [A.] Hz. Peygamber ile
ashabın dinin temel konularında takip
ettikleri yolu benimseyenler.

e.+dir 041r/01, 041r/09-10

e.dirler 040v/02

ehl-i sünnet ve'l-cemā'at -4- [A.] Hz.
Peygamber ile ashop cemaatinin dinin
temel konularında takip ettikleri yolu
benimseyenler.

e. 028r/03, 044v/09-10

e.+denim 041r/05

e.+dir 037v/08

ehl-i şedd -2- [A.] şedd bağlananlar.

- e. 080v/05, 092r/07 e.+ leriñ 072v/2
- ehl-i şerî'at** -2- [A.] Şerîata uyan(lar), şerîatın emirlerini yerine getiren(ler). **ekl** -1- [T.] bir şey yeme(k), yenilmek.
- e. 080r/09, 092r/01 e. idüb 084v/2
- ehl-i tarîkat** -2- [A.] Tarîkata girmiş olan(lar), ehl-i tarik. **ekrem** -16- [A.] şeref sahibi, pek cömert.
- e. 080r/10-11 e. aleyhi's- selām 060r/6
- e. 092r/01 e. aleyhi's- selām 060v/7, 062v/4, 063r/11, 064r/3, 110r/11, 116r/6, 120v/3
- ehl-i tevḥîd** -1- [A.] Allah'ın birliğine inanan Müslümanlar. resül e.063r/6
- e.+e 085v/05 e. aleyhi's- selām 061r/4
- ehven** -1- [A.] daha zararsız, daha az kötü, daha hafif. resül-i e. 047v/10
- e. olan 024r/7 resül e. 060r/10
- ek** -6- [T.] ekmek, ekip biçmek, üzerinde tarım yapmak. e. aleyhi's-selām 061r/4
- e. 136v/5, 138r/8 e. aleyhi's-selāmın 120v/3
- e.- di 138r/9 e. aleyhi's-selāmın 111r/4
- e.- dügi 143v/6 e. aleyhi's-selāmın 116v/9
- e.- mezem 136v/5 **eksik** -1- [T.] eksik, az.
- e.- üb 136r/8 e. kalursa 053r/6
- ekinci** -1- [T.] çiftçi. **eksiklik** -1- [T.] eksiklik, azlık.

- e. eylese 099v/11
- el** -52- [T.] 1. el. 2. tasavvufta bir mürşidin terbiyesine girmek, ondan evrat almak, dervişliğe intisap etmek.
- e. alub 101r/1
- e. çekmekdir 089r/11, 125v/10
- e. kaldırmaya 052v/5
- e. tutmağdır 090r/1
- e. yüz sürüb 083r/7, 084v/5
- e.+ i 019r/7, 019r/9, 030r/2
- e.+ imizdendir 123r/5
- e.+ in 013r/1, 030r/2, 082v/9, 082v/10, 083r/2, 111r/2
- e.+ inde 114v/7, 140r/4
- e.+ inden 113r/1, 121r/7, 145v/11
- e.+ indendir 123r/6, 123r/7
- e.+ ine 061v/2, 081v/2, 082r/1, 083v/3, 084v/8, 100r/5, 101v/2, 134v/4, 150v/8
- e.+ ini 081v/2
- e.+ iniğ 026r/7
- e.+ iyle 020r/1, 077v/8, 077v/11
- e.+ lerin 026v/6, 026v/9
- e.+ leriniğ 030r/1
- e.+ üm 096v/1
- e.+ ün 095r/8
- e.+ üğ 096r/10
- e.+ üğle 097r/9
- el-cevāb** -4- [A.] bu sorunun cevabı.
- e. 084r/01, 088v/02, 090r/01, 112r/08
- elām** -1- [A.] inşirāh sūresi.
- e.+ dan okusun 016v/8
- elbet** -2- [A.] elbette, mutlaka, muhakkak.
- e.+ de 124v/1, 136v/9
- elet** -1- [T.] ilemek, göndermek, götürmek.
- e.- diler 109v/5
- elest-ü bi-rabbiküm** -1- [A.] Rabbin kim?
- e. 007r/07
- elhām** -1- [A.] elḥamdülillāh söznün kısaltılmış şekli. bk. **elḥamdülillāh**
- e. 083r/6
- elḥamdülillāh**-7- [A.] Allah'a hamd olsun. bk. **elhām**
- e. 004r/3, 093r/9

e.+i- ‘ale’t-tevfik ve estağfirullāhe
min külli taqşirü 029r/3

e.+i te‘ālā 028r/7

e.+i rabbī’l-‘ālemīn 004r/1-2,
127v/3

ne‘ūzu billāhi te‘ālā e.+i
030v/11

elḥamdülillāhi- ‘ale’t-tevfik ve
estağfirullāhe min külli taqşirü -1-

[A.] başarılarımız için Allah’a hamd
olsun ve eksiklerimiz için bizi bağışlasın.

e. 029r/05

elḥamdülillāh-i rabbī’l- ‘ālemīn -2-
[A.] alemin rabbine hamd olsun.

e. 004r/01-02, 127v/03

elif -4- [A.] 1. Arap alfabesinin ilk harfi.
2. tasavvufta Cenâb-ı Hakk’ın zâtına
delâlet eder.

e. 091r/4, 108r/8, 147v/10

e. kalmışdı 109r/1

elli -8- [T.] elli(50).

e. 027v/7, 033r/7, 076r/11, 076v/4,

076v/7, 076v/10, 077r/2

e.+ nci 076r/8

em - -2- [T.] emmek.

e.- se 018r/2, 018r/4

emānet -8- [A.] emanet.

e. 089v/11, 091r/4, 116v/4, 127r/7,
146v/11, 147v/10

e.+ e 090r/11

e.+ lerden 088v/11

emek -2- [T.] zahmet, eziyet, sıkıntı,
zorluk, ağrı.

e. virdim 127r/10

e.+ ünizi 082r/7

emīn -6- [A.] emin, güvenilir.

e. olmamağdır 035v/10

e.+ dür 147v/10

e.+ i 112r/4, 113r/3, 121r/11,
123v/7

emir -18- [A.] emir, buyruk.

e.- i dīnde 046r/5

e. 032v/7

e.+e 137r/2

e.+ i 028v/9, 136v/9

e.+ ini 045v/11

e.+ ine 134r/1

e.+ iyle 057r/10, 131v/11, 132r/2,
132r/5, 132r/7, 132r/9, 133r/5,
133r/9, 134r/6, 139v/11, 140v/5

emr-i bi'l-ma'rūf -1- [A.] “iyiliği, doğruluğu emretmek ve özendirmek” anlamında kullanılan kaide.

e. 031r/08

emr-i dīn -1- [A.] dinin emri.

e.+de 046r/05

emīrū'l- mü'minīn -12- [A.] Müminlerin, İslâmların işlerinde emir ve tedbir eden reis, halife(Hz. Ali).

e. 060v/10, 090v/11, 102r/06-
07, 108v/08,110r/08, 116r/09,
118v/06, 147v/07, 151v/02,
151v/06, 151v/08, 151v/10-11

egin -3- [T.] 1. boy, pos, endam, gövde, vücut; 2. arka, sırt.

e.+ ine 056r/10, 063v/9

e.+ ninden 134r/9

enā'l-fetā ebu'l-fetā aḥū'l-fetā -1- [A.] Ben yiğitim ve yiğit kardeşiyim ve yiğit atasıyım.

e. 151v/01

enbiyā -2- [A.] kendine kutsal kitap indirilmemiş peygamberler, yalavaçlar.

e. 037v/2, 091r/10

enşārī -2- [Tr] Hicretten sonra Hz. Muhammed ve Mekke'den göç eden Müslümanlara din uğruna yardım eden.

cābir e.+ nin 067r/7

e.+lerin 067/r8

envār -1- [A.] nurlar, aydınlıklar.

e.+ da 130r/8

er -12- [T.] er, erkek, adam.

e. 003r/9, 008r/10

e. olsun 002r/4

e.+ e 002v/3, 134v/10, 138r/3

e.+ i 019v/6

e.+ inden 002v/6

e.+ ine 003v/6

e.+ ini 019v/6

e.+ lerden 010v/10, 019v/10

erbāb -4- [A.] bir işten iyi anlayan, o işte becerikli, usta.

e.- 1 fütüvvet 057v/2, 058v/2

- e.+ ü 060r/8, 132v/1
- erbâb-ı fütüvvet** -2- [A.] fütüvvet sahipleri.
- e. 057v/02-03, 058v/02
- eren** -16- [T.] erkek, kişi, asker, koca.
- e.+ ler 079v/2, 081r/2, 082r/1, 083v/10, 085r/5, 093r/11, 093v/1
- e.+ lerden 080r/1, 081r/5
- e.+ lere 093r/6, 100v/2
- e.+ lerimiz 080v/7, 092r/9
- e.+ lerin 091v/6
- e.+ leriñ 081r/6, 093v/2
- eriş** -1- [T.] erişmek, yetişmek.
- e.- dim 096r/1
- erit** -1- [T.] eritmek.
- e.- di 078r/2
- erkân** -17- [a.] temel, esas, dayanak.
- e.- ı tarikat 097v/9, 097r/11
- e. 007v/5, 078v/10, 080v/7, 089r/4, 092r/9, 097v/11, 098r/3, 098v/9, 125r/5, 129r/5, 129r/6
- ehl-i e. 129r/8
- e.+ ından 125r/7
- e.+ iyle 129v/11
- e.+ ların 101r/5
- erkân-ı tarikat** -3- [A.] tarikatın esasları.
- e. 092r/02, 097r/11, 097v/09
- erkânsız** -2- [A.+T.] temelsiz, dayanaksız.
- e.+ dır 129v/4
- e.+ dur 145v/8
- erkek** -1- [T.] erkek.
- e. 031v/7
- e.+ ümüze 053v/10
- erkeklik** -1- [T.] erkeklik.
- e. 032v/5
- ervâh** -7- [A.] ruh, ruhlar.
- e.- ı bizden 087v/2
- e.- ı cemî‘ enbiyâ ve evliyâ ve şühedâ ve ‘ulemâ ve fużalâ 087r/11
- e.- ı pâk 087r/10
- e.-1 pîrân-ı hâkiqat 086v/09
- e.- ı üstâdân-ı bâki 086v/6

e. 086v/9

e.+ 1 007r/5

ervāḥ-ı biz -1- [A.] bizim ruhlarımız

e.+den 087v/02-03

ervāḥ-ı cemī‘ enbiyā ve evliyā ve şühedā ve ‘ulemā ve fużalā -2- [A.] tüm nebilerin, velilerin, şehitlerin, alimlerin ve erdemlilerin ruhları.

e. 087r/11- 087v/02

ervāḥ-ı pāk -1- [A.] temiz, pak ruhlar.

e. 087r/10

ervāḥ-ı pīrān-ı ḥaḳīḳat -1- [F.+A.] gerçek ihtiyarların ruhu.

p. 086v/09

ervāḥ-ı üstadān-ı bāḳi -1- [A.] ölümsüz üstadların ruhu.

e. 086v/06

esbāb -2- [A.] gerekli, ihtiyaç olan şeyler. bk. **eşbāb**

e.+ 1 142v/2

e.+ ın 146v/6

eşbāb -1- [A.] gerekli, ihtiyaç olan

şeyler. bk. **esbāb**

e.+ ın 051r/6

esedüllāhü'l- ğālib -1- [A.] Allah'ın güçlü arslanı (Hz. Ali).

e. 116r/08-09

eskici -1- [T.] eski eşyaları alıp satan kimse.

e. 059v/5

esne - -1- [T.] esnemek, uzamak, genişlemek.

e.- mek 019r/7

esrār -1- [A.] sırlar.

e.+ ların 101r/6

es-selāmü ‘aleyküm -12- [A.] selam sizin üzerinize olsun.

e. 085r/07, 079v/02, 080r/08, 080r/10, 080v/02, 083v/06, 083v/07, 083v/08, 083v/09, 085r/05, 148r/11, 148v/01

estağfirullāh -5- [A.] af ve mağfiret dilerim.

e. 079v/4, 079v/5, 079v/6, 079v/7

elḥamdülillāhi- ‘ale’t-tevfīk ve e.+e
min külli taqşīrū 029r/4

eşbāh -2- [A.] benzerler, benzeyen
şeyler.

e.- ı neẓāirde 021v/6

e.+ da 018v/9

eşbāh-ı neẓāir -1- [A.] Zeynüddin İbn
Nüceym’in (ö. 970/1563) İslâm
hukukundaki küllî kaideleri ve benzer
meselelerin tâbi olduğu ortak veya farklı
hükümleri konu alan eseri.

e.+de 021v/06-07

**eşhedü en lâ ilāhe illallāh ve eşhedü enne
muhammeden resûlüllāh** -1- [A.]
Şahitlik ederim ki Allah’tan başka ilāh
yoktur ve yine şahitlik ederim ki
Muhammed O’nun elçisidir.

e. 022v/03-04

**eşhedü enne muhammeden ‘abdühü
resûlühü** -1- [A.] Şahitlik ederim ki
Muhammed Allah’ın kulu ve elçisidir.

e. 036v/02-03

eşik - -1- [T.] kapı.

e.- idir 142r/8

eşref -1- [A.] en şerefli, en üstün.

e. 141v/3

eşrefü’l-mahlūkāt ve -1- [A.]
yaratılmışların en şerefliisi.

e. 086r/09

eşyā -4- [A.] eşya, nesne.

e. 005r/1, 005r/9

e.+ dan 004v/3

e.+lar 119r/6

et -2- [T.] et.

e.+i 048v/7

e.+ in 049r/7

et - -1- [T.] etmek.

e.- sün 130v/2

et-teḥiyyātü -1- [A.] Namazın
ka'delerinde yâni birinci ve ikinci
oturuşlarında okunan Ettehiyyâtü duâsı.

e. 029r/08

etek -2- [T.] 1.(elbise için)etek. 2.
kenar.

e.+ ünle 099v/10

e.+ ünle 094v/1

etmek -6- [T.] ekmek.

e. 127r/9, 138r/11, 143v/3, 143v/11

144r/4, 144v/6

etmekci -2- [T.] ekmek yapan veya satan kimse.

e. 059v/2

e.+ leriñ 068v/11

etmekcilik -2- [T.] ekmek yapma veya satma işi.

e. 139r/9

e. itmek 144v/7

eṭrāf -1- [A.] etraf, civar.

e.+ ina 134v/3

e'üzü -3- [A.] sığınma.

kul e. birabbi'n-nās 016v/5

kul e. birabbi'n-nāsı oḡu-sun
016v/7

e. oḡumak 030r/4

ev -4- [T.] ev, oda.

e. oluñ 132v/2

e.+ inde 016v/11, 022v/11

e.+ inde kıla 018v/6

evlād -5- [A.] evlat, çocuk.

e. 002v/1

e.+ ina 079r/8

e.+ ını 031v/1

e.+ ıñız 109v/1

e.+ larıña 136r/10

evlen -1- [T.] evlenmek.

e.- dükde 047v/7

evliyā -6- [A.] evliya.

e. 147r/9, 149r/6

şāh-ı e. 01emīrū'l-mü'minīn 118v/6

ervāḡ-ı cemī' enbiyā ve e. ve
şühedā ve 'ulemā ve fuḡalā 087v/1

e.+ lara 151r/3

e.+ nın 147v/2

evvel -62- [A.] evvel, önce, ilk.

e. 008v/7, 010v/11, 011r/8, 016v/4,
027r/11, 027v/3, 029r/6, 029v/3,
029v/11, 043r/8, 043r/11, 053r/4,
056v/2, 062r/4, 064v/3, 065r/11,
068v/3, 079v/1, 089r/1, 090v/8,
101v/2, 105r/4, 110v/8, 115r/1,
115v/11, 118r/4, 118v/11, 122r/7,
124v/6, 127v/6, 131r/11, 138v/4,
145v/1, 151v/9

- şūr-ı e.+ de 034r/1
- e.+ i 006v/7, 026v/2, 026v/5, 033v/5
- e.+ inde 014v/11, 051r/11, 083r/4
- e.+ ki 014r/10, 015v/7, 029r/9, 029v/6, 050r/8, 052v/5
- e.+ kisi 024r/10, 025r/8, 027r/1, 030v/5, 031r/4, 031r/8, 032r/6, 035v/3, 044r/4, 045r/1, 050r/1, 051r/5, 125v/2, 126v/10
- evvelā** -4- [A.] ilk olarak, her şeyden önce.
- e. 027v/9, 001v/3, 111v/4
- e. bilgil 111v/1
- ey** -12- [T.] ey!
- e. 080v/1, 080v/2, 082r/1, 084v/9, 085r/5, 085r/7, 085v/1, 100v/5, 132r/11, 132v/1, 144v/4, 145r/5
- eyit** -15- [T.] demek, söylemek.
- e. 097r/8
- e.- di 059v/11, 062v/1, 063v/5, 064r/6, 77v/1, 102v/9, 105v/3, 108r/1, 108r/6, 119r/4, 135r/6, 135v/1, 135v/4, 136v/1, 136v/7
- eyle** -83- [T.] eylemek, etmek, yapmak.
- e. 013v/9, 053v/8, 054r/2, 054r/6, 088r/9, 143r/10
- ‘afv e. 054r/6
- destūr e. 103r/4
- baḥış e.- di 077v/11
- beşāret e.- di 102v/11
- da‘vet e.- di 057r/2
- ‘ibādet e.- di 138v/3
- ḳarındaş e.- di 063r/5
- secde e.- di 107v/11
- ser-ḫalīfe e.- di 067v/6
- ṭalep e.- di 105v/5
- ta‘līm e.- di 146v/1
- tırāş e.- di 110v/1, 113r/10, 113v/1, 124v/7
- tamām e.- dikden 143r/7
- ḳısmet e.- diler 110v/4
- şükūr e.- diler 110v/6
- tırāş e.- diler 110r/3
- ma‘nī e.- diñiz 003v/8
- ḫiṭāb e.- dü 007r/6
- tırāş e.- dügi 114r/3
- e.- dük 084r/6
- e.- düm 013v/10
- taḳşīrāt e.- dünüz 003v/9

e.- dūñ 084r/3	şekk e.- se 021v/9
i'tikād e.- mek 001v/11	vaşiiyyet e.- se 054r/8
meşh e.- mek 009r/8	cemi'yyet e.- seler 078r/11
niyyet e.- mek 026v/6	raḥmet e.- sün 129v/9
revāne e.- mek 129r/4	ḥal e.- sünler 130v/1
sünnet e.- mek 047v/7	āzād e.- ye 023v/4
te'ḥir e.- mek 019v/1	'ibādet e.- ye 143v/2
tırā e.- mek 110v/10	iẓhār e.- ye 089v/9
cömerdlik e.- mekdir 150v/4	kör e.- ye 150v/7
ḥizmet e.- mekdir 089r/2	ta'līm e.- ye 090v/7, 126v/9
iḳrār e.- mese 030v/10	tırāş e.- ye 101r/3
niyyet e.- mese 021v/5	teberā e.- ye ola 129v/6
şehīd e.- mişdi 066r/9	du'ā e.- yeler 100v/3
vefāt e.- mişdir 066r/2, 067v/1, 068v/8	teselli e.- yeler 100v/4
e.- r 085r/11	tırāş e.- yem 103r/3, 103r/5
naşihat e.- r 095v/1	tırāş e.- yeni 106v/10
ḳādem e.- rüz 081r/1	'ahd e.- yesin 135v/8
eksiklik e.- se 099v/11	da'vet e.- yüb 143r/10
ḡalebe e.- se 019r/9	du'ā e.- yüb 144v/2
ḡusül e.- se 009v/1, 021r/1	işāret e.- yüb 092v/5
'ibādet e.- se 035v/9	naẓar e.- yüb 130r/11
iḳrār e.- se 030v/6	teblīḡ e.- yüb 105v/2
irtikāb e.- se 013v/6	ziyāfet e.- yüb 144r/1
naẓar e.- se 020r/5	eyü -2- [T.] iyi.

- e. 077r/10
- e.+ dūr 022v/8
- eyvallāh** -4- [A.] Allah razı olsun.
- e. 082r/8, 083v/10, 093r/8, 100r/7
- ezān** -2- [A.] ezan. bk. **ezān**
- e. okunmuşdur 012r/4
- e.+ ı 012r/1
- ezān** -1- [A.] ezan. bk. **ezān**
- e. 022v/2
- faḥr-ı tercümān** -1- [A.] tercüme edenin kıvancı.
- f.+ı 146r/01
- fā'ide** -2- [A.] fayda, menfaat.
- f. 025r/4, 034r/10
- faḳīr** -1- [A.] fakir.
- f.+ e 085r/4
- fānī** -1- [A.] fani, geçici, ölümlü.
- f.+ dir 100v/5
- farīza** -3- [A.] farz.
- f. 064v/1, 088v/4, 125v/1
- farz** -54- [A.] farz.
- f.- ı 'ayın olan 044r/1
- f.- ı 'ayındır 031v/6
- f.- ı 'ayındur 116v/6
- f.- ı 'ayınları 024r/7
- f.- ı sākıt olur 022r/2
- f. 008v/4, 009r/6, 009v/7, 015r/9, 018v/8, 027v/7, 029v/6, 030r/11, 043r/8, 043r/9, 043r/10, 043r/11, 043v/2, 043v/3, 043v/4, 049v/4, 050r/11, 145r/11, 152r/4
- beyānū'l-farz f. 046r/8
- f. olan 043v/1
- f. olanlar 046v/4
- f. oldı 010r/1
- f. olduğına 046v/2
- f. oldur 009v/9
- f.+ da 019r/4
- f.+ dan 043r/8, 043r/9, 043r/10, 043v/3
- f.+ dır 008v/6, 009r/9, 126v/10, 146v/7
- f.+ dur 008v/7, 148v/6
- f.+ ı 026r/3, 026v/1, 026v/5, 027r/10, 027v/2, 027v/5, 112r/2, 113r/1, 121r/6, 145r/6
- f.+ ını 111v/2

- f.+ lardan 049v/1
- f.+ ları 026v/11
- farz-ı ‘ayın** -4- [A.] Müslümanlarda her gün beş vakit namaz ve cuma namazlar vatandaşlar tarafından kılınan namazlardır.
- f. 044r/01
- f.+dır 031v/06
- f.+dur 116v/06
- f.+ları 024r/07-08
- farz-ı sâkıf** -1- [A.] hükümden düşmüş, hükümsüz kalmış farz.
- f. 022r/02
- fâsid** -5- [A.] kötü, fena.
- f. itmez 015v/9
- f. olur 018r/6, 021r/6, 049v/3, 049v/8
- fâsık** -3- [A.] Allah’ın emirlerini tanımayan, sapkın.
- f. 047r/1
- f. olsun 045r/6, 045r/8
- fâtiha** -12- [A.] 1. başlangıç, giriş. 2.Kur’an’ın ilk suresi.
- f. 100r/4, 127r/5, 130v/3
- f. okumak 029r/6, 029v/9, 030v/1
- f. okuya 083r/7, 087r/7
- f. okuyub 029v/3, 087r/4
- f.+ nın 014v/10
- f.+ yı 014v/5
- fâtiḫāti’l-kitābü’l-mübîn** -1- [A.] Herşeyi açıkça beyan eden Kur’ân-ı Kerim’in ilk suresi.
- f. 087v/09
- fazıl** -2- [A.] fazilet sahibi, erdemli.
- f. 150r/8
- f.+ ımla 060r/5
- fazla** -1- [F.] 1. fazla, ziyade, artık. 2.üstünlük.
- f. 046v/1
- felân** -1- [A.] falan, filan.
- f. 013r/11
- fenâ** -2- [T.] yokluk, yok olma.
- tekbîr-i f. 057v/3
- f. oldu 057v/4
- ferište** -10- [F.] melek.
- f. 131v/1, 132r/1
- f.+ ler 063v/7, 134r/7

f.+ lerden 133r/7

f.+ nin 117v/4

f.+ ye 132r/3, 132r/5, 132r/8,
132r/10

fermān -1- [F.] ferman, buyruk, emir.

f. olub 135r/10

ferzānid-i ehl-i ʔarīḳat -1- [A.] tarikat
ehlinin ālimi.

f. 086v/05-06

fesād -1- [A.] fesat, kötülük, fitnelik,
anlaşmazlık.

f.+ dan 149v/5

fetāva-i bezzāziyye -5- [A.] Hanefî
hukukçusu Bezzâzî'nin (ö. 827/1424) fıkha
dair eseri.

f.+de 016r/11, 018r/11, 022r/03,
021v/10,

023r/05-06

fi'd-dürer-i meşṫur -1- [A.] örtülü
inciler içinde

f. 014v/1

fi'l-hāl -1- [A.] bu anda, hemen, şimdi.

f. 136r/01

fi'l-hülāṣaten -1- özetle, kısaca.

f. 053v/5

fi's-schvi's-secde -1- [A.] Yanılma
secdesi; namazda bir farzın veya vâcibin,
vaktinden önce veya sonra yapılması yâhut
vâcibin terkinde yapılması lâzım gelen
secde.

f. 014r/01

fidā -1- [A.] gözden çıkarma,
uğruna verme.

f. kıldı 058v/6

fikir -1- [A.] fikir, düşünce.

f.+ e 102v/6

filān -5- [A.] falan, filan.

f. 095v/8, 096r/1, 128v/3

fiṫre -1- [A.] 1. oruç açma, iftar. 2.
Ramazan'da iftar dolayısıyla verilen
sadaka.

f. virmek 047r/6

fityān -2- [A.] 1. yiğit, mert ve
cömert. 2. fütüvvet yolunda olanlar. 3. ahi
teşkilâtından olanlar.

f. 148r/11, 148v/1

fuḳarā-1- [A.] fakirler.

g. oldı 058r/10

f.+ lar 095v/11

ğ.+ imüze 053v/9

furḳān-2- [Tr] Kur'an-ı Kerim.

ḡafera leh -1-[A.] Allah ona mağfiret etsin.

f.- ı keriminde 034v/9

ğ. 130v/10

f. 033r/5

furḳān-ı kerīm -1- [A.] Hakkı bătıldan, doğruyu yanlıştan ayıran Kur'an-ı Kerim.

ḡaflet -2- [A.] gaflet, aymazlık.

f.+inde 034v/08

ğ. 080r/7, 090v/7

fütüvvet -24- [Tr] 1.delikanlılık, gençlik. 2. cümertlik, el açıklığı. 3. dostlarının kusurlarına karşı afla muâmele etme.

ḡāh -2- [F.] gah, ara sıra.

g. 010r/8

f. 056r/1, 060r/8, 063v/9, 091r/8, 146v/10, 148r/8, 149v/7, 149v/9, 150r/9, 150v/5, 151r/2

ḡalebe -2- [A.] galebe, baskın gelme.

ğ. 019r/7

tāriḥ-i f. 130v/12

ğ. eylese 019r/9

ehl-i f. 080v/6, 092r/8

ḡam -1- [A.] gam, kaygı.

ğ. 060r/2

erbāb-ı f. 057v/3

ḡanī -3- [A.] gani, zengin, varlıklı.

şāḥib-i f. 150r/3, 151r/6

ğ. olanlar 025v/1, 025v/3

dā'ire-yi f. bilgil 128v/5

f.+ i 149r/7, 149r/10

ğ.+ ler 047r/5

f.+ iḡ 091r/2, 151r/9

ḡanīmet -2- [A.] ganimet, savaşta düşmandan zorla ele geçirilen mal.

f.+ ün 147v/8, 149v/3

ḡā'ib -2- [A.] gaip, kayıp, görünmez.

ğ. 102r/11, 110v/3

ğaraż-ı nefsanī -1- [A.] Nefsin hoşuna giden niyetler.

ğ. 050r/09

ğarīb -1- [A.] garip, yabancı.

ğ. 090r/4

ğayb -1- [A.] bilinmeyen, gizli olan.

ğ.+ ı 036r/6

ğāyet -2- [A.] gayet, pek, çok.

ğ. 126r/8

ğ.+ le 125r/5

ğayr -1- [A.] başka, diğer.

ğ.- ile 083r/2

ğayrı -7- [A.+T.] gayrı, başkası, diğeri.

ğ. 014r/8, 019v/10, 049r/8, 052v/5,

125r/1

ğ.+ dan olan 049r/6

ğ.+ ya 012r/11

ğazā -3- [A.] gaza, savaş.

ğ.+ sında 102r/10

ğ.+ sından 110v/2

ğ.+ ya 144v/9

ğāzi -1- [A.] gazi.

ğ.+ lerin 066v/9

ğazzāzi -1- [Tr] ham ipeği işleyen, iplik ve ibrişim durumuna getiren kimse.

ğ.+ leriñ 073r/7

gec - -1- [T.] geçmek.

g.- mişdi 107v/1

geç - -12- [T.] geçmek.

g.- dikden 020v/5

g.- e 083r/3, 083r/11, 088r/6

g.- mekdir 089v/7, 126r/4

g.- üb 068r/3, 080r/5, 092v/8, 100v/3,

101v/3, 129r/11

geçür - -1- [T.] geçirmek.

g.- di 064r/5

gel - -65- [T.] gelmek.

g. 013v/7, 013v/8, 092v/5, 099v/8,

110r/6

g.- di 056v/3, 056v/6, 056v/9,
056v/11, 057r/4, 058v/9, 058v/11,
059r/3, 059r/6, 059r/8, 059r/10,
059v/2, 059v/4, 059v/7, 059v/10,
059v/11, 102v/3, 102v/7, 114r/5,
117r/1, 117r/2, 117r/7

durı g.- di 107r/7

tırı g.- di 077v/5

g.- diler 061r/11

g.- diyse 091v/4

g.- dügi 053r/10, 090r/4, 091v/5,
141r/8

g.- en 010v/11, 011r/8, 011v/1,
033v/7

g.- ince 140r/6

g.- mekdir 090r/5

g.- mişdi 134r/9

g.- se 014v/7, 015r/6, 015v/1,
019r/3, 020r/5

g.- üb 078v/1, 083v/4, 109r/9,
128r/7, 128r/9, 128r/11 , 128v/2,
128v/3, 129r/10, 133r/8, 134r/3,
135r/6 , 136r/4, 141v/6, 143r/8

g.- ürken 017v/5

g.- ürse 025r/4, 091v/3

gemi -2- [T.] gemi.

g. 022r/4

g.+ niñ 022r/7

gemici -1- [T.] gemici, gemide çalışan
veya gemi işleten kimse.

g.+ leriñ 077r/1

gene -1- [T.] gene, yine.

g. 141v/2

gerçek -2- [T.] gerçek.

g. 008r/8

g.+ dir 028v/4

gerek - -26- [T.] gerekmek.

g. 146r/10, 149r/2

g.- dir 004v/4, 013r/2, 013v/1,
021r/3, 034r/4, 077v/4, 079r/3,
101r/7, 112r/6, 113v/4, 114v/10,
124v/3, 126r/6, 146v/5, 146v/9,
149r/3

g.- dür 001v/10, 001v/11, 002v/10,
003r/8, 079r/7, 090v/5, 125r/9,
126v/8

gerek -6- [T.] gerek, lazım.

g. 002r/4, 003r/6, 101r/4, 145r/6,

146r/3

getür - -47- [T.] getirmek.

- g. 136v/10
- g.- di 057v/2, 057v/7, 058r/8, 077v/7, 104v/7, 105r/3, 105r/10, 107r/5, 113r/6, 136r/3, 137v/8, 139r/5, 140r/1
- g.- digidir 037r/5
- g.- digidür 037r/9
- g.- dikleri 110v/3
- g.- diler 141v/2
- g.- dügidür 037v/3
- g.- dük 084v/11
- g.- düm 024v/2, 024v/4, 024v/6, 024v/9, 025r/1, 025r/7, 032r/8
- g.- eler 100r/6
- g.- en 125r/4
- g.- mek 008v/7, 031v/5, 031v/8, 135v/6
- şehâdet g.- mek 025r/9
- g.- mekdir 121r/9
- şehâdet g.- mekdir 090r/3
- g.- müşdür 063r/10
- g.- müşler 109v/3
- g.- üb 028v/3, 100v/1, 100v/2, 107v/4, 115r/6, 137r/11, 140v/8, 142v/3, 143v/5
- gey** - -1- [T.] giymek.
- g.- di 144r/11
- geydür** - -4- [T.] giydirmek.
- g.- di 063v/1, 144r/9, 144r/10
- g.- diler 063v/10
- geyür** - -1- [T.] giydirmek.
- g.- üb 133r/10
- gıybet** -1- [A.] gıybet, dedikodu.
- ğ.in 094r/10
- gibi** -19- [T.] gibi, benzer.
- g. 013r/3, 013v/3, 014r/9, 046v/5, 047r/8, 047v/8, 048r/5, 048r/10, 048v/5, 048v/9, 049r/8, 052r/2, 053r/10, 068v/4, 106v/10, 129v/2, 148r/10, 148v/7
- g. oldı 057v/8
- gice** -7- [T.] gece.
- g. 012v/2, 023v/3, 063v/11
- g.+ den 149v/1
- g.+ dir 009r/4, 149v/1
- g.+ si 061v/6
- gine** -2- [T.] yine, gene.
- g. 009v/3, 146r/2

gir - -5- [T.] girmek.

g.- dü 142v/9

g.- erse 150v/9

g.- mekdir 034r/6

g.- se 019r/2

g.- üb 142v/5

girde : -1- [F.] bazlama, yufka ekmeği.

g. 143v/10

giriftār -1- [F.] tutulmuş,
yakalanmış.

g. olur 130r/3

git - -11- [T.] gitmek.

g.- di 060v/4, 134r/10

g.- er 008v/10, 009r/2, 128r/9,
128v/4

g.- erim 128v/2

g.- erse 008v/11

g.- ersin 128r/7, 128v/1

g.- mek 144v/9

giy - -2- [T.] giymek.

g.- dir 143r/11

g.- em 103r/6

gizle - -2- [T.] gizlemek.

g.- mekdir 089v/5, 126r/3

gizlü -1- [T.] gizli.

g. 012v/2

göbek -2- [T.] göbek.

g. 115r/9

g.+ inde 115v/2, 123v/2

gögüs -1- [T.] göğüs.

g.+ ünde 103v/11

gök -6- [T.] gökyüzü, gök.

g. 035v/8, 035v/11, 109v/4

g.+ de 036r/4

g.+ den 009r/4, 032v/9

gönder - -2- [T.] göndermek.

g.- di 063v/7

g.- diler 109v/6

gönderil - -1- [T.] gönderilmek.

g.- en 032v/10

gönül -2- [T.] gönül.

g.+ idir 010v/9

g.+ ünde 091r/7

göñlek-1- [T.] gömlek, vücudun üstüne giyilen yakalı giysi.

g. 106r/6

göñül -6- [T.] gönül.

g. 007v/3

g.+ i 091r/9, 147v/2, 147v/3, 148r/9

g.+ incedür 150r/10

gör - -10- [T.] görmek.

g. 106r/5

g.- dügi 068v/3, 129v/2

g.- dügin 099v/9

g.- dügini 094v/1

g.- en 023r/1

g.- enler 080v/4, 092r/6

g.- se 023r/1

g.- sün 133v/10

göre -1- [T.] göre, gereğince.

g. 036r/5

göster - -5- [T.] göstermek.

g.- di 058r/9, 132v/6

g.- üb 139v/7, 140v/9, 142v/6

götür --2- [T.] götürmek.

g.- se 021r/9

g.mişdi 065v/1

göz -14- [T.] göz, görme organı.

g. 022v/8

g.+de 081r/6

g.+ in 141r/11

g.+ lere 108v/7

g.+ leri 107v/9, 137v/5

g.+ lerin 125v/6

g.+ leriñ 089r/7

g.+ süz 130r/5

g.+ ümüz 079v/7

g.+ ünden 134v/1

g.+ üne 022v/7

g.+ üñle 094v/1, 099v/9

gözet -1- [T.] gözetmek, bakmak.

g.+ üb 128r/5

gözle - -1- [T.] gözlemek.

g.- yeler 079r/10

gözsüz-1- [T.] gözsüz.

g. 151r/6

gözük - -1- [T.] gözükmek.

g.+ dur 097v/8

g.- mesün 142v/9

gurre -1- [A.] Arap aylarının ilk günü.

māh-ı safer g.si 130v/11

ğusül -19- [A.] gusül.

ğ. 009v/5, 020r/7, 020r/11, 020v/7,

020v/8, 021r/4, 112r/1

ğ. eylese 009v/1, 021r/1

ğ. idicisi 112v/10

ğ. itmeden 015v/1

ğ. itmek 009r/10, 021r/2

ğ. itmekdir 020v/9

ğ. olmaz 021r/10

ğ.+ ı 111v/11, 112v/9

ğ.+ i 121r/5

ğ.+ üñ 026v/1

güclü -1- [T.] güçlü, kuvvetli.

g. 004r/10

gül - -1- [T.] gülmek.

g.- se 021r/6

gümrāh -1- [F.] yolunu şaşırılmış, yoldan çıkmış.

gümrük -1- [Yun.] gümrük, ülkeye giren çıkan mal üzerinden alınan vergi.

g.+ e 022r/1

gün -19- [T.] 1. gün, yirmi dört saatlik süre. 2. içinde bulunulan zaman, vakit.

g. 023r/9, 102v/1, 105v/4, 107r/9,

138v/2

g.+ de 050v/6, 085r/9, 138r/9

g.+ den 138v/1

g.+ i 060v/3

g.+ inde 012r/9, 019r/11, 130r/4, 149v/11

g.+ ine 024v/11, 033v/10

g.+ iydi 107r/10, 107r/11

günāh -6- [F.] günah, vebal.

g. 013v/7, 013v/9, 045r/10

g. ola 048r/8

g.+ ı olsa 036r/1

g.+ mı 106v/11

günahkār -1- [F.] günahkar, günahlı.

- g. 106v/7
- gündüz** -1- [T.] gündüz.
- g. 012v/1
- güneş** -1- [T.] güneş.
- g. 009r/4
- hā** -2- [A.] ha, Arap alfabesinin altıncı harfi.
- h. okuyalar 052v/7, 053r/4
- ḥabbe** -1- [A.] tahıl tanesi, evin.
- ḥ. 137v/10
- ḥaber** -6- [A.] haber, bilgi, salık.
- ḥ. 105r/6
- ḥ. verdiyse 028v/3
- ḥ. virdi 109r/9
- ḥ. vire 018r/11
- ḥ. virmeye 018r/9
- ḥ.+ in 057r/11
- ḥaberdār** -3- [A.+F.] haberdar, haberli, bilgili.
- ḥ. olıçağ 009v/3
- ḥ. olmak 114v/9, 125r/8
- ḥabīb** -5- [A.] sevgili.
- ḥ.+ im 060r/2, 105v/3, 106r/9
- ḥ.+ ime 106v/6
- ḥ.+ üm 105v/9
- ḥabībullāh** -1- [A.] Allah'ın sevgili kulu.
- ḥazreti muḥammed ḥ. 086r/9
- ḥac** -5- [A.] hac, ziyaret veya tavaf ibadeti.
- ḥ. 060v/5
- ḥ. itdi 060v/4
- ḥ. itmekdir 025v/4
- ḥ.+cıñ 027r/10
- ḥ.+ dur 060v/6
- ḥaccü'l-vedā'** -1- [A.] veda haccı.
- ḥ. 060v/05
- ḥaccāc**-1- [A.] Irak valisi olup, müslümanlara zulmeden Yusuf bin Sakiff'nin ünvanı.
- ḥ. 066r/8
- ḥācet** -3- [A.] hacet, ihtiyaç, gereklilik.

- h.+ i revā ola 083r/9
- h. 144v/3
- h.+ üm 085r/3
- hādīs** -9- [A.] hadis, Hz. Muhammed'in söz ve davranışları.
- h.- i şerīf 133v/7, 152r/11
- h.- i şerīfde 023v/7
- h.+ den 038v/7
- h.+ dür 012v/8
- h.+ inde 100v/7, 100v/9, 111r/5
- h.+ iñ 022v/9
- hādīs-i şerīf** -3- [A.] Peygamberimize ait söz, emir veya davranışlar.
- h. 133v/07-08, 152r/11
- h.+de 023v/07
- hādise** -2- [A.] hadise, olay.
- h. 012v/11
- h.+ den 013r/6
- hāfā** -1- [A.] gizlilik, saklılık.
- h.+ dır 123r/2
- hāfız** -2- [A.] hafız, Kur'an'ı ezbere bilen.
- üstād-ı h. hārzemīye 120r/4
- h.+ larıñ 071r/10
- hāk** : -48- [A.] Hak, Allah.
- h. 040r/11, 057r/10, 084r/10, 099v/8, 135v/11, 149r/9
- h. te'ālā 058v/3, 059v/11, 063v/6, 105v/2, 106v/1, 109v/8, 114r/6, 114v/11, 117r/5, 117v/3, 118r/4, 129v/8, 133r/3, 133r/4, 135r/7, 135v/4, 135v/8, 136r/5, 136v/2, 136v/7, 137r/5, 139r/10, 140r/10
- h. te'ālādan 037r/4, 037r/9, 083r/8, 118v/4
- h. te'ālānın 139v/11
- h. te'ālānıñ 004v/4, 041v/11, 130r/3, 131v/10, 133r/8, 134r/1
- h. te'ālāya 057r/4
- h.+ dan 128r/8, 128v/1
- hāzreti h.+ dan 012r/10
- h.+ ka 137r/5, 143v/5, 128r/9, 128v/2
- hāk** : -12- [A.] doğru, gerçek.
- h. 126r/1
- h. bilüb 132v/10
- h. bilürem 038r/7

h.+ dır 006v/11, 033r/2, 033v/4,
033v/8,

034v/6, 085v/3

h.+ dur 028v/4, 040r/10

h.+ kun 085v/3

hak : -5- [A.] hak, pay.

h.+ ka 132v/6

h.+ kı 090r/8, 150r/1

h.+ kını 089v/8

h.+ kıy 088r/8

hak sübhâne vü te‘âlâ -2-[A.] Hakın ta kendisi, her türlü kusur ve eksiklikten uzak ve yüce olan Allah.

h. 102v/10

h.+yı 004r/06

hakikat -15- [A.] hakikat, gerçek.

h. 043r/2, 080v/3, 092r/5, 101r/6,

127v/8, 127v/9, 128r/4

ehl-i h. 080v/3, 083v/9, 092r/4

ervâh-ı pîrân-ı h. 086v/9

h. bilin 132v/1

h.+ de 005r/3, 013v/1

h.+ i 042v/8

hakim -1- [A.] hakim, yargıç.

h.+ lerine 023r/4

hak : -9- [A.] husus, konu.

h.+ kında 044r/1, 079v/3, 079v/5,
079v/6, 079v/7, 081r/7, 084r/1,
133v/5, 146r/1

hakkan :-1- [A.] doğrusu, hakikaten.

h. 028r/6

hal -1- [A.] hal, durum. bk. **hâl**

h. eylesünler 130v/1

hâl -3- [A.] hal, durum. bk. **hâl**

‘ilmi- h. 024r/1

‘ilmi- h.+ imizden 027v/8

ilm-ü h.+ imizden 023v/10

halâş -1- [A.] halas, kurtuluş.

h. idüb 031v/2

halâvet -1- [A.] halavet, şirinlik.

h.+ i 008r/11

halebî -12- Osmanlı âlimi İbrâhîm b. Muhammed b. İbrâhîm el-Halebî (ö. 956/1549).

h.+ de 016v/9, 018r/6, 018v/12,
019v/5, 020r/11, 021r/3, 021r/11

ibrāhīm h.+ de 020v/10

ibrāhīm-i h.+ de 014v/9, 015r/8,
020r/8, 022r/10

ḥalīfe -3- [A.] halife.

h. 016r/5

h. olan 016r/6, 016r/9

ḥalīfetullāh -1- [A.] Allah'ın
halifesi.

dāvud h. 086r/7

ḥalīlullāh -2- [A.] Allah'ın dostu.

ibrāhīm h. 006r/7, 086r/6

ibrāhīm h.+ dan 124v/8

ḥalīlū'l-raḥmān -1- [A.] balıklı gölü
oluşturan iki gölden biri.

h.+da 069v/04

ḥalk -5- [A.] halk, topluluk.

h. olmuşdur 032v/3

h.+ a 102v/11

h.+ ı 057r/2

h.+ ma 089v/2

h.+ ıñ 077r/10

ḥallāc -1- [A.] hallaç, atımcı.

h.+ ların 070v/9

ḥamā'il -1- [A.] tılsım, muska.

h. 109v/7

ḥamd-ı senā -1- [A.] Tanrı'ya olan
şükran duygularını bildirme.

h.+lar 057v/10

ḥammām -1- [A.] hamam, yunak,
ısıdam.

h.+ da 070r/5

ḥammāmcı -1- [A.+T.] hamamcı.

h.+ larıñ 070r/2

ḥan -2- [F.] han, konak.

h.+ da 057r/9, 083r/10

ḥanīfe -3- [A.] 1. İslam dinine sımsıkı
bağlı olan kimse. 2. İslamiyetten önce tek
Tanrı'ya inanan.

h.- i el-kūfi nu'mān bin sābid
006v/3

imam-ü 'azam ebu h. 006v/7

h.+ dir 039v/1

ḥarām -14- [A.] haram, dini bakımdan yasak olan.

ḥ. 035v/6, 089r/10, 125v/9

ḥ. kılduğımı 035v/6

ḥ. ola 146r/9

beyānū'l-ḥ. 048r/10

ḥ. olmadı 090r/9

ḥ. olur 100r/9, 128v/7

ḥ.+ dır 129v/5

ḥ.+ dur 129r/1, 133r/2, 145v/9

ḥ.+ ı bilmekdir 010v/3

ḥarāmī -1- [A.] harami, haydut.

ḥ. olsa 017r/10

ḥareket -1- [A.] hareket, devinim.

ḥ.+ e 020r/5

ḥarem -3- [A.] harem, herkesin giremesine izin verilmeyen kutsal yer.

ḥ.+ den 107v/7

ḥ.+ e 107r/8, 107v/8

ḥarf -3- [A.] harf.

ḥ. 147v/9

ḥ.+ dır 091r/2

ḥ.+ uñ 148r/7

ḥāric -1- [A.] hariç, dış.

ḥ. olanlar 040r/12

ḥarmuk -1- [A] *Harmuk duvarı.

ḥ. 108v/5

ḥaşıl -1- [A.] hasıl, olan, ortaya çıkan.

ḥ. oldı 118v/11

ḥaşım -1- [A.] hasım, düşman, yağı.

ḥ.+ ı olmaya 149v/10

ḥaṭā -4- [A.] hata, yanlış.

ḥ. 028r/9

ḥ. olmak 038r/8, 039r/2

ḥ.+ dır 039r/3

ḥaṭır -1- [A.] hatır, yad.

ḥ.+ ina 014v/7

ḥāṭır -2- [T.] hatır, yad.

ḥ.+ ina 015r/6, 019r/2

ḥatimi'l-gerdāni'l-'azizāt -1- azizlerin dönüşü bitirmesi.

- h. 087v/1
- hātūn** -11- [T.] 1. kadın. 2. zevce.
- h. 019v/6, 019v/9, 052v/6, 150v/8
- emīne h.+ dur 039v/11
- h.+ ina 020r/4
- h.+ ıyla 049v/7
- h.+ lardan 011r/8
- h.+ umuḡ 028v/11
- h.+ uḡ 018r/1, 019v/5
- havāle** -2- [A.] havale, gönderme.
- h. itdi 116r/11
- h. itmişlerdi 116r/7
- havf** -1- [A.] korku.
- h. 148r/5
- hayā** -5- [A.] haya, utanma.
- h. 122v/10, 125r/6
- h.+ dan 147r/2
- h.+ dur 147r/8, 148r/5
- h. +dır 091r/6
- hayır** -8- [A.] hayır, iyilik, yarar.
- h. 025r/3, 034r/10, 045v/4, 087r/7,
- 092v/4, 098v/3
- h.+ ı 034v/2
- h.+ la 045v/1
- hayme-duz** -1- çadır diken kimse.
- h.+larıḡ 074r/09
- hazā** -3- [A.] haza, tam anlamıyla.
- h. 028v/8, 029r/3, 056r/1
- hazar** -1- [A.] barış zamanı.
- h.+ da 046r/6
- hāzır** -4- [A.] hazır, mevcut, huzurda.
- h. olanların 068r/8
- h. olmuşlar 108v/11
- h. olub 093r/3
- h.+ imuza 053v/9
- hāzırūn** -1- [A.] huzurda olanlar, bulunanlar.
- h. 080v/8, 092r/10
- hazīnedār** -1- [A.+ F.] hazinedar.
- h.+ larına 105v/6
- hāzırān** -1- [A.] huzurda olanlar, bulunanlar. bk. hāzırūn

huzūr-ı h. 087v/7

hazret -150- [A.] hazret, saygı amaçlı
yüce kabul edilen kimselere verilen unvan.

h.- i ebubekir şiddik 011r/1

h.+ i ‘ali kerremullāhü veche
067v/11

h.+ i 042r/6, 042v/9, 079r/3, 123v/6

h.+ i aliyyü’l- murtaza 011r/5

h.+ i emīrū’l- mü’minīn 102r/6

h.+ i emirū’l-mü’minīn
kerremullāhi veche 090v/11

h.+ i muḥammedü’l- muştafā
006r/10, 027v/11, 028v/1, 039v/5,
059v/8,

h.+ i muḥammedü’l- muştafā’ya
080v/10, 092v/1, 118v/5

h.+ i muḥammedü’l-muştafā
01aleyhi’s-selāma 033r/6

h.+ i selmān-ı rızā-ı raḥmān 087v/8

h.+ i selmān-ü pāk 080v/9, 092r/11

h.+ i selmān-ü pākdan 098r/3

h.+ i ādem 006r/4, 033v/5, 056v/2,
070v/5, 117r/6, 133r/7, 133v/11,
135v/1, 136r/11,

143r/9, 144r/4, 146v/2

h.+ i ādem şaffiniş 112r/10

h.+ i ādemden 136r/1

h.+ i ādemi 133r/3

h.+ i ādemün 113r/7, 131r/1,
139v/4

h.+ i ādemünş 133v/6

h.+ i ‘alī 061r/1, 061r/7, 064r/8,
068r/6, 068r/11, 077v/5, 116v/8,
145r/3

emīrū’l-mü’minīn h.+ i ‘alī 108v/8,
151v/9

h.+ i ‘alī keremullāhi veche 151v/2

emīrū’l-mü’minīn h.+ i ‘alī
keremullāhi veche 110r/9

h.+ i ‘alī resülullāhuş 088v/8

h.+ i ‘alīden 127v/11

h.+ i ‘alīnin 128r/2

h.+ i ‘aliniş 066v/7

h.+ i ‘alīye 152r/2

h.+ i ‘alīyi 064r/4, 110r/11

h.+ i allāha 057v/11

h.+ i allahü te‘ālā 007r/3

h.+ i cebrā’il 059v/10, 063v/10,
105r/9, 105r/11, 107v/10, 109r/8,
136r/3

h.+ i cebrā’il 107r/2, 139v/6,
143v/4

h.+ i cebrā’il aleyhi’s-selām 102v/6

- h.+ i cebrā'il 01aleyhi's-selāmdir
121r/11
- h.+ i dāvūd aleyhi's- selām 118r/9
- h.+ i ebūbekir 086r/11
- h.+ i ḥadīce 011r/9
- h.+ i ḥaḫdan 012r/10
- h.+ i ḥavvā 134v/8
- emīrū'l-mū'minīn h.+ i imām 'alī
kerremullāhi veche 118v/7
- h.+ i īsā 011v/2
- h.+ i 'izzetden 103r/3, 107r/3,
135r/5
- h.+ i 'izzete 105r/11, 135r/3, 137r/3
- h.+ i ḫur'āndan 042v/6
- h.+ i ḫur'āndır 008r/2, 042v/1,
042v/4
- h.+ i ḫur'ānıñ 008r/2
- h.+ i ḫur'ānū 044v/2
- h.+ i muḥammed 033v/6, 037r/4,
037r/8, 042r/5,
108v/4
- h.+ i muḥammed ḫabībullāh 086r/8
- h.+ i nūḥ 011v/6
- h.+ i 'osmān zi'n-nūreyn 011r/3
- h.+ i 'ömerü'l- fārūḫ 011r/2
- h.+ i peygamber 010r/2, 010r/7
- h.+ i resül 060v/9, 061r/6, 062v/8,
063r/6,
077r/11, 107v/5
- h.+ i resül ekrem 060r/6
- h.+ i resül'in 108r/4
- h.+ i resülü 060v/6, 084v/3, 107r/5,
111r/4
- h.+ i resülü ekrem 062v/4, 063r/10
- h.+ i resülü ekrem aleyhi's-selām
064r/3, 110r/10, 116r/6
- h.+ i resülü ekrem aleyhi's-selāmıñ
120v/2
- h.+ i resülü ekremin 116v/8
- h.+ i resülün 065r/1, 065r/5,
065r/10, 107v/4, 109r/3
- h.+ i resülüñ 061r/3, 061r/8,
064r/10, 064v/7, 076v/2, 108v/11
- h.+ i resülullāh 088v/2, 088v/5,
098v/11, 100v/6, 102v/8, 123r/11,
125r/9
- h.+ i resülullāh ṣallallāhü 'aleyhi
vesellem 110r/4
- h.+ i selmān 098v/10
- h.+ i selmān pākdir 097v/5
- h.+ i selmānın 098r/8
- h.+ i ya'ḫūb aleyhi's-selāmdan
011v/9
- h.+ ine 116r/11

h.+ inüñ 098r/6, 133r/5

imām a‘zam h.+lerine038v/05

hazreti selmān-ı rızā-ı rahmān -1-

Allahın Hz. Selman’dan razı olması.

s. 087v/08-09

he -2- [A.] he, Arap alfabesinin yirmi altıncı harfı.

h.+ leri 052v/7, 053r/3

heft -1- [F.] yedi. (7)

h. 068r/5

helāl -8- [A.] helal, haram karşıtı.

h. i‘tikād iden 048v/4

h. 010v/2, 035v/5

h.+ im 057r/8

h. itdünüz 082r/7

h. itmişler-idi 088v/6

h. kılduğın 035v/4

h. ola 101r/8

helvā -5- [A.] helva.

h.-yı çenfe077v/09-10

h. 057v/8, 078r/1, 100v/1

h. oldı 077v/8

h.+ yı 057v/8

helvā-yı çenfe-1- tencere helvası. Ahi tekkelerinde geleneksel olarak hususi bir merasimle yapılan bir helvadır. Bu gelenğin Hz. Ali’den süregeldiğine inanılır.

h. 077v/09-10

helvācı -1- [A.+T.] helvacı.

h.+ larıñ 072v/11

hem -9- [F.] hem.

h. 064v/8, 085r/2, 085v/3, 099r/9,

142v/11, 143r/1, 151r/7, 152r/4

hemān-6- [F.] hemen, çabucak.

h. 048r/3, 057r/3, 058r/10, 060r/11,

110r/8, 134r/5

hemîşe-1- [F.] daima, her zaman.

h. 004r/10

hep -1- [F.] hep, bütün.

h. 138v/1

her -33- [F.] her.

h. 002r/4, 003r/2, 012r/1, 012r/5,

016r/10, 025r/4, 028v/3, 029v/9,
030v/2, 031v/6, 045r/4, 050r/4,
050r/5, 053r/5, 100v/11, 106v/6,
106v/8, 106v/11, 110v/6, 114r/11,
114v/7, 117v/7, 123r/3, 124r/9,
126r/10, 128v/6, 129v/3, 138r/5,
139v/9, 145r/5, 146r/10, 149r/6

hezārān -1- [F.] binlerce.

h. 107r/1

hırka -3- [A.] hırka.

h. 103r/5, 105v/4, 111r/2

hırka -4- [A.] hırka.

h. 056r/11, 110v/11

h.+ nın 103v/2

h.+ nıñ 104r/8

hışm -2- [F.] hışım, kızgınlık.

h. idüb 136v/3

h.+ ma 130r/3

hıyānet -1- [A.] hıyanet, hainlik.

h. itmekdir 090r/11

hic -6- [F.] hiç.

h. 005r/2, 117r/8, 117r/10,
149v/11,

151r/4, 151r/5

hicret -2- [A.] hicret, göç.

h.+ iñ 060v/1, 065v/4

hiç -3- [F.] hiç.

h. 004v/1, 149v/9, 151r/8

hidāye -1- [A.] hidayet, doğru yol. bk.

hidāyet

h. 021v/2

hidāyet -3- [A.] hidayet, doğru yol. bk.

hidāye

h. 148r/4

şem‘-i tevfiğ-i h.+ dir 085v/4

h.+ dūr 147r/7

hizmet -4- [A.] hizmet. bk. **hizmet**

h. 098r/10, 150r/4

h. ideler 125r/6

h.+ ini 125v/2

hilāfet -1- [A.] hilafet, halifelik.

h. 064r/5

himmet -1- [A.] himmet, yardım.

h.+ idir 122v/3

hın -1- [A.] an, vakit, sıra.

h.+ de 090r/7

hişşe -1- [A.] hisse, pay.

h. olur 138r/4

hiṭāb -5- [A.] hitap, seslenme.

h. eyledü 007r/6

h. ider 003v/10

h.+ ı 111v/7, 119r/4, 120v/7

hibe -2- [A.] hibe, bağış.

h. itdiyse 017v/9

h.+ sinde 017v/10

hizmet-8- [A.] hizmet. bk. **hizmet**

h. eylemekdir 089r/1

h. idenler 099r/5

h. ider 099r/10

h. iderken 098r/7

h. itmişdir 098v/5

h.+ini 121v/10

h.+ ini 088v/6, 089r/3

hizmetkār -1- [A.+F.] hizmetkar, uşak.

h.+ ıydı 064v/8

hod -4- [F.] kendi.

h. 102r/10, 110v/2, 133r/1, 146v/7

hoḳḳa -1- [A.] hokka, küçük kap.

h.+ da 106r/6

hōnende -1- [F.] hanende, şarkıcı.

h.+ leriḡ 072r/2

hōşnūd -2- [F.] hoşnut.

h. mısıḡız 082r/4

h.+ uz 082r/5

hudā -1- [F.] hūda, Tanrı.

nām-ü h. 087r/9

hulefā -1- [A.] halifeler.

h.+ nı 064r/7

hulle -1- [A.] cennet elbisesi.

h. 134r/10

humuş-1- [A.]Suriyenin üçüncü büyük şehri.

- h.+ dadır 065r/2
- huneyn** -1- [A.]Huneyn Savaşı.
- b. 063v/05
- hurda-furūş** -1-ufak tefek şeyler satan, çerçi.
- h.+larıñ 076v/06
- hurmā**-1- [A.] hurma.
- h. 077v/6
- hürü'l-‘ine** -1- [A.]güzel gözlü kadın hûri.
- h.+e 109v/6
- huṭbe** -3- [A.] hutbe.
- h. oğudı 061r/5
- h.+ si 123v/9, 123v/10
- hüy** -1- [F.] huy, adet, alışkanlık.
- h.+ ı 050r/3
- hūylan** - -1- [F.+T.] huy edinmek, adet edinmek.
- h.- maḡdır 050r/3
- huzūr** -5- [A.] huzur, kat, makam.
- h.- ı hāzırān 087v/7
- h.- u şerīfnde 098r/6
- h.+ ında 093v/3, 095v/11
- h.+ ıñuza 084v/10
- huzūr-ı hāzırān** -1- [A.] Huzurda hazır olanlar, yakında bulunan topluluk.
- h. 087v/07
- huzūr-u şerīf** -1- [A.] Resūlullāh’ın şerefli huzuru.
- h.+inde 098r/06
- hüküm** -6- [A.] hüküm, yargı.
- h. 044v/2
- h. olunur 044v/10
- h.+ i 031r/10, 031r/11
- h.+ iyle 034v/2
- h.+ ü 035v/2
- hükümet** -1- [A.] hükümet, idare, yönetim.
- ehl-i h.+ üñdür 116r/2
- hülāşatü’l-fetāvā** -4- [A.] İftiharuddin Tahir b. Ahmed el-Buharî (ö.542/1147) tarafından yazılmış bir fetva kitabıdır.

h.+da 015r/02, 015v/10, 019r/05, 023r/02	i.+si 049v/4
hürmet -3- [A.] hürmet, saygı.	‘ibādet -11- [A.] ibadet, bir dinin buyruklarını yerine getirme.
h.+ ine 064v/1	‘i. 050r/10, 144r/2
h.+ lü 089v/2, 126r/1	‘i. eyledi 138v/3
ıra - -1- [T.] uzaklaşmak.	‘i. eylese 035v/9
1.- mışdı 107v/2	‘i. eyleye 143v/1
ıssız -1- [T.] ıssız, تنها.	‘i.+ de 038v/5, 095r/8
1. kalub 034r/2	‘i.+ e 036r/10
ısla - -1- [T.] ıslamak.	‘i.+ i 043v/7
1.- dılar 117r/8	‘i.+ in 050r/8
ıslat - -1- [T.] ıslatmak.	‘i.+ ini 050v/3
1.- dılar 114r/9	ibtidā -1- [A.] iptida, başlangıç.
ısmarla - -1- [T.] tembih etmek, tavsiye etmek.	i.+ sın 124v/3
1.- maya 150r/6	icāzet -12- [A.] icazet, izin.
ısmarlat - -1- [T.] tembih ettirmek, tavsiye ettirmek.	i. 094v/3, 146r/4
1.- maya 150r/7	i. virdi 064v/4, 068r/2, 068r/9, 068v/2,
i‘āde -1- [A.] iade, karşılığını yapma.	068v/5, 068v/10
	i. virmege 146r/6
	i. virmişlerdir 145r/4
	i. virüb 133v/2
	i.+ injizle 082r/1

- iç** -17- [T.] iç.
 i.+ i 127v/1, 127v/2
 i.+ inde 022r/7, 040v/2, 043r/9, 043v/2, 078r/10, 083r/3, 137v/8, 149r/10, 150r/4
 i.+ inde olan 001v/3, 049r/3
 i.+ indedir 051v/4
 i.+ inden 041r/3
 i.+ ini 043r/5
 i.+ re 097v/7
- iç -** -3- [T.] içmek.
 i.- mek 048v/6, 048v/8
 i.- mezler 032v/4
- içmek** -1- [T.] içme.
 i.+ i 027v/4
- içün** -18- [T.] için.
 i. 043v/8, 044v/11, 046r/11, 046v/9, 048v/1, 050r/8, 050r/9, 051v/9, 084r/5, 084r/6, 098r/11, 109r/11, 109v/1, 115v/4, 118r/6, 123v/3, 141r/5
- idi** -47- [T.] idi.
 i. 056v/10, 056v/11, 058r/5, 058r/6, 058v/7, 059r/4, 059r/7, 059r/9, 059r/11, 059v/3, 059v/5, 059v/7, 063v/4, 063v/9, 064v/9, 065r/2, 065r/6, 065r/11, 066v/8, 076v/2, 096r/10, 096r/11, 096v/2, 098r/10, 098v/2, 098v/11, 102v/1, 108r/4, 108v/11, 109r/8, 109v/3, 114v/3, 114v/5, 114v/6, 117r/3, 117r/4, 117v/1, 117v/2, 117v/11, 118r/1, 118v/1, 120v/4, 138r/6, 140r/3, 140r/4, 151v/9
 rü-bā-būṭ i. 114v/4
- idici** -1- [T.] (edici) eden, yapan.
 i.+ si 112r/1
- idin** - -1- [T.] edinmek.
 imām i.- dim 038v/6
- idügi** -1- [T.] olduğu, idüğü.
 i.+ ne 046v/11
- iftitāḥ** -2- [A.] bir şeyin başlangıcı, başlama.
 i. 027r/6, 029v/11
- igne** -1- [T.] iğne.
 i. 070v/4
- iḥfā** -1- [A.] gizleme, saklama.
 i. 029v/5

ihlâş -3- [A.] İhlas, Kur'an surelerinden biri.

i.- 1 şerîf 083r/6

i. 043v/5

i.+ dır 043v/3

ihlâş-ı şerîf -1- [A.] İhlâs Sûresi; Kur'ân'ın 112. sûresi. bk. **ihlâz**

i. 083r/06

ihlâz -1- [A.] İhlâs Sûresi; Kur'ân'ın 112. sûresi. bk. **ihlâş-ı şerîf**

i. 127r/4

ihrâm -2- [A.] ihram, hacıların örtündükleri dikişsiz bürgü.

i. 027r/11, 060v/3

ihsân -1- [A.] ihsan, iyilik etme, bağışlama.

i. ide 130v/3

ihtilâf -1- [A.] ihtilaf, anlaşmazlık, uyuşmazlık.

i. itdiler 020v/6

ihtilâf -3- [A.] ihtilaf, anlaşmazlık, uyuşmazlık.

i. 054r/9

i. itdiler 018r/4, 021r/1

ihtilâm -2- [A.] ihtilam, düş azması.

i. olsa 020r/9, 020v/2

ihtimâl -3- [A.] ihtimal, olasılık.

i.+ i 038r/8, 039r/2, 039r/4

ihtirâz -1- [A.] ihtiraz, çekinme, sakınma.

i.+ dır 043v/4

ihtiyâr -4- [A.] 1. seçme, tercih etme, irade. 2. ihtiyar, yaşlı.

i.+ ı 025r/6, 084v/10

i.+ iyle 045v/5

i.+ lar 115r/5

iken -10- [T.] iken, esnasında.

i. 019r/6, 015r/11, 018r/2, 018r/8, 019r/9, 022r/9, 022v/2, 128r/3, 049r/10, 049v/6

iki -104- [T.] iki.

i. 004v/7, 014r/5, 014r/6, 014r/9,

026v/6, 026v/8, 029v/6, 041r/2,
047v/10, 063v/3, 079v/6, 088v/4,
092v/9, 100r/3, 100r/4, 107r/7,
109r/10, 116v/1, 118v/8, 125v/1,
134v/1, 134v/4, 137v/10, 138r/3,
144v/3, 148v/2, 148v/6, 150v/2

i.+ dir 026v/11, 027v/10, 029r/6,
029v/11, 030v/5, 031r/4, 031r/7

i.+ nci 006v/8, 015v/8, 016v/6,
024v/2, 025r/10, 026r/7, 026v/3,
026v/6, 027r/1, 027r/9, 027v/1,
027v/4, 029r/7, 029v/8, 030r/1,
030r/11, 030v/2, 030v/8, 031r/5,
031r/8, 032v/1, 035v/5, 044r/6,
045r/4, 050r/3, 050r/10, 051r/5,
062r/6, 064v/11, 066v/11, 068v/9,
070v/8, 072r/4, 073v/5, 075r/4,
076v/4, 089r/2, 089v/6, 090v/8,
105r/5, 111v/5, 112r/6, 116r/1,
119r/2, 121v/2, 122r/8, 123r/5,
124v/7, 125v/4, 126r/4, 126v/10,
127v/6

i.+ ncisi 037r/2

i.+ ndi 138v/8

i.+ niñ 094v/10

i.+ si 037r/8, 040v/11, 041r/7,
041r/8, 100r/1, 109r/11

i.+ sinde 018v/10, 018v/11

i.+ sinin 113r/3

i.+ siniñ 033v/7, 112r/1, 112v/9

i.+ şer 061r/10

iķrār -9- [A.] ikrar, onama, tasdik.

i.- ı bi'l-insān 007v/1

i. 031r/1

i. eylemese 030v/10

i. eylese 030v/6

i. idüb 007v/3

i. itdim 034v/6

i. itdüm 028v/5

i. itmekdir 030v/5, 037r/3

iķrār- ı bi'l-lisān -1- [A.] dil ile söyleme,
bildirme.

i. 007v/1

il -1- [T.] el.

i.+ ine 088r/3

ile -80- [T.] ile.

i. 004v/8, 004v/9, 007r/4, 007v/3,
007v/5, 008r/10, 008v/11, 009v/5,
013r/8, 014v/2, 015v/5, 017r/3,
017r/9, 017v/1, 017v/6, 017v/8,
019r/7, 019r/9, 020r/2, 021r/6,
021v/11, 025r/6, 026r/11, 028v/5,
028v/6, 031r/1, 032v/7, 035v/8,
035v/11, 043r/6, 043v/4, 046v/8,
050r/3, 054r/2, 062v/5, 062v/9,

062v/11, 063r/2, 063r/4, 082v/6,
082v/7, 088r/2, 088r/4, 088r/5,
094r/7, 095r/2, 095r/10, 095v/3,
095v/5, 097r/4, 099v/6, 097r/7,
097r/8, 100r/4, 113r/5, 114r/9,
115r/3, 116v/2, 117r/8, 119r/3,
120v/6, 121r/2, 121r/4, 121r/8,
121r/10, 121v/2, 122r/11, 122v/4,
126r/1, 127r/5, 139v/4, 140r/5,
141v/4, 144r/7, 145v/4, 147v/5,
148r/5

i.+ yim 006r/1

ilet -3- [T.] iletmek.

i. 140v/3

i.- irse 085v/7

i.- üb 141r/10

'ilim -2- [A.] ilim.

'i.+ den 114v/9

'i.+ lerini 111v/3

'illet -1- [A.] illet, hastalık.

'i. 135v/11

'ilm -5- [A.] ilim.

'i.- i hāl 024r/1

'i.- i hālimizden 027v/8

'i.- ü hālimizden 023v/10

'i.+ in 043v/2, 101r/6

'ilm-i hāl -2- [A.] İman esaslarıyla,
namaz, abdest gibi amel ile ilgili meseleleri
halkın seviyesinde anlatan kitap.bk. **'ilm-ü
hāl**

'i. 024r/01

'i.+imizden 027v/06

'ilm-ü hāl -1- [A.] İman esaslarıyla,
namaz, abdest gibi amel ile ilgili meseleleri
halkın seviyesinde anlatan kitap. bk. **'ilm-i
hāl**

'i.+imizden 023v/10

imām -31- [A.] imam.

i. aḥmedü'l-ḥanbelī 006v/9

i.mālikī 006v/10

i. şāf'ī 006v/8

i. 007v/4, 014v/2, 014v/3, 015v/4,
015v/6, 015v/8, 016r/7, 016v/1,
053r/11, 078r/4

emīrū'l-mü'minīn ḥazreti i. 'alī
kerremullāhi veche 118v/7

i. a'zam 028r/4, 038v/5, 040v/5

i. a'zamuḡ 039r/5

tācü'l-muttaḡīn i. ebu ḥanīfe-i el-
kūfī nu'mān bin sābid 006v/3

i. ḥanbelī 040v/7

i. idindim 038v/6

i. melikī 040v/6

i. secāvī 022r/11

i. şāfī 040v/5

i.+ a 051v/10, 053r/4

i.+ ıñ 016r/4

i.+ la 053r/6

i. ‘azam ebu ḥanīfe 006v/7

i. ‘azamıñ 028v/10

imāmü’ş-şemsü’l-ümmet-i rahmetü’llāhi

‘aleyhi-1- Allah’ın selamı ümmet güneşinin imamı üzerine oldun.

i. 002r/02-03

imāmet -1- [A.] imamet, imamlık.

i.+ ine 046r/1

īmān -73- [A.] iman, inanç.

ī. 001v/8, 001v/9, 003r/3, 005r/11,
005v/4, 005v/10, 008v/4, 008v/9,
009r/2, 024r/5, 024v/4, 024v/6,
024v/9, 025r/1, 025r/7, 031v/8,
031v/9, 032r/7, 035v/1, 035v/2,
036v/11, 037r/1, 054r/2, 089r/1,
097r/4, 152r/12

kāffe-i ehl-i ī. 087r/3

levāzım-ı ī. 031r/6

şıfat-ı ī. 024r/10

şart-ı ī. 031v/11

tafsil-i ī. 027v/9

tecdīd-i ī. 028r/8

vaşf-ı ī. 031v/10

ı.-ılayım 006r/1,

ī.+ a 011r/8, 024v/1, 031v/4, 057r/4

ehl-i ī.+ a 084v/4

ī.+ dan 007v/6, 045r/10

ī.+ dır 097r/3

ī.+ ı 045v/9, 111v/10, 112v/8

şıfat-ı ī.+ ı 003r/7

şart-ı ī.+ ı 003v/2

ī.+ ı tekbīrdır 121r/3

ī.+ ın 001v/4

şıfat-ı ī.+ ın 002r/5

şıfat-ı ī.+ ın 002v/5

ī.+ ında 045v/7

ī.+ ıñ 007r/10, 007v/7, 007v/10,
008r/1, 008r/4, 008r/7, 008r/8,
008r/11, 008v/2, 009r/3, 010r/10,
010v/1, 010v/4, 010v/7, 030v/4,
031r/3, 031r/10, 031r/11, 035r/9

ī.+ la mısın 005v/11

ī.+ sız ıalır 009r/1

- imdi** -11- [T.] şimdi, imdi, şu an. i.- ub 046r/2
- i. 001v/1, 024r/5, 078r/9, 079r/7, 079r/11, 098v/8, 144v/4, 145r/5, 148r/6, 148v/8, 151r/10
- imī** -1- [A.] işaretler anlatma. i.+ ye 106r/11
- in -** -5- [T.] inmek, yuksekten aşağı doğru gelmek. i.- di 061r/6, 061r/8
- i.- ecedir 140v/1
- i.- mişdir 118v/5
- i.- ūb 141r/9
- inan -** -26- [T.] 1. inanmak. 2. iman etmek. i.- dım 024v/1, 024v/4, 024v/6, 024v/9, 024v/11, 025r/6, 028v/6, 032r/7, 032v/2, 032v/9, 033v/4, 033v/11, 034r/9, 034v/5, 034v/7
- i.- mağ 032r/5
- i.- mağdır 007v/4, 030v/8, 037r/3, 045v/6
- i.- masa 030v/7
- i.- mayan 046v/3, 046v/11
- i.- mayub 133v/8
- i.- sa 030v/9
- incil** -1- [A.] İncil. i. 033r/4
- incir** -2- [F.] incir. i. 057v/6, 140r/3
- incir** -3- [F.] incir. i. 134v/3, 134v/7, 134v/8
- incit** -2- [T.] incitmek. i.- meye 151r/5
- i.- mezdi 128r/5
- indiril** -2- [T.] (kutsal kitap için) indirilmek. i.- mişdir 033r/7, 033v/1
- inek** -1- [T.] inek, dişi sığır. i. 137r/8
- inkār** -1- [A.] inkar, tanımama. i. iderse 047r/3
- innā fetahnā leke** -2- [A.] Fetih sūresinin ilk ayetidir.

- i. 102v/03, 133v/01
- innāllāhe ma‘a‘ş-şābirīn** -1- [A.] Bakara sūresi 153. ayet.
- i. 086r/02
- inşā‘allāhü te‘ālā** -1- [A.] Yüce Allah’ın izniyle.
- i. 099v/02
- ins** -2- [A.] insan, kişi.
- i.+ e 044r/7
- i.+ i 036r/4
- inşāf** -2- [A.] insaf.
- i. 150r/5
- i. vire 150r/5
- insān** -1- [A.] insan, kişi.
- i.+ dandır 033v/4
- inşā‘allāh** -2- [Tr] Allah’ın izniyle.
- i. te‘ālā 023v/11
- i.+ü te‘ālā 099v/2
- iplik** -4- [T.] iplik.
- i. 070v/5
- i.+ in 141r/2
- i.+ inden 141v/9, 142r/2
- ir** - -1- [T.] ermek, ulaşmak.
- i.- erler 126v/3
- irādet** -3- [A.] dilemeler, istemeler.
- i.+ iyle 010r/4, 010r/8, 096r/7
- iriş** - -1- [T.] erişmek, ulaşmak.
- i.- di 057r/11
- irtikāb**-2- [A.] irtikap, kötülük yapma.
- i. eylese 013v/6
- i. iderse 049r/4
- irüş** - -1- [T.] erişmek, ulaşmak.
- i.- ür 147v/5
- ise** -11- [T.] ise, olursa.
- i. 018r/10, 019v/11, 020r/2, 035r/11, 038r/2, 052r/3, 052v/7, 053r/3, 054r/4, 054r/5
- i.+ n 050v/2
- islām** -29- [A.] İslam.
- i. 001v/2, 005v/5, 005v/9, 036v/11,

037r/1, 054r/1, 065v/1, 132v/8	istihfāf -1- [A.]	istihfaf, küçümseme.
dīn-i i. 028r/1, 045v/6		
millet-i i. 028r/5		i. 015v/12
pādişāh-ı i. 086v/5, 087v/6	istimālet -1- [A.]	avutmalar, gönül almalar.
şart-ı i. 025r/8		
i.+ a 015v/1, 024r/6, 089r/1		i. virüb 100v/3
dīn-i i.+ a 045v/10		
i.+ dir 041v/1	iş -6- [T.] iş.	
i.+ ı 002r/1, 003v/2		i.+ de 013r/11
dīn-i i.+ ı 028v/1		i.+ den 149v/6
i.+ ı bilmek 003r/8		i.+ dir 126r/9
i.+ m 001v/4		i.+ e 145r/11
şıfat-ı i.+ m 002r/5, 002v/5		i.+ le 089v/9
i.+ mı 003r/3, 003v/7		i.+ leri 126v/5
dīn-i i.+ mı 003r/11	işaret -2- [A.] işaret. bk. işaret	
isim -1- [A.] isim, ad.		i.+ iyle 068r/11, 113r/11
i.+ i 097r/6		
isnād -1- [A.] isnat, atfetme.		
i.+ dir 129r/2		i. 089v/11, 092v/8
		el-cevāb i. 090r/1
iste -2- [T.] istemek.		i. eyleyüb 092v/5
i.- r 081r/4		i. itmek 016v/1
i.- se 016v/2		i. itmemiş olsa 016r/8
		i.+ e 096v/10

işit - -2- [T.] işitmek, duymak.

i.- diydi 058r/3

i.- üb 060r/7

işle - -28- [T.] işlemek, yapmak.

i.- di 010r/1, 010r/4, 010r/8

i.- diyse 050r/6

i.- dügi 047r/11, 143r/3, 144r/2

i.- dügine 133v/7

i.- düñ 013v/7

i.- medi 010r/8, 047v/11

i.- mekdir 050r/6

i.- memesinde 048r/7

i.- mesinde 048r/7

i.- meyeler 126v/5

i.- miş ola 047v/11

i.- mişdir 069r/11, 143r/5

i.- mişdür 145r/1

i.- ye 145v/4

i.- yen 013v/9, 047v/1, 048v/10

i.- yene 046v/1, 046v/9, 048r/1,
048v/3

i.- yeniñ 146r/8

işüg - -2- [T.] kapı, kapı önü.

i.+ üñde 085r/1, 085r/3

it - -344- [T.] etmek, yapmak.

ķabül i. 085v/10

da‘vet i.- di 061r/1

ħac i.- di 060v/5

ħavāle i.- di 116r/11

ķarındaş i.- di 062v/10, 062v/11,
063r/2

selām i.- di 060r/1

vefāt i.- di 069r/5

münācāt i.- di 057r/5

du‘ā i.- diler 061v/4

iħtilāf i.- diler 020v/6

iħtilāf i.- diler 018r/5, 021r/2

ķarındaş i.- diler 063r/4

ķısmet i.- diler 057v/10

su‘āl i.- diler 109r/5

‘amel i.- dim 038v/9

iķrār i.- dim 034v/6

ķabul i.- dim 028v/1, 029r/2

niyyet i.- dim 051v/8

rücū‘ i.- dim 028r/11

taşdıķ i.- dim 034v/6

tevbe i.- dim 028r/11

- i.- dirlar 057v/11
- hibe i.- diyse 017v/9
- şafâ-nażar i.- dügi 096r/9
- talep i.- dügi 090r/6
- vaşf i.- dügümüzen 147r/3
- murād i.- dükde 017r/3, 017r/8
- secde i.- düklerinden 012r/11
- iķrār i.- düm 028v/6
- helāl i.- düñüz 082r/7
- āzād i.- e 023r/11
- iħsān i.- e 130v/3
- niyyet i.- e 051v/8
- şabır i.- e 053v/1
- secde i.- e 014r/6
- taşliye i.- e 052r/2
- tekbīr i.- e 052r/2, 052v/4
- zikir i.- e 084v/9
- ķatil i.- eçegin bilürken 128r/4
- i.- eler 053r/8
- du‘ā i.- eler 084v/3
- ħizmet i.- eler 125r/6
- ķabūl i.- eler 111r/3
- su‘āl i.- eler 082r/3, 082r/6
- tamām i.- eler 053v/4
- teyemmüm i.- eler 020r/1, 020r/3
- zikir i.- eler 079v/1
- beyān i.- elim 023v/11, 024r/8, 027v/9
- beyān i.- elüm 111r/11, 111v/3
- bi‘at i.- en 097v/4
- cereyān i.- en 034r/11
- helāl i‘tikād i.- en 048v/4
- şabır i.- en 099v/7
- terk i.- ene 046v/2, 046v/10, 048r/2, 048v/2
- ħizmet i.- enler 099r/5
- nātırлық i.- enlerin 070r/5
- i.- er 050v/10
- beyān i.- er 118v/3, 146v/10
- delālet i.- er 034v/11
- ħiṭāb i.- er 003v/10
- ħizmet i.- er 099r/10
- ķarār i.- er 147v/6
- pāk i.- er 099r/9
- ricā i.- er 081r/5
- rivāyet i.- er 108v/4, 109r/3
- sehv i.- er 096r/3
- teyemmüm i.- er 017r/6, 017r/11
- yoldaşlıķ i.- er 112v/6
- i.- erdi 098r/7, 098v/2

- temennā i.- erim 080r/2
- şehādet i.- erin 036r/10, 036v/4
- taşdıķ i.- eriz 031r/2
- hizmet i.- erken 098r/7
- tilāvet i.- erken 102v/2
- i.- erler 012v/6, 098r/8
- ‘azāb i.- erler 012r/10
- i‘tikād i.- erler 022v/9
- ķāmet i.- erler 022v/2
- temiz i.- erler 126v/4
- tesbīh i.- erler 112r/8
- i‘tikād i.- erlerse 013r/5
- inkār i.- erse 047r/3
- irtikāb i.- erse 049r/4
- taķşirāt i.- erse 003r/9
- terk i.- erse 047v/3
- vefāt i.- erse 023r/9
- tırāş i.- erüz 110r/2
- naķīl i.- esi 152r/1
- nazar i.- esin 135r/9
- secde i.- esin 014r/4
- tırāş i.- eyim 110r/7
- tövbe i.- eyim 013v/11
- ziyāfet i.- eyin 143v/3
- ta‘līm i.- icked 146r/6
- tekbīr i.- ince 053r/11
- ğusül i.- meden 015v/1
- tebevül i.- meden 021r/1
- kār i.- medi 117r/9
- yardım i.- mege 063v/7
- nikāh i.- megi‘ahdü 132v/4
- i.- mek 007v/6
- ‘amel i.- mek 001v/10
- bünyād i.- mek 077v/4
- cehir i.- mek 029v/5
- çulhālīķ i.- mek 144v/7
- etmecilik i.- mek 144v/8
- ğusül i.- mek 009r/10, 021r/2
- işāret i.- mek 016v/2
- ķabül i.- mek 089r/6
- niyyet i.- mek 027r/5, 027v/6
- revāne i.- mek 081r/4, 081r/7
- rükū‘ i.- mek 027r/8
- secde i.- mek 029r/11
- taħķīķ i.- mek 079r/3
- tekbīr i.- mek 027r/6, 029v/2
- terk i.- mek 027v/4, 027v/5
- tesbīh i.- mek 030r/10
- teyemmüm i.- mek 017r/1, 017v/3
- tırāş i.- mek 118r/6

zinā i.- mek 048v/6	ümid i.- mekdir 043v/10
ziyāfet i.- mek 144v/7	zikir i.- mekdir 010v/6
ziyāret i.- mek 027v/1	niyyet i.- mekdir 051r/10
tevbe i.- mek 050v/9	i.- memekdir 050r/10
i.- mekdir 043v/9, 050r/9	işāret i.- memiş olsa 016r/8
cennetlik i.- mekdir 031v/4	bī'at i.- mesen 101r/4
ğusül i.- mekdir 020v/9	şabır i.- meyen 099v/8
hac i.- mekdir 025v/4	i.- meyesin 094r/10
hıyānet i.- mekdir 090r/11	su'āl i.- meyinçe 093r/1
ikrār i.- mekdir 030v/5, 037r/3	fāsīd i.- mez 015v/9
iṭā'at i.- mekdir 046r/3	kār i.- mez 117v/1
i'tikād i.- mekdir 035v/5, 035v/7, 036r/7	i.- mezse 145v/5
ķabūl i.- mekdir 113r/1, 121r/7, 125v/5	ķadīm i.- miş 135r/1
meş i.- mekdir 026r/10, 026v/8, 026v/10	zulūm i.- miş 018v/3
mesih i.- mekdir 046r/8	nehy i.- miş ola 048v/1
mücādele i.- mekdir 046r/6	terk i.- miş olur 015v/3
niyyet i.- mekdir 027v/3	hizmet i.- mişdir 098v/5
pak i.- mekdir 027r/2	ķarār i.- mişdir 117v/8
pāk i.- mekdir 051r/7	ta'līm i.- mişdir 118v/9
ri'āyet i.- mekdir 089r/5	vefā i.- mişdir 060r/11
senā i.- mekdir 008r/6	ķarār i.- mişken 133r/3
tekbīr i.- mekdir 115r/6	i.- mişler-idi ol 088v/10
tekfīr i.- memekdir 045r/11	i.- mişler-idi ve 088v/7
	hāvāle i.- mişlerdi 116r/7
	telķīn i.- mişlerdür 116v/10

şabır i.- se 099v/7

su'āl i.- se 005r/11, 006r/3, 011r/7,
012v/1, 038v/3, 041v/6

tağşīrāt i.- se 002r/7

tekbīr i.- se 015v/5

terk i.- se 049v/2

vefāt i.- se 019v/6, 019v/10

su'āl i.- seler 003v/11, 004r/3,
004v/6, 005v/5, 005v/10, 006r/6,
006r/9, 006v/1, 006v/5, 007r/1,
007r/10, 008v/4, 009v/7, 010v/1,
010v/4, 010v/7, 010v/10, 011r/11,
011v/4, 012r/1, 012r/5, 030v/3,
031r/3, 031r/6, 031r/10, 031v/4,
031v/8, 036v/11, 037r/6, 037r/11,
037v/6, 037v/9, 038r/4, 038r/11,
038v/10, 039r/5, 039v/3, 040r/8,
040v/3, 040v/9, 041r/2, 041r/6,
041r/10, 041v/2, 041v/10, 042r/3,
042r/8, 042r/11, 042v/2, 042v/5,
042v/8, 042v/10, 043r/2, 043r/7,
043v/5, 043v/11, 091r/11, 093r/4,
093r/7, 093r/10, 093v/6, 093v/10,
094r/2, 094r/6, 094v/2, 094v/9,
095r/1, 095r/5, 095r/10, 095v/2,
095v/6, 096r/4, 096r/8, 096v/3,
096v/6, 096v/11, 097r/6, 099v/3,
113r/9, 113v/2, 113v/11, 115r/3,
115r/7, 115v/9, 116v/2, 116v/11,
118r/7, 121v/5, 121v/7, 122r/1,
122r/5, 122r/10, 122v/1, 122v/4,
122v/7, 122v/11, 123r/3, 123r/8,

123v/8, 124r/11, 127r/3, 127r/6,
127r/11, 127v/4, 127v/9, 128r/10

cimā' i.- seydi 049v/8

ikrār i.- üb 007v/3

nazar i.- üb 133v/10

sür'at i.- üb 098r/11

tekbīr i.- üb 053v/1

teyemmüm i.- üb 017v/7

i.- üb 089r/3, 125v/3, 135v/6

'arż i.- üb 137r/5

egil i.- üb 084v/2

hālāş i.- üb 031v/3

hışm i.- üb 136v/3

iṭā'at i.- üb 134r/2

izlāl i.- üb 134r/4

muvāfiqat i.- üb 106v/9

müvāfaqat i.- üb 110r/1

müvāfiqat i.- üb 111r/1

sünnet i.- üb 141v/1

tażarru' i.- üb 135r/4

te'līf i.- üb 141r/3

tekbīr i.- üb 146r/2

temennā i.- üb 087r/6

un i.- üb 138r/11

zıkrullāh i.- üb 083r/5

idici -1- [T.] edici, yapıcı.

ğusül i.+ si 112v/10

iḫā‘at -2- [A.] itaat, söz dinleme, boyun eğme.

i. idüb 134r/1

i. itmektir 046r/2

‘itāb -3- [A.] itap, paylama, azarlama.

‘i. ola 048r/3

‘i.+ a 047v/4, 049r/2

itdür -4- [T.] ettirmek, yaptırmak.

i.- e 083v/1

tırāş i.- eler 101r/9

tırāş i.- esin 106r/11

i.- üb 146r/1

i‘tibār -1- [A.] itibar, saygınlık.

i. 054r/9

i‘tikād -20- [A.] itikat, inanma.

i. 038r/2, 038r/3

i. eylemek 001v/11

ḫelāl-i i. iden 048v/4

i. iderler 022v/8

i. iderlerse 013r/5

i. itmektir 035v/5, 035v/6, 036r/7

i.+ a 041v/5

i.+ de 028r/2, 037v/6, 037v/7, 038r/5, 038r/7, 040v/9

i.+ de olan 038r/9

i.+ ı 130r/10

i.+ ıyla 050r/2

ve’l-cemā‘at i.+ ları 044v/4

‘iyāl -1- [A.] hanım, zevce.

‘i.+ ine 003r/3

iyale -1- [T.] eylemek, yapmak.

i.- se 019r/7

īzār -1- [A.] belden aşağıyı örtmekte kullanılan bez.

ī. 106r/7

izhār -1- [A.] gösterme, açığa vurma.

i. eyleye 089v/9

izin -2- [A.] izin, yetki.

i.+ iyle 088v/9, 116v/9

izlāl -1- [A.] ayak kaydırma, yoldan çıkartma, sürçtürme.

i. idüb 134r/3
‘izzet -12- [A.] izzet, büyüklük, ululuk.

‘i. 089r/5, 125v/4

hazreti ‘i.+ den 103r/3, 107r/3,
 135r/5

cenāb-ı ‘i.+ e 142r/6

hazreti ‘i.+ e 105r/11, 135r/3,
 137r/4

‘i.+ iyle 078r/7

‘i.+ lü 089v/3, 126r/1

ķā’il -1- [A.] kail, inanmış.

ķ. olmaķdır 132v/11

ķā’im -2- [A.] kaim, her zaman var olan (Tanrı).

ķ.+ dir 122r/6, 122r/7

ķā’imü bi_nefsihi -1- sıfat-ı zatiyyede yer alan “Kıyam binefsihi (bizâtihi)”. Allah`ın varlığı veya mevcudiyeti bir başkasına muhtaç değildir; aksine varlığı kendi zâtındandır demektir.

ķ. 25v/08

ķabaķ -1- [T.] kabak.

ķ.+ m 127r/11

ķa’be -6- [A.] Bütün müslümanların kiblei ve ziyâret yeri olan Mekke şehrindeki mukaddes binâ.

ķ.- i mükerrermeden 017v/5

ķ.- i şerîf 028r/2

ķ. 080v/4, 092r/5

ķ.+ nin 058r/9

ķ.+ yi 058r/3

ķa’be-i mükerreme -1- [A.] Aziz Mekke şehri.

ķ.+den 017v/05

ķa’be-i şerîf -1- Mübarek Kabe.

ķ.+i 028r/02

ķabr -18- [A.] kabir, mezar.

ķ.+ i 064v/10, 065r/2, 065r/7,
 065v/3, 065v/8, 066r/2, 066r/9,
 066v/5, 066v/11, 067r/3, 069r/6,
 069v/4, 069v/7, 070v/7, 073v/4,
 075v/11, 076r/7

ķ.+ ine 003r/1

ķabül -11- [A.] kabul.

ķ. 038v/8, 085v/10

ķ. ideler 111r/3

ķ. itdim 028v/1, 029r/2

- ķ.** itmek 089r/6
ķ. itmekdir 113r/1, 121r/7, 125v/5
ķ. olmaz 002r/9
ķ. olsun 084v/5
- ķaç** -18- [T.] kaç.
ķ. 016r/7, 044r/2, 053r/5, 094r/3, 096v/3, 114r/5, 117r/4
ķ.+ dır 030v/4, 031r/3, 031r/7, 115v/10
ķ.+ dur 001v/6, 001v/8, 006v/6, 007r/11, 040r/9, 040v/10, 094v/9
- ķaçan** -2- [T.] ne zaman, nasıl.
ķ. 002v/3, 008v/9
- ķaçıncı** -1- [T.] kaçıncı.
ķ.+ dır 093v/7
- ķadar** -2- [A.] kadar, değin.
ķ. 035v/8, 036r/1
- ķāde-i ahir** -1- [A.] İikiden fazla rekātli namazlarda ikinci ve son oturuş
ķ.+e 027r/09-10
- ķādem**-5- [A.] 1. ayak. 2. adım.
ķ. 085r/11
- ķ.** eylerüz 081r/1
ķ.+ i 013r/4
ķ.+ ler 124r/8
ķ.+ lerin 122v/9
- ķader** -3- [A.] kader, alın yazısı.
ķ. 025r/3, 105r/5
ķ.+ ine 034r/9
- ķadı** -1- [A.] kadı, şeriat hakimi.
ķ.+ larıñ 077r/3
- ķādīhān** -1- [Tr] Ebü'l-Mehâsin Fahrüddîn Hasen b. Mansûr b. Mahmûd el-Özkendî el-Fergānî (ö. 592/1196). Fetāvâ'sıyla tanınan Hanefî fakihidir.
ķ.+da 023v/8
- ķadīm** -2- [A.] kadim, çok eski, ezeli.
ķ. itmiş 135r/1
ķelām-ı ķ.+ inde 139r/10
- ķadīmü bi_ķā'imihî** -1- [A.] Allah'ın varlığının evveli ve başlangıcı yoktur.
ķ. 25v/06
- ķadir** -1- [A.] kudretli, güçlü.

ķ. ola 146r/7

ķadırün bi-ķudretihi -1- sıfat-1
sebutiyyede yer alan “tekin sıfatı”. Allah
Teâlâ'nın her Şeye gücünün yetmesi, her
törlü tasarrufta bulunması demektir.

ķ. 025v/11

ķâf -1- [A.] kaf, Arap alfabesinin
yirmi ikinci harfi.

ķ. 148r/3

ķâfir -16- [A.] kafir.

k. 015r/11, 097r/4

k. ola 046v/3, 048v/5

k. olmaz 013r/9, 047r/1

k. olur 012v/9, 013r/5, 013v/11,
015r/10, 016r/3, 023r/5, 047r/4

k.+ lerden 057r/8

k.+ lere 008v/5, 012r/9

ķâffe-i ehl-i imân -1- [A.] Allah'a ve
Allah'tan gelen her Şeye inananların
tamamı.

ķ 087r/03

ķaftân -3- [F.] kaftan.

ķ. 142r/1

ķ.+ ı 143r/11, 144r/9

ķahķaha -1- [A.] kahkaha, yüksek sesle
gülme.

ķ. 021r/5

ķâ'ide -3- [A.] kaide, kural.

ķ. 078r/7, 129v/10, 130r/2

ķal - -33- [T.] kalmak.

ķ.- a 129v/6

ķ.- an 009v/6, 053r/8

ķ.- anı 133r/1

bâķī ķ.- anı 053v/2

ķ.- dı 070v/5, 070v/6, 124v/9,
124v/11, 125r/3, 144v/10

maķrüm ķ.- maya 099v/2

ķ.- miş 018v/5

elif ķ.- mişdı 109r/1

ķ.- mişdır 001v/7, 011v/5, 011v/7,
011v/8, 011v/11, 098r/4, 114r/1,
127v/10, 127v/11, 134v/11, 139r/9,
143r/4

ķ.- miŐdur 110v/11

ķ.- sa 009v/2, 014v/5

ıssız ķ.- ub 034r/2

ķ.- ur 008v/11, 009r/1

eksik ķ.- ursa 053r/6

kalb -9- [A.] 1. kalp, yrek. 2. gnl, sevgi.

ķ.+ i 008r/1, 008r/3

ķ.+ idir 010v/9

ķ.+ im 028v/6

ķ.+ imiz 031r/1

ķ.+ iyle 030v/7, 030v/8, 030v/9, 037r/2

kaldır - -2- [T.] kaldırmak.

ķ.- maķ 030r/1

ķ.- maya 052v/6

kaldur - -1- [T.] kaldırmak.

ķ.- ub 144v/8

kalfa -2- [A.] kalfa, ustanın yardımcısı.

ķ.+ lar 082r/8, 084r/4

kalk - -2- [Tr] kalkmak.

ķ.- dıķda 030r/8

ķ.- madın 053v/3

kāmet -1- [A.] kamet, farz olan namazdan önce okunan iķ ezan.

ķ. iderler 022v/2

kāmil -3- [A.] 1. kamil, olgun. 2. alim, bilgin.

k.- i ma'rifet 086v/3

mürşid-i k. 095r/5

pīr-i k.+ iņ 121v/9

kāmil-i ma'rifet -1- [A.] Allah'ı tam olarak tanıma ve bilme.

ķ. 086v/03

ķan -2- [T.] kan.

ķ. 094v/7

ķ. revān oldu 134v/1

ķan- -1- [T.] kanmak,doymak.

ķ.+maz 097v/2

ķanā'at -1- [A.] kanaat, yetinme, kısımete razı olma.

ķ.+ dir 148r/3

ķanādīl -1- [A.] kandiller.

ķ. 114v/4

ķanat -1- [T.] kanat.

aleyhi'-selāmiņ ķ.+ larıdur 123v/7

ķanda -5- [T.] nerede, nere.

- ķ. 096r/10, 096r/11, 135v/3
- ķ.+ dır bilmezın 137r/1
- ķ.+ dan 114r/5
- ķandil** -1- [A.] kandil, aydınlatma aracı.
- ķ.+ ler 118r/2
- ķāne** -1- [A.] İdi, oldu...mānasında, fiilin geķmiş zamanı. bk. **ķānet**
- ķ.+ yi 052v/8
- ķānet** -1- [A.] İdi, oldu...mānasında, fiilin geķmiş zamanı. bk. **ķāne**
- ķ. okuyalar 052v/8
- ķanġı** -10- [T.] hangi.
- ķ. 001v/8, 009r/6, 009r/9, 011r/11, 050v/2, 117r/4, 126r/6, 126r/7
- ķ.+ sı 122r/11
- ķ.+ sıdır 122v/8
- ķankı** -2- [T.] hangi.
- ķ. 091r/6, 148r/6
- ķapu** -11- [T.] kapı.
- ķ.+ dan 088r/6, 101v/3
- ķ.+ nın 080r/6, 091v/10, 127v/5
- ķ.+ sı 089v/8
- ķ.+ ya 080r/5, 083r/2, 083r/11, 100v/2, 129r/10
- ķapucı**-1- [T.] kapıcı, kendisine ķeken, bir nesneyi kapma niteliġi taşıyan.
- ķ.+ dur 117v/3
- ķār** -2- [F.] kar, kazanç.
- ķ. itmedi 117r/9
- ķ. itmez 117r/11
- ķara** -1- [T.] kara, siyah.
- ķ. 130r/5
- ķara** -1- [T.] kara, toprak.
- ķ.+ ya 022r/5
- ķarār** -3- [A.] karar, yargı.
- ķ. ider 147v/6
- ķ. itmişdir 117v/8
- ķ. itmişken 133r/2
- ķaravaş** -1- [T.] karavaş, kadın köle.
- ķ. olsun 003r/7
- ķarınca** -3- [T.] karınca.
- ķ. 085v/6

ķ.+ dan 085v/9

ķ.+ yam 085v/9

ķarındaş -18- [T.] kardeş.

ķ. 062v/5, 132v/5

ķ. eyledi 063r/5

ķ. itdi 062v/9, 062v/11, 063r/2

ķ. itdiler 063r/3

ķ.+ a 003v/6

ķ.+ ı 058r/6, 083r/11, 083v/11

ķ.+ im 061v/7

ķ.+ imsın 063r/8

ķ.+ ındaydı 088r/11

ķ.+ ıñda 088v/1

ķ.+ ıñuz 081r/3

ķ.+ ıydı 141r/1

ķ.+ lar 078v/1

ķarındaşlıđ -1- [T.] kardeşlik.

ķ.+ ıñ 077v/2

ķarışdır - -3- [T.] karıştırmak.

ķ. 106r/5

ķ.- dı 057v/7

ķ.- mamaķdır 043v/7

ķarın -1- [T.] karın.

ķ.+ ına 108r/5

ķarrāş-1- [A.] (ferrāş) 1. cami, mescid, imaret gibi müesseselerin temizliğini sağlayan. 2. kilim, halı ve hasır gibi mefruşatını yayma hizmetleriyle vazifeli olan kişiler.

ķ.+ larıñ 074v/1

ķarşu -1- [T.] karşı.

ķ. 045v/10

ķaşden -3- [A.] kasten, kasıtlı.

ķ. 047v/2, 049r/11, 049v/6

ķaşır -2- [Tr] 1. kısa. 2. kusurlu, aciz.

ķ. buyurdı 103r/1

ķ. buyurdılar 110v/7

ķaşşāb-3- [A.] kasap.

cömerd ķ. 086v/11

cömerd ķ.+ ın 067r/4

ķ.+ ların 067r/5

ķaşı - -2- [T.] kaşımak, tırnakla yapılan ovma eylemi.

ķ.- mağa 134v/5

- .- sa 134v/6
at -5- [T.] kat, huzur.
 . 117v/6
 .+ ında 007v/5, 099v/9, 122v/9,
 150v/10
atı -1- [T.] ok.
 . 012r/9, 012v/3
 .-berk 003v/3
 .-perk 012r/01
atibi'l- uruf -1- [A.] harflerin katibi.
 k. 130v/04-05
atil -2- [A.] katil, cani.
 . ideegin bilurken 128r/4
 .+ den 031v/1
avā'id -2- [A.] kavait, kurallar.
 . 125r/5
 .+ inden 125r/8
avl-i ea -1- [A.] en doru sz.
  018r/05
avluhū te'ālā -5- [A.] Yuce Allah'ın kelamı.
- . 004v/9, 035r/1, 115v/4, 139r/11,
 152r/9
az -1- [T.] kazmak.
 .- ana 130v/3
azā -8- [A.] 1. kaza, vaktinde kılınmayan ibadeti sonradan yerine getirme. 2. Allah'ın takdir ettiklerinin gereklemesi.
 . 025r/3, 034r/9, 105r/5
 cmerd-i . 116r/5
 .+ sı 018v/9
 .+ ya 018v/1, 018v/5
 .+ yı 018v/6
azanc -3- [T.] kazan, yarar, kar.
 .+ ı 129v/4, 145v/8, 146r/8
azāncı -1- [T.] kazancı.
 .+ ları 072r/10
azdır -1- [T.] kazdırmak, toprağı açtırmak.
 .- ub 142v/3
eeci -2- [T.] keçeci, keçe yapan veya satan kimse.

k.+ leriñ 071r/7

k.+ ydi 058v/9

kefen -3- [A.] kefen.

k. 134v/10, 134v/11, 135r/1

kelām -4- [A.] kelimeler, söz.

k.- ı kadīminde 139r/10

k.+ ı 008r/4

k.+ ında 102v/11, 106v/1

kelām- ı kadīmī -1- [A.] Allah'a ait olduğu için varlığının başı ve öncesi olmayan kelām, Kur'ân.

k.+de 135v/9

kelb -1- [A.] köpek.

k. 048v/8

kelimāt -1- [A.] kelimeler.

k.+ lar 103v/3

kelime -5- [A.] kelime, sözcük.

k.- i küfür 028r/8

k.- i şayyibedür 007v/8

k.- i tevḥīd 025r/9

k. 116v/1

k.+ si 011v/9

kelime-i küfr -1- [A.] inancı inkar eden kelime.

k. 028r/08-09

kelime-i şayyibe -1- [A.] Güzel ve hoş söz.

k.+dür 007v/08

kelime-i tevḥīd -1- [A.] İslâm'da "Allah'ın birliğine inanmak" demek olan tevhid sözünü ifâde eden, "Allah'tan başka ilâh yoktur, Hz. Muhammed Allah'ın elçisidir" anlamındaki "Lâ ilâhe illallah Muhammedün resûlullah" cümlesi.

k. 025r/09

kelīmullāh -1- [A.] "Cenab-ı Hakk'ın hitab eylediği zat". Hazret-i Musa'nın (A.S.) bir ünvanıdır.

mūsā k. 086r/7

kem -1- [F.] kötü, kem.

k. 151r/8

kemā ḳāl ibni-1- [A.] Söylediği gibi, olduğu üzere.

k. 151v/01

kemāl -1- [A.] kemal, olgun.

ķ.+ dir 085v/3

k. 032r/10

kemer -8- [F.] kemer.

k.- peste ve 080v/6, 086v/6, 092r/8

k. 056v/1, 104r/10, 131v/3, 133r/6,

133r/10, 134r/8

kendi -13- [T.] kendi, öz.

k. 010r/3, 010r/7, 029r/1, 050v/11,
060r/5, 062r/8, 077v/10, 102v/10,
115v/3, 124v/2, 128r/3, 135r/8,
150r/6

kendü -14- [T.] kendi, öz.

k. 089v/4, 106v/1, 115v/2, 123v/1,

123v/3, 126r/2, 144r/11, 149v/4

ķ.+ ni 128r/3

ķ.+ niñdir 001v/9

ķ.+ nün 001v/4

ķ.+ ñe 141v/10

ķ.+ sine 037r/10

ķ.+ sini 149r/3

ķeramāt -1- [A.] keramet, ermiş
kimselerin gösterdiklerine inanılan,
doğüstü davranış veya durum.

ķerem -3- [A.] kerem, lütuf.

k. 091r/5

ķ.+ den 147r/1

ķ.+ dür 148r/2

ķerre -9- [A.] kere, kez.

k. 016r/1, 023r/8, 023v/1, 025v/2,

047v/10, 096v/4, 096v/5, 096v/7

ķes -5- [T.] kesmek.

ķ.- di 144r/4

ķ.- er 112v/5

ķ.- mek 050v/8, 144v/6

ķ.- memekdir 036r/3

ķesil -1- [T.] kesilmek.

ķ.- mez 009r/3

ķeskīn -1- [T.] keskin, iyi kesen.

ķ. olur 112v/4

ķeskinlik -2- [T.] keskinlik, keskin olma
durumu.

ķ.+ dir 121r/1

ķ.+ i 120v/10

kez -7- [T.] kez.

k. 082v/11, 083r/5, 088r/5, 118r/3,
148v/3, 148v/4, 148v/6

kezā -2- [A.] keza.

k. 014v/

k. fi'l-hülāşaten 053v/5

kezālik -2- [A.] kezalik, keza.

k. 049v/5, 051v/6

kıble -9- [A.] kıble.

cemāl-i k. - i ehl-i nazār 085r/7

ehl-i k. olanların 045r/7

k.+ m 028r/2

k.+ si 120v/7

k.+ sin 080v/3, 092r/5

k.+ ye 027r/4, 051r/9

ehl-i k.+ yi 045r/9

kıl -55- [T.] kılmak, yapmak.

evinde k. - a 018v/7

rek'atı k. - a 015v/7, 016r/10

şefā'at k. - a 060v/1

vefā k. - a 149v/6

namāz k. - ān 014v/10

'amel k. - anlar 077r/10

namāz k. - ar iken 018r/8

k. - ar-iken 018r/4

namāz k. - arken 021r/5

namāzın k. - arken 015r/4

k. - asız 085r/4

du'ā k. - dı 063r/11

'aṭa k. - dı 058v/5

fidā k. - dı 058v/6

namāz k. - dı 064r/11, 107r/8

namāzı k. - dı 144v/4

setr k. - dı 134v/4

namāzını k. - dıktan sonra 023r/7,
023v/1

namāz k. - dılar 061r/10

ḥarām k. - duğını 035v/6

ḥelāl k. - duğını 035v/4

rek'atı k. - duğdan sonra 015v/6

k. - ı vir-sün 054r/7

namāzı k. - mağa 051v/7

rek'atı k. - mağa 014v/5

ağır k. - mağ 029v/1

namāz k. - mağ 022r/7, 047v/6

du'ā k. - mağ olur 148v/8

- ardında k̄.- maḳdır 045r/5
- cemā‘atle k̄.- maḳdır 045r/3
- namāz k̄.- maḳdır 007v/11, 025r/10, 045r/8
- terk k̄.- maḳdır 150v/2
- vaḳtinde k̄.- maḳdır 051r/10
- vefā k̄.- maḳdır 149v/7
- tekrār k̄.- ması 049v/3
- zinā k̄.- maya 150v/9
- k̄.- mişdır 138v/5, 138v/7, 138v/9, 138v/11, 139r/3
- rek‘at k̄.- mişdır 016r/7
- cāmi‘de k̄.- sa 018v/6
- namāz k̄.- sa 015v/2
- rek‘atı k̄.- sa 014v/3
- su‘āl k̄.- salar 148v/2
- du‘ā k̄.- ub 087r/7, 092v/4
- du‘ā k̄.- ub bilür 098v/4
- kıl** -4- [T.] kıl.
- k̄. 140r/7
- k̄.+ ı 026r/4, 109r/4
- k̄.+ ma 106v/11
- kılıc** -1- [T.] kılıç.
- k̄. 046r/1
- kılıccı** -1- [T.] kılıççı, kılıç yapan veya satan kimse.
- k̄.+ larıñ 074r/6
- kılın** - -3- [T.] kılınmak, yapılmak.
- k̄.- a 106v/6
- k̄.- urşa 014r/3, 014r/5
- kırā‘at**-2- [A.] kıraat, okuma.
- k̄. 051v/4
- k̄.+ e 015r/1
- kırıl** - -1- [T.] kırılmak.
- k̄.- miş 098v/1
- kırk** -24- [T.] kırk.
- k̄. 034r/1, 057r/3, 074v/11, 075r/3, 075r/7, 075r/10, 075v/2, 075v/5, 075v/8, 076r/1, 076r/4, 078v/2, 078v/3, 100r/11, 106r/1
- k̄.+ incı 074v/8
- k̄.+ lar 095v/9, 098v/9, 099r/5
- k̄.+ lardan 098v/11
- k̄.+ lardandır 078v/4
- k̄.+ larıñ 094v/6, 097v/6

kırk -2- [T.] kırkmak.

ķ. 140v/2

ķ.- ub 140v/7

kısım -1- [A.] kısım, bölük.

ķ.+ dır 124v/5

kısmet-2- [A.] kısmet, nasip.

ķ. eylediler 110v/4

ķ. itdiler 057v/10

kiyām -3- [A.] kıyam, İslam'a göre ölümden sonra yeniden dirilip ayağa kalkma.

ķ. 051v/4

ķ.+ a 027r/7

ķ.+ da iken 019r/6

kiyāmet -10- [A.] kıyamet, mahşer günü.

ķ. 012r/8, 024v/11, 033v/10, 033v/11, 130r/4, 149v/10

ķ.+ e 036v/10, 044r/9, 044v/2, 136r/10

kız -7- [T.] kız.

ķ. 141r/1

ķ. olsun 003r/5

ķ.+ ı 002v/3, 070v/6, 140v/10

ķ.+ ınıñ 039r/11

ķ.+ ları 040r/3

kızcağaz -1- [T.] kızcağız.

ķ. 053r/3

kızıl -3- [T.] kızıl.

ķ. 105v/11, 137r/7

üstād-ı ķ. şultāniye 119v/3

ki -290- [F.] ki, bağlaç.

k. 001v/2, 001v/11, 002r/4, 002v/8, 002v/9, 003r/2, 003r/10, 004r/1, 004r/4, 004r/7, 004v/7, 004v/9, 004v/11, 005r/7, 005v/6, 006r/1, 006r/4, 006r/7, 006r/10, 006v/2, 006v/6, 007r/2, 007r/6, 007r/8, 007r/11, 007v/7, 007v/11, 008r/2, 008r/5, 008r/7, 008r/9, 008v/1, 008v/2, 008v/5, 009r/2, 009r/4, 009r/7, 009r/8, 009r/10, 009r/11, 009v/9, 010r/2, 010r/6, 010r/11, 010v/2, 010v/5, 010v/8, 010v/11, 011r/9, 011v/2, 011v/5, 011v/8, 012r/3, 012r/8, 012v/4, 012v/10, 012v/11, 013r/3, 013r/10, 013v/7, 013v/10, 016r/1, 016r/6, 018r/5, 022v/1, 030v/4, 031r/4, 031r/7,

- 031r/11, 031v/5, 031v/9, 034v/11,
 036r/10, 036v/4, 037r/1, 037r/7,
 037r/10, 037v/2, 037v/3, 037v/7,
 037v/11, 038r/6, 038v/2, 038v/4,
 039r/1, 039r/6, 039v/5, 040r/9,
 040v/4, 040v/10, 041r/4, 041r/8,
 041v/1, 041v/3, 041v/7, 041v/11,
 042r/4, 042r/10, 042v/1, 042v/3,
 042v/6, 042v/9, 042v/11,
 043r/3, 043r/10, 043v/6, 044r/3,
 044v/7, 046r/9, 046v/6, 047r/9,
 047v/9, 048r/6, 048r/11, 048v/10,
 049r/7, 049r/9, 049r/10, 049v/10,
 052r/5, 059v/11, 060r/10, 060v/8,
 062r/10, 062v/1, 062v/4, 063r/7,
 063r/8, 063v/1, 063v/5, 078r/9,
 079r/5, 079r/7, 080r/7, 081r/2,
 081r/5, 081r/9, 082r/1, 082r/3,
 082r/5, 082r/6, 082v/11, 085r/3,
 084r/5, 084r/8, 088r/7, 088v/3,
 090v/5, 091v/1, 094r/1, 094r/4,
 094r/8, 094v/6, 094v/10, 095r/2,
 095r/7, 095r/11, 095v/3, 095v/7,
 096r/5, 096v/1, 096v/5, 096v/8,
 097r/3, 097r/9, 098r/8, 099r/7,
 099v/4, 100r/2, 100v/8, 100v/9,
 103r/2, 105v/11, 106r/2, 106r/7,
 106v/2, 106v/5, 106v/6, 108v/1,
 108v/4, 109r/3, 109r/5, 109r/9,
 110r/5, 110v/2, 110v/6, 110v/10,
 111r/3, 111r/6, 112r/9, 112v/3,
 113r/10, 113v/3, 114r/6, 114r/11,
 114v/2, 114v/8, 115r/1, 115r/5,
 115r/10, 115v/10, 115v/11,
 116v/10, 117r/5, 117r/10, 117v/1,
 117v/7, 117v/9, 118r/9, 118v/3,
 120v/8, 121v/6, 121v/8, 122r/2,
 122r/6, 122v/3, 122v/5, 122v/8,
 123r/1, 123r/4, 123r/10, 123v/7,
 123v/10, 124r/9, 124v/4, 126r/6,
 126v/1, 126v/4, 126v/8, 127r/4,
 127r/8, 127v/2, 127v/6, 127v/10,
 128r/2, 128r/8, 129v/6, 129v/7,
 130r/9, 132v/4, 132v/8, 132v/9,
 133v/6, 133v/8, 134r/11, 134v/6,
 135r/6, 135r/7, 135r/9, 135v/7,
 135v/8, 135v/9, 136v/1, 138r/1,
 139r/7, 139r/11, 139v/4, 140r/11,
 140v/1, 141v/7, 142r/8, 142r/10,
 143v/1, 143v/2, 143v/6, 145r/1,
 145r/3, 145r/11, 145v/6, 146r/3,
 146v/1, 146v/8, 146v/10, 147v/8,
 148r/10, 148v/4, 149r/3, 149r/6,
 149v/4, 149v/9, 150r/3, 150v/6,
 152r/7, 152r/13
- kilit** -3- [F.] kilit.
 k.+ dir 099v/8
 k.+ i 099v/3, 099v/5
- kim** -35- [T.] kim.
 k. 002r/4, 100v/11, 106v/8, 110v/6,
 113r/9, 118r/8, 128v/6, 129v/3
 k.+ den 001v/7, 011v/5, 011v/8,
 042v/5, 042v/8, 093v/11, 113v/11,
 127v/10

k.+ dir 010v/11, 011r/9, 038v/1,
042v/1, 042v/3, 091v/1, 112r/2

k.+ dür 037v/7

k.+ e 001v/7, 093r/5

k.+ iñ 006r/6, 006v/1, 041r/11,
042r/3, 042r/8, 152r/7

k.+ lerdir 123r/4

k.+ üñ 006r/3, 006r/9

kim : -75- [T.] ki, pekiştirme edatı.

k. 002r/1, 002v/10, 005r/1, 005r/3,
005r/11, 007r/5, 044v/8, 051v/8,
056r/8, 057r/7, 060r/1, 061v/6,
063r/10, 064r/6, 077v/1, 079r/1,
083v/4, 084r/2, 085v/7, 091r/1,
091r/6, 091r/9, 092v/4, 093r/11,
093v/8, 097r/8, 097r/11, 097v/7,
097v/11, 098v/4, 099v/5, 100v/5,
101r/7, 101r/11, 102r/6, 102r/9,
102v/3, 102v/9, 103r/4, 105v/3,
106r/10, 108r/1, 108r/3, 108r/6,
108r/9, 109v/2, 111r/9, 111v/1,
116r/5, 116v/5, 119r/4, 119r/6,
128v/6, 129v/7, 129v/9, 132v/2,
133v/11, 136r/4, 136r/5, 136v/7,
136v/11, 137r/6, 137v/10, 140r/2,
141v/2, 142v/9, 143r/8, 145v/6,
146r/10, 148r/6, 148r/8, 148v/2,
151r/1, 151r/2, 152r/7

kimesne -3- [T.] kimse.

k. 099v/5, 101v/2, 151r/5

kimse -59- [T.] kimse.

k. 003v/1, 009v/1, 009v/3, 012v/7,
012v/11, 013v/5, 013v/6, 014v/2,
014v/4, 014v/5, 014v/10, 015r/3,
015r/8, 015v/4, 015v/11, 015v/12,
016r/9, 016v/4, 016v/9, 017r/2,
017r/3, 017r/8, 017r/9, 017v/4,
018r/7, 018v/1, 018v/4, 019r/1,
019r/6, 019v/2, 019v/10, 020r/4,
020r/9, 020v/1, 020v/11, 021r/4,
021r/9, 021v/4, 021v/8, 021v/11,
022v/6, 022v/10, 023r/3, 023r/6,
036r/6, 054r/7, 057r/9, 079r/9,
090r/6, 099v/6, 100r/4

k.+ de 044v/8

k.+ den 043v/9

k.+ nin 094r/9, 149v/11

k.+ nün 114v/7

k.+ ye 146r/5, 151r/4

k.+ yi 016r/5

kİR -1- [T.] kir, pislik.

k.+ ler 126v/2

kirişci -2- [T.] kirişçi, kiriş yapan veya

satan kimse.

k. 059v/5

k.+ leriñ 076r/3

kis -1- [A.] para kesesi.

k.+ inde 145v/5

kise -2- [F.] kese, torba.

k. 124v/9, 137v/8

kisvet -4- [A.] giysi.

k. 129v/5

k.+ i 125r/4, 129v/10, 129v/11

kişi -36- [T.] kişi, insan.

k. 002v/9, 002v/11, 078v/5,
078v/7, 078v/10, 079r/11, 097v/8,
099v/10, 100v/2, 124r/9, 124v/1,
125r/4, 144v/6, 145r/11, 148v/10,
149r/2, 149v/4

k. olsa 078v/3

k.+ de 035r/10, 088r/8

k.+ nin 013r/11, 064v/2, 149v/9

k.+ niñ 002r/7, 002r/8, 078v/3,
078v/8, 121v/10, 152r/13

k.+ nün 090r/7

k.+ ye 003r/2, 003v/3, 088r/7,
129v/9, 146v/5, 152r/2

kitāb -12- [A.] kitap.

k. 130r/8

k. bi-‘avnillāhi’l-vahhāb 130v/11

k.+ dūr 032v/11

k.+ ı 036v/7, 130v/4

k.+ ım 028r/1

k.+ ımız 044r/11

ol k.+ lara 130r/11

k.+ larına 024v/6, 032v/9

k.+ larıñ 036v/8

k.+ ü mecmu-ı nevāzde 012v/10

kitāb-ı mecmu- ı nevāz -1- [A.] Tüm
nevāz kitapları.

m.+de 012v/10

kitābe -1- [A.] kitabe, yazıt.

k.+ sidür 142r/10

kitābullāh -1- [A.] Allah'ın
kitabı, Kur'ân.

k.+ dan 038v/7

ko - -14- [T.] 1. koymak, bırakmak.
2. izin vermek, müsaade etmek. 3.

alıkoymak.

ķ. 143v/1

ķ.- dı 077v/7, 117v/5, 142v/11,
149r/11

ķ.- ma 057r/9

ķ.- maķ 030r/2

ķ.- masa 020v/4

ķ.- ması 143r/3

ķ.- mayub 031v/3, 045v/11

ķ.- muşam 085r/1

ķ.- muşlardur 124r/9

ķ.- sa 018v/2

ķoç -2- [T.] koç, damızlık erkek koyun.

ķ. 058v/5

k.+ ı 140r/11

ķol -1- [T.] kol.

ķ.+ larına 026v/10

ķon - -1- [T.] konmak.

ķ.- duğın 094r/10

ķonul - -1- [T.] konulmak.

ķ.- dı 131v/2

ķop - -3- [T.] 1. kopmak, ayrılmak. 2. (kıyamet vb. için) başlamak, ortaya çıkmak.

ķ.- ar 130r/5

ķ.- ub 033v/11

ķ.- unça 020v/3

ķorkķ - -1- [T.] korkmak.

ķ.- ub 016v/12

ķorku -2- [T.] korku.

ķ. 091r/5

ķ.+ dur 148r/2

ķoş - -2- [T.] 1. hayvanı çekeceği arabaya, sabana vb.ne bağlamak. 2. nazmetmek.

ķ.- maķ 029r/7

ķ.- ub 137r/11

ķoy - -13- [T.] 1. koymak, bırakmak. 2. izin vermek, müsaade etmek. 3. alıkoymak.

ķ.- a 019v/4, 098r/2

ķ.- alar 003r/1

ķ.- am 060r/4, 060r/5

ķ.- dı 078r/3, 108r/5

- ķ.- ıçak 144v/1
- ķ.- ub 082r/11, 082v/11, 085v/11, 090r/3, 101v/5
- ķök** -2- [T.] ķök, temel, esas.
- ķ.+ i 147r/8, 150r/10
- ķör** -1- [F.] ķör, görme engelli.
- ķ. eyleye 150v/7
- ķöşk** -1- [F.] ķöşk, bahçe içine yapılmış gösterişli ve süslü ev.
- ķ. 105v/10
- ķubbe** -1- [A.] kubbe, yarım küre biçimindeki dam.
- ķ.+ nin 093v/3
- ķudret**-3- [A.] kudret, güç, erk.
- ķ.+ imi 106r/5
- ķ.+ inden 136r/1, 147v/1
- ķuds-ü mübārek** -1- [A.] mübarek Kudüs.
- ķ.+dedir 069r/06
- ķüfe** -1- [A.] Güney Irak'ta Hz. Ömer'in emri ile Sa'd b. Ebû Vakkas tarafından kurulan şehir.
- ķ.+ dedir 066v/11
- ķul** -8- [T.] kul, köle.
- ķ. olsun 003r/6
- ķ.+ a 129v/6
- ķ.+ ı 036v/5
- ķ.+ larına 041v/4, 041v/8, 042r/1
- ķ.+ larında 048r/11
- ķ.+ larıñ 045v/5
- ķulak** -2- [T.] kulak, işitme organı.
- ķ.+ ımız 079v/6
- ķ.+ larınıñ 026r/5
- ķulāk** -7- [T.] kulak, işitme organı.
- ķ. 093r/3
- ķ.+ ına 012r/4, 088v/8, 116r/11, 116v/4, 116v/7
- ķ.+ ıñ 097r/10
- ķullar** -1- [T.] kullar, köleler.
- ķ.+ ıñ 025r/5
- ķulluğ** -1- [T.] kulluk, ubudiyet.
- ķ.+ ında 043r/5
- ķunüt** -3- [A.] Yatsı namazından sonra

kılınan vitr namazında okunan dua.

ķ. 015r/4, 029r/10, 047r/6

ķur - -4- [T.] kurmak, inşa etmek.

ķ.- duğı 041v/4, 041v/8, 042r/1

ķ.- ub 142v/4

ķur'ân-14- [A.] Kur'an.

ķ.- ı 'azīm 028r/1

ķ.- ı 'azīminde 034v/8

ķ. oķumak 027r/7, 029v/7

ķ. oķuyalar 083r/4

ķ. Őerīf 102v/2

ķ.+ dan 042v/9

ķazreti ķ.+ dan 042v/7

ķ.+ dır 036v/7

ķazreti ķ.+ dır 008r/2,
042v/2,042v/4

ķazreti ķ.+ ıı 008r/3

ķazreti ķ.+ ü 044v/3

ķur'ân-ı 'azīm -2- [A.] Büyük, yüce Kur'ân.

ķ. 028r/01-02

ķ.+inde 034v/08-09

ķurbân -3- [A.] kurban.

ķ. 050v/4, 050v/8, 058v/5

ķurtul - -1- [T.] kurtulmak.

ķ.- mağa 013r/7

ķuŐad - -5- [T.] ķuŐatmak, ķevrelemek.

bk. **ķuŐat**

ķ. 064r/7

ķ.- ayım 061v/9

ķ.- mışlardır 056v/1

ķ.- ub 082v/7, 133r/11

ķuŐak -9- [T.] ķuŐak.

ķ. 061v/5, 094r/1, 132v/7

ķ.+ dır 061v/6

ķ.+ ı 062r/2, 062r/10, 093v/10,
104r/8, 132v/8

ķuŐan - -1- [T.] ķuŐanmak.

ķ.- mıŐdıı 093v/11

ķuŐat --4- [T.] ķuŐatmak, ķevrelemek.

bk **ķuŐad**

ķ.- dı 061v/8, 068v/2

ķ.- dıķdan 088r/3

ķ.- mak 132v/8

ķutu -1- [Yun.] kutu.

ķ.+ ya 078r/2

ķuyumcu -2- [T.] kuyumcu.

ķ. 059r/3

ķ.+ larıı 072v/8

ķuķuk -2- [T.] kuķuk.

k. 002v/3

k.+ umuze 053v/10

ķufe -1- [Yun.>A.] sepet, kuķe.

k. 039v/1

ķufr -1- [A.] kuķur, inancı inkar etme.

k. 043v/4

kelime-i k. 028r/9

ķulāh -1- [F.] kulāh, başlık, şapka.

k. 106r/6

ķulli -3- [A.] bütun, genel.

elķamdulillāhi- ‘ale’t-tevfik ve
estaĝfirullāhe min k. taķřirü 029r/5

ķ.+ si 034v/1

ķ.+ sini 038r/10

ķütübü’l- mu‘teber -1- [A.] Konu hakkında kaleme alınan ve bütun ilim ehli tarafından kabul edilen eserler.

k.+lerde 139r/06-07

lā ilāhe illallāh muķammed resülullāh

-2- [A.] Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed Allah'ın elçisidir

1. 142r/11

1.+dır 122v/06

lā ilāhe illallāh muķammed resülullāh ve şit nebiyullāh -1- [A.] Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed Allah'ın elçisidir, Hz. şit Allah'ın peygamberidir.

1. 145v/02-03

lā ilāhe illallāh muķammeden resülullāh -1- [A.] Allah'tan başka ilah yoktur, Hz. Muhammed Allah'ın elçisidir.

1. 007v/08-09

lā ilāhe illallāhü vallāhü ekber -1- [A.] Allah'tan başka ilah yoktur. Allah en büyüktür.

1. 108r/11

lābud -2- [A.] 1. lāzım, gerekli. 2. şüphesiz, kesinlikle.

1. 090v/5, 126v/8
- la'in** -1- [A.] lanetlenmiş, melun.
1. 066r/9
- la'netullāhi 'aleyhi** -1- [A.] Allah'ın lâneti üzerine olsun.
1. 152r/08
- lavvāş** -1- [F.] lavaş.
1. 143v/11
- lāyık** -3- [A.] layık, uygun.
1. 036r/11
1. ola 149r/4
1. olmaya 048v/11
- lāzım** -9- [A.] lüzumlu, gerekli.
bk.lāzım
1. 009r/11, 020r/7, 020r/11, 020v/8,
100r/2
- 1.+ dır 020v/7, 032r/5
- 1.+ dur 099r/7
- 1.+ ı 145r/7
- lāzım** -4- [A.] lüzumlu, gerekli. bk.
lāzım
1. 009v/6
1. olur 014v/8, 015r/1, 015r/7
- levāzım-ı İmān** -1- [A.] imanın gerekleri.
1. 031r/06
- lezzāt** -2- [A.] lezzetler.
1. 090v/10, 127r/2
- libās** -1- [A.] libas, giysi.
- 1.+ mı 063v/10
- likin** -2- [A.] lakin, ama.
1. 034v/2, 105v/10
- lisān** -1- [A.] lisan, dil.
- 1.+ ım 028v/5
- loķma** -1- [A.] lokma, sokum.
1. 090r/9
- lu'b** -3- [A.] oyun.
1. 133r/1
- 1.+ dur 133r/1
- mā** -3- [A.] su.
- m.- i zemzem 017v/6, 017v/7
- mā-i zemzem** -2- [A.] zemzem suyu.

- m. 017v/06, 017v/07
- ma'an** -4- [A.] beraber, birlikte.
- m. 014v/2, 015v/5, 026v/1, 053r/7
- ma'būd bi'l-ḥaḳ** -1- [A.] hakkıyla ibadete layık olan Allah.
- b. 036r/11
- ma'den-i dürr ü güher** -1- [A.] inci ve mücevher kaynağı.
- m.- 085r/9
- māh** -1- [F.] ay, yılın on ikide biri.
- m. 130v/12
- maḥal** -2- [A.] mahal, yer.
- m.+ de m.+ de 077v/10, 095v/8
- maḥfil** -1- [A.] mahfil, meclis, toplantı yeri.
- m.+ de 064r/7
- maḥlūḳāt** -2- [A.] mahlukat, yaratıklar.
- m.+ a 151r/8
- m.+ ıḡ 036v/6
- maḥrūm** -4- [A.] mahrum, yoksun.
- m. 047v/4, 049r/1
- m. ḳalmaya 099v/1
- m. olur 048r/4
- maḥşūş** -1- [A.] mahsus, özgü.
- m. olmak 002v/10
- maḥşer** -1- [A.] mahşer.
- m. 034r/4
- maḳām** -5- [A.] makam, mevki.
- m.- ü 'âdemden 105r/2
- m.+ da 095v/8
- m.+ dur 148v/10
- m.+ ı 148v/9
- m.+ ıdur 098v/10
- maḳām-ü adem** -1- [A.] 1.Âdem aleyhisselâmin makamıdır. 2.Tevbe makamı.
- m.+den 105r/02
- maḳaş** -1- [A.] makas.
- m. 140v/2
- maḳāşid-ı ḥasene** -1- [A.] iyiliğın maksatları, gayeleri.
- m.+sinde 022r/11

- mal** -3- [A.] mal, varlık.
 m.+ de 112v/1, 112v/5, 122v/11
 m.+ ı 110v/3
 m.+ leri bilmese 128v/6, 128v/11
 m.+ ını 025v/2
 m.+ yle 112v/3
 m.+ ıyla 102r/11
- mālik** -1- [A.] malik, sahip, iye.
 m. 066v/6
- ma'lūm** -10- [A.] malum, belli.
 m. ola 078r/9
 m. oldu 141v/2, 146v/1
 m. olsun 001v/2, 049v/9
 m.+ dır 128r/1
 m.+ dur 114r/11, 117r/10, 117v/1,
 139r/7
- ma'nā** -22- [A.] mana, anlam.
 m.+ ları 129v/3, 145v/7
 m.+ sı 004r/4, 005r/7, 024r/11,
 032r/6, 032v/1, 032v/8, 033v/3,
 033v/10, 034r/8, 036r/9, 036v/3,
 037v/10, 038v/4, 096r/4, 096r/6,
 097r/2, 111v/10, 121r/1, 149v/4
 m.+ sın 097r/1
- ma'nī** -4- [A.] mani, engel.
 m. eylediğiniz 003v/8
- ma'rifet** -4- [A.] marifet, hüner,
 uzmanlık.
 m. 042v/11, 101r/5
 kāmīl-i m. 086v/3
 m.+ i 042v/5
- ma'rifet** -5- [A.] marifet, hüner,
 uzmanlık.
 m. 127v/7
 es-selāmü 'aleyküm ey ehl-i m.
 080v/1, 083v/8, 092r/3
 m.+ dir 147r/9
- ma'şiyet** -2- [A.] baş kaldırma, isyan.
 m.+ den 125v/6
 m.+ inden 089r/7
- ma'şūm** -1- [A.] masum, suçsuz.
 m.+ ı 018r/2
- me'sele** -4- [A.] mesele, sorun.
 m. 015v/10, 019r/11, 019v/9,
 020v/10

mecāl -1- [A.] mecal, güç, takat.

m.+ i 134v/5

meclīs -4- [A.] meclis, toplantı.

m. 083r/3

m. olsalar 078v/1

m. olub 129r/8

m.+ de 078v/2

mecmu‘ -1- [A.] mecmu, bir araya toplanmış.

m.- 1 aşhāba 078r/1

kitāb-ı m.- 1 nevāzde 012v/10

mecmu‘-ı aşhāb -1- [A.] sahâbelerin tamamı.

m.+a 078r/01

medīne -2- [Tr] Hicazda Hz. Peygamberin (A.S.M.) türbesi bulunan şehirdir. Buranın İslâmiyyetten evvel ismi "Yesrib" idi.

m.- i münevverededir 076r/8

m.+ den 060v/3

medīne-i münevvere -1- [A.] Nurlu ve medenî olan Medine şehri.

m.+dedir 076r/08

mekān-2- [A.] mekan, yer.

m.+ dan 032r/9

m.+ ın 051r/6

mekke-i mükerreme-1- [A.] Şerefli Mekke şehri.

m.+dedir 066v/05

mekketü’llāh -1- [A.] Allah’ın şehri Mekke.

m.+ a 060v/4

mekrūh -6- [A.] mekruh.

m. 049r/7

beyānü’l-mekrūh m. 048v/9

m.+ dur 018v/6, 100r/2, 145v/5

m. + ı 049r/3

mekük-3- [F.] mekik, dokuma aleti.

m. 143r/1

m.+ i 142v/1

m.+ in 145v/9

melā’ike -6- [A.] melekler.

m.- i muḳarrebîne 109v/5

m.+ ler 012v/5, 012v/6

m.+ lerine 024v/3, 109v/4

- m.+ ye 036r/5
- melâ'ike-i muḳarrebîn** -1- [A.] Makam itibariyle Allah'a yakın olan melekler.
- m.+ e 109v/06
- melek** -3- [A.] melek, ferişte.
- m.+ ler 109v/2
- m.+ leri 109v/10
- m.+ lerine 032v/2
- memleket** -4- [A.] memleket, yurt.
- m.+ den 091v/4, 128r/11
- m.+ e 128r/11
- m.+ ün 091v/5
- men** -1- [T.] ben.
- m. 049r/10
- menber** -5- [A.] minber.
- m. 060v/9, 060v/11, 061r/2, 061r/8
- m.+ den 061r/6
- mendîl**-1- [A.] mendil.
- m. 105v/4
- meni** -3- [A.] meni.
- m. 020v/2, 021r/10
- m.+yi 020v/4
- menzil**-1- [A.] menzil, yer, ev.
- m.+ inde olur 099r/5
- meñze**-1- [T.] benzemek.
- m.+ mez 004v/1
- merv** -1- [A.] Türkmenistan'da bulunan bir şehir.
- m.+ dedir 065v/4
- mes'ele** -82- [A.] mesele, sorun.
- m. 002v/2, 003v/11, 004v/4004r/6, 005r/10, 005v/5, 005v/10, 006r/2, 006r/5, 006r/8, 006v/1, 006v/5, 007r/1, 007r/10, 007v/6, 007v/10, 008r/1, 008r/4, 008r/6, 008r/8, 008r/11, 008v/1, 008v/3, 008v/8, 009r/6, 009r/9, 009v/7, 010r/9, 010v/1, 010v/3, 010v/6, 010v/9, 011r/7, 011r/10, 011v/3, 011v/7, 011v/11, 012r/5, 012v/1, 012v/7, 013v/4, 014r/1, 014v/1, 014v/9, 014v/10, 015r/3, 015r/8, 015r/11, 015v/4, 016r/3, 016v/1, 016v/4, 016v/9, 017r/2, 017r/7, 017r/12, 017v/1, 017v/4, 018r/1, 018r/7, 018v/1, 018v/4, 018v/8, 018v/10, 019r/1, 019r/5, 019v/2, 019v/5, 020r/4, 020r/8, 020v/1, 021r/4, 021r/8, 021v/3, 021v/7, 021v/11, 022r/4, 022r/10, 022v/10, 023r/3, 023r/6

- m.+ ler 023v/8
- mesāyih** -1- [A.] şeyhler.
- m.+ in 066v/1
- meşelā** -1- [A.] mesela, misal olarak.
- m. 053v/7
- meşh** -4- [A.] mesh, sıvazlama.
- m. eylemek 009r/8
- m. itmekdir 026r/10, 026v/8, 026v/10
- mesih** -1- [A.] mesh, sıvazlama.
- m. itmekdir 046r/7
- mestür** -2- [A.] gizli, gizlenmiş.
- m. 089v/4, 126r/2
- meştür** -20- [A.] gizli, gizlenmiş.
- m. 035r/1, 053v/4
- kezā fi'd-dürer-i m. 014v/1
- m.+ dur 014v/9, 015v/4, 017r/2, 017r/12, 017v/4, 017r/7, 018r/7, 018r/12, 018v/4, 018v/9, 019v/2, 021v/3, 021v/7, 022r/10, 023v/7, 023v/9, 130r/9
- meşāriḳ** -1- [A.] şarklar, doğular, doğu tarafları.
- m. 130r/8
- meşāyih** -2- [A.] şeyhler.
- m. 078r/8
- m.+ den 066r/4
- mevcūd** -1- [A.] Söz verilmiş.
- m. 051r/4
- mevcūdu bi_vücūdihi** -1- sıfat-ı zatiyyede yer alan “Vâcibu`l-vücūd(varlığı zorunlu, varlığı kendi zâtının gereği). Allah Teâlâ kadîm, ezeli, ebedî ve mükemmel olduğundan, zamana, mekâna ve bir yardımcıya muhtaç değildir.
- m. 25v/05-05
- mevzu'** -1- [A.] mevzu, konu.
- m.+dur 022v/10
- meydān** -1- [A.] meydan, alan.
- m.+ e 083v/4
- meyyit**-9- [A.] meyyit, ölü.
- m. 051v/1, 051v/2, 051v/3, 051v/9, 052r/3, 052v/6, 052v/9, 053v/3
- m.+ i 054r/3

mezheb -31- [A.] mezhep.

m. 001v/6, 006v/5, 040r/8, 040v/1,

040v/4, 040v/9

m.+ de olanlar 040r/11

m.+ den 050v/2

m.+ i 028v/11

m.+ idir 006v/7, 006v/8, 006v/9,
006v/10

m.+ idür 040v/7

m.+ im 028r/3, 028r/4, 037v/8,
038r/7,

038v/3, 039r/1

m.+ in 001v/5

m.+ indenim 006v/4

m.+ indensin 006v/2

m.+ ini 050v/2

m.+ iñ 037v/6, 038r/5, 038v/11

m.+ ler 038r/10, 039r/3

m.+ sizlerdir 040v/1

m.+ üñ 038v/1

mı -13- [T.] mı, soru edatı.

m. 008v/10, 050r/11, 111v/4,
111v/5, 111v/7, 111v/8, 119r/1,
119r/2

m.+ dur 008v/4

īmānla m.+ sını 005v/11

taşrasından m.+ sını 041r/3

müselmān m.+ sını 004r/1

hōšnūd m.+ sını 082r/4

mıhla -2- [F.+T.] mıhlamak,
çivilemek.

m.- dı 118r/8, 118r/10

mıkdār -1- [A.] miktar, nicelik.

m.+ iñ 077r/2

mıknāṭis -3- [Yun.>A.] miknatis.

m. 114v/2, 117v/2, 117v/9

mıkrāz -1- [A.] makaslar.

m. 111r/2

mışır -2- [A.] Mısır.

m.+ dadır 065v/9, 067r/3

mi -9- [T.] mi, soru edatı.

m. 008v/11, 050r/11, 082r/7,
136v/5

m. bilmekdir 050v/1

seniñle m.+ dir 005v/11

m.+ dür 008v/5

- m.+ sin 041r/3
- mihrāb** -2- [A.] mihrap.
- m.+ ı 121v/5
- m.+ larının 142r/9
- mihri muḥabbet** -1- [A.] sevmek.
- m. 148r/02
- miḳdār** -3- [A.] miktar, nicelik.
- m. 019v/4, 078r/2, 109r/7
- millet** -8- [A.] millet, ulus.
- m.- i islām 028r/5
- m. 037r/6, 037r/7, 037r/10
- m.+ im 028r/5
- m.+ indenim 006r/8
- m.+ indensin 006r/6
- m.+ in 041r/2
- mīm** -1- [A.] mim, Arap alfabesinin yirmi dördüncü harfi.
- m. 148r/2
- mine'l-‘ahd-i ve'l-misāk**-1- [A.+F.]
Yemin edip ve anlaşma yapıldığından beri.
- m. 007r/3
- minnet** -1- [A.] minnet, gönül borcu.
- m.+ dir 004r/5
- münyetü'l-muşallī** -2- [A.] Sedîdüddin el-Kâşgarî'nin (ö. 705/1305) namaza dair eseri.
- m.+ de 017v/10, 015v/3
- mi'rāc**-2- [A.] miraç, göğe çıkma.
- m. 061v/6
- m.+ dan 139r/3
- mīrās** -1- [A.] miras.
- m. 138r/3
- mişāl** -1- [A.] misal, benzer.
- bī-m. 004r/11
- m.+ i 005r/8
- misl** -1- [A.] eş, benzer.
- m.+ in 085r/10
- misvāk** -1- [A.] misvak, diş temizliğinde kullanılan çubuk.
- m. 047v/5
- miyān** -7- [F.] bel.

- ahd-ı m.- bend 095r/4 m. 078v/10
- m.- beste olduğdan 077r/5
- m.- peste 068r/5, 080v/7, 092r/8
- m.- pesteleri kuşatdı 068v/1
- m.+ ina 107v/5
- miyān-bend** -1- [F.] kemer, kuşak.
- m. 095r/04
- miyān-beste** -1- [F.] bel bağlamış.
- bk. **miyān-peste**
- m. 077r/05
- miyān-peste** -3- [F.] bel bağlamış.
- bk. **miyān-beste**
- m. 080v/07, 092r/08-09
- m.+leri 068r/04
- mu‘āmele** -1- [A.] muamele, davranma, davranış.
- m.+ de 038v/6
- mu‘arrif** -1- [A.] bilinen, bildik.
- m.+ lerin 071v/1
- mūcibince** -1- [A.+T.] mucibince, gereğince.
- muḥālifet** -1- [A.] karşı gelme, itaat etmeme.
- m.+ e 015v/9
- muḥālifü li’l-ḥavādisi**-1- [A.] sıfat-ı zatiyyede yer alan “muḥālefeṭün lil-havadis” sıfatı. Allah’ın sonradan olanlara ve sonradan yaratılmış olanlara benzememesi demektir.
- m. 25v/08
- muḥallikīne ru’ūsekum ve muḥaṣṣırīne lā teḥāfūne** -1- [A.] ...başlarınızı tıraş ettirerek, saçlarınızı kestirip kısaltarak ... (Fetih sūresi 27. ayetten bir kesit.)
- m. 102v/04-05
- muḥkem** -1- [A.] muhkem, sağlam.
- m. 097r/5
- muḥtaṣar** -1- [A.] muhtasar, kısaltılmış olan, kısa.
- m. 024r/8
- muḥaddem** -6- [A.] mukaddem, önce gelen, öncül.

m.+ dir 111v/4, 111v/5, 112v/1,
112v/2, 120v/5

m.+dür 119r/1

muḳallid -2- [A.] mukallit,
taklitçi.

m.+ i 045v/8

m.+ iñ 045v/8

murād-7- [A.] murat, istek, dilek.

m. 096v/7, 149v/1

m. itdükde 017r/3, 017r/8

m.+ ları 013v/1

m.+ ları 013v/3

murdār -1- [F.] murdar, kirli, pis.

m. 048v/7

mūṭaf -1- [F.] mutaf, kıldan çul yapan
veya satan.

m.+ larıñ 073r/8

mutaşarrıf -1- [A.] mutasarrıf.

m. olan 005r/9

mu‘teber -2- [A.] muteber, saygın,
itibarlı.

m.+ lerde 130r/9

kütübü'l- m.+ lerde 139r/7

mu‘teḳid -1- [A.] mutekit, itikat eden,
inançlı.

m. olmaḳdır 050r/2

muṭī‘ -1- [A.] muti, itaat eden.

m.yem 137r/2

muttaşıf -1- [A.] muttaşif, nitelikli.

m. 032r/10

muvāfiḳat -1- [A.] uygun görme,
onama.

m. idüb 106v/9

mü‘ezzin -2- [A.] müezzin, ezan okuyan
din görevlisi.

m.+ i 065r/6

m.+ lerıñ 065r/6

mükevvinün bi-tekvīnihi -1- [A.] sıfat-ı
sebutiyyede yer alan “tekvin sıfatı”. Bu
iradeye "meşiyet" de denir ki; bir şeyi
isteyince “ol” demekle var etmektir.

m. 026r/02

mü‘min -10- [A.] mümin, inanan.

m. 049v/5, 097r/4

- m. olsa 008v/9
- m.+ e 045r/4
- m.+ ler 091r/10
- elest-ü bi-rabbiküm m.+ ler 007r/7
- m.+ lere 008v/6, 057v/10, 110v/9
- m.+ leriñ 010v/8
- mü'mün** -1- [A.] mümin, inanan.
- m.+ em 028r/6
- mübârek** -9- [A.] mübarek, kutlu.
- m. 061v/1, 077v/7, 107v/7, 109r/6,
115v/2, 123v/2, 141r/10
- m. olsun 084v/6
- ķuds-ü m.+ dedir 069r/6
- mübtedi'** -1- [A.] dinde olmayanı dine sokan.
- m. olur 047r/1
- mübtelâ** -1- [A.] müptela, bağımlı.
- m. oldı 135r/2
- mücâdele** -1- [A.] mücadele.
- m. itmekdir 046r/5
- mücerredlik** -1- [A.+T.] yalnızlık.
- m.+ le 121r/9
- müdevven** -1- [A.] müdevven, bir araya toplanmış.
- m.+ dir 033r/1
- müezin** -1- [A.] müezzin, ezan okuyan din görevlisi.
- m.+ler 022v/1
- müfessir** -1- [A.] müfessir, Kur'an'ı yorumlayan (kimse).
- m.+ lerin 066v/4
- müftâh** -1- [A.] hazine.
- m.+ dır 099v/7
- mühim** -1- [A.] mühim, önemli.
- m. 024r/7
- mühür**-1- [F.] mühür, damga.
- m. 062r/9
- mütekellimün bi-keleamihi** -1- sıfat-ı sebutiyyede yer alan "tekvin sıfatı". Yüce Allah'ın söylemesi ve konuşması demektir.
- m. 026r/02
- mülcem** -1- [A.] gemli, yularlı.

- m.+e 128r/2
- mülteka** -5- [A.] Mülteka, Hanefi mezhebine ait bir fıkıh kitabının ismi.
- m.+ da 017r/1, 017r/7, 017r/12, 017v/4, 019v/1
- mü'min** -1- [A.] mümin, inanan.
- m.+ ler 007r/5
- mümkün** -3- [A.] mümkün, muhtemel, olası.
- m. olmasa 017r/6, 017r/11
- m. olsa 022r/6
- münacât** -1- [A.] münacat, yakarış.
- m. itdi 057r/5
- münâfık** -1- [A.] münafık, dini kurallara inanmadığı halde inanmış gibi görünen.
- m.+ dır 030v/7
- münevver** -1- [A.] aydın.
- m. oldı 108v/6
- münezzeh** -2- [A.] münezze, uzak.
- m. 004v/3
- m.+ dir 032r/9
- mürîd** -1- [A.] mürit.
- m. olsa 101r/1
- mürîdün bi-irâdetihi** -1-[A.] sıfat-ı sebutiyyede yer alan “irade sıfatı”. Allah'ın istediğini dileyip tercih etmesi demektir.
- m. 026r/01
- mürşîd** -8- [A.] mürşit, kılavuz.
- m.- i kâmil 095r/5
- m.+ dir 120v/9
- m.+ dür 111v/8, 111v/9, 112v/3
- m.in 119r/6
- m.+ iğ 042v/3
- m.+ ine 096r/6
- mürşîd-i kâmil** -1- [A.] Dinî meselelerde olgunluğa ulaşmış mürşid, yol gösterici.
- m. 095r/05
- mürüvvet** -4- [A.] 1. mürüvvet, insanlık. 2. iyilik, fazilet.
- m.+ den 147r/1
- m.+ dür 148r/4, 150v/1

m.+ üñ 150v/1

müselmān -4- [A.] Müslüman. bk.
müslim, müslimān

m. 003r/1

m. mısıñ 003v/11

m.+ lara 152r/3

m.+ sın 089v/10

müslim -2- [A.] Müslüman. bk.
müselmān, müslimān

zeyd-i m.- i ḥaddādın 072r/4

m. olmağdır 051v/2

müslimān -2- [A.] Müslüman.bk.
müselmān, müslim

m.+ em 028r/7

m.+ sın 007r/2

müstecab -3- [A.] cevap alan,
onaylanan.

m. 009v/8

m. oldur 010r/6

m.+ dur 019v/1

müsteḥab -2- [A.] Farz ve vacip olmayıp
da yapılması sevap olan iş, hareket.

m. 050v/1

beyānū'l-müsteḥab 047v/9

müsteḥik -2- [A.] bir başkasının elinde
bulunan malın kendisine ait olduğunu
kanıtlayan.

m. olur 047v/4, 049r/2

müteṣābih -1- [A.] teşabüh eden,
birbirine benzeyen..

m.+ e 013r/3

müşkil -1- [A.] zorluk, çetinlik.

m. 126r/8

müşkül -1- [A.] müşkül, güç,
çetin.

m.+ in 130r/11

müte'allik -5- [A.] müteallik,
ilişkin.

m. 024r/6, 037v/3, 041v/5, 041v/9,

042r/2

müvāfaqat -1- [A.] uygun görme,
onama.

m. idüb 109v/11

müvāfikat -1- [A.] uygun görme,
onama.

- m. idüb 111r/1
- nā-hak** -1- [F.+A.] haksız.
- n. 079r/8
- nā-ḳāsīre** -1- [F.+ A.] 1. uzun uzadıya.2. eksiksiz.
- n. 133v/09
- nā'il** -1- [A.] nail, erişmiş, başarmış.
- n. olur 047v/2
- nāfile** -5- [A.] nāfile, boşuna.
- n. 010r/6, 048r/4
- n. oldı 010r/9
- n.+ lerin 029v/8
- n.+ yi 009v/8
- nāgāh** -1- [F.] ansızın, birdenbire.
- n. 135r/5
- naḳīb** -9- [A.] Bir cemâatin büyüğü, bir kavim veya kabîlede başkan veya başkan vekîli olan kimse.
- n. 083v/3, 084v/1, 084v/7, 087r/8, 098v/3, 098v/5, 145v/10
- n. olan 079r/11
- n.+ ınin 091v/8
- naḳil** -2- [A.] nakil, aktarma.
- n.- ı delil 031r/5
- n. idesi 152r/1
- naḳlî delil** -1- [A.] bütün öncülleri nakle dayanan delil.
- n. 031r/05
- na'l-bend** -1- [F.] at vb. hayvanları nallayan kimse
- n. 059r/4
- n.+lerin silsilesi 072v/05
- nām-ü ḥudā** -1- [F.] Allah'ın adıyla.
- n. 087r/09
- namāz** -73- [F.] namaz.
- n. 014r/9, 019r/3, 037v/4, 045r/2, 046v/4, 049r/3
- n. ḳılān 014v/10
- n. ḳılar iken 018r/4, 018r/7
- n. ḳılarken 021r/5
- n. ḳıldı 064r/11, 107r/8
- n. ḳıldılar 061r/10
- n. ḳılmaḳ 022r/7, 047v/6
- n. ḳılmaḳdır 007v/11, 025r/10, 045r/8

n. kılsa 015v/2	n.+ uñ 029r/5
n.+ a 019r/2, 051v/9	nās -1- [A.] insanlar.
vužū-u n.+ a 024r/6	n. 013r/9
n.+ da 019r/6, 030v/2, 049r/10	nāsih -1- [A.] nasihat eden, çokça öğüt veren.
n.+ daki 052r/2	n.+ dir 044r/11
n.+ ı 002r/9, 015r/9, 015v/9, 018r/6,	naşihat -2- [A.] nasihat, öğüt.
018v/1, 018v/5, 021r/6, 029v/1,	n. eyler 095v/1
047r/4, 048r/4, 049r/4, 049v/2,	n. virdi 095r/6
051r/1, 054r/7, 121v/7	naşrānī -1- [A.] İsa Peygamber'in dininden olan kimse, Hıristiyan, İsevi.
n.+ ı kıldı 144v/3	n.+ den olur 030v/10
n.+ ı kıлмаға 051v/7	nātır -1- [A.] hamamda kadınları yıkama işini yapan kadın.
n.+ ın kılariken 015r/4	n.+ lık idenlerin 070r/5
n.+ ında 050v/7	nazar -16- [A.] bakma, bakış.
n.+ ını 019r/11, 138v/4, 138v/6,	n. 004v/8, 004v/9, 085r/4
138v/8, 138v/10, 139r/1, 139r/4	cemāl-i kıble-i ehl-i n. 085r/8
n.+ ınıñ 012r/2, 012r/7, 018v/8	n. eylese 020r/5
n.+ ını kıldıqdan şonra 023r/7,	n. eyleyüb 130r/11
023v/1	n. idesin 135r/9
n.+ ıñ 012r/1, 012r/6, 026v/10,	n. idüb 133v/10
029v/10, 049r/6, 049v/1	
n.+ ızın 050v/10	
n.+ larda 051r/4	
n.+ ları 045r/4	
n.+ larında 012v/2, 012v/3, 029v/2	
n.+ larını 045r/3	
n.+ larıñ 029v/6, 030r/11	

- n. oluna 013r/2
 n.+ dır 112v/10
 n.+ ı 081r/6
 n.+ ı olmaya 151r/8
 n.+ ina 100r/6, 100r/11, 115r/5
 n.+ ında 079v/2
- naẓīr** -4- [A.] benzer, eş.
 n.+ ı 004r/9, 005r/8, 032r/8, 036v/2
- ne** -109- [T.] ne.
 n. 007r/1, 013v/10, 025r/4, 028v/3,
 038r/2, 041v/3, 041v/10, 048r/2,
 048r/8, 050r/4, 050r/5, 081r/7,
 084r/1, 089v/9, 091v/4, 093r/10,
 094r/7, 095r/2, 095r/6, 095r/10,
 095v/2, 095v/7, 097r/7, 097r/8,
 109r/7, 112r/7, 113v/2, 116v/5,
 117r/1, 117r/3, 117v/7, 124v/1,
 127r/7, 128r/11, 139v/9
 n.+ dir 004r/4, 004v/6, 005r/11,
 005v/6, 007v/7, 007v/10, 008r/1,
 008r/4, 008r/7, 008r/9, 008r/11,
 008v/2, 010r/10, 010v/2, 010v/4,
 010v/7, 012v/4, 031r/10, 031v/5,
 031v/9, 036v/11, 037r/7, 037v/11,
 038v/4, 039r/6, 039v/4, 041r/7,
 042v/11, 043r/3, 043r/8, 043r/9,
 043r/10, 043v/6, 089v/8, 089v/10,
 096r/5, 096v/8, 097r/2, 099v/4,
- 111v/7, 111v/10, 111v/11, 112r/2,
 112r/3, 112r/4, 115r/4, 119r/4,
 120v/8, 121v/5, 121v/8, 122r/2,
 122v/2, 122v/5, 122v/11, 127v/1,
 127v/5
 n.+ dür 040v/4, 089v/11, 123v/9
 n.+ ye 037v/1, 041v/7, 043r/3,
 117r/2
 n.+ yle 122r/5, 127r/3, 142r/4,
 143v/2
- ne için** -8- [T.] ne için, niçin.
 n.+ çün 003v/6, 012r/2, 012r/7,
 084r/3, 115r/8, 115r/9, 123r/8,
 148v/2
- ne‘ūzu billāhi te‘ālā** -3- [A.] Allahü
 teâlâya sığınırız
 n. 030v/07, 030v/11, 130r/6
- nebi** -5- [A.] peygamber.
 şīt n. 056v/6, 140r/6
 süleymān n. 069r/10
 ādem n.+ nin 140v/10
 şīt n.+ ye 141v/7
- nebiyullāh** -3- [A.] Allah’ın
 peygamberi.
 idrīs n. 086r/5

- şīt n. 086r/4, 145v/3
- necāset** -1- [A.] pislik, kirlilik.
- n.+ den 027r/2
- neccār** -2- [A.] marangoz, dülger.
- n. 056v/11, 118v/1
- neciyullāh** -1- [A.] Allahü teâlâ tarafından tûfandan kurtarılan anlamına gelen Nûh aleyhisselâmın lakabı.
- nûh n. 086r/5
- neden** -4- [T.] neden.
- n. 110v/11, 118v/11, 128r/1
- n. oldı 114r/1
- nefs** -10- [A.] nefis, öz varlık.
- n.- i emmâreden 089v/6, 126r/3
- n.+ i 115v/3, 123v/3
- n.+ ime 029r/1
- n.+ ine 089v/1, 125v/11
- n.+ ini 031v/1, 150v/6, 150v/10
- nefs-i emmâre** -2- [A.] kötülükleri emreden nefis.
- n.+den 089v/06, 126r/03-04
- nefsānī** -3- [A.] nefsin hoşuna giden.
- n. 090v/11, 127r/2
- ğaraž-ı n. 050r/9
- nehy** -2- [A.] yasaklama.
- n.- i ‘ani’l-münker ve 031r/9
- n. itmiş ola 048v/1
- nehy-i ‘ani’l-münker** -1- [A.] “kötülüklerden men etmek ve günahlara karşı uyarmak” anlamına gelen bir kaide.
- n. 031r/09
- nere** -2- [T.] nere, hangi yer.
- n.+ den 128r/6
- n.+ ye 128r/7
- nesil** -1- [A.] nesil, kuşak.
- n.+ inden 146v/7
- nesne** -5- [T.] nesne.
- n. 092v/11, 094r/11
- n.+ den 089r/10
- n.+ leriñ 043v/1
- n.+ ye 004v/1

- neşşâc** -1- [A.] dokumacı.
n. 145r/1
- nice** -12- [T.] nice, nasıl, ne kadar. bk.
niçe
n. 004r/7, 009v/8, 038r/5, 038v/11, 103r/4, 103r/6, 112r/5, 114r/7, 114r/9, 114r/10, 117r/7, 137r/1
- niçe** -3- [T.] nice, nasıl, ne kadar. bk.
nice
n. 063v/11, 078r/11, 136v/11
- nikāh** -2- [A.] nikah, evlilik. bk.
nikāḥ
n. 002r/10
tecdīd-i n. 028v/8
- nikāḥ** -2- [A.] nikah, evlilik. bk.
nikāh
n. itmegi 132v/4
n.+ ıḡ 019v/8
- niḳāye**-1- [A.] Nureddin Ebü'l-Hasan Ali b. Sultān Muhammed Ali El-Kāri tarafından kaleme alınan Fethu Babi'l-İnaye bi Şerhi'n-Niḳāye adlı eser.
n.+ de 019v/8
- ni'met** -3- [A.] iyilik, lütuf, ihsan.
n. 058r/8, 077v/3
n.+ dir 147v/11
- nisā** -1- [A.] kadınlar.
n.+ da 035r/1
- nişān** -2- [F.] nişan, belirti.
n.+ ı 150v/2
n.+ sız 004v/1
- nitekim** -2- [T.] nitekim.
n. 034v/8, 125r/9
- nitelik** -1- [T.] nitelik, vasıf.
n.+ siz 004r/11
- niyyet** -9- [A.] niyet, maksat.
n. 021v/11
n. eylemek 026v/6
n. eylemese 021v/5
n. ide 051v/7
n. itdim 051v/8
n. itmek 027r/5, 027v/6
n. itmekdir 027v/3, 051r/9
- noḥud** -1- [F.] nohut.

- n. 137v/5
- noḡṣān** -2- [A.] noksan, eksik.
- n. 032r/10, 049r/5
- nūn** -2- [A.] Arap alfabesinin yirmi beşinci harfi.
- n. 091r/4, 147v/11
- nūr** -28- [A.] nur, ışık, parıltı.
- n.- u muḡammed 107v/10
- n. 105v/8, 106v/1, 108v/7, 147v/5
- n.+ dan 032v/3, 056r/11, 056v/1, 104r/10, 106r/3, 108r/4, 109v/2, 131v/1, 131v/2, 133r/5, 133r/6, 133r/9, 133r/10, 140v/2, 142r/7
- n.+ dandır 142v/2
- n.+ ı 008r/7, 009r/3, 009r/5, 107v/8, 108v/5
- n.+ ından 120v/4
- nūr-u muḡammed** -1- [A.] Hz. Muhammed'in nuru.
- n. 107v/10
- nūrlandır** - -1- [A.+T.] nurlandırmak, parlatmak.
- n.- dı 107v/9
- o bir** -1- [Tr] öbür, diğeri, öteki.
- yedisi o.+ bir 051r/4
- od** -1- [T.] od, ateş.
- o.+ a 106r/8
- oğ -** -1- [T.] ovmak.
- o.- maḡ 125r/2
- oḡlān** -6- [T.] oḡlan.
- o. 003r/5, 150v/8
- o.+ ları 047v/6
- o.+ larım 135v/2
- o.+ larına 135r/8
- o.+ ları-ıla 135v/7
- oḡul** -5- [T.] oḡul.
- o.+ ı 058r/1
- o.+ ları 040r/1
- o.+ larının 099r/8
- o.+ undan 058r/1
- o.+ umı 058v/4
- oḡcı** -1- [T.] oḡcu.
- o. 059r/6
- oḡşa** - -1- [T.] oḡşamak.

o.- mağı 132v/5

oğu - -48- [T.] okumak.

o.- dı 061r/5

o.- dılar 077r/6

o.- lar 012v/3

o.- mağ 014r/11, 027r/8, 029r/6,
029r/8,029r/11, 029v/4, 029v/7,
029v/10, 030r/3, 030r/4, 030r/5,
030v/1, 030v/3, 047r/7, 113v/4

o.- masa 015r/5

o.- maya 053r/9

o.- nmuşdur 012r/4

o.- rlar 012v/2

o.- sa 016v/6, 023r/8, 023v/2

o.- sun 016v/7, 016v/8

o.- ya 052r/4, 051v/11, 052v/10,
081v/4, 082v/1, 083r/7, 086r/1,
087r/7, 087r/9, 101v/5

o.- yalar 052v/8, 053r/4, 053v/7,
083r/4, 085v/1

o.- yub 014r/7, 014r/8, 029v/3,
087r/5, 133v/2

okut - -1- [T.] okutmak, okuma işini yaptırmak.

o.- a 129r/11

ol - -282- [T.] olmak.

o.- a 002r/2, 046v/1, 046v/2,
046v/3, 046v/7, 046v/8, 046v/9,
046r/10, 046r/11, 046v/11,
047v/11, 048r/1, 048r/3, 048r/8,
048v/1, 048v/2, 048v/4, 048v/5,
078r/9, 079r/1, 083r/9, 085r/2,
101r/8, 129v/7, 146r/9, 146r/7,
149r/5, 150r/4, 151r/1, 151r/7

o.- alar 111r/4, 146r/3

o.- an 001v/3, 005r/9, 016r/6,
016r/9, 020v/9, 024r/7, 038r/10,
043v/1, 044r/2, 049r/3, 049r/6,
078v/9, 079r/11, 088r/7, 088v/11,
090r/6, 097v/2, 134r/7, 101v/2,
100r/3, 126v/6, 133v/9

o.- anın 129r/9

o.- anımızı 054r/1

o.- anlar 025v/1, 025v/3, 040r/11,
040r/12,

040v/2, 046v/5, 085r/6

o.- anların 068r/8

o.- anları 045r/7

o.- asın 098v/8

o.- dı 010r/1, 010r/9, 010r/5,
027v/7, 047v/1, 057v/5, 057v/8,
058r/10, 065v/5, 077v/8, 078r/9,
093r/7, 108v/6, 110v/9, 114r/1,
119r/1, 120v/1, 123v/4, 131v/1,
134v/1, 134v/2, 135r/3, 138v/2,

139v/9, 141v/2, 141r/4, 146v/1,
146v/2, 146v/4, 151v/10

o.- dıysa 028r/10

o.- duğına 025r/6, 044v/10, 045v/5,
046v/3

o.- duğdan 020r/6, 077r/5

o.- dum 093v/5

o.- duğ 127r/3

o.- dur 009v/9, 010r/2, 010r/6,
047r/9, 048r/6, 048r/11

o.- ğıl 024r/9

o.- ıçak 009v/4

o.- madı 012r/7, 090r/9

o.- mağı 132v/6

o.- mağ 002v/10, 038r/8, 039r/2,
039r/4, 114v/9, 125r/9

o.- mağdır 132v/11

o.- mağdır 050r/2, 151r/3, 051v/1,
051v/2, 051v/3, 096r/7

o.- mağdur 147v/11, 148r/5

o.- mamağ 045v/8

o.- mamağdır 008r/10, 035v/10,
045v/7

o.- manığ 049v/11

o.- masa 016v/10, 017r/6, 017r/11,
019v/11

o.- maya 145v/6, 048v/11, 149v/10,
150r/1, 151r/7, 151r/9

o.- mayasın 135r/11

o.- mayınca 148v/11

o.- maz 002r/9, 002r/10, 013r/9,
014r/11, 017v/9, 018v/11, 019r/4,
021v/6, 021r/11, 032v/6, 034v/4,
047r/1, 096r/3, 148v/11, 149r/1

o.- mazlar 032v/7

o.- muş ola 046r/11, 046v/8

o.- muşdır 112r/11

o.- muşdur 032v/4

o.- muşlar 108v/11

o.- sa 002v/4, 016r/8, 016v/10,
017r/5, 017v/3, 017v/6, 017r/10,
020r/10, 020v/2, 020v/11, 022r/5,
022r/6, 036r/1, 078v/3, 078v/5,
078v/7

o.- salar 034r/4, 078v/2

o.- sun 001v/2, 002r/4, 003r/5,
003r/6, 003r/7, 022r/8, 022r/9,
045r/6, 045r/8, 045r/9, 049v/10,
080r/5, 084v/6, 095r/9, 106v/5,
139v/10

o.- una 013r/3

o.- unur 023v/5, 044v/11, 052r/5

o.- uğ 062v/5, 132v/2

o.- ub 034r/1, 046r/5, 062v/6,
093r/3, 098v/7, 129r/8, 133v/3,
133v/5, 135r/10, 139v/8, 146v/4

o.- ur 002v/2, 002v/7, 003v/4,
008v/8, 012v/9, 013r/6, 013r/8,
013v/11, 014v/8, 015r/1, 015r/7,
015r/10, 015v/3, 016r/3, 018v/3,
018r/6, 018v/11, 019r/4, 021r/7,
022r/3, 023r/5, 030v/11, 034v/3,
038v/10, 047r/2, 047r/4, 047v/2,
047v/4, 048r/4, 049r/2, 049r/5,
049v/3, 049v/5, 049v/9, 051r/1,
051v/6, 078v/6, 078v/9, 099r/6,
100r/9, 112v/5, 124v/1, 126r/11,
128v/7, 130r/4, 137r/1, 138r/5,
147r/5, 148v/8, 151r/9

o.- urlar 012v/5, 039v/2

o.- ursa 090r/11, 100r/8, 147r/3

o.- ursa olsun 139v/10

ol -142- [Tr] o zamiri

o. 002r/7, 002r/8, 002v/6, 002v/11,
003r/9, 007r/5, 009v/2, 009v/4,
010r/1, 010r/5, 010r/9, 012r/3,
012r/8, 012v/6, 013v/9, 013v/11,
014v/4, 014v/5, 017r/3, 017r/9,
022r/7, 023r/9, 023r/10, 023v/2,
023v/3, 023v/5, 034v/11, 038r/3,
050r/10, 052r/4, 053r/7, 053v/6,
057r/9, 057v/8, 058r/3, 060v/5,
060v/6, 060v/11, 061r/2, 061v/6,
062r/2, 062r/9, 063v/11, 065v/1,

067v/1, 077v/10, 077v/11, 078v/2,
078v/3, 078v/5, 078v/7, 079r/9,
081v/4, 083r/1, 083r/10, 088v/11,
091v/4, 091v/7, 091v/11, 092v/8,
093r/11, 094v/4, 096r/2, 097v/4,
097v/8, 100v/1, 100v/2, 103r/6,
103v/2, 104r/8, 104v/7, 105r/8,
106v/1, 107r/9, 108r/3, 108v/7,
109v/2, 109v/9, 110r/8, 113v/3,
114r/4, 114v/2, 114v/3, 114v/5,
114v/6, 114v/10, 116r/3, 116r/5,
116r/8, 117v/1, 117v/4, 117v/10,
119r/4, 120v/2, 121v/8, 124v/5,
129v/9, 132r/1, 130r/10, 132r/4,
132r/6, 132r/8, 132r/9, 134r/5,
137r/1, 142r/5, 142v/7, 143r/4,
143v/10, 144v/2, 146r/5, 147r/5,
147v/2, 147v/3, 147v/6, 148r/8,
149r/2, 150r/11, 150v/1

o.+ dur 005r/7, 046r/9, 046v/6,
047v/9,

048v/10, 049r/7, 049r/9, 097v/11,
099v/5, 100r/2, 123v/8, 126v/1,
129v/6, 145r/11, 149v/9, 150r/3,
150v/6, 151r/2

olun -7- [T.] olunmak.

o.- a 126r/11

o.- an 024r/1, 054r/10, 088r/1,
092v/9, 145v/7

o.-an 090r/7

olun -24- [T.] olunmak.

o.- an 049v/1, 068r/1, 068v/1,
101r/2, 130r/7, 133r/6, 134r/8

o.- dı 094r/3, 110v/2, 116v/11,
129v/8

o.- duğında 054r/9

o.- maya 080r/8, 090v/7, 130r/7

o.- mayanlar 130r/10

o.- maz 035v/3

o.- muşdur 094r/5

o.- ur 024r/1, 054r/11, 080r/7,
106v/3, 131r/2, 141v/5

omuz -1- [T.] omuz.

o.+ indan 061v/1

on -65- [T.] on.

o. 026v/11, 027r/8, 027r/9,
027v/10, 029r/6, 029v/5, 029v/7,
029v/11, 030r/10, 030v/1, 033r/9,
033r/11, 044v/8, 051r/2, 051v/6,
056r/9, 059v/8, 064r/10, 064v/2,
066r/1, 066v/6, 066v/11, 067r/3,
067r/6, 067r/9, 067v/3, 067v/8,
070r/9, 070v/8, 070v/10, 071r/2,
071r/5, 071r/8, 071r/11, 071v/2,
071v/5, 088v/4, 089v/4, 089v/5,
100r/3, 100r/4, 109r/9, 112r/4,

112r/6, 116v/1, 118v/8, 121r/10,
121v/2, 125v/1, 126r/3, 126r/4

o.+ dur 044v/5

o.+ ı 051r/3

o.+ uncı 027r/8, 029v/4, 030r/9,
046r/6, 051v/3, 066v/2, 070r/6,
089v/2, 112r/3, 121r/8, 126r/2

orta -3- [T.] orta, iki uçtan eşit
uzaklıkta olan yer.

o.+ sında 013r/10, 078r/8

o.+ sından 108r/9

oruc -6- [F.] oruç.

o. 008v/3, 025r/11, 048r/5, 138v/2

o.+ a 027v/3

o.+ ı 049v/8

otur -15- [T.] oturmak.

o.- a 092v/11

o.- an 079r/9

o.- dı 068r/3, 107v/7

o.- dığı 019v/3

o.- mağ 027r/9, 027r/10, 029r/9,
048r/9

o.- mayasın 092v/6

o.- ub 079r/2, 110r/10

o.- ur 016r/11	ö.+ eler 003r/4
o.- ur iken 022r/9	ö.- mege 003v/8
o.- urken 134r/2	ö.- mek 128v/9
otuz -20- [T.] otuz.	öküz -2- [T.] öküz.
o. 033r/8, 050v/4, 050v/9, 050v/11, 064v/9, 073v/1, 073v/5, 073v/8, 073v/11, 074r/4, 074r/7, 074r/10, 074v/2, 074v/5, 093v/8, 109r/10, 109r/11, 138v/2	ö. 137r/7
o.+ unci 060v/1, 073r/9	ö.+ ler 137v/3
ov - -1- [T.] ovmak.	öl - -7- [T.] ölmek.
o.- mağ 124v/8	ö.- dügi 002v/11
ögendire -1- değnek, bkz. üvendire. Çiftçinin, tarlasını sürerken, sabanın toprağa giren bölümünde toplanan çamurları temizlemek için üvendirenin, meşesin bir ucuna taktığı yassı demir.	ö.- düler 038r/2
ö. 137r/9	ö.- dür 054r/3
ögren - -7- [T.] öğrenmek.	ö.- enümüzü 054r/2
ö.- e 003v/1	ö.- müşün 048v/7
ö.- mege 002r/6, 003v/7	ö. – se 008v/9
ö.- mekdir 043v/2, 089r/4, 125v/4	ö.- ürse 023v/3
ö.- mekdür 125v/3	öldür --1- [T.] öldürmek.
öğret -3- [T.] öğretmek.	ö.- mek 048v/5
	ölü -2- [T.] ölü, mevta.
	ö.+ müze 053v/9
	ö.+ ler034r/2
	‘ömür -5- [A.] ömür, yaşam.
	‘ö.+ inde 009v/11, 010r/4, 025v/4, 047v/10

	‘ö.+ leri 102r/11	ö. 012r/11, 018r/10, 115r/2
öñ	-15- [T.] ön. ö.+ de 123r/9, 123r/10 ö.+ inde 051v/3, 064r/10 ö.+ ine 085v/11 ö.+ ümde 096v/2 ö.+ ünde 107v/11, 129r/7, 140r/3, 145r/4 ö.+ üne 098v/6, 143r/3, 143v/1, 144r/2, 144v/1	öyle -3- [T.] öyle, onun gibi olan. ö. 019r/11, 064r/2, 138v/6 ‘özür -3- [A.] özür, sebep, mazeret. ‘ö.+ süz 046v/1, 046v/10, 048v/3 pādişāh -5- [F.] padişah. p.- ı islām 086v/4, 087v/6 p. 045v/10 p.+ a 084v/4 p.+ ların 116r/2
öp	-3- [T.] öpmek. ö.- üb 022v/7, 082v/9, 083r/2	pādişāh-ı islām -2- [F.+ A.] İslam’ın padişahı. p. 086v/04, 087v/06
ört	-9- [T.] örtmek. ö. 106r/10 ö.- diler 143r/1 ö.- e 019r/8, 019r/10 ö.- esin 094v/2, 099v/10 ö.- mek 027r/3 ö.- mekdir 051r/8, 149v/2	pak -3- [F.] pak, temiz. bk. pāk p. 026v/7, 026v/9 p. itmekdir 027r/2 pāk -17- [F.] pak, temiz. bk. pāk p. 099r/6 ervāḥ-ı p. 087r/10 vücūd-ı p. 097v/1 p. ider 099r/9
örüt-	-1- [T.] saklamak, korumak. ö.- müşdik 106r/9	
ötürü	-3- [T.] ötürü, dolayı.	

- p. itmekdir 051r/7
- p. olmakdır 051v/1
- pāklık** -2- [F.+T.] paklık, temizlik.
- p.+ dır 008v/1
- p.+ ıyla 113r/2
- palān** -1- [F.] semer, eyer.
- p.+ ndan 060v/8
- palān-diz** -1- [F.] semerci.
- p.+ lerin 067v/2
- panbuķ** -4- [F.] pamuk.
- p. 140r/4, 141r/2, 141v/9, 142r/1
- parmak** -3- [T.] parmak.
- p.+ ların 019v/3, 022v/6
- p.+ m 082r/10
- p.+ mın 082r/11
- paşmaķçı** -1- [T.] ayakkabıcı. bk. başmakçı
- p.+ ların 073v/3
- peder** -2- [F.] baba.
- p. 095r/11
- p.+ in 095r/10
- peksimāt** -1- [Yun.] peksimet, tahinli ekmek.
- p. 077v/6
- penbe-diz** -1- [F.] pembe renk.
- p.+ lerin silsilesi 073v/10
- pençşenbe** -1- [F.] perşembe, haftanın beşinci günü.
- p. 107r/9
- perde** -1- [F.] perde, örtü.
- p.+ si 140r/3
- perk** -2- [T.] sağlam, muhkem. bk. berk
- p. 012r/9, 012v/3
- perverdigār** -1- [F.] rızık veren.
- p.+ ımızsın 007r/9
- pes** -35- [F.] artık, pes.
- p. 001v/1, 024r/5, 068r/10, 077r/4, 077v/4, 079r/11, 091r/6, 098v/3, 099r/4,

099v/10, 107r/9, 126v/4, 132r/11,
133v/11, 134v/11, 135v/11, 138r/1,
139v/3, 140r/10, 140v/4, 141v/2,
143r/6, 143v/8, 144v/4, 145r/5,
146v/4, 147v/5, 148r/6, 148r/10,
148v/1, 148v/8, 149r/1, 150v/10,
151r/10, 151v/7

peş -2- [F.] arka.

p. 122v/9, 124r/8

peydāh -1- [F.] belli, açık. bk. **peydaḥ**

p. 135v/5

peydāḥ -2- [F.] belli, açık. bk. **peydāh**

p. oldı 120v/1

p. olmuşdır 112r/11

peygamber -45- [F.] peygamber,
yalvaç.

p. 009v/10, 044r/6, 049v/10,
057r/7, 079r/1, 079r/4, 079r/10,
143r/5

ḥazreti p. 010r/3, 010r/7

p.+ den 070v/4, 144v/9

ādem p.+ den 114v/11

p.+ dir 011v/1, 044r/8

p.+ e 133r/8, 146r/11

şīt p.+ e 141r/4

p.+ i 033r/5, 106r/8

p.+ imiz 028v/1, 044r/4, 044r/7,
047r/9

p.+ imiziñ 039v/4, 043v/11, 044r/9,
050r/1

p.+ iñ 056r/10, 141r/1

p.+ ler 080v/10, 092v/1, 151r/2

p.+ lere 018v/2, 036r/5

p.+ lerin 117r/11, 133v/3, 146v/1

p.+ lerine 024v/8, 032v/10, 033v/3

p.+ leriñ 033v/5, 033v/8, 044r/5

p.+ üm 027v/11

peyk -2- [F.] haber getiren.

p.+ i idi 065r/2

p.+ leriñ 065r/3

peymançe -1- [F.] Bektaşilikte niyazın
yere kadar eğilip secde etmekten ziyade
ayakta saygısını belirtir bir şekilde durmak
ve sadece başı öne eğmek.

p. 092v/3

pīr -28- [F.] yaşlı, ihtiyar.

p.- i kāmiliñ 121v/9

p.- i per 098v/4

p.- i perver 146r/3

p.- i perverlik 129r/2
 p. 064v/8, 095v/2, 111r/1, 113r/1,
 121r/7
 üstād-ı p. mezīd demgāniye 120r/3
 p.+ den 093v/9
 p.+ dir 112v/11
 p.+ e 129r/6
 p.+ i 056v/4
 p.+ idir 097v/7
 p.+ im 097v/3
 p.+ imiz 097v/5
 p.+ in 093v/7, 094r/3, 096r/8,
 112v/8, 122v/3
 p.+ iñ 091v/1
 p.+ ler 113r/10, 118v/10
 p.+ lerin 091v/5, 122v/9
 p.+ siz 124r/10

pīr-i kāmīl -1- [F.+ A.] kemale ermiş
 ihtiyar.

p.+iñ 121v/09

pīr-i perver -2- [F.] yaşlıları seven,
 onları koruyan.

p. 146r/03

p.dir 098v/04

pīr-i perverlik -1- [F.+T.] yaşlıları
 sevmek, onları korumak.

p. 129r/02-03

pīrān -4- [F.] yaşlılar, ihtiyarlar.

ervāh-ı p.- ı hāqīkāt 086v/9

p. 086v/3

vaşiyet-i p. 095v/5

telkīn-i p. 095r/3

pīrān-ı ʔarīkāt -1- [F.+A.] tarikat
 şeyhleri.

p. 086v/03

pişür - -3- [T.] pişirmek. bk. **bişür**-

b.- di 143v/10

p.- üb 138r/11, 143v/11

rabb -4- [A.] Allah, Tanrı.

r.+ i 028r/8, 053v/8, 053v/11,
 054r/3

rabbenā leke'l-hamdü -1- [A.] şükür ve
 övgü yalnızca her şeyi yoktan var eden
 Allah'adır

- l. 030r/07
- raḥm** -1- [A.] rahim, döl yatağı.
- r.+ inden 141r/7
- raḥmet** -9- [A.] esirgeme, bağış, ihsan.
- r. 053v/8, 054r/6, 114v/5, 130v/2,
147r/10, 147r/11
- r. eylesün 129v/8
- r.+ in 054r/4
- r.+ inden 036r/2
- raḥmetlik** -1- [A.+T.] esirgenen,
bağışlanan, ihsanlık.
- r. 054r/3
- ramażān** -4- [A.] Ramazan ayı.
- r. 025r/11, 047r/5
- r.+ da 049v/6
- r.+ in 107r/10
- rāzi** -2- [A.] razı, rıza gösteren.
- r. olmaz 034v/4
- r. olur 034v/3
- raziya'llahu 'anha** -2- [A.] Allah ondan
razı olsun. bk. **raziya'llahu 'anhu**
- r. 011r/09, 011r/10
- raziya'llahu 'anhu** -3- [A.] Allah ondan
razı olsun. bk. **raziya'llahu 'anha**
- r. 011r/01, 011v/04-05,
151v/07,
- raziya'llahu 'anhumā 'aleyhim ecma'in**
-1- [A.] Allahü teâlânın rızâsı
ikisinin de üzerine olsun.
- r. 040r/06-07
- raziya'llahu te'âlā 'aleyhim ecma'in** -1-
[A.] Allahü teâlânın rızâsı onlar üzerine
olsun.
- r. 011r/06-07
- raziya'llahu te'âlā 'anhu** -1- [A.]
Allahü teâlâ ondan razı olsun.
- r. 039v/02
- re'is** -1- [A.] reis, başkan.
- r.+ lerin 067v/10
- ri'âyet**-1- [A.] uyma.

- r. 125v/4
- recā** -1- [A.] umma, dileme.
- r. 148r/5
- reh-nümā-i ḥaḳīḳat** -1- [F.+A.] hakikat yolunu gösteren.
- r. 086v/04
- rek‘at** -17- [A.] rekat.
- r. 016r/7, 061r/10, 064r/11, 107r/8, 144v/3
- r.+ da 015v/8, 016r/10, 016v/5, 016v/6
- r.+ ı kıl- 014v/3, 014v/4, 015v/7, 015v/6, 016r/9
- r.+ ında 029v/9
- r.+ larında 029v/7, 030v/1
- remiz** -1- [A.] işaret, alamet.
- r. 090r/2
- remüz** -1- [A.] işaret, alamet.
- r. 089v/10
- renc** -1- [F.] eziyet, sıkıntı.
- r.+ ler 126v/3
- resūl** -37- [A.] resul, peygamber.
- r.- i ekrem 047v/9
- r. 037v/11, 061r/4, 079r/7
- ḥazreti r. 060v/10, 061r/6, 062v/8, 063r/6,
- 077r/11, 107v/6
- ḥazreti r. ekrem 060r/6
- r.+ ıdur 036v/6
- r.+ ini 132v/10
- ḥazreti r.+ ü 060v/7, 084v/3, 107r/5, 111r/4
- r.+ ü allāhun 028v/9
- r.+ ü ekrem 060r/10
- ḥazreti r.+ ü ekrem 062v/4, 063r/10
- ḥazreti r.+ ü ekrem aleyhi’s- selām 064r/3
- ḥazreti r.+ ü ekrem aleyhi’s-selām 110r/10, 116r/6
- ḥazreti r.+ ü ekrem aleyhi’s-selāmın 120v/2
- ḥazreti r.+ ü ekremin 116v/9
- ḥazreti r.+ in 108r/4
- ḥazreti r.+ ün 065r/1, 065r/5, 065r/10, 107v/4, 109r/3
- ḥazreti r.+ ün 061r/3, 061r/9, 064r/10, 064v/7, 076v/2, 109r/1

resül-i ekrem -1- [A.]Allah'ın en şerefli ve değerli elçisi olan Hz. Muhammed.

r 047v/09-10

resülullāh -28- [A.] 1.Allah'ın resulü. 2. Hz. Muhammed.

r. 007v/9, 044v/6, 062v/7, 084r/11, 099r/11, 108r/11, 109r/5, 141r/9, 142r/11, 144v/10, 145r/3

hazreti r. 088v/2, 088v/5, 099r/1, 100v/6, 102v/8, 123r/11, 125r/10

lā ilāhe illāllāh muḥammed r.

muḥammed r.

hazreti r. ṣallallāhü 'aleyhi vesellem 110r/4

r. ṣallallāhü te'ālā 'aleyhi vesellem 141r/6

r. ṣallallāhü 'aleyhi vesellem 107r/6

lā ilāhe illallāh muḥammed r. ve 145v/3

beyt-i r.+ a 078r/6

r.+ dır 097v/5

lā ilāhe illāllāh muḥammed r.+ dır 122v/6

r.+ u 098r/4

r.+ un 105v/1

r.+ uñ 088v/9

revā -2- [F.] 1. uygun, layık, yerinde.

r. 083r-08

revān -2- [F.] 1. giden, yürüyen. 2. ruh, can.

r. oldı 134v/1

r.+ ım 084r/5

revāne-9- [F.] giden, yürüyen.

r.- i çırāk 087v/11

r. 083r/1

r. eylemek 129r/4

r. itmek 081r/4, 081r/6

r. olan 088r/6, 090r/5

r. oldı-kim 093r/7

r. oldum 093v/5

revāne-i çırāk -1- [F.] bir ustanın yolundan giden çırak.

r. 087v/11

rey -1- [A.] rey, görüş, fikir.

r.+ dedir 069v/8

rızā -4- [A.] rıza, istek.

r.- i aşfiyā 087v/7

r.- i rahmān 087r/4

r. 105r/6, 116r/4

rızā-i aṣfiyā -1- [A.] her türlü kötülükten arınmış kimselerin, ermişlerin rızası.

r. 087v/07

rızā-i raḥmān -1- [A.] tüm varlıklara rahmet eden Allah'ın rızası.

r. 087r/04

rızāullāh -2- [A.] Allah'ın rızası.

r. 019r/1

r. olur 019r/3

rızq -1- [A.] rızık, azık.

r.+ larıdur 136r/11

rızvānallahü te‘ālā ‘aleyhim ecma‘în -2- [A.] Allahü teâlânın rızâsı onlar üzerine olsun.

r. 040v/07-08, 045v/03

ri‘āyet-1- [A.] saygı gösterme, itibar etme.

r. itmekdir 089r/5

ricā -1- [A.] rica, dileme.

r. ider 081r/5

ridā -2- [A.] örtü.

r.+ sını 061v/1

r.+ yı 061v/4

rivāyet -6- [A.] rivayet, hikaye edilen.

r. ider 108v/4, 109r/2

r.+ de 141v/6

r.+ dür 102r/9, 118v/3, 133v/6

riyā -3- [A.] ikiyüzlülük.

r. 019r/2, 043v/7

r. olmaz 019r/4

rūḥ -4- [A.] ruh, tin.

r.- ile gider 009r/2

r.- u şultān veysel qarānī 086v/9

r.+ ına 092r/11

r.+ una 080v/9

rūḥ-u şultān veysel qarānī -1- [A.] Sultan Veysel Karani'nin ruhu.

r. 086v/10

rūḥullāh -1- [A.] İsa peygamberin lakabı.

‘isā r. 086r/8

rü-bā-būṭ -1- [F.] ...'den bağlı idi.

r. 114v/04

rücū' -2- [A.] geri dönme.

r. 017v/10

r. itdim 028r/11

rükñ -1- [A.] esas, şart.

r.+ i 030v/4

rükū' -2- [A.] rükû, namazda öne doğru eğilme. bk. **rükū'**

r. 030r/9

r.+ ı 012r/6

rükū' -1- [A.] rükû, namazda öne doğru eğilme. bk. **rükū'**

r. itmek 027r/8

rüyā -2- [A.] rüya.

r.+ sında 020r/9, 020v/1

şā'im -1- [A.] oruçlu.

ş. iken 049v/6

sā'ir -2- [A.] diğer.

s. 038r/9, 039r/3

sā'at -7- [T.] saat, vakit.

s. 013v/11, 107r/11, 110r/8, 121v/9,

134r/6, 141r/8, 142r/5

sāb -1- [A.] 1. Bir acı otun suyu. 2. zor, güç.

s. 122r/9

şabāḥ -1- [A.] sabah.

ş. 023r/7

şabān -2- [T.] saban.

ş. 137r/8, 137r/10

şabır -4- [A.] sabır, zorluğa katlanma.

ş. ide 053v/1

ş. iden 099v/7

ş. itmeyen 099v/7

ş. itse 099v/6

sābit -3- [A.] sabit.

s. 054r/2

s. olmuş ola 046r/11

s.+ dür 039r/7

şābūn -1- [A.] sabun.

ş. 124v/11

şābuncı -1- [A.+T.] sabuncu.

ş.+ lar 069r/8

şaç -4- [T.] saç.

ş. 109v/9

ş.+ ı 109r/6

ş.+ larına 117r/11

ş.+ larını 117r/7

şadağa -1- [A.] sadaka, bağış.

ş. virmek 048r/5

sādāt -3- [A.] seyyitler, Hz. Peygamber'in soyundan gelenler.

s. 105r/8

seyyid-i s. 078v/11

seyyid-i s.+ lar 095v/10

şādır -1- [A.] meydana gelme.

ş. oldıysa 028r/9

şadr -1- [A.] 1.meclisin önü ve en muteber yeri. 2. reisin oturduğu yer.

ş.+ ında 079r/10

şadr-ı şin -1- [A.] (*şadr-nişin) Bir toplantıda baş sedirde oturan, toplantıya başkanlık eden kimse.

ş. ola 079r/1

şadri'ş-şerī'at -1- [A.] şeriatin başkanı, reisi.

ş.+ de meşūr 053v/4

şafā -11- [A.] arılık, berraklık.

ş.- nazār itdügi 096r/9

ş. 091r/4, 105r/8, 112v/9, 115v/11, 123r/1, 147v/11

tekbīr-i ş. 058v/3

ş. nazardır 121r/5

şuffe'i ş.+ da 093v/1

ş.+ dan 146v/11

şafā-nazar -1- [A.] 1. Temiz ve garezsiz bakış. 2. Mevlevî dervişleri arasında "Hoş gör" yerinde kullanılan tâbir.

ş.+dır 096r/09

şafālıg -2- [A.+T.] arılık, berraklık.

ş.+ ına 080v/8, 092r/10

şafēr -1- [A.] Hicri takvime göre safer

- ayı
- ş 130v/12
- şafi** -3- [A.] halis, temiz. bk. **şāfi**
- ş. 135r/2
- ādem ş.+ den 056r/9
- hazreti ādem ş.+ niņ 112r/10
- şāfi** -1- [A.] halis, temiz. bk. **şafi**
- ş. 085r/2
- şafiullāh** -1- [A.] 1. Temiz yürekli. 2. Hz. Âdem'in lakabı.
- ādem ş. 086r/4
- şafiye** -1- [A.] saf, temiz, arı.
- ş. 134r/9
- sağ** -7- [T.] sağ, sağ taraf. bk. **şāğ**
- ş. 019r/7, 030r/2, 097v/11, 101v/3, 103v/5, 108r/5
- ş.+ ıdır 126r/6
- şāğ** -7- [T.] sağ, sağ taraf. bk. **şāğ**
- ş. 014r/3, 016v/2, 061r/3, 062r/2, 082r/9, 082v/10
- ş.+ ından 062r/10
- şāğ** -1- [T.] sağ, esen.
- ş. olanımızı 053v/11
- sağayir** -1- [A.] küçük günahlar.
- s.+ den 013v/5
- şāğır** -1- [T.] sağır, kulağı duymayan.
- ş. ola 151r/7
- şahābe**-1- [A.] sahabe.
- ş.+ leri 063r/3
- şahāf** -1- [A.] sahaf, kitapçı.
- ş.+ larıņ 071v/7
- şāhib** -5- [A.] sahip.
- ş.- i fütüvvet 150r/3, 151r/6
- ş.- i seccāde olan 097v/1
- ber-güzārı ş.+ ine 090r/10
- ş.+ ini 031r/11
- şāhib-fütüvvet** -2- [A.] fütüvvet sahibi.
- s. 150r/03, 151r/06
- şāhib-seccāde** -1- [A.] Çok namaz kılan, takvâ sâhibi kişi.
- ş 097v/01

şāhibān-ı şedd -1- [A.] şedd sahipleri, beli bağlananlar.

ş. 087v/4

şahih -4- [A.] gerçek, doğru.

ş. ola 002r/1

ş. olmaz 017v/8

ş.+ dir 045v/9

ş.+ dür 021v/5

şakā -2- [A.] 1. Evlere dışarıdan su taşıyan kimse. 2. suçu, meşrubatçı.

s. 059r/9

s.+ların 069v/6

şakın --5- [T.] sakınmak.

ş.- maḳ 089r/9, 125v/8, 125v/9, 149r/3

ş.- maḳdır 089r/10

sākin -1- [A.] sakin, durgun.

s. olduğdan 020r/6

şakla --8- [T.] saklamak, korumak.

ş. 091r/7

ş.- dılar 121v/4

ş.- maḳ 112r/5

ş.- maḳdan 147r/1

ş.- maḳdır 122v/10, 147v/11

ş.- rlar 123r/9

s.- ya 149v/6

şaklan - -2- [T.] saklanmak.

ş.- duğı 123r/11, 123v/5

şal - -1- [T.] salmak.

ş.- dı 062r/3

şalavāt -7- [A.] Hz. Muhammed'e edilen dualar.

ş. 030v/2, 080v/11, 082v/7, 088r/2,

088r/5, 092v/2

du'ā-yı ş. 054v/10

şalavātullāhi te'ālā 'aleyhim ecma'in -2- [A.] Allahü tealanın salātu cümlesinin üzerine olsun.

ş. 033v/01, 086r/10-11

şal- -1- [T.] salmak.

ş.-1 virse 020v/5

sālifü'z-zikir -1- [A.] Bildirilen, zikri geçen, mezkûr. Yukarıda ismi geçen. Yukarıda, daha evvel söylenen.

- s. 134r/07
- şallallāhü ‘aleyhi vesellem** -3- [A.] Allah onun üzerine salât ve selâm eylesin.
- ş. 060r/06-07, 123r/11-123v/01, 125r/10-11
- şallallāhü te‘ālā ‘aleyhi vesellem** -8- [A.] Allahü teala onun üzerine salât ve selâm eylesin.
- ş. 039v/06, 044v/06-07, 059v/09-10, 0100v/07, 099r/01-02, 099r/11-099v/01, 102v/08-09, 139r/01
- şālih** -4- [A.] günahsız kullar.
- ş. olsun 045r/5, 045r/8
- ‘amel-i ş.+iñ 050r/07
- şinā‘at**-4- [A.] sanatlar.
- ş.+ den 141v/3
- ş.+ inde 146r/4
- ş.+ larıñ 145r/6
- ş.+ lerin 133v/4
- şan‘at** -8- [A.] sanat.
- ş. 099r/7, 128v/9, 133v/7, 146r/8
- ş. olursa olsun 139v/9
- ş.+ ı 139v/5
- ş.+ mın 124v/2
- ş.+ i 146r/10
- sancağ**-1- [T.] sancak, bayrak.
- s.+ ın 065v/1
- s. 144v/8
- sançağdār** -1- [T.+F.] sancak taşıyan.
- s.+ ı 065r/11
- s.+ larıñ 065v/2
- şāni‘i-ķadīm** -1- [A.] Ezelden beri var olan ve varlıkları sa'nathı bir şekilde yaratan Cenāb-ı Allah.
- ş. 004v/02
- şap** -2- [T.] şap, bir aracı tutmaya yarayan bölüm.
- ş.+ ı 117v/11
- ş.+ ını 118r/10
- şar** -3- [T.] sarmak, çepeçevre dolamak.
- ş. 143r/11
- ş.- ub 141v/1, 144r/8

şarıl -1- [T.] sarılmak.

s.+ ye 068r/3

ş.- miş 063v/3

s.+ yi 105r/9, 143v/1 , 144r/11

sarrāc -2- [A.] saraç, koşum ve eyer takımları yapan veya satan kimse.

secde -10- [A.] secde.

s. 059v/4

s. 014r/2, 014v/8, 015r/1, 015r/7

s.+ larıñ 073v/7

s. eyledi 107v/11

şat -1- [T.] satmak.

s. ide 014r/6

ş.- anların 069r/3

s. idesin 014r/4

s. itdüklerinden 012r/11

şavm -1- [A.] oruç.

s. itmek 029r/11

ş.+ uñ 027v/2

s.+ ye 027r/9

sebeb -3- [A.] sebep, neden.

sed -1- [A.] engel.

s. 013r/7

s.+ dir 097r/5

s.+ i 031r/3

seddretü'l- müntehā -1- [A.] arşın sağ yanında ötesine hiçbir varlığın geçemeyeceği ağaç.

s.+ iyle 045r/10

s.+dan 105r/09-10

seccāde -13- [A.] seccade, namazlık.

sefer -2- [A.] yolculuk.

s. 061v/4, 105r/2, 141v/11, 142r/2,

s.+ de 019v/9, 046r/6

144v/2

şāhib-i s. 097v/1

segird -1- [T.] seğırtmek, koşturmak.

s.+ si 061v/2

s.- irken 098r/11

s.+ sin 061r/9

s.+ sine 064r/5

sehāvet -3- [A.] cömertlik.

s. 090v/8, 126v/11

s.+ de 095r/8

sehiv -4- [A.] Kasten yapılmayan, yanılmaktan doğan yanlış, hata. bk. **sehiv**

s. 014v/8, 014v/11, 015r/6, 029r/11

sehiv -3- [A.] Kasten yapılmayan, yanılmaktan doğan yanlış, hata. bk. **sehiv**

s. 014r/4

fi's-sehvi's-secde s. 014r/2

s. ider 096r/2

sehven-1- [A.] yanlışlıkla, yanılarak.

s. 049r/11

sekiz -17- [T.] sekiz.

s. 105v/7

s.+ dir 025v/9

s.+ inci 027r/6, 029v/1, 030r/6, 045v/9, 051v/1, 066r/6, 069v/11, 071v/2, 073r/2, 074v/2, 076r/1, 089r/11, 112r/2, 121r/3,

125v/10

sekizen -1- [T.] seksen.

s. 068v/7

selām -37- [A.] selam.

s. 148v/5

aleyhi's- s. 006r/8, 057v/6, 059r/6, 063r/7,

64r/4, 115v/2, 118r/10

s. itdi 060r/1

s. virdi 148v/3

s. virdikde 014v/3

s. virdikden 014v/6

s. vire 014r/10, 052v/4, 053r/9, 080r/5,

129v/1

s. virmek 148v/4, 148v/6

s. virmeyüb 053r/7

s. virüb 014r/3, 014r/5

s.+ a 016v/1

aleyhi's- s.+ a 033r/4, 056v/5 , 058v/9, 059v/2, 059v/7

aleyhi's- s.+ dir 011v/3

s.+ ı 080r/6, 091v/6, 093r/4, 127v/5

s.+ m 091v/9, 091v/10

s.+ mı 105v/1

s.+ lar 091v/11

selbūr -1- [T.] Lif ya da ince iplerle örülmüş ayakkabı üstlüğü.

s. 058v/11

semerci -1- [T.] semerci, semer yapan veya satan kimse.

s.+ ydi 058v/10

semi'allāhü limen ḥamideh -1- [A.] Allah, kendisine hamd edenleri iştir.

s. 030r/06

semi'ün bi-semi'ihî -1- sıfat-ı sebutiyyede yer alan "semi' sıfatı". Yüce Allah'ın iştirmesi, duyması demektir.

s. 025v/11

sen -26- [T.] sen.

s. 005v/11, 007r/8, 063r/8, 064r/6, 068r/7, 085v/8, 094v/3, 094v/5, 135r/8, 135v/7

s.+ a 092v/5, 095r/6, 095v/6, 096r/9

s.+ de 090r/8

s.+ den 106v/8, 135v/5

s.+ in 028v/2, 061v/8, 135v/4

s.+ iñ 106v/9

s.+ iñle 05v/11

s.+ ün 095r/1, 110r/6, 137v/11

s.+ üñle 105v/8

senā -2- [A.] övme.

s. itmekdir 008r/6

ḥamd-ı s.+ lar 057v/11

sene -2- [A.] yıl, sene.

s. 130v/12

s.+ sinde 065v/5

senet -1- [A.] dayanak.

s.+ in 124v/2

señ -3- [T.] sen.

s.+ a 060r/1, 127r/7, 136r/9

ser-ḥalīfe -1- [F.+A.] başhalife.

s. 067v/6

ser-tırāş -5- tıraş eden, berber.

s. 101v/01, 106r/02, 108r/03, 116r/01

s.+ larıñ 064v/02

serendil -1- [A.] Hz. Adem'in cennetten kovulduğu yer.

s.+ dedir 070v/7

setr -4- [A.] örtme, gizleme.

s.- i ‘avret 141r/5, 141v/5

s. kıldı 134v/4

s.+ i 142v/11

setr-i ‘avret -2- [A.] namazda ve namaz dışında dinen örtülmesi gereken yerleri örtmek.

s. 141r/05, 141v/05

sev -2- [T.] sevmek.

s.- er 034v/3

s.- mez 034v/4

sevâb -11- [A.] sevap.

s. 039r/1, 039r/3, 046v/1, 046v/9,
048r/1048r/8, , 048v/2, 107r/2

s.+ a 047v/1

s.+ dan 048r/3

s.+ ı 021v/6

seyis -1- [A.] seyis, at bakıcısı. bk.

seyyis

s.+ ler 066r/7

seyyid-i sādāt ve āl-i muḥammed -1-

Hz. Muhammed’e tâbi olan seyyidler.

s.+den 078v/11

seyyid-i sādāt -2- seyyidler.

s. 078v/11,

s.+lar 095v/10

seyyidi’l- ‘âlem -2- Âlemlerin seyyidi, efendisi olan Hz. Muhammed.

s. 102r/10, 102v/05

seyyis -1- [A.] seyis, at bakıcısı. bk.
seyis

s.+ i 145r/8

şı -3- [T.] (buyruk, emir vb. için) ihlal etmek, başkaldırmak.

ş.- ma 136v/9

ş.- mayasın 135r/11

ş.- yub 136r/7

şiddik -5- [A.] sözünün eri kişi, gerçek dost.

ş. 091r/4, 146v/11

ş.+ dır 033v/9, 034v/7

ş.+ dur 148r/3

şidir -1- [T.] kırdırmak, bozdurmak.

ş.- ub 134r/4

şidk -1- [A.] doğruluk, gerçeklik.

ş. 147r/6

ş.+dur 148r/3

şifat -8- [A.] sıfat, hal, suret.

s.- 1 zātiyye 025v/4

ş.+ a 012v/8

ş.+ ıdur 091r/10, 091r/11

ş.+ ımdır 006r/2

ş.+ iyle 032r/10

ş.+ larından 012v/8, 032r/11

şifat-ı imān -3- [A.] imanın sıfatı,
niteliği. bk. **şifaṭ-ı imān**

ş. 024r/09-10

ş.+1 003r/07

ş.+ın 002r/05

şifaṭ-ı imān -1- [A.] imanın sıfatı,
niteliği. bk. **şifaṭ-ı imān**

ş.+ın 002v/05

şifaṭ-ı islām -2- [A.] İslam'ın sıfatı,
niteliği.

ş.+ın 002r/05, 002v/05

şifat-ı sübūtiyye -1- Allah'a mahsus
olan ve ondan ayrılmayan, ezeli ve ebedi
olan vâcib sıfatlar.

s. 025v/09

şifat-ı zātiyye -1- Zatî sıfatlar, hiç bir
sebebin eseri olmayan, Allah Teâlâ'nın
hakikatını ortaya koyan sıfatlardır.

ş. 025v/04-05

şığın -2- [T.] sığınmak.

s.- maḳ 013r/8

ş.- maḳdır 013v/3

şındı -1- [T.] makas.

ş. 070v/3

sır(r) -3- [A.] sır, giz.

s.+ ıdur 079r/6

s.+ ım 142v/9

s.+ 1 142v/10

sidük -1- [T.] sidik, idrar.

s.+ inden 137v/6

silāḫşor -1- [A.+F.] silahlı adam,
savaşçı.

s.+ ların 066v/9

silsile -74- [A.] silsile, sıra.

s.+ si 056v/7, 064v/5, 065r/3,
065r/7, 065v/3, 065v/8, 065v/11,
066r/5, 066r/8, 066v/1, 066v/4,
066v/10, 067r/2, 067r/5, 067r/9,
067v/3, 067v/7, 067v/10, 068v/7,
068v/11, 069r/4, 069r/9, 069v/3,
069v/7, 069v/10, 070r/2, 070r/6,
070r/8, 070v/1, 070v/10, 071r/2,
071r/5, 071r/8, 071r/10, 071v/2,
071v/5, 071v/8, 071v/11, 072r/3,
072r/6, 072r/10, 072v/2, 072v/6,
072v/9, 073r/1, 073r/4, 073r/8,
073r/11, 073v/4, 073v/8, 073v/11,
074r/3, 074r/6, 074r/9, 074v/1,
074v/4, 074v/8, 074v/11, 075r/3,
075r/7, 075r/10, 075v/2, 075v/4,
075v/7, 075v/10, 076r/3, 076r/7,
076r/11, 1076v/3, 076v/6, 076v/9,
077r/1, 077r/3, 145r/2

silsilenāme -1- [A.] soy kütüğü,
şecere.

s. 056r/1

siper-diz -1- [F.] kalkancı.

s.+ leriñ 074v/4

sivās -1- [T.] Sivas.

s.+ da 066r/2

siz -13- [T.] siz.

s. 079v/2, 080r/1, 081r/4, 081r/5,
081r/8, 093r/5, 093v/1, 093v/2

s.+ in 109r/5

s.+ iñ 084v/10, 109r/11

s.+ iñle 123r/5

s.+ ler 081r/7

şofra -2- [A.] sofra.

ş. 144v/5

ş.+ sını 084v/1

şofrā -1- [A.] sofra.

ş.+ yı 083v/3

şohbet -2- [A.] sohbet.

ş. 105r/7

ş.+ idir 147r/10

şoķ -4- [T.] sokmak.

ş.- arlar 115r/8, 115r/10

ş.- dı 062r/11, 062v/1

şol -12- [T.] sol.

ş. 019r/9, 030r/2, 082r/10, 082v/9,

088v/1, 098r/1, 098r/9, 101v/4,
103v/8

ş.+ a 016v/3

ş.+ ıdır 126r/7

ş.+ undan 062r/11

şonra -60- [T.] sonra.

ş.+ ra 002v/4, 008v/8, 011r/2,
011r/3, 011r/5, 014r/6, 014v/7,
015r/6, 015v/5, 015v/6, 019r/2,
020r/6, 020v/5, 023r/7, 023v/10,
027v/8, 029v/4, 043r/4, 043r/9,
043v/3, 049v/9, 052v/10, 053v/2,
056r/9, 056v/5, 056v/8, 056v/10,
058v/8, 058v/10, 059r/2, 059r/5,
059r/7, 059r/9, 059v/1, 059v/3,
059v/6, 060v/2, 068r/11, 077r/5,
077v/4, 080r/3, 083v/2, 088r/3,
092v/3, 093r/2, 100r/10, 102v/5,
103r/1, 105r/10, 106v/8, 107r/6,
108r/3, 109v/11, 123v/3, 124v/4,
143r/5, 143r/7, 144r/6, 145v/2,
145v/4

ş.+ ki 030r/11

söyle - -11- [T.] söylemek.

s.- di 116v/1, 116v/5, 149r/7

s.- diyse 050r/4

s.- dün 013v/8

s.- mekten 089r/9, 125v/8

s.- mekdir 050r/5

s.- mekdür 008r/8

s.- meyesin 094r/9

s.- r 079v/4

söz -4- [T.] söz, kelam.

s. 013v/4

s.+ ine 122r/3

s.+ iyle 038v/9

s.+ ün 085v/3

şu -23- [T.] su.

ş. 009v/1, 009v/4, 009v/5,
016v/11, 020r/7, 026v/3, 114r/9,
114v/5, 117r/8, 147v/2

ş.+ nuñ 017r/4, 017r/9, 017v/2

ş.+ ya 016v/12, 017r/5, 017r/10

ş.+ yı 026r/6, 026r/8, 114v/5,
122v/8, 147r/10

ş.+ yıdur 147r/11

ş.+ yla 114v/6

su'âl -122- [A.] soru, sual.

s. 119r/3

s. ideler 082r/3, 082r/6

s. itdiler 109r/4

s. itmeyinçe 093r/1

s. itse 005r/10, 006r/2, 011r/7,
012v/1, 038v/3, 041v/6

s. itseler 003v/11, 004r/3, 004v/6,
005v/5, 005v/10, 006r/5, 006r/9,
006v/1, 006v/5, 007r/1, 007r/10,
008v/4, 009v/7, 010v/1, 010v/3,
010v/6, 010v/10, 011r/11, 011v/4,
011v/11, 012r/5, 030v/3, 031r/2,
031r/6, 031r/9, 031v/4, 031v/8,
036v/11, 037r/6, 037r/11, 037v/5,
037v/9, 038r/4, 038r/11, 038v/10,
039r/5, 039v/3, 040r/8, 040v/3,
040v/9, 041r/1, 041r/6, 041r/10,
041v/2, 041v/9, 042r/3, 042r/8,
042r/11, 042v/2, 042v/4, 042v/7,
042v/10, 043r/2, 043r/7, 043v/5,
043v/10, 091r/11, 093r/4, 093r/7,
093r/9, 093v/6, 093v/10, 094r/2,
094r/6, 094v/2, 094v/8, 095r/1,
095r/5, 095r/9, 095v/2, 095v/6,
096r/4, 096r/8, 096v/3, 096v/6,
096v/11, 097r/6, 099v/3, 113r/8,
113v/1, 113v/11, 115r/3, 115r/7,
115v/9, 116v/2, 116v/11, 118r/7,
121v/4, 121v/7, 122r/1, 122r/4,
122r/10, 122v/1, 122v/4, 122v/7,
122v/11, 123r/3, 123r/8, 123v/8,
124r/11, 127r/2, 127r/6, 127r/11,
127v/4, 127v/9, 128r/10

s. kılsalar 148v/2

s.+e 093r/2

s.+ i 111r/10, 118v/8, 122v/5

şubuh -1- [A.] sabah, sabah vakti.

ş. 138v/4

suç -1- [T.] suç.

s.+ in 054r/5

şüffa -1- [A.] sofa, hol.

ş. 141v/1

şuffe'i-şafā -1- [A.] huzur sofası.

ş.+da 093v/1

sūfiyye -1- [A.] tasavvufçular.

s.+ ye 067v/6

şuḥuf -5- [A.] sayfalar, yapraklar.

ş. 033r/1, 033r/7, 033r/8, 033r/10,

033r/11

şuleḥā -2- [A.] salihler, günah işlemeyen insanlar.

ş.+ lar 095v/11

ş.+ ya 018v/3

şultān-ı enbiyā -1- [A.]

Peygamberlerin Sultanı Hz. Muhammed.

ş.+nın 037v/02

şūr-ı evvel -2- [A.] ilk sūr üfleme.

ş.+de 033v/11-034r/01

şūr-ı sâni -1- ikinci sūr üfleme.

ş.+de 034r/03

sūre -6- [A.] Kur'an'ın 114 bölümünden biri.

s. 035r/1

zamm-ı s. 018v/11, 029r/7, 029v/4

innā fetāḥnā leke s.+ si 102v/3

zamm-ı s.+ yi 014v/6

sūret -1- [A.] suret, şekil.

s.+ le 120v/5

şūret -2- [A.] suret, şekil.

ş. 022v/11

ş.+ de 112v/2

şuvar - -1- [T.] sulamak.

ş.- ırlar 147r/11

sübḥāneke -2- [A.] farz olan namazlarda tekbirden sonra okunan bir duadır.

s. okumağ 030r/3

s. okuya 051v/11

sücūd -2- [A.] secde etme.

s.+ ı 012r/6

s.+ larda 030r/9

sünnet-40- [A.] sünnet.

s.- i cebrā'ilü'l-meliki'l-celīl
115r/11

s.- i muḥammed 115v/1

s. 008v/5, 009r/6, 009v/8, 029v/8,

050r/11, 113r/2, 152r/4

s. eylemek 047v/6

s. idüb 141r/11

s. oldı 010r/5, 047v/1, 078r/8,
110v/9,

123v/4

s. oldur 010r/2

beyānü'l-s. 047r/9

s. olur 008v/8

alāmet-i ehl-i s. ve'l-cemā'at
044v/4

ehl-i s. ve'l-cemā'at 028r/3,
037v/10, 044v/9

ehl-i s. ve'l-cemā'atdenim 041r/5

ehl-i s. ve'l-cemā'atdır 037v/8

s.+ dir 008v/6, 021v/2, 022v/7

ehl-i s.+ dir 041r/1, 041r/10

ehl-i s.+ dirler 040v/2

s.+ dür 148v/5

s.+ i 028v/10, 112r/3, 121r/9,
122r/2, 145r/7

s.+ in 126r/5

s.+ ini 111v/2

s.+ leri 029v/10

sünnet-i cebra'ül'l-meliki'l-celil -1-

[A.] yüce melek Cebrail'in sünneti.

s.+dir 115r/11

sünnet-i muhammed -1- [A.] Hz.

Muhammed'in sünneti.

s. 115v/1

sür - -9- [T.] 1. sürmek, bir maddeyi bir yüzey üzerine ince bir tabaka olarak yaymak. 2. (toprak, çift vb. için) sürmek. 3. dokundurmak, değdirmek.

s.- di 137v/2, 138r/10

s.- erken 137v/3

s.- mek 022v/7, 124v/9, 125r/1

s.- üb 083r/8, 084v/5, 136r/6

sür'at -1- [A.] sürat, hız.

s. 098r/11

sürmele - -1- [T.] sürme çekmek.

s.- yüb 141r/11

sürül --1- [T.] (toprak, çift vb. için) sürülmek.

s.- ür 136v/11

şā'ir -1- [A.] şair, ozan.

ş.+ leriñ 071v/10

şād u hürrem -1- [F.] mutlu ve mesut.

ş. 062v/06

şāh-ı evliyā -1- [A.] velilerin, ermişlerin şahı.

ş. 118v/06

şākird -10- [F.] öğrenci, talebe.

ş. 081r/3

ş.+ e 090v/6, 116v/3, 126v/6

ş.+ i 066v/8, 090v/4, 128v/8, 129r/3

ş.+ ler 080r/4

ş.+ leriñ 081v/2

şākirt -4- [F.] öğrenci, talebe.

ş. 083r/9, 094r/7

ş.+ lere 082r/5

- ş.+ leriñüzden 082r/3
- şām** -3- [A.] İslâm dünyasının önemli tarihi şehirlerinden biri, günümüzde Suriye'nin başşehri.
- ş.- ı şerīfdir 065r/8
- ş. 149r/10, 149r/11
- şām-ı şerīf** -1- [A.] Şerefli, kutsal Şam şehri.
- ş.+dedir 065r/08
- şarāb** -1- [A.] şarap.
- ş. 048v/6
- şart** -12- [A.] şart.
- ş.- ı İmān 031v/10
- ş.- ı İmānı 003v/1
- ş.- ı islām 025r/7
- ş. 035r/11, 051r/3, 132v/4
- ş.+ ı 002v/9, 035r/10, 049v/11, 050r/7, 145r/9
- ş.+ ları 129v/5
- şart-ı İmān** -2- [A.] imanın şartı.
- ş. 003v/01-02, 031v/10-11
- şart-ı islām** -1- [A.] İslam'ın şartı.
- ş. 025r/07-08
- şāyi** -1- [A.] duyulmuş, herkesçe bilinmiş.
- ş.+ dir 013r/10
- şed** -1- [A.] sıkı bağlama, sıkı bağlanma.
- ş. 127r/3
- şedd** -15- [A.] sıkı bağlama, sıkı bağlanma.
- ş.- i şāh 095r/3, 095v/4
- ş. 087v/4, 095v/6
- ehl-i ş. 080v/5, 092r/7
- ş.+ i 081v/11, 082v/7, 088r/2, 096v/3, 096v/6
- ş.+ in 096r/4
- ş.+ in 096r/5
- ş.+ üñ 077v/2, 096v/11
- şedd-i şāh** -2- [A.] şahın şeddi.
- ş. 095r/03, 095v/04
- şefā'at**-5- [A.] şefaath, biri için af dileme.
- ş. kıla 060v/1
- ş.+ den 047v/3, 049r/1

ş.+ inden 099v/1

ş.+ iyle 060r/3

şehādet -8- [A.] 1. tanıklık, şahitlik. 2. şehit olma, şehitlik.

ş. 011v/7, 011v/9, 036r/8

ş. getürmek 025r/9

ş. getürmekdir 090r/3

ş. iderin 036r/10, 036v/4

ş.+ de 095r/7

şehvāt -2- [A.] şehvetler, aşırı istekler.

ş. 090v/9, 127r/1

şehīd -2- [A.] şehit.

ş. eylemişdi 066r/9

ş. oldu 065v/5

şehir -1- [F.] şehir, büyük belde.bk.

şehīr

ş.+ de 096r/1

şehīr -4- [F.] şehir, büyük belde. bk.

şehir

ş.+ den 128v/3

ş.+ e 128v/4

ş.+ i 096r/2

ş.+ inde 039v/1

şehvet -6- [A.] şehvet, aşırı istek.

ş.+ den 089r/11, 125v/10

ş.+ i 020v/5

ş.+ le 020r/4, 020v/2

ş.+ siz 021r/10

şekk -3- [A.] şüphe, zan.

ş. 045v/7, 130r/6

ş. eylese 021v/8

şekl -1- [A.] şekil, biçim.

ş.+ inde 061v/3

şem‘-i tevfiķ-i hidāyet -1- [A.] yol göstericinin nuru.

ş.+dir 085v/04

şeni -1- [A.] gerçek.

ş.+ dir 013v/4

şer -5- [A.] kötülük, fenalık.

ş. 025r/4, 034r/10, 045v/4

ş.+i 045v/11, 046r/3

şer‘ -1- [A.] şeriat, İslam kaideleri.

- ş.+ ine 132v/11
- şerā'it-i sitte** -1- [A.] altı şart(lar).
- ş. 145r/10
- şerbetçi** -1- [A.+T.] şerbetçi.
- ş. 059r/9
- şeref** -2- [A.] şeref, büyüklük.
- ş.+ i 126r/10
- ş.+ idür 126r/9
- şerh** -2- [A.] açıklama.
- ş. 129v/7
- ş.+ inde 021v/3
- şeri'at** -11- [A.] şeriat, din kaideleri. bk.
şerī'at
- ş.- i muṭahhareye 046r/4
- ş. 037v/1, 037v/5, 041v/6, 043r/6
- ş.+ i 036v/9, 044r/9
- ş.+ idir 042r/7
- ş.+ imiz 042r/6
- ş.+ indenim 042r/6
- ş.+ indensin 042r/4
- şerī'at** -8- [A.] şeriat, din kaideleri. bk.
şerī'at
- ş. 011v/4, 101r/4, 127v/6
- ehl-i ş. 080r/9, 083v/6, 092r/1
- ulemā-i ş. 086v/2
- ş.+ ı 010v/2
- şeri'at-i muṭahhare** -1- [A.] Maddî ve mânevî kirlerden temizlenmiş yol.
- ş.+ye 046r/04
- şerīf** -16- [A.] şerefli, kutsal.
- ş. 046r/3, 106v/2, 148v/10
- du'ā-yı ş. 023v/5, 052r/4
- ḥadīs-i ş. 133v/8, 152r/11
- iḥlāş-ı ş. 083r/6
- ka'be-i ş. 028r/2
- ḳur'ān ş. 102v/2
- ḥadīs-i ş.+ de 023v/7
- şām-ı ş.+ dedir 065r/8
- yasin-i ş.+ dir 008r/3
- du'ā-yı ş.+ i 052r/4
- ḥuzūr-u ş.+ inde 098r/6
- zamān-ı ş.+ lerinde 047r/11
- şerik** -2- [A.] 1. ortak. 2. ders, mektep, medrese arkadaşı.
- ş. 028r/9

- ş.+ den 043v/4
- şerik** -4- [A.] 1. ortak. 2. ders, mektep, medrese arkadaşı.
- ş.+ i 004r/9, 005r/7, 032r/8, 036v/1
- şerr** -1- [A.] kötülük, fenalık.
- ş.+ i 034v/3
- şey** -14- [A.] şey, nesne.
- ş.+ den 050v/8
- ş.+ dir 005v/4, 031v/10, 044r/2, 044r/3
- ş.+ e 043v/9
- ş.+ i 020r/10
- ş.+ in 126r/10
- ş.+ le 122r/7
- ş.+ ler 032r/4, 125r/1
- ş.+ lardan 125v/9
- ş.+ leri bilürse 101r/2
- ş.+ lerin 034r/11
- şey'** -5- [A.] şey, nesne.
- ş.+ i 016v/10, 090v/7, 105r/4, 126v/9,
- 146v/9
- şeyh** -24- [A.] 1. ihtiyar. 2. şeyh, bir tekke veya zaviyede reislik eden ve müritleri bulunan kimse.
- ş. 078v/9, 079r/9, 086v/11, 087r/6, 091v/1, 092v/4, 092v/7, 093v/4, 100r/6, 100r/11, 145v/10, 149r/7, 150r/2, 150r/7, 150v/4, 152r/3
- ş. olan 100r/3
- ş. olmaz 149r/1
- ş.+ e 098v/7
- ş.+i 152r/8
- ş.+ in 042r/11
- ş.+ lardan 100v/11
- ş.+ ü 152r/7
- ş.+ ün 091v/7
- şeyhlik** -3- [A.+T.] şeyhlik.
- ş. 151r/10
- ş.+ e 149r/4
- ş.+ i 152r/1
- şeyhü'n-nâkıb** -1- [A.] Şeyh yardımcısı.
- ş. 086v/5
- şeytân** -3- [A.] şeytan.
- ş. 134r/3
- ş.+ dur 152r/8

- ş.+ ı 150v/7
- şimden** -1- [T.] şimdiden.
- ş. 068r/11
- şimdi** -3- [T.] şimdi.
- ş. 103r/2, 136v/4, 143r/2
- şol** -10- [T.] şu.
- ş. 009r/4, 044v/7, 049r/10, 051v/9,
112v/3, 134r/11, 139v/4, 146v/9,
149r/5, 0152r/13
- şu** -2- [T.] şu.
- ş. 051v/10
- ş.+ nun 132v/3
- şübhe** -3- [A.] şüphe.
- ş. 130r/7
- ş. olmamağdır 045v/7
- ş.+ si olan 133v/9
- ş.+siz 046r/10
- şükrâne** -1- [A.] şükran alameti, iyilik bilme.
- ş.+ si 077v/3
- şükür** -2- [A.] şükür.
- ş. 004r/5
- ş. eylediler 110v/6
- şüphe** -1- [A.] şüphe.
- ş.+ li 046v/7
- tā** -12- [F.] kadar, dek, değin.
- t. 002r/1, 078r/4, 092v/4, 101r/7,
105v/7, 109v/5, 110v/10, 135r/9,
135v/7, 136r/10, 143r/6, 143v/1
- tā'ife** -1- [A.] tayfa.
- t. 132v/3
- ta'ām** -7- [A.] yemek, yiyecek.
- t. 047v/7, 083v/2, 083v/11, 084v/1,
144r/5
- t.+ ı 084v/2, 084r/3
- tāb** -1- [A.] tabiat, huy.
- t. 122r/8
- tabağ** -2- [A.] tabak.
- t.+ lar 109v/3
- t.+ ları 105v/8
- tabbāğ** -1- [A.] (tabbah) aşçı.
- t.+ ları 070r/8

tābi' -3- [A.] tabi; birinin arkasından giden, ona uyan.

t. olurlar 012v/5

t.+ dir 015r/2

t.+ lerden 111r/3

ṭabi'at-1- [A.] tabiat, yaratılış. bk.

ṭabī'at

ṭ. 090v/10

ṭabī'at-1- [A.] tabiat, yaratılış. bk.

ṭabi'at-

ṭ. 127r/1

ṭabīb -1- [A.] hekim, doktor.

ṭ.+ lerin 065v/7

tāc -9- [A.] taç.

t. 063v/2, 103r/5, 103r/6, 109v/7,

110v/11, 131v/2, 133r/5, 133r/9,
134r/8

tāc-ı 'anber -1- [A.] anber kokulu tac.

t.+ine 109v/7

tācū'l-muttaḫīn -1- İslam dini inançlarına göre takvaya uygun yaşayan, İslam'ın emirlerine uymaya ve günah

işlemekten kaçınmaya çalışan kişilerden önde gelen kimse.

t. 006v/03

tācir -1- [A.] tacir, ticaretle uğraşan.

t.+ lerin 073r/11

tāç -2- [A.] taç.

t. 056v/1, 105v/4

tafsil -1- [A.] açıklama, etraflı olarak bildirme.

t.- i imān 027v/9

tafşıl -1- [A.] açıklama, etraflı olarak bildirme.

t. 032r/4

tafsil-i imān -1- [A.] Hz. Muhammed'in tebliğ ettiği şeylerin herbirini ayrı ayrı kabul ve tasdik etme.

t. 027v/09

tağ -1- [T.] dağ.

ṭ.+ ları 117v/6

tağayyür -1- [A.] değişme, başkalaşma.

- t. 044v/1
- tağı** -1- [T.] daha, -da/-de, ve. bk. **dağı**
- t. 013r/9
- tağıl** -1- [T.] dağılmak.
- t.- mişdir 146v/8
- taḥīyyāt** -2- [A.] namazda okunan “Ettehiyyatü” duası.
- t. okuyub 014r/7
- t.+ ında 014r/10
- taḥkīk** -1- [A.] tahkik, doğru olmadığını araştırma.
- t. itmek 079r/2
- tahlil** -1- [A.] tahlil, çözümleme.
- t. 147r/8
- taḥrīk** -1- [A.] kımıldatma, oynatma.
- t.+ den 044v/1
- taht** -3- [F.] taht. bk. **taht**
- t.+ ma 147v/2
- t.+ ında 147v/4, 148r/9
- taht** -1- [F.] taht. bk. **taht**
- t.+ ında 091r/9
- taḥarrīb** -1- [A.] yaklaşma, yanaşma.
- t. 043v/8
- taḥdīr** -3- [A.] takdir, yazgı.
- t.+ iyle 025r/5, 034v/1, 045v/4
- taḥkīb** -1- [A.] takip, izleme.
- t. 080r/4
- taḥrīr** -1- [A.] ifade etme, anlatma, beyan etme.
- t.+ ce 135r/1
- taḥşīrāt** -3- [A.] kusurlar, günahlar.
- t. eyledünüz 003v/9
- t. iderse 003r/9
- t. itse 002r/6
- taḥva** -1- [A.] takva.
- t. 148r/1
- taḥyācı** -1- [A.+T.] gizleyici, sakınıcı. bk. **taḥyeci**
- t. 059v/7
- taḥyeci** -1- [A.+T.] gizleyici, sakınıcı. bk. **taḥyacı**

- t.+ leriñ 071r/1
- ṭaleb** -1- [A.] isteme, dileme. bk.
ṭalep
ṭ. 088r/8
- ṭaleb** -2- [A.] isteme, dileme. bk.
ṭaleb
ṭ. eyledi 105v/5
ṭ. itdügi 090r/6
- ṭālib** -3- [A.] talip, istekli.
ṭ. olmağı 132v/6
- ta‘līm** -7- [A.] talim, öğretme, öğretim.
t. eyledi 146r/11
t. eyleye 090v/7, 126v/9
t. idicek 146r/5
t. itmişdir 118v/9
t. oldı 141r/4
t.+ iyle 058r/4
- tamām** -5- [A.] tamam, tam, tamamlanmış.
t. 077v/8
t. eyledikten 143r/7
t. ideler 053v/3
- t. oldı 027v/7, 138v/1
- ṭamar** -2- [T.] damar.
ṭ. 126r/6, 126r/7
- ṭaraf** -3- [A.] taraf, yön.
ṭ.+ ina 014r/9
ṭ.+ ından 108r/6, 113v/2
- ṭaraḳ** -2- [T.] tarak.
ṭ.+ ı 142v/1
ṭ.+ ını 145v/10
- tāriḥ-i fütüvvet** -1- [A.] Fütüvvet eserinin yazım tarihi.
ṭ. 130v/12
- ṭarīḳ** -10- [A.] yol, usul, yöntem.
ṭ.- i aḥmeddenim 042r/10
ṭ. 078r/10, 081r/3, 083v/10
aṣḥāb-ü ṭ. 077v/9
ṭ.+ de 124r/9
ṭ.+ e 099r/4
ṭ.+ i 129v/7, 151r/9
ṭ.+ le 126r/11
- ṭarīḳ-i aḥmed**-1- [A.] Ahmet tarikatı.

- ̤.+denim 042r/10
̤arık̤at-28- [A.] belli amaçlar için kurulmuş topluluk.
 ̤. 041v/10, 041v/11, 043r/5, 086v/3, 086v/8, 097v/7, 098v/9, 101r/5, 101r/10, 127v/7
 a̤h̤āb-ü ̤. 132r/11
 ehl-i ̤. 080r/11
 erkān-ı ̤. 097v/9
 ehl-i ̤. 083v/7, 092r/2
 ferzānid-i ehl-i ̤. 086v/6
 ̤.+ da 116v/6, 126v/9
 ̤.+ de 099v/11, 100r/8, 124r/8, 128v/7,
 129r/1, 146v/6
 ̤.+ i 101r/8
 ̤.+ in 099v/3
 ̤.+ indensin 042r/9
 ̤.+ iñ 099v/4
̤a̤arruf -1- [A.] malik ve sahip olma, kullanma.
 t.+ ı 126v/1
̤a̤d̤ik̤ -3- [A.] doğrulama, onaylama.
 t.- i bi'l-cinān ve 007v/1
- t. ideriz 031r/2
 t. itdim 034v/5
̤a̤d̤ik̤-i bi'l-cinān [A.] cennetlerin varlığını doğrulama, onaylama.
 ̤. 007v/1
̤a̤liye -3- [A.] “Sallallahu Aleyhi Vesellem” diyerek dua etmek. bk. **̤a̤liye**
 t. 014r/8, 052r/1
 t.+ yi bile 014r/11
̤a̤liye -1- [A.] “Sallallahu Aleyhi Vesellem” diyerek dua etmek. bk. **̤a̤liye**
 t. 054r/11
̤a̤ş -51- [T.] ̤a̤ş.
 ̤. 088r/3, 098v/1, 111r/10, 111v/4, 111v/7, 112r/6, 112r/9, 112v/2, 112v/3, 112v/6, 112v/11, 113r/5, 114r/4, 114v/2, 114v/8, 114v/10, 115r/3, 115v/1, 116r/8, 116v/2, 117r/1, 117v/2, 118v/2, 118v/4, 118v/11, 119r/1, 119r/3, 119r/5, 120v/6, 120v/9, 121r/2, 121r/4, 121r/8, 121r/10, 121v/2, 122r/11, 122v/4, 123r/8, 123r/10
 ̤.+ dan 112v/4, 117r/4
 ̤.+ dandır 120v/10

- t.+ ı 117r/3, 117v/2, 115r/9, 117v/4
 t.+ ıñ 111v/1, 111v/6, 111v/9,
 112v/7, 120v/11, 122v/1
- taşcı** -1- [T.] taşçı.
 t.+ larıñ 075v/1
- taşra** -7- [T.] dışarı.
 t. 020v/4, 022r/6, 147r/3
 t.+ dan 129r/10
 t.+ sında 051r/3
 t.+ sından 041r/3
 t.+ sındanım 041r/4
- tatar han** -1- [A.] el-fetâva't-tatarhâniyye. Hindistanlı Hanefî fakihlerinden Âlim b. Alâ'nın (ö. 786/1384) fikha dair Arapça eseri.
 t.+ da 139r/6
- tavâf** -1- [A.] tavaf.
 t. 027v/1
- taylasân** -1- [Tr] Başa sarılan sarıgım omuzlar üzerine salıverilen ucu.
 t.+ ı 063v/4
- tażarru'** -1- [A.] dua, yakarış.
- t. idüb 135r/3
- te'hîr** -1- [A.] erteleme.
 t. eylemek 019v/1
- te'lîf** -1- [A.] yazma.
 t. idüb 141r/2
- te'alâ** -121- [A.] Allah adı zikredilirken kullanılan deyim.
 allah t. 046v/7,
 allahü t. 007r/4, 009v/10, 012v/7,
 027v/10, 046r/9
 allâhü t. 023r/10, 023v/3, 048r/11
 biiznillâhi t. 093v/2
 elhamdülillâhi t. 028r/7
 hağ sübhâne vü t. 102v/10
 hağ t. 058v/4, 060r/1, 063v/6,
 105v/2, 106v/1, 109v/8, 114r/6,
 114v/11, 117r/5, 117v/3, 118r/4,
 129v/8, 133r/3, 133r/4, 135r/7,
 135v/4, 135v/8, 136r/5, 136v/2,
 136v/7, 137r/5, 139r/10, 140r/10
 illâllâhü t. 036v/1
 inşâ'allâhü t. 099v/2
 inşâllâh t. 023v/11
 kavlühü t. 004v/9
 kavlühü t. 035r/1

- avlühü t. 152r/9
 avlühü t. 139r/11
 avlühü t. 115v/4
 minallāhi t. 032r/3, 034r/7
 minallāhü t. 025r/2
 ne‘ūzu billāhi t. 030v/8, 030v/11
 ne‘üzübillāhi t. 130r/6
 allallāhü t. 098r/5
 teqrı t. 147r/4
 rızvānallāhi t. aleyh’üm-ecmain
 045v/2
 resülullāh allallāhü t. ‘aleyhi
 044v/6
 muammedü’l-mutafā allallāhü t.
 ‘aleyhi vesellem 139r/2
 resülullāh allallāhü t. ‘aleyhi
 vesellem 141r/7
 allallāhü t. ‘aleyhi vesellem
 059v/9, 099r/1,
 099r/11, 100v/7, 102v/8
 muammedü’l-mutafā allallāhü t.
 ‘aleyhi vesellemdir 039v/6
 asenü’l-mevcüdāt alavātullāhi t.
 ‘aleyhim ecma‘ın 086r/11
 allahü t. ‘aleyhim ecma‘ın 040v/8
 rızvānallāhü t. ‘aleyhim ecma‘ın
 068r/4
 raiya’llahu t. ‘aleyhim ecma‘ın
 011r/6
 alavātullāhi t. ‘aleyhim ecma‘ın
 033v/1
 raiya’llahu t. ‘anhu 039v/2
 illallāhü t. bilür 036r/6
 aleyhi’s-selām ha t.+ dan 037r/5,
 037r/9
 ha t.+ dan 083r/8, 118v/4
 teqrı t.+ dır 005r/4
 allāhü t.+ dur 005r/10
 allāhü t.+ nın 132r/7, 132r/9, 134r/6
 ha t.+ nın 139v/11
 allahü t.+ nın 007v/2, 010r/11,
 013r/1, 013r/4, 024r/11, 024v/3,
 024v/5, 024v/8, 024v/11, 025r/5,
 032v/2, 032v/8, 033v/3, 036r/2,
 041v/4
 allāhü t.+ nın 035v/4, 035v/9
 ha t.+ nın 004v/5, 042r/1, 130r/3,
 131v/11, 133r/8, 134r/1
 allāhü t.+ nun 132r/4
 t.+ nun 147v/1
 allahü t.+ nun 034r/8, 034v/1,
 132r/2
 allahü t.+ ya 004r/5, 008r/5, 010v/5,
 013r/8, 013v/8, 032r/7, 032v/6,
 043v/8, 110v/5

ḥaḳ t.+ ya 057r/4

t.+ yı 043r/4

allāhü t.+ yı 132v/9

ḥaḳ sübhāne vü t.+ yı 004r/6

teḡri t.+ yı 043r/1, 043r/11

tebārekte yā zü'l-celāli ve'l-ikrāmā zü'l-celāli ve'l-ikrām -1- [A.] azamet ve ikram sahibi olan Allah mübarek eylesin.

t. 021v/01

tebdīl -1- [A.] değiştirme.

t.+ den 044r/11

teberā -1- [A.] uzak durma. Sevmeyip yüz çevirme.

t. eyleye ola 129v/6

tebevül -1- [A.] idrar yapma, işeme.

t. itmeden 020v/11

teblīę -1- [A.] bildirme.

t. eyleyüb 105v/2

tecdīd -2- [A.] yenileme.

t.- i ĩmān 028r/7

t.- i nikāh 028v/8

tecdīd-i ĩmān -1- [A.] ĩmanı yenileme, tazeleme.

t. 028r/07-08

tecdīd-i nikāh -1- [A.] nikah yenileme, tazeleme.

t. 028v/08

tefe -1- [T.] dokuma tezgāhında tarağı tutan ve mekik ipliklerini sıkıştırmak için kullanılan araç.

t.+ sini 145v/9

teḥiyyāt -4- [A.] namazın birinci ve ikinci oturularında okunan Ettehiyyatü duası.

t.+ a 016r/10

t.+ da 019v/2,029r/9

t.+ da iken 019r/8

tehlīl -1- [A.] “La ilahe illallah” demek.

t. 144r/7

tekbīr -37- [A.] tekbir, “Allahu ekber” anlamında kullanılan tabir.

t.- i fenā 057v/3

t.- i řafā 058v/3

t.- i vefā 060r/9

t. 050v/6, 050v/7, 053r/6, 082v/6,

088r/1, 088r/4, 144r/7

t. ide 052r/2, 052v/4

t. idince 053r/11

t. idüb 053v/1

t. idüb 146r/2

t. itmek 027r/6, 029v/2

t. itmekdir 115r/6

t. itse 015v/5

t.+ de 053r/5, 052r/1,

t.+ den 052v/5, 052v/10

t.+ dir 121r/3, 122r/9

t.+ e 057v/3, 058v/2, 060r/9

t.+ i 057v/2, 131r/11, 131v/3

t.+ idir 112v/8

t.+ inde 030r/1

t.+ ler 104v/7

t.+ lerdir 051v/5

t.+ leri 053r/8, 104v/6

tekbīr-i fenā -1- [A.] fena tekbiri.

t. 057v/03

tekbīr-i şafā -1- [A.] sefa, huzur tekbiri.

t. 058v/03

tekbīr-i vefā -1- [A.] vefa tekbiri.

t. 060r/09

tekfīr -1- [A.] tekfir, kafir sayma.

t. itmemekdir 045r/11

tekrār -3- [A.] tekrar.

t. 016v/7, 053r/11

t. kıılması 049v/3

telķīn -4- [A.] telkin, aşılama.

t.- i pīrān 095r/3

t. 088v/10, 088v/11, 116v/10

telķīn-i pīrān -1- [A.+ F.] yaşlıların, ihtiyarların telkini.

t. 095r/03

temennā -2- [A.] temenna, el selamı.

t. iderim 080r/2

t. idüb 087r/5

temiz -1- [A.] temiz, pak.

t. iderler 126v/3

temmet -1- [A.] bitti, tamam oldu.

t. 130v/11

temmetü'l-mesā'il -1- [A.] meseleler bitti.

t. 023v/09

ten -2- [F.] ten, vücut.

t.+ i 007v/10

t.+ lerini 140r/7

tennūr-2- [A.] tandır.

t. 143v/5

t.+ da 143v/10

tennüre -1- [A.] tennure, giysi.

t.+ yle 140r/8

teḡri -5- [T.] Tanrı. bk. **teḡri**

t. 043r/4, 150v/10

t. te'ālā 147r/4

t. te'ālāyı 043r/1

teḡrī -3- [T.] Tanrı. bk. **teḡri**

t. te'ālādır 005r/4

t.+ dir 004v/3

t.+ niḡ 041v/7

terāvīḡ -1- [A.] teravīh.

t. 045r/2

tercümān -5- [A.] tercüman, çevirmen.

t. 129r/11

t.+ ı 084v/8

faḡr-ı t.+ ı 146r/1

t.+ ı oḡuya 086r/1

t.+ ı oḡuyalar 085v/1

tercüme -1- [A.] tercüme, çeviri.

t.+ yi 087r/8

terk -10- [A.] terk, vazgeçme.

t. idene 046v/2, 046v/10, 048r/2, 048v/2

t. iderse 047v/3

t. itmek 027v/4, 027v/5

t. itmiş olur 015v/3

t. itse 049v/2

t. kılmaktadır 150v/2

t.+m 027v/10

terkīn -1- [A.] yazılı bir şeyi bozma, çizme.

t. olanlar 085r/06

terzī -1- [F.] terzi, dikişçi.

t.+ lerin 070r/11

- tesbîh** -1- [A.] Allah'ı övme. bk. t. 090v/9, 126v/11
- tesbîh**
- t. itmek 030r/10
- tesbîh** -2- [A.] Allah'ı övme. bk. şem'-i t.- i hidâyetdir 085v/4
- tesbîh**
- t. iderler 112r/8 t. 148r/1
- t.+ i 120v/ du'-â-yı t. 029r/3
- teselli** -1- [A.] avunma, avuntu. t. 147r/8
- t. eyleyeler 100v/4 kelime-i t. 025r/9
- teslîm** -2- [A.] teslim, hükmü altına ehl-i t.+ e 085v/5
- girme.
- tevrât** -1- [A.] Tevrat. t. 033r/2
- t. olmağdır 096r/7
- t. olub 046r/4
- tevbe** -9- [A.] tövbe. t. 090v/8, 126v/10, 148r/1
- t. itdim 028r/10
- t. itmek 050v/9
- t. virüb 126v/7
- t. virüb 090v/6
- t.+ yi 089r/6, 125v/5
- tevekkül** -2- [A.] Allah'a teslim olma, kadere razı olma, tevekkül. t. ideler 020r/1, 020r/3
- t. ider 017r/6, 017r/11
- t. idüb 017v/7
- t. itmek 017r/1, 017v/3
- t.+ e 026v/5
- t.+ i 017v/8
- t.+ üñ 026v/5
- tığ** -13- [F.] kılıç.

- t. 115v/10, 116r/1, 116r/4, 116r/8, 117r/1
- t.+ a 116r/3
- t.+ ı 116v/3
- t.+ ıdur 115v/11, 116r/4
- t.+ ın 121v/5, 122r/1, 122v/4
- t.+ uñ 115r/4
- tırāş** -22- [F.] tıraş.
- t. 101v/1, 110v/7, 118v/2, 122r/5
- t. eyledi 110v/1, 113r/9, 113v/1, 124v/7
- t. eylediler 110r/3
- t. eylediği 114r/3
- t. eylemek 110v/10
- t. eyleye 101r/3
- t. eyleyem 103r/3, 103r/5
- t. eyleyeni 106v/10
- t. iderüz 110r/1
- t. ideyim 110r/7
- t. itdürel 101r/9
- t. itdüresin 106r/11
- t. itmek 118r/6
- t.+ ı 113r/7
- t.+ ından 115r/2
- tırāşte** -1- [F.] tıraş olmuş, tıraş edilmiş.
- t.+ ler 123r/7
- tış** -3- [T.] dış, dış taraf.
- tı.+ ı 127v/1, 127v/3
- tı.+ ını 043r/6
- tılāvet** -1- [A.] Kur'an'ı güzel ve yüksek sesle, usulünce okuma.
- t. iderken 102v/2
- timürçi** -1- [T.] demirci.
- t.+ lerini 072r/5
- tīrendāz** -1- [F.] okçu.
- t.+ larını 075v/4
- toğ** -3- [T.] doğmak.
- toğ.- an 002v/1
- toğ.- ar 009r/5
- toğ.- duğı 012r/3
- toğrı** -1- [T.] doğru.
- toğ. 041v/5
- toķı** -2- [T.] dokumak. bk. **toķu**

ṭ. 141v/10, 142r/3

ṭoḳu - -4- [T.] dokumak. bk. **ṭoḳı**

ṭ.- dı 141r/5

ṭ.- sın 140v/3

ṭ.- yayım 142r/4

ṭ.- yub 143r/7

ṭoḳun --1- [T.] dokunmak, değmek, erişmek.

ṭ.- dı 107v/8

ṭoḳuz -5- [T.] dokuz. bk. **ṭoḳuz**

t.+ uncu 029v/3, 066r/10, 071v/6,
076r/4, 121r/5

ṭoḳuz -11- [T.] dokuz. bk. **ṭoḳuz**

ṭ. 050v/7

ṭ.+ uncu 027r/7, 030r/7, 046r/3,
051v/2, 070r/3, 073r/5, 074v/5,
089v/1, 112r/3, 125v/11

ṭol - -1- [T.] dolmak.

ṭ.- dı 108v/7

ṭolayı -1- [T.] dolayı.

ṭ. 118r/2

ṭoldur - -1- [T.] doldurmak.

ṭ.- ub 105v/8

ṭolu -1- [T.] dolu.

ṭ. 109v/2

ṭopraq-2- [T.] toprak.

ṭ.+ a 026v/7, 026v/9

ṭopuḳ -1- [T.] topuk.

t.+ ları 026r/11

tövbe -2- [A.] tövbe.

t. 013v/9

t. ideyim 013v/10

ṭubā -1- [A.] cennette bulunduğuna inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük bir ağaç. bk. **ṭubā**

ṭ. 117v/11

ṭubā -2- [A.] cennette bulunduğuna inanılan, kökü yukarıda, dalları aşağıda büyük bir ağaç. bk. **ṭubā**

ṭ. 106r/3, 137r/9

tūfan -1- [A.] tufan. bk. **ṭūfān**

- t.+ ındañ 143r/6
- ṭufān** -1- [A.] tufan. bk. **ṭufan**
- ṭ. 057r/11
- tūğ** -1- [T.] tuğ, sancak.
- t. 144v/8
- ṭur** - -11- [T.] 1. durmak. 2. yardımcı fiil.
- ṭ.- a 092v/4, 097v/10
- ṭ.- a 129v/2
- ṭ.- dı 061r/4, 064r/9
- ṭ.- duğı 097v/9
- ṭ.- ı geldi 077v/5
- ṭ.- u gelüb 144r/7
- ṭ.- maḵ 027r/7
- ṭ.- maḵdır 027v/2
- ṭ.- urlar 135v/3
- ṭurağ** -1- [T.] sığınak.
- ṭ.+ ı 010v/7
- tut** -1- [T.] dut.
- t.+un 085r/1
- ṭut** - -17- [T.] tutmak. bk. **ṭuṭ**
- ṭ.- a 093r/3, 129v/11
- ṭ.- ar 009r/7
- ṭ.- dı 062r/9, 108r/9, 134v/4
- ṭ.- maḵ 013r/2, 013v/1, 013v/2
- ṭ.- maḵdır 008v/3, 025v/1, 090r/1
- ṭ.- mazsa 130r/2
- ṭ.- sa 022r/2
- ṭ.- ub 081v/3, 083r/11, 138v/3
- ṭuṭ** - -1- [T.] tutmak. bk. **ṭuṭ**
- ṭ.- ub 046r/1
- ṭutun** --2- [T.] tutunmak.
- ṭ.- maḵ 047v/5, 152r/3
- türkī** -1- [T] Türkçe
- t.+ ce okuyalar 053v/7
- uc** -3- [T.] uç.
- u.+ ın 062r/10, 062r/11
- u.+ ından 026r/7
- uc** -1- [T.] sebep, neden.
- u.+ undan 136v/3
- uç** - -1- [T.] uçmak.

- u.- dı 134r/10
- uçmağ**-1- [T.] uçma.
- u.+ dan 134r/10
- uğ** - -1- [T.] (un vb. şeyleri) sertleşip kıvamını bulması için bastırmak.
- u.- dı 077v/8
- ulaştır** - -1- [T.] ulaştırmak.
- u.- ur 098v/7
- ‘ulemā**-9- [A.] ulema, bilginler.
- ‘u.- i şerī‘at 086v/2
- ‘u. 020v/6, 020v/7, 020v/8, 021r/1, 021r/2, 087v/2
- ‘u.+ lar 095v/10
- ‘u.+ ya 146r/9
- ‘ulemā-i şerī‘at** -1- [A.] şeriat alimleri, bilginleri.
- ‘u. 086v/02
- ulu** -3- [T.] ulu, yüce.
- u. 121v/10, 149r/6
- ululuğ** -1- [T.] ululuk, büyüklük.
- u.+ ı 010v/4
- un** -2- [T.] un.
- u. idüb 138r/10
- u.+ ından 143v/7
- unut** - -4- [T.] unutmak.
- u.- sa 014v/11
- u.- ub 014v/6, 015r/5, 016v/4
- ur** - -4- [T.] vurmak.
- u.- a 100r/5
- u.- ub 026v/7, 026v/9
- berk u.- ub 108v/5
- ‘uryān**-5- [A.] üryan, çıplak.
- ‘u. 140r/2
- ‘u. oldu 134v/2
- ‘u.+ dı 140r/7, 140r/9
- ‘u.+ dı 142v/8
- usta** -3- [F.] usta, üstat.
- u. 128r/6, 128v/8
- u.+ ya 128r/6
- ustura** -23- [F.] ustura.
- u. 111r/10, 114r/5, 114r/10, 114v/1,

115r/10, 117r/9, 117r/10, 118v/2,
118v/4,

118v/11, 119r/2, 119r/5, 120v/5,
122v/11,

123r/9, 123v/4

u.+ nın 120v/10, 123v/9

u.+ nın 123v/10

u.+ yı 114r/7, 114v/6, 114v/10,
115r/7

usturā -31- [F.] ustura.

u. 111v/5, 111v/8, 112r/7, 112r/10,

112v/1, 112v/4, 112v/5, 113v/11,
114v/8,

121r/8, 122r/11

u.+ nın 111v/1, 112v/7, 112v/11,
117v/10, 118r/7, 119r/3, 120v/11,
121r/4, 121r/6,

121r/11, 122v/2, 122v/7

u.+ nın 111v/6, 120v/6, 121r/2

u.+ nun 114v/3

u.+ yı 088r/4, 112r/5, 113r/5,
121v/3

uy - -5- [T.] uymak, birine bağlı
olmak.

u.- dum 051v/10

u.+ mağdır 122r/4

u.- mamağdır 089v/1, 125v/11

u.- ub 045r/5

uyan - -3- [T.] uyanmak.

u.- sa 015v/7, 015v/8

u.- ub 020r/10

uydur - -1- [T.] uymasını sağlamak,
uygun düşürmek, ayarlayıp denk getirmek.

u.- mağdur 050v/3

uyu - -2- [T.] uyumak.

u.- mağ 048r/9

u.- sa 015v/5

uzat - -1- [T.] uzatmak.

u.- salar 100r/1

üç -51- [T.] üç. bk. **üç**

ü. 014v/3, 040r/1, 096v/5, 109r/10,
134v/10

ü.+ dür 026v/2, 026v/5, 027r/11,
027v/3,

040v/10, 115v/11

ü.+ i 051v/5, 151r/11, 151v/8

ü.+ lerden 078v/8

ü.+ üncü 026r/9, 026v/4, 026v/8,
027r/3, 027v/1, 027v/4, 029r/7,
030r/3, 044r/8, 045r/6, 050r/4,
050v/1, 051r/7, 052v/9, 062r/8,
065r/4, 067r/3, 069r/1, 070v/11,
072r/7, 073v/9, 075r/8, 076v/7,
090v/9, 093v/8, 105r/6, 111v/7,
116r/4, 120v/4, 122r/8, 123r/7,
124v/9, 125v/5, 126v/11, 127v/7

ü.+ ünçü 025r/11

üç -30- [T.] üç. bk. **üç**

ü. 003v/3, 050r/7, 050v/6, 064v/9,
078v/7, 082v/8, 082v/11, 083r/6,
088r/5, 090r/2, 096v/7, 102v/1,
118r/3, 127r/4, 134v/2, 135r/4,
137v/9, 143r/5

ü.+ i 088r/9, 088r/10, 088r/11,
088v/1, 107v/1

ü.+ ler 095v/9

ü.+ üncü 006v/8, 024v/4, 032v/7,
035v/7, 089r/4

ülü'l-emr-1- [A.] Müslümanların yetkili
olduğu amirleri.

ü. + ine 046r/02

ümid -1- [F.] ümit, umut.

ü. itmekdir 043v/10

ümîd -1- [F.] ümit, umut.

ü.+ in 036r/3

ümmet -11- [A.] ümmet, nesil.

ü.- i muhammeddenim 028r/6

ü.+ i 036v/8, 106v/7

ü.+ i olmanın 049v/10

ü.+ indenim 006r/11

ü.+ indensin 006r/9

ü.+ ine 060r/11, 139r/3

ü.+ inin 060r/2

ü.+ iyle 097v/4

ü.+ lerden 036v/9

ümmet-i muhammed -1- [A.]
Hz.Muhammed'in ümmeti.

ü.+denim 028r/06

üst -6- [T.] üst.

ü.+ i 142r/9

ü.+ ünde 063v/3

ü.+ üne 082v/11, 117v/5, 142v/10,
143r/2

üstād -51- [F.] üstat, hoca, öğretmen.

ü.- ı beşîr kirmāniye 119v/1

ü.- ı çerkes derbendiye 119v/6

ü.- ı habîb-i mışriye 119v/7

ü.- 1 hâcî kalendarîye 120r/5

ü.- 1 hâfîz hârzemîye 120r/4

ü.- 1 hasan-ı murâkkiye 120r/1

ü.- 1 hürrem-i sebz-i vâriye 120r/7

ü.- 1 hüsâmeddîn tibrîziye 119v/10

ü.- 1 kıızıl şultâniye 119v/2

ü.- 1 kuşba 120r/11

ü.- 1 kuşbüddîn şadriye 120r/8

ü.- 1 maḥmūd-u kerhîye 119v/9

ü.- 1 peldegiye 120r/10

ü.- 1 pîr mezîd demgâniye 120r/2

ü.- 1 yûsuf murâkîye 119v/4

ü. 090v/4, 091v/2, 094r/6, 098v/5,

116v/2, 146v/3, 146v/5

ü. olan 126v/6

ü. olub 139v/8

ü.+ a 101r/10

ü.+ ı 146v/2

ü.+ ı olub 133v/4

ü.+ ıdır 094v/11

ü.+ ım 127r/8

ü.+ ıma 127r/9

ü.+ ın 082v/9, 127r/6, 146v/5

ü.+ ından 129v/1

ü.+ ın 082v/8

ü.+ ında 088r/10

ü.+ lar 078r/10, 082r/4, 084r/7

ü.+ lara 082r/2

ü.+ lardan 100v/11

ü.+ ların 122r/3

ü.+ ların 091v/9

ü.+ larınıza 082r/6

ü.+ nın 089r/2

ü.+ sız 124r/10, 126v/5, 146r/7

ü.+ umun 094v/11

ü.+ un 094v/9, 125v/2

üstādān -2- [F.+ A.] üstadlar.

ü. 087v/3

ervāḥ-ı ü. 086v/7

üstādlık -1- [F.+ T.] Üstad olma durumu.

ü.+ lık 129r/2

üze -36- [T.] üzerine, üzerinde, üstüne. bk. **üzre**

ü.+ re 032r/4, 049r/5

ü.+ rinde 061v/2, 103r/7, 103v/3, 104r/11, 117v/8, 142r/10, 144v/2, 150r/1

ü.+ rinden 061v/5

ü.+ rine 009r/7, 028v/9, 028v/10,
028v/11, 030r/2, 031v/7, 038r/2,
046r/7, 054r/1, 060v/11, 061r/11,
082r/11, 083v/1, 092v/10, 097v/10,
098r/2, 106r/10, 115r/9, 130r/2,
131v/1, 133r/2

ü.+ dirler 040r/11

ü.+ rinedür 132v/3

ü.+ rineyim 038r/3

ü.+ rlerine 045r/7

üzre -2- [T.] üzere, üzerine,
üzerinde. bk. **üze**

ü. 019r/3

ü. olsun 022r/8

üzüm -1- [T.] üzüm.

ü. 057v/6

v'ey -1- [Tr] ve ey.

v. 085r/8

vâcib -15- [A.] vacip, yapılması gerekli
olan.

v. 046v/11, 047r/2, 049v/4,
050r/11

beyānū'l-v. 046v/6

v.+ dir 014r/2, 032r/5, 050v/11,
152r/4

v.+ i 015v/2, 050v/5, 122v/2,
145r/7

v.+ ler 047r/8

v.+ leri 029r/5

vakit -21- [A.] vakit, zaman.

v. 007r/5, 007v/11, 045r/1, 058r/3,
060v/6, 106r/9, 114r/4, 116r/5,
139r/4, 142v/8

v.+ de 090r/5, 108v/7, 110v/8,
113v/3

v.+ den 007r/1

v.+ inde 094v/3

v.+ in 002v/11, 096r/10, 152r/1

v.+ inde kılmaqdır 051r/10

v.+ ini bilmekdir 027r/5

vâқи' -1- [A.] olan, olmuş.

v.+ dir 148r/7

vâlide -1- [A.] valide, anne.

v.+ siniñ 039v/11

vallāhü a'lem bi's-şavāb -1- [A.] işin
doğrusunu Allah daha iyi bilir.

v. 130v/01

var -18- [T.] varmak.

- v. 105v/6, 137r/6
- v.- a 080r/3, 081r/1, 085r/11
- v.- alar 105v/9
- v.- dı 107r/9
- v.- dıkda 003v/3
- v.- mağ 017r/5, 017r/10
- v.- mamışdığ 094v/5
- v.- ub 003r/11, 092v/6, 092v/9, 105v/1, 129r/6, 137r/4, 140v/5, 142r/7, 143v/5
- var** -35- [T.] var, mevcut.
- v. 019v/11, 063v/4, 088r/8,
- v. iken 018r/2
- v.+ dı 137v/9, 140v/10
- v.+ dır 004v/7, 012r/1, 012r/6, 019v/8, 032v/3, 039r/2, 039r/4, 040r/1, 050r/1, 050r/8, 050v/5, 054r/10, 094r/8, 098v/4, 106r/1, 125v/1, 145r/7, 145r/9, 145r/10
- v.+ dur 005r/1, 036v/1, 088v/5, 105v/11, 106r/7, 114v/8, 133v/8, 139v/6
- v.+ dur 013r/4, 106r/2
- varlığ** -1- [T.] varlık.
- v.+ ma 024v/1
- vaşf** -2- [A.] vasıf, nitelik.
- v.- ı ĩmān 031v/10
- v. itdügümüzen 147r/2
- vaşf-ı ĩmān** -1- [A.] imanın vasfı.
- v. 031v/10
- vāsiřa** -1- [A.] vasıta, araç.
- v. oldu 139v/9
- vaşıyyet** -3- [A.] vasiyet.
- v. eylese 054r/8
- v.+ e 096v/10
- v.+ ine 054r/8
- vaşıyyet-i pīrān** -1- ihtiyaşların vasiyeti.
- s. 095v/05
- ve** -1133- [A.] ve.
- v. 001v/4, 001v/5, 001v/6, 001v/7, 001v/8, 001v/10, 001v/11, 002r/2, 002r/4, 002r/5, 002r/6, 002r/8, 002r/10, 002v/1, 002v/5, 003r/1, 003r/3, 003r/4, 003r/5, 003r/8, 003v/1, 003v/2, 003v/5, 003v/6, 003v/7, 003v/8, 004r/2, 004r/5, 004r/8, 004r/9, 004r/10, 004v/1, 004v/2, 004v/3, 004v/8, 005r/2,

005r/7, 005r/8, 005v/1, 005v/2,
 005v/3, 007r/6, 007v/1, 007v/3,
 007v/4, 009v/3, 009v/8, 009v/10,
 010r/2, 010r/5, 010v/3, 011r/2,
 011r/3, 011r/5, 012r/6, 012v/2,
 012v/5, 012v/9, 013r/6, 013v/6,
 014r/4, 014r/7, 014r/8, 015v/1,
 015v/7, 015v/12, 016r/6, 016r/10,
 016v/3, 016v/11, 016v/12, 017r/5,
 017r/10, 017v/7, 017v/9, 018r/9,
 018v/2, 019r/8, 019v/10, 020r/1,
 020r/5, 020v/7, 022r/5, 022r/6,
 022v/2, 022v/5, 022v/8, 023r/11,
 023v/2, 023v/10, 024r/6, 024r/7,
 024r/9, 024r/11, 024v/1, 024v/2,
 024v/4, 024v/5, 024v/6, 024v/7,
 024v/9, 025r/1, 025r/2, 025r/3,
 025r/4, 024v/10, 025r/5, 025r/7,
 025r/9, 028v/5, 025v/7, 026r/5,
 027v/4, 027v/6, 027v/8, 028r/9,
 028r/11, 028v/4, 028v/6, 028v/8,
 029v/5, 029v/8, 030r/9, 030v/3,
 030v/7, 031r/1, 031r/2, 031r/6,
 031v/1, 031v/2, 031v/4, 031v/6,
 031v/7, 031r/9, 032r/1, 032r/2,
 032r/3, 032r/5, 032r/7, 032r/8,
 032r/9, 032r/10, 032r/11, 032v/1,
 032v/3, 032v/4, 032v/5, 032v/6,
 032v/8, 033v/2, 033v/3, 033v/10,
 034r/6, 034r/7, 034r/8, 034r/9,
 034r/10, 034v/2, 034v/3, 034v/4,
 034v/5, 034v/6, 034v/7, 034v/8,
 034v/9, 035r/9, 035v/1, 036r/4,
 036r/5, 036r/9, 036r/11, 036v/2,
 036v/3, 036v/6, 036v/7, 036v/8,
 036v/9, 036v/10, 036v/11, 037r/1,
 037r/3, 037r/5, 037r/6, 037r/7,
 037r/10, 037r/11, 037v/4, 037v/5,
 037v/9, 038r/1, 038r/4, 038r/11,
 038v/2, 038v/6, 038v/7, 038v/9,
 038v/10, 039r/4, 039r/11, 039v/3,
 039v/11, 040r/1, 040r/2, 040r/3,
 040r/4, 040r/5, 040r/7, 040r/10,
 040v/3, 040v/5, 040v/6, 040v/8,
 040v/11, 041r/1, 041r/3, 041r/5,
 041r/7, 041r/9, 041r/10, 041v/2,
 041v/6, 041v/9, 042r/2, 042r/6,
 042r/8, 042r/11, 042v/2, 042v/4,
 042v/7, 042v/10, 043r/2, 043r/3,
 043r/6, 043r/7, 043v/5, 043v/9,
 043v/10, 044r/7, 044v/1, 044v/3,
 044v/5, 045r/2, 045v/4, 045v/5,
 045v/7, 045v/8, 046r/4, 046r/6,
 046v/4, 047r/1, 047r/2, 047r/5,
 047r/6, 047v/2, 047v/4, 047v/5,
 047v/6, 047v/7, 047v/11, 048r/2,
 048r/5, 048r/7, 048r/8, 048r/9,
 048v/6, 048v/7, 048v/8, 049r/2,
 049r/8, 049r/11, 049v/4, 049v/7,
 049v/9, 050r/6, 050v/3, 050v/4,
 050v/8, 050v/10, 051r/1, 051r/6,
 051v/6, 052v/6, 052v/8, 052v/9,
 053r/3, 053r/4, 053r/8, 053r/10,
 053v/5, 053v/9, 053v/10, 053v/11,
 054r/2, 054r/4, 054r/6, 054r/7,
 054r/10, 056r/8, 056r/11, 056v/1,
 056v/5, 056v/8, 056v/10, 057r/1,
 057r/3, 057v/5, 057v/7, 057v/8,

057v/9, 057v/10, 057v/11, 058r/1,
 058r/5, 058r/6, 058r/7, 058r/8,
 058r/9, 058r/10, 058r/11, 058v/1,
 058v/8, 058v/10, 059r/1, 059r/2,
 059r/3, 059r/4, 059r/5, 059r/6,
 059r/7, 059r/9, 059r/11, 059v/1,
 059v/2, 059v/3, 059v/5, 059v/6,
 059v/8, 059v/10, 060r/4, 060v/4,
 060v/9, 061r/5, 061r/10, 061v/1,
 061v/4, 062r/1, 062r/3, 062r/4,
 062r/6, 062r/8, 062r/9, 062r/11,
 062v/4, 062v/10, 063r/1, 063r/2,
 063r/4, 063r/6, 063r/9, 063v/1,
 063v/4, 063v/10, 064r/8, 064v/1,
 064v/4, 064v/8, 066v/9, 067v/11,
 068r/2, 068r/3, 068r/5, 068v/2,
 068v/5, 068v/7, 068v/10, 069r/3,
 069r/4, 069r/9, 069v/7, 070v/1,
 070v/2, 070v/3, 070v/4, 070v/5,
 072r/9, 073r/8, 073v/4, 077v/2,
 077v/6, 077v/7, 078r/2, 078r/3,
 078r/5, 078v/2, 078v/4, 078v/6,
 078v/9, 078v/11, 079r/1, 079v/5,
 079v/7, 080r/1, 080r/2, 080r/4,
 080v/6, 080v/7, 081r/1, 081r/2,
 081r/4, 081v/1, 081v/11, 082r/2,
 082r/9, 082v/1, 082v/6, 082v/9,
 083r/1, 083r/3, 083r/4, 083r/6,
 083r/7, 083r/10, 083v/1, 083v/2,
 083v/3, 084r/6, 084r/9, 084r/11,
 084v/2, 084v/4, 084v/5, 084v/6,
 084v/7, 085r/11, 085v/1, 085v/11,
 086r/3, 086r/4, 086r/5, 086r/6,
 086r/7, 086r/8, 086r/9, 086r/10,
 086r/11, 086v/1, 086v/2, 086v/3,
 086v/4, 086v/5, 086v/6, 086v/7,
 086v/9, 086v/10, 086v/11, 087r/1,
 087r/2, 087r/3, 087r/5, 087r/6,
 087r/8, 087r/9, 087r/10, 087r/11,
 087v/1, 087v/2, 087v/3, 087v/4,
 087v/5, 088r/2, 088r/5, 088r/6,
 088v/7, 089r/1, 089r/5, 089v/3,
 089v/7, 089v/9, 089v/10, 089v/11,
 090r/2, 090r/4, 090r/5, 090r/9,
 090r/10, 090v/4, 090v/11, 091r/7,
 091r/11, 091v/2, 091v/4, 091v/6,
 091v/8, 092r/7, 092r/8, 092v/3,
 092v/11, 093r/2, 093r/4, 093r/7,
 093r/9, 093v/6, 093v/9, 094r/2,
 094r/6, 094r/9, 094r/10, 094v/1,
 094v/2, 094v/4, 094v/8, 095r/1,
 095r/3, 095r/4, 095r/9, 095v/1,
 095v/4, 095v/6, 095v/8, 095v/9,
 095v/10, 095v/11, 096r/2, 096r/3,
 096r/8, 096r/11, 096v/1, 096v/2,
 096v/4, 096v/5, 096v/9, 096v/10,
 096v/11, 097r/6, 097r/7, 097r/10,
 097v/11, 098v/5, 098v/9, 099r/9,
 099r/10, 099v/2, 099v/11, 100r/5,
 100r/7, 100r/10, 100v/3, 100v/9,
 100v/10, 100v/11, 101r/3, 101r/5,
 101r/6, 101r/8, 101r/9, 101r/11,
 102r/6, 102r/7, 102r/8, 102r/9,
 102r/11, 102v/1, 102v/4, 102v/5,
 102v/7, 103r/1, 103r/3, 103r/5,
 103r/6, 103v/2, 103v/5, 103v/8,
 103v/11, 104r/3, 104r/7, 104r/10,
 104v/6, 105r/2, 105r/5, 105r/6,

105r/7, 105r/8, 105r/10, 105v/4,
 105v/5, 105v/7, 105v/9, 106r/2,
 106r/3, 106r/4, 106r/5, 106r/6,
 106r/7, 106r/9, 106v/5, 106v/8,
 107r/1, 107r/2, 107r/4, 107r/6,
 107r/7, 107r/8, 107r/10, 107r/11,
 107v/2, 107v/5, 107v/7, 107v/10,
 107v/11, 108r/3, 108r/4, 108r/5,
 108r/8, 108r/11, 108v/3, 108v/6,
 108v/7, 108v/9, 108v/10, 108v/11,
 109r/2, 109r/4, 109r/7, 109v/1,
 109v/6, 109v/8, 109v/11, 110r/2,
 110r/3, 110v/1, 110v/5, 110v/6,
 110v/11, 111r/2, 111r/4, 111r/9,
 111r/10, 111r/11, 111v/1, 111v/2,
 111v/3, 111v/6, 112r/7, 112r/9,
 112v/3, 112v/7, 112v/9, 112v/10,
 112v/11, 113r/2, 113r/7, 113r/8,
 113v/1, 113v/10, 114r/1, 114r/4,
 114r/5, 114r/7, 114r/8, 114r/10,
 114v/3, 114v/4, 114v/5, 114v/6,
 114v/7, 114v/8, 114v/10, 115r/3,
 115r/6, 115r/9, 115v/9, 116r/2,
 116r/5, 116r/8, 116r/11, 116v/1,
 116v/5, 116v/11, 117r/1, 117r/2,
 117r/3, 117r/4, 117r/6, 117r/8,
 117v/3, 117v/4, 117v/5, 117v/6,
 117v/7, 117v/10, 118r/1, 118r/7,
 118r/10, 118v/1, 118v/2, 118v/4,
 118v/6, 118v/8, 118v/11, 119r/1,
 119r/5, 119r/7, 119r/8, 119r/10,
 119v/1, 119v/2, 119v/4, 119v/5,
 119v/7, 119v/9, 119v/10, 120r/1,
 120r/2, 120r/4, 120r/5, 120r/7,
 120r/8, 120r/10, 120r/11, 120v/1,
 120v/2, 120v/3, 120v/7, 121v/4,
 121v/7, 121v/11, 122r/4, 122r/10,
 122v/1, 122v/3, 122v/7, 122v/10,
 123r/1, 123r/2, 123r/6, 123r/8,
 123v/4, 123v/5, 123v/8, 124r/8,
 124r/10, 124r/11, 124v/4, 125r/1,
 125r/2, 125r/4, 125r/5, 125r/6,
 125r/7, 125r/8, 125v/4, 126r/1,
 126r/7, 126r/9, 126r/11, 126v/1,
 126v/3, 126v/6, 127r/2, 127r/5,
 127r/6, 127r/9, 127r/11, 127v/1,
 127v/3, 127v/4, 127v/9, 128r/1,
 128r/5, 128r/7, 128r/9, 128r/10,
 128r/11, 128v/1, 128v/2, 128v/5,
 128v/8, 128v/9, 128v/10, 128v/11,
 129r/1, 129r/2, 129r/3, 129r/4,
 129v/1, 129v/3, 129v/4, 129v/5,
 129v/6, 129v/11, 130r/1, 130r/2,
 130r/4, 130r/5, 130r/6, 130r/7,
 130r/8, 131r/2, 131v/2, 131v/3,
 131v/10, 131v/11, 132r/1, 132r/4,
 132v/1, 132v/2, 132v/4, 132v/5,
 132v/6, 132v/7, 132v/10, 132v/11,
 133r/1, 133r/4, 133r/6, 133r/10,
 133v/1, 133v/4, 133v/5, 134r/8,
 134r/10, 134v/2, 134v/4, 134v/5,
 134v/8, 134v/10, 135r/2, 135r/3,
 135r/5, 135r/8, 135r/11, 136r/3,
 136r/8, 136r/9, 136r/10, 137r/1,
 137r/7, 137r/8, 137r/9, 137r/10,
 137v/2, 137v/3, 137v/5, 137v/6,
 137v/7, 137v/11, 138r/5, 138r/7,
 138r/9, 138r/10, 138v/2, 138v/4,

138v/5, 138v/8, 138v/10, 138v/11,
 139r/3, 139r/6, 139r/8, 139r/9,
 139v/9, 140r/1, 140r/2, 140r/3,
 140r/4, 140r/6, 140r/7, 140v/2,
 140v/3, 140v/10, 141r/3, 141r/6,
 141r/11, 141v/5, 141v/8, 141v/10,
 141v/11, 142r/1, 142r/2, 142r/3,
 142r/9, 142v/1, 142v/3, 142v/4,
 142v/11, 143r/1, 143r/4, 143r/9,
 143r/11, 143v/1, 143v/11, 144r/1,
 144r/4, 144r/7, 144r/9, 144r/10,
 144r/11, 144v/6, 144v/7, 144v/8,
 145r/5, 145r/6, 145r/7, 145r/8,
 145v/3, 145v/4, 145v/5, 145v/8,
 145v/9, 145v/10, 145v/11, 146r/2,
 146r/4, 146v/2, 146v/5, 146v/6,
 146v/7, 146v/11, 147r/1, 147r/2,
 147r/5, 147r/6, 147r/7, 147r/8,
 147r/9, 147r/10, 147r/11, 147v/4,
 148r/1, 148r/2, 148r/3, 148r/4,
 148r/5, 148v/5, 148v/6, 148v/11,
 149r/4, 149r/9, 149v/1, 149v/2,
 149v/5, 149v/6, 149v/7, 150r/2,
 150r/5, 150r/7, 150v/3, 150v/4,
 150v/10, 151r/1, 151r/3, 151r/4,
 151r/5, 151r/6, 151r/7, 151r/8,
 151r/10, 151r/11, 151v/4, 151v/5,
 151v/6, 151v/8, 151v/10, 152r/3,
 152r/4

ve'l-yevmi'l-āhiri -4- [A.] ve sonraki gün.

v. 005v/02, 024v/10, 032r/02,
 033v/09

vech -1- [A.] 1. yüz, suret. 2. yön, taraf.

v. 145v/4

vechile-1- [A.+T.] yönüyle.

v. 004v/7

vechullāh -1- [A.] allah'ın yüzü, çehresi.

v.+ a 099r/9

vefā -9- [A.] vefa, sebat etme.

v. 105r/7, 123r/2

tekbīr-i v. 060r/9

v. itmişdir 060r/11

v. kıla 149v/6

v. kılamakdır 149v/7

v.+ dır 096r/6

v.+ dur 147r/6

ahd-ı v.+ ya 096v/9

vefāt -7- [A.] vefat, ölüm.

v. eylemişdir 066r/2, 067r/11,
 068v/8

v. iderse 023r/9

v. itdi 069r/5

v. itse 019v/6, 019v/9

vekālet -1- [A.] vekillik.

v. 013v/8, 119r/2, 121v/10

v.+ iyle 029r/1

vilāyet-2- [A.] vilayet, il.

veled -2- [A.] velet, oğul, çocuk.

v.+ e 094v/4

v.- i zinā 002v/1

v.+ üñ 091v/7

v. 079r/6

vir - -184- [T.] vermek.

veled-i zinā -1- [A.] Meşru olmayan birleşmeden doğan çocuk, nikah dışı birleşmeden doğan çocuk.

v. 002v/01

v. 004r/1, 004r/4, 004r/7, 004v/7,
005r/11, 005v/6, 006r/1, 006r/4,
006r/7, 006r/10, 006v/2, 006v/6,
007r/2, 007r/11, 007v/7, 007v/11,
008r/2, 008r/5, 008r/7, 008r/9,
008v/1, 008v/2, 008v/5, 009r/7,
009v/9, 010r/11, 010v/2, 010v/5,
010v/8, 010v/11, 011r/9, 011v/2,
011v/5, 011v/8, 012r/3, 012r/8,
012v/4, 030v/4, 031r/4, 031r/7,
031r/11, 031v/5, 031v/9, 037r/1,
037r/7, 037v/2, 037v/7, 037v/11,
038r/6, 038v/2, 038v/4, 039r/1,
039r/6, 039v/5, 040r/9, 040v/4,
040v/10, 041r/4, 041r/8, 041v/1,
041v/3, 041v/7, 041v/11, 042r/4,
042r/10, 042v/1, 042v/6, 042v/9,
042v/11, 043r/3, 043r/10, 043v/6,
044r/3, 093r/11, 093v/8, 094r/1,
094r/4, 094r/8, 094v/6, 094v/10,
095r/2, 095v/3, 095v/7, 096v/1,
096v/5, 099v/4, 113r/10, 113v/3,
115r/10, 115v/10, 118r/9, 121v/6,
121v/8, 122r/2, 122r/6, 122v/3,
122v/5, 122v/8, 123r/1, 123r/4,

velikin-4- [F.] ama, ancak.

v. 015v/2, 021v/6, 048r/1, 049r/1

vesā'ir-6- [A.] diğer.

v. 037v/4, 046v/4, 047r/7, 091v/8,
119r/5, 142v/1

vesīle -1- [A.] sebep, bahane.

v. oldı 146v/4

veya -9- [A.+F.] veya, yahut.

v. 013r/1, 014v/6, 018r/8, 047v/10,
111v/4, 111v/8, 114r/1, 129r/6,
150v/8

veyā -3- [A.+F.] veya, yahut.

123r/10, 123v/10, 124v/4, 127r/4,
127r/8, 127v/2, 127v/6, 127v/10,
148v/4

cevāb v. 091v/1, 095r/7, 095r/11,
096r/5,

096v/8, 097r/3, 115r/5

v.- di 057v/1, 057v/9, 116v/5,
127r/7,

127r/9, 152r/2

cevāb v.- di 136v/6

haber v.- di 109r/9

icāzet v.- di 064v/4, 068r/2,
068r/10, 068v/2,

068v/5, 068v/10

naşihat v.- di 095r/6

selām v.- di 148v/3

selām v.- dikde 014v/4

selām v.- dikden 014v/7

v.- diler 078r/4, 078r/6

cevāb v.- diler 007r/8, 084r/2,
084r/4

emek v.- dim 127r/10

v.- dim 029r/1

haber v.- diyse 028v/4

v.- dügi 022r/1, 116v/3

v.- e 084r/7, 090r/10, 091v/11

haber v.- e 018r/11

inşāf v.- e 150r/5

selām v.- e 014r/10, 052v/4, 053r/9,
080r/6,

129v/1

v.- ecek 016v/10

v.- eler 101r/11

cevāb v.- eler 081r/8

oldı-kim cevāb v.- esin 093r/8

cevāb v.- me 093r/1

icāzet v.- mege 146r/6

v.- mek 146r/2

fiṭre v.- mek 047r/6

şadaqa v.- mek 048r/5

selām v.- mek 148v/5, 148v/7

zekāt v.- mek 027v/6

v.- mekdir 025v/3

haber v.- meye 018r/9

v.- meyecek olursa 090r/10

selām v.- meyüb 053r/7

cevāb v.- meyüb 097r/9

yol v.- miş 080v/5, 092r/7

icāzet v.- mişlerdir 145r/4

v.- seler 002v/3

selām v.- üb 014r/3, 014r/6

tevbe v.- üb 126v/7

- v.- üb 082v/10, 088r/4
destür v.- üb 092v/7
icāzet v.- üb 133v/2
istimālet v.- üb 100v/4
tevbe v.- üb 090v/6
- viril** -1- [T.] verilmek.
v.- üb 138r/4
- vitir** -3- [A.] vitir namazı.
v. 015r/4, 047r/4
v.+ de 047r/7
- vücüd** -5- [A.] vücut, beden.
v.- ı pāk 097v/1
v.+ ımı 099r/8
v.+ um 085r/2
v.+ uñ 085v/2, 089v/7
- vücüd-ı pāk** -1- [A.] temiz vücut.
v. 097v/01
- vuzū-u namāz** -1- [A.] namaz
abdesti.
v.+a 024r/06
- yaḥud** -6- [F.] veya, ya da.
- y. 005v/11, 022r/5, 022v/5,
047v/11, 049v/7, 100r/5
- yā** -28- [A.] ya, ey, hey
anlamlarında seslenme sözü.
y. 021v/1, 028r/8, 053v/8, 053v/11,
054r/3, 059v/11, 061v/5, 062v/7,
063r/7, 063v/5, 064r/6, 068r/7,
077v/1, 080r/9, 080r/10, 102v/9,
109r/5, 110r/5, 135r/6, 135v/2,
136r/5, 136v/1, 136v/7, 143r/8,
143v/6, 148r/11, 148v/1
- yağ** -2- [T.] yağ.
y. 077v/6
y.+ ı 048v/7
- yağır** -1- [T.] sırt.
y.+ ı 082v/10
- yaḥūdī**-1- [A.] Yahudi.
y.+ yle 030v/10
- yaḥın** -1- [T.] yakın.
y. olmaḳdır 151r/3
- yaḥīn** -1- [T.] yakın.
y. olmaḳdur 148r/4

ya'küb -1- Yakup Peygamber.

y.+ ından 062r/2

hazreti y. aleyhi's-selâmdan
011v/10

yâkūt -1- [A.] yakut.

y.+ dan 106r/1

yalan -1- [T.] yalan, doğru olmayan
söz.

y. 094r/8

yâlıñuz-1- [T.] yalnız, kimsesiz. bk.
yâlıñuz

y. 015r/3

yâlıñuz -21- [T.] yalnız, kimsesiz.
bk. **yâlıñuz**

y. 014r/4

y.+ dır 004r/8

yan -9- [T.] yan, taraf.

y.+ da 123r/9

y.+ ına 014r/3, 014r/5,061r/3,
090r/5,

105v/9

y.+ ında 123v/5

y.nındaki 118r/2

ya'ni -34- [A.] yani.

y. 005v/4, 005v/9, 007v/2, 007r/3,
007v/8, 008v/6, 010v/9, 025r/3,
032r/1, 034r/9, 057r/7, 057v/4,
058v/3, 077r/10, 079r/6, 087v/8,
091v/7, 091v/10, 096r/6, 097v/10,
099r/3, 124v/3, 138r/3, 141v/11,
147v/10, 149r/5, 149r/11, 149v/10,
150r/6, 150r/11, 150v/3, 150v/7,
152r/7, 152r/12

yañ -1- [T.] yan, taraf, cihet.

y.+ a 107v/7

yap - -2- [T.] yapmak,
gerçekleştirmek, meydana getirmek.

y.- dı 058r/4, 118r/11

yapış --1- [T.] tutunmak, yapışmak.

y.- ub 020v/3

yaprağ -6- [T.] yaprak. bk. **yapräğ**

y. 142v/11

y.+ ı 134v/3, 140r/4

y.+ ıyla 134v/9

y.+ ları 134v/7, 147r/7

yaprāk -2- [T.] yaprak. bk. **yaprağ**

y. 106r/4

y.+ dan 140r/8

yaramaz - -1- [T.] zararlı, fena.

y. 054r/5

yarat - -11- [T.] yaratmak, meydana getirmek.

y.- an 097v/3

cümle-i y.- an 005r/3

y.- dı 007r/6, 117v/4, 149r/10

y.- miş 005r/1

y.- mişdı 118r/5

y.- mişdır 114r/7, 115r/1, 117r/6

y.- ub 133r/4

yardım -2- [T.] yardım.

y. itmege 063v/6

y.+ dan 018r/10

yarı -2- [T.] yarı, nısıf.

y.+ sını 060r/3, 060r/4

yarlığa - -1- [T.] buyurmak, emretmek.

y.- dı 109v/10

yasin-i şerif -1- [A.] Kur'ân'ın 36. sûresi olan Yâsin Sûresi.

y.- dir 008r/3

yaş -8- [T.] yaş, ömür.

y.+ ında 003r/4, 066r/1, 067r/11, 068v/8,

069r/5, 094r/3

y.+ ından 137v/5

y.+ ındaydı 064v/10

yat - -1- [T.] yatmak.

y.- ub 030r/8

yatsu -1- [T.] yatma vakti, yatsı.

y. 139r/1

yāvuz -2- [T.] kötü, fena. bk. **yāvuz**

y. 125v/7, 149v/5

yāvuz -1- [T.] kötü, fena. bk. **yāvuz**

y. 089r/8

yay - -1- [T.] yaymak.

y.- mağ 144v/5

yaycı -3- [T.] yaycı, yay ile uğraşan, yapan veya satan.

- y. 059r/6
- y.+ ların 067r/2
- y.+ ların 075v/7
- yaz** - -27- [T.] yazmak, yazıya geçirmek.
- y.- am 107r/2
- y.- ana 130v/4
- y.- ar 015r/3, 015r/8, 015r/11, 015v/10, 016r/11, 016v/3, 016v/9, 017v/11, 018v/12, 018v/7, 019r/5, 019r/10, 019v/5, 019v/8, 020r/3, 020r/8, 020r/12, 020v/10, 021r/4, 021r/8, 021r/11, 021v/10, 022r/3, 023r/3, 023r/6
- yaz** - -1- [T.] yaz mevsimi.
- y. 019r/11
- yazıcı** - -1- [T.] yazıcı, katip.
- y.+ ların 071v/4
- yazıl** - -9- [T.] yazılmak, yazıya geçmek.
- y.- miş 103v/11
- y.- mişdir 103r/7, 103v/3, 103v/6, 103v/8, 104r/4, 104r/9, 104r/11, 105r/4
- yazılı** - -1- [T.] yazılı, yazıya geçirilmiş, muharrer.
- y.+ dır 142v/1
- ye** - -24- [T.] yemek. bk. **yi-**
- y.- di 003r/4, 023r/8, 056r/9, 057v/9, 064r/11, 064v/2, 078v/4, 083r/5, 117v/5, 134r/5, 138v/1, 144r/5, 147v/8, 148r/7
- y.- di 023v/1
- y.- dügi 090r/8, 100r/9, 101r/7, 128v/7, 129r/1, 130r/1
- y.- dügün 136r/7
- y.- mezler 032v/4
- y.- mişi 008v/2
- yedi** - -23- [T.] yedi.
- y. 091r/2
- y.+ ler 095v/9
- y.+ lardan 078v/6
- y.+ nci 027r/6, 029v/1, 030r/6, 045v/6, 051r/11, 059v/8, 066r/3, 067v/8, 069v/8, 071r/11, 072v/10, 074r/10, 075v/8, 089r/9, 111v/11, 121r/1, 125v/9
- y.+ niñ 078v/5
- y.+ si öbir 051r/4
- y.+ yi 091r/6

yedür - -1- [T.] yedirmek.

y.- mek 047v/7

yegrek-1- [T.] daha iyi olan, yeğ, evla.

y.+ idir 077r/11

yemek -1- [T.] yemek.

y.+ i 027v/4

yemen -1- [A.] Yemen.

y.+ dedir 075v/11

yemîn -1- [A.] yemin, ant.

y.+ ine 129v/2

yemiş -3- [T.] meyve.

y. 069r/3

y.+ i 147r/9

y.+ leri 091r/10

yen - -1- [T.] yenmek, alt etmek. bk.

yeñ-

y.- dükden 144r/6

yeñ -2- [T.] elbise kolunun el üzerine gelen kısmı.

y.+ inde 103v/5, 103v/8

yeñ - -1- [T.] yenmek, alt etmek. bk.

yen-

y.- e 150v/10

yer -37- [T.] yer. bk. **yir**

y. 035v/8, 035v/11

y. olsa 017v/3

y.+ de 036r/4, 093r/10, 097v/9

y.+ den 026r/4, 090r/4, 094r/11, 117r/1, 117r/3

y.+ e 078v/1, 092v/9, 109r/4, 109r/6, 134v/7

y.+ i 009v/2, 009v/4

y.+ in 027r/3, 051r/8, 058r/9

y.+ inde 079r/2, 092v/3, 104r/8

y.+ inden 020v/3, 053v/3, 064r/9, 077v/5, 144r/6

y.+ ine 016r/5, 034r/4, 058v/5, 079r/9, 080r/3, 136v/10

y.+ ini 009r/6

y.+ leri 117v/6

yeryüzi -3- [T.] yeryüzü.

y.+ nde 057r/8

y.+ndeki 032v/9

y.+ ne 009r/5, 141r/9

yeşil -1- [T.] yeşil.

y. 093v/3

yet - -1- [T.] yetmek, erişmek, ulaşmak.

y.- mişdi 107v/3

yetiş - -27- [T.] yetişmek.

y.- di 058r/2, 078r/1, 095v/7, 119r/7, 119r/8, 119r/10, 119r/11, 119v/2, 119v/3, 119v/5, 119v/7, 119v/8, 119v/10, 119v/11, 120r/2, 120r/3, 120r/5, 120r/6, 120r/8, 120r/9, 120r/11, 120v/1, 132r/3, 132r/10

y.- mekdir 121v/11

y.- meyen 053r/5

y.- sin 136r/9

yetişdir - -5- [T.] yetiştirmek.

y.- di 132r/1, 132r/6, 132r/8

y.- dirdi-yse ben 064r/1

y.- direyim 064r/2

yetmiş -5- [T.] yetmiş.

y. 040v/10, 040v/11, 041r/2, 041r/6, 041r/8

yıl -10- [T.] yıl, sene.

y. 034r/2, 057r/2, 102v/1, 115r/1,

118r/4, 135r/4

y.+ da 025v/2

y.+ dan 060v/2

y.+ dır 117r/5

y.+ dur 114r/6

yırtıcı -1- [T.] yırtıcı.

y. 017r/4

yi - -4- [T.] yemek. bk. **ye-**

y.- mek 048v/8, 049r/8

y.- mesün 060r/2

y.- seydi 049v/7

yigid -2- [T.] yiğit, genç. bk. **yigit**

y. 091v/8

y.+ ün 091r/8

yigirmi -16- [T.] yirmi.

y. 045v/1, 050v/6, 060v/2, 069r/5,

071v/11, 072r/3, 072r/7, 072r/11,

072v/3, 072v/6, 072v/9, 073r/1,

073r/5, 094r/4

y.+ nci 071v/8, 107r/11

yigit -11- [T.] yiğit, genç. bk. **yigid**

- y. 091r/6, 145v/11, 147v/6, 148v/10, 149r/2, 151v/9
- y.+ de 148r/6
- y.+ e 148r/10, 148v/7
- y.+ lerle 123r/6
- y.+ ün 147v/3
- yigitlik** -3- [T.] yiğitlik, gençlik.
- y. 148v/9, 151r/11
- y.+ de 149r/2
- yine** -5- [T.] yine, bir daha.
- y. 014r/7, 026v/8, 052r/1, 053r/11, 128r/9
- yir** -1- [T.] yer. bk. **yer**
- y.+ de 095v/7
- yitür** -4- [T.] yitirmek, kaybetmek.
- y.- dük 093r/6
- y.- dūñ 093r/5
- y.- e 091v/6
- y.- esin 091v/9
- yoğ** -1- [T.] 1. yok, mevcut olmayan. 2. hayır, değil. bk. **yoñ, yoğ**
- y.- dı 134v/6
- yoğur** -2- [T.] yoğurmak.
- y.- sin 143v/8
- y.- ub 143v/8
- yoñ** -1- [T.] 1. yok, mevcut olmayan. 2. hayır, değil. bk. **yoğ, yoğ**
- y.+ sa 008v/10
- yoñsül** -1- [T.] yoksul, fakir.
- y.+ ı 063r/5
- yoğ** -22- [T.] 1. yok, mevcut olmayan. 2. hayır, değil. bk. **yoñ, yoğ**
- y. 020r/2, 098r/10, 143v/3
- y.+ dur 004r/9, 005r/8, 012r/2, 013r/7, 022v/9, 032r/9, 036r/11, 036v/2, 038r/9, 044r/6, 047r/3, 085r/10, 099r/7, 129r/3, 129r/4, 142r/5, 152r/7, 152r/12
- y.+ dur 152r/13
- yol** -17- [T.] yol.
- y. 058r/5, 058r/6, 080v/4, 083r/10, 088r/10, 088r/11, 088v/1, 092r/6, 150r/6
- y. virmiş 080v/5, 092r/6
- y.+ a 002v/9
- y.+ dan 128v/4

y.+ dur 041v/5, 041v/8, 042r/2	taslamak.
yoldaş -1- [T.] yoldaş, yol arkadaşı.	y.- ür 147v/4
y.+ ını 149v/5	yük -2- [T.] yük.
yoldaşlık -1- [T.] yoldaşlık.	y. 021r/9
y. ider 112v/6	y.+ ünde 017v/5
yönel --1- [T.] yönelmek, yüzünü belli bir yere çevirmek.	yüksük -1- [T.] yüksük, dikiş dikerken parmağa takılan koruyucu gereç.
y.- mekdir 027r/4	y. 070v/3
yu - -8- [T.] yıkamak. bk. yü -	yülü - -2- [T.] tıraş etmek, yülümek.
y.- mak 009r/9	y.- di 114r/11
y.- mağ 019v/7, 125r/2	y.- mez 114v/1
y.- mağdır 026r/9, 026v/2, 026v/4	yüñ -4- [T.] yün.
y.- mağdır 026r/7	y.+ den 141v/8, 142r/2
y.- mağdur 026v/1	y.+ i 140v/7
yü - -2- [T.] yıkamak. bk. yu -	y.+ ünden 140v/1
y.- mağ 009v/6	yürü - -4- [T.] yürümek, adım atarak ilerlemek.
y.- sun 009v/5	y.- mek 048r/9
yumuşaklık -1- [T.] yumuşaklık, mülayemet.	y.- meye 124r/10
y.+ ından 026r/6	y.- r 079v/3
yücelen - -1- [T.] büyüklük	y.- rlerdi 140r/9

- yüz** -13- [T.] sayı.
 z. 012r/3, 019v/3, 033r/5, 116v/4,
 143r/3
 y. 032v/11, 045r/11, 057r/2,
 064v/9, 066r/1, 067r/11, 069r/4,
 094r/4, 106v/7, 109r/10, 118r/3,
 135r/4
 y.+ i 033r/1
- yüz** -10- [T.] surat, çehre.
 z. zamān-ı şerīf -1- [A.] şerefli, mübarek zaman.
 y. 083r/7, 084v/5,
 z.+lerinde 47r/10-11
 y.+ i 130r/5, 150v/10
zamāne -1- [A.] içinde
 y.+ in 016v/2 bulunulan zaman, süre.
 y.+ ine 026v/7
 z. 023r/3
 y.+ ini 026r/4
zamm-ı süre -4- [A.] Namaz kılınırken
 y.+ ün 085v/4, 085v/5 Fatıha'dan sonra okunan, kısa sureler.
 y.+ ündeki 032v/10
- yüzinden** -1- [T.] dolayı.
 z. 018v/10-11, 029r/07,
 029v/04
 y. 016r/1
 z.+yi 014v/06
- zāhir** -1- [A.] ortaya çıkan, görünen.
zarar -2- [A.] zarar, çıkar kaybı veya olumsuz sonuç.
 z. 097r/1
 z. 025r/4, 034r/10
- zaḥmet** -1- [A.] güçlük, sıkıntı.
zebīullāh -1- [A.] Allah'ın kurbanı.
 z.+ ler 126v/3
- zamān** -10- [A.] zaman, vakit.
 z.- 1 şerīflerinde 047r/10
 zebūr -1- [A.] Zebur, Hz. Davut'a

gönderilen kutsal kitap.

z.+ de 018v/3

z. 033r/3

zi's-sehâb' -1- [A.] 1. bulut. 2. sarık adı.

zehr-i zağğum -1- [A.] zakkum zehri.

z. 063v/02

z.+dur 130r/01

zi'l-ka'ide -1- [A.] Arabî ayların şevval ile zilhicce arasında kalan on birincisi.

zekât -3- [A.] zekat. bk. **zeküt**.

z. virmek 027v/6

z.+niñ 060v/02

z.+ in 025v/2, 027v/5

zikir -22- [A.] zikir, anma, yad etme.

zeküt -1- [A.] zekat. bk. **zekât**.

z.+ ine 022r/2

z. 024r/1, 049v/1, 054r/10, 054r/11, 068r/1, 080r/7, 088r/1, 090r/7, 101r/1, 106v/3, 116v/11, 130r/7, 133r/6, 134r/8, 145v/6

zeker -3- [A.] 1. erkek. 2. erkeklik organı.

z. ide 084v/9

z.+ i 020r/5

z. ideler 079v/1

z.+ inden 020r/6

z. itmekdir 010v/6

z.+ ine 020v/3

z. olunan 068v/1

z. olunur 023v/5, 052r/5

zencir -1- [F.] birbirine geçmiş madeni halkalardan oluşan bağ, zincir.

z.+ i 120v/7

z.+ inden 114v/4

zirkullâh -1- [A.] Allah'ı anmak.

zer -1- [F.] altın.

z. idüb 083r/5

z. 085r/3

zinâ -3- [A.] zina.

zevâcir -1- [A.] yasaklayanlar, önleyenler.

veled-i z. 002v/1

z. itmek 048v/6

- z. kılmaya 150v/9
- zincir** -1- [F.] birbirine geçmiş madeni halkalardan oluşan bağ, zincir.
- z.+ den 118r/1
- zīrā** -20- [F.] çünkü, zira.
- z. 002v/8, 009r/8, 013r/9, 015r/1, 019r/4, 019v/7, 044v/11, 060r/10, 069r/11, 079r/3, 088v/5, 098v/10, 100v/5, 116v/6, 118v/1, 126r/10, 134v/6, 141v/4, 145r/3, 146r/7
- ziyāfet**-4- [A.] 1. misafir kabul etme ve misafire yedirip içirme. 2. şölen, ziyafet.
- z. 143r/10
- z. eyleyüb 144r/1
- z. ideyin 143v/3
- z. itmek 144v/6
- ziyān** -1- [F.] ziyan, zarar.
- z.+ ı 151r/5
- ziyāret**-1- [A.] ziyaret, görüşme.
- z. itmek 027v/1
- zuhūr** -1- [A.] ortaya çıkma, görünme. bk. **zuhūr**
- z.+ a 136r/2
- zuhūr** -1- [A.] meydana çıkma, görünme. bk. **zuhūr**
- z.+ a 135v/6
- zulüm** -1- [A.] zulüm, işkence.
- z. itmiş 018v/3
- zühr-i āhīr** -1- [A.] son, sonraki öğle.
- z.+iñ 018v/10
- zūnnār** -1- [A.] Hristiyan keşişlerin bedenlerine bağladığı kuşak.
- z.+ dır 130r/1
- zürriyet** -6- [A.] zürriyet, soy sop. bk. **zürriyyet**
- z.+ in 136r/2
- z.+ indenim 006r/5
- z.+ indensin 006r/3, 041r/11
- z.+ üñe 135r/8
- z.+ üñi 135v/5
- zürriyyet** -2- [A.] zürriyet, soy sop. bk. **zürriyyet**
- z.+ im 028r/5
- z.+ in 001v/5

3.2.Kişi Adları Dizini

‘abdullāh bin ‘abbās -2-

Hz.Muhammed’in amcasının oğlu.

‘a+dan 102r/08

‘a.+ııı 066v/03

‘abdullāh vāsııı-1-Şedbağlananlardan biridir.Takyeciler silsilesinin başındaki kişidir

‘a.+nin 070v/11

‘abdullāh bin ca‘fer-i tayyār -1-

Hz. Ali’nin yeğeni ve Habeşistan’da doğan ilk sahâbîdir. Gazzaziler silsilesinin başındaki kişidir. bkz. **ca‘fer-i tayyār**

‘a.+ı 073r/06

‘abdullāhü’l-bahrı-1-Şed bağlananlardan biridir. Gemiciler silsilesinin başındaki kişidir.

‘a.+nııı 076v/10

‘abdü’l- yetimı-1- Şed bağlananlardan biridir. Kitapçılar silsilesinin başındaki kişidir.

‘a.+nııı 071v/06

‘abdülğaffārü’l-fehhār-1- Şed

bağlananlardan biridir.Çanakçılar silsilesinin başındaki kişidir.

‘a.+nııı076r/5

‘addāy bin beyāsi-1-Şed bağlananlardan biridir. Bakkalların silsilesinin başındaki kişidir.

‘a.nin 069r/02

ādem -71- [A.] Hz. Adem.

ā. 013v/7, 017v/9, 028r/5, 030v/6,
030v/9, 035v/7, 035v/11, 048v/5,
053r/5, 053v/6, 057r/3, 099r/8,
135r/2, 135r/7, 136r/5, 136v/7,
136v/10, 138r/8, 138v/4,
140r/1, 140r/5, 143r/10, 144v/1

ā.+ den 118r/4, 136r/2, 139r/9

ā.+ e 137v/7, 137v/10, 138r/7,
139v/7, 144r/1, 146v/3

ā.+ i 114r/3, 113r/9, 124v/7

ā.+ ün 114r/8, 114r/10, 114v/1,
115r/2, 117r/7, 118r/5, 133r/9,
137r/4, 144r/2, 144r/8, 144r/11

ā. aleyhi’s- selāma 033r/11, 056v/4

ā. nebīnin 140v/10

ā. peygamberden 114v/11

ā. şafiden 056r/9

ā. şafiullāh 086r/4

- ā. şafiye 134r/8-9
- hazreti ā. 033v/5, 056v/2, 070v/5, 117r/6, 133r/8, 133v/11, 135v/1, 136v/1, 143r/9, 144r/5, 146v/2
- hazreti a.+ i 133r/3
- hazreti ā.+ ün 113r/7, 131r/1, 133v/6, 139v/5
- hazreti ā. aleyhi's-selām 006r/4
- hazreti ā. şafiniñ 112r/10
- ‘alī** -37- [A.] Hz. Ali.
- ‘a. 061v/5, 063r/7, 063v/5, 064r/6, 077v/1, 086v/1, 150v/5
- emīrū'l-mü'minīn hazreti ‘a. 108v/8, 151v/9
- emīrū'l-mü'minīn imām ‘a. ābī t̄alīb kerremallāhū veche 116r/10
- emīrū'l-mü'minīn ‘a. ibn-i t̄alīb 060v/10
- emīrū'l-mü'minīn ‘a. keremullāh veche 147v/7
- emīrū'l-mü'minīn hazreti ‘a. keremullāhi veche 110r/9
- emīrū'l-mü'minīn hazreti imām ‘a. kerremullāhi veche 118v/7
- emīrū'l-mü'minīn ‘a. kerremullāhū veche 102r/7
- hazreti ‘a. keremullāhi veche 151v/3
- hazreti ‘a. 061r/1, 061r/7, 064r/8, 068r/6, 068r/11, 077v/5, 116v/8, 145r/3
- hazreti ‘a. kerremullāhū veche 067v/11
- hazreti ‘a. resülullāhuñ 088v/8
- hazreti ‘a.+ den 127v/11
- ‘a.+ nin 063v/9
- hazreti ‘a.+ niñ 066v/8
- hazreti ‘a.+ nin 128r/2
- kanber ‘a.+ nin 066r/6
- murtaza-yı ‘a.+ nin 120v/4
- murtaza-yı ‘a.+ niñdir 094r/2
- ‘a.+ ye 119r/6
- hazreti ‘a.+ ye 152r/2
- hazreti ‘a.+ yi 064r/4, 110r/11
- ‘avn bin şāribū'l-rā‘ī** -1- Şed bağlananlardan biridir. çobanlar silsilesinin başındaki kişidir.
- ‘a.+ niñ 076v/7
- ‘avn bin ‘umrān** -1- Şed bağlananlardan biridir. Hurda satıcılar silsilesinin başındaki kişidir.
- ‘a.+ niñ 076v/04-05
- ‘azrā'il** -2- [A.] azrail.

‘a. 086r/3, 132r/3

berīde’i eslemenī -1- Asıl adı Büride-i Eslemá’dır. sancaktarlar silsilesinin başında bulunan kişidir.

b.+nin 065r/09

bilāl habeşi-1- Bilal bin Rabâh. İlk Müslüman olan altı kişiden biri ve İslâmın ilk müezzini.

b.+nin 065r/04

câbir enşārī -1- Cabir bin ‘Abdullah el-Ensârá. Sahabeden bir zattır.

c.+nin 067r/07

ca‘fer-i tayyār -1- Ca‘fer bin Ebū Tâlib. Hz. Muhammed’in amcasının oğlu. bkz. **abdullâh bin ca‘fer-i tayyār**

c.+iñ 073r/6

cebrâ’il -40- Cebrâ’il. bk. **cebrâ’il**

c. 057r/10, 057v/5, 058r/7, 058v/6, 061v/7, 062r/7, 086r/3, 113r/11, 114r/2, 132r/10, 133r/7, 135r/6, 135v/2, 135v/3, 136v/1, 136v/6, 137r/3, 137v/7, 138r/7, 139v/11, 140v/4, 141r/8, 142v/5, 143r/8, 146r/11

añi c. 102v/9

hâzreti c. 059v/10, 063v/11, 105r/9, 105r/11, 107v/10, 109r/8, 136r/3

c. aleyhi’s-selâm 107v/3, 124v/6

hâzreti c. aleyhi’s-selâm 102v/7

hâzreti c. aleyhi’s-selâmdır 121v/1

c. aleyhi’s-selâmın 123v/6

c.+ den 058r/2

c.+ iñ 058r/4

cebrâ’il -10- Cebrâ’il. bk. **cebrâ’il**

c. 113r/4, 139v/8, 140r/10, 141v/6, 142r/6, 146v/3

hâzreti c. 107r/3, 139v/7, 143v/4

c.+ e 105v/3

cömerd kaşşâb -3- Şed bağlananlardan biridir. Kasaplar silsilesinin başındaki kişidir.

c. 086v/10-11

c.+ın 067r/04

c.ındır 116r/05

dāvūd -6- Hz. Davud, hem peygamber hem de hükümdardır. Kendisine “Zebur” adında semavî kitap verilmiştir.

d. 033r/3, 070v/1

hazreti d. aleyhi's- selām 118r/9

d. aleyhi's-selām 059r/2

d. bin 'abdurrahmān 070r/9

d. hālifetullāh 086r/7

dāvūd bin 'abdurrahmān-ı berberī -1-

Şed bağlananlardan biridir. Terziler silsilesinin başındaki kişidir.

d. 070r/09

ebūbekir -3- [A.] Hz. Ebubekir, dörd halifeden birincisi.

e.- şiddik 151v/11

hazreti e. 086v/1

hazret-i e. şiddik rażiya'llahu 'anhu
011r/1

e.+ i 062v/9

ebū 'ubeyde-i hārezmī-1- Şed bağlananlardan biridir. Reisler silsilesinin başındaki kişidir.

e.+nin 067v/9

ebū 'ömer bin 'abdullāh naḫī -1- Şed bağlananlardan biridir. Aşçılar silsilesinin başındaki kişidir

e.+nin 069v/01-02

ebu'd-derdā -1- Şed bağlananlardan

biridir. Süfiyyeye ser-halife eylendiği ve ehl-i riyazet silsilesinin başındaki kişidir. Kıyamet günü meleklerin ilk olarak Ebū Derdā ile el sıkışacakları peygamberden rivayet edilmiştir. bk. **ebū'd-derdan bin 'amirī**

s. 063r/01

ebū'd-derdan bin 'amirī -1- Şed bağlananlardan biridir. Süfiyyeye ser-halife eylendiği ve ehl-i riyazet silsilesinin başındaki kişidir. Kıyamet günü meleklerin ilk olarak Ebū Derdā ile el sıkışacakları peygamberden rivayet edilmiştir. bk. **ebu'd-derdā**

e.+nin 067v/04-05

ebū feḫ-i bin 'abdullāh-i baṣrī -1- Şed bağlananlardan biridir. Bıçakçılar silsilesinin başındaki kişidir.

f.niḡ 074r/01

ebū ḫabīb-imuḫyiddīn neḫās -1- Şed bağlananlardan biridir. Kazancılar silsilesinin başındaki kişidir.

e. 072r/8

ebū'l-ḫasan -1- Hz. Hasan'ın babası (Hz. Ali).

e. 110r/05-06

ebū'l-ḥüseyīn -1- Hz. Hüseyin'in babası (Hz. Ali).

e.+ dir 151v/2

ebū'l-ḳāsım bin 'abdülvāhid necār -1- Şed bağlananlardan biridir. Dülgerler silsilesinin başındaki kişidir.

e.+ıı 075r/04-05

ebū'l-ḳāsımü'l-ayyār -1- Şed bağlananlardan biridir. Ekinciler silsilesinin başındaki kişidir.

e.+ıı 072v/01

ebū'l-ḳāsımü'l-bayṭār -1- Şed bağlananlardan biridir. Nalbantlar silsilesinin başındaki kişidir.

e.+ıı 072v/04

ebu'l-mu'cize -1- Sahabi.

e.+den 068v/03

ebū 'umrāni'l-ḳavvās -1- Şed bağlananlardan biridir. Yayıncılar silsilesinin başındaki kişidir.

'u.+ ıı 075v/6

ebū'z-zebīhü ve'd-dīnū'ş-şahīḥü ve'l-vechü'ş-şahīḥü ve ebū'l-mürselīn ve imāmü'l-'ālemīn -1- [Tr]

e. 151v/4-06

ebūzer ḡaffārī -2- Ebū Zer Cündeb bin Cünāde bin Süfyān el-Gafārī. Zühd ve takvası ile meşhur sahabe.

a.+den 102r/08

a.+nin 067r/10

ebū zeyd-i hindī-2-Şed bağlananlardan biridir. Bahçıvanlar silsilesinin başındaki kişidir. Hz Muhammed'in bahçıvanlığını yapmıştır.

z.+ııı 076v/01, 70r/07

ebū zeyd-i müslim-iḥaddād -1- Şed bağlananlardan biridir. Demirciler silsilesinin başındaki kişidir.

e.+ ıı 072r/4

emīne ḥātūn -1- [A] Emīne(Amīne) bint Vehb. Hz. Muhammed'in annesi.

e.+dur 039v/11

enūşe -4- [A.] *Adem Peygamber'in kızı.

e. 140v/10, 141r/2

e.+ den 070v/6

e.+ nün 141v/8

esîr-i hindî-i sebbâz-1-Şed bağlananlardan biridir. Kılıççılar silsilesinin başındaki kişidir.

e.+ıñ 074r/04

eyyüb -1- Eyüp Peygamber.

e. 125r/2

fâtıma -2- Hz. Fatıma.

f. 040r/4

f.+ ya 078r/5

fuzayl ‘ayâz -1- Ebû Ali el Fuzayl bin İyâz bin Mes‘us et-Temîmî el-Yerbûî. Horasan’ın ilk büyük sufilerinden biri.

f. 149v/02

ğiyâs bin ‘ömerü’l-ğarrâğ -1- Şed bağlananlardan biridir. Çakıcılar silsilesinin başındaki kişidir.

ğ. ıñ 076r/9

hâbil -1- Adem Peygamber’in oğlu.

h. 140r/11

hadîce -1- Hz. Hatice.

hâzreti h. 011r/9

hamudâ’il -2- *Melek adı.

h. 131r/11, 131v/10

hamza bin yemenî -1- Şed bağlananlardan biridir. Mevlithânların başındaki kişidir..

h.+niñ 072r/01

hasan basrî -1- Hasan bin Ebi’l-Hasan el-Basri. Pek çok hadis nakl ve rivayet etmiş olmakla birlikte sahabe-i kiram ile görüşmüş kişi. bk. **hasanü’l-başrî**

h.+nin 066r/03

hasan-ı kattâl-ı gâzî -1-Şed bağlananlardan biridir. Siper kazıcılar silsilesinin başındaki kişidir.

h.+niñ 074v/03-04

hasanü’l-başrî -1- Hasan bin Ebi’l-Hasan el-Basri. Pek çok hadis nakl ve rivayet etmiş olmakla birlikte sahabe-i kiram ile görüşmüş kişi. bk. **hasan başrî**

h.+niñ 072v/10

hassân bin şâbine -1- (Hassân bin Sâbit?). Şed bağlananlardan biridir. şairler silsilesinin başındaki kişidir.

h.+niñ 071v/09

hâşim -1- Hz. Muhammed’in dedesi.

- h.+ dir 039v/9
- havvā** -16- Hz. Havva.
- h. 140r/2, 140r/6, 140v/9, 143r/9,
143v/7, 143v/8
- hazreti h. 134v/8
- h.+ nın 137v/11, 141v/7
- h.+ ya 140v/2, 140v/7, 140v/9,
141v/10,
144r/1, 144r/9
- h.+ yı 133r/4
- heyyc** -1- *Peygamber.
- h. 070v/4
- hoca ‘abdülmecîd baġdādî** -1-Şed
baġlananlardan biridir. Saraçlar silsilesinin
başındaki kişidir.
- h.+ye 119r/10-11
- hürmüz** -1- Sasani meliki olup
Ebu Hanife'nin dedesidir.
- h.+ dür 039r/9
- hüseyn** -3- Hz. Hüseyin.
- h. 086v/2,
imāmü'l 'ālemîn emîrû'l mü'minîn
h. rażiya'llahu 'anhu 151v/7
- imām hasan ve h. 078r/5
- ibn-i hümām -2- Kemâlüddîn Muhammed
b. Abdilvâhid b. Abdilhamîd es-Sivâsî el-
İskenderî (ö. 861/1457). Hanefî fakihî,
usul ve kelam âlimi.
- i. 021v/02
- i.+da 015r/10
- ibrâhîm** -20- [Tr] Hz. İbrahim.
- i. 016v/8, 018r/6, 018v/11, 019v/4,
020r/11, 021r/3, 021r/11, 040r/3,
058r/1, 058r/2, 058r/10, 106r/7,
138v/6
- i. aleyhi's-selâm 107v/2
- i. aleyhi's-selâma 033r/10
- i. hâlîl 058r/r
- i. hâlîllullâhdan 124v/8
- i. hâlîllullâh 006r/7, 086r/6
- i.+ e 058v/4
- i.+ inç 058r/7
- ibrâhîm-i halebî** -4- Osmanlı âlimi
İbrâhîm b. Muhammed b. İbrâhîm el-
Halebî (ö. 956/1549).
- i.+de 014v/08-09, 015r/07-08,
0020r/08, 022r/09-10
- idrîs** -4- Hz. İdris.

i. 033r/9

i. aleyhi's-selāma 056v/9, 070v/2

i. nebiyullāh 086r/5

ilyās -1- Hz. İlyas.

i. aleyhi's- selāma 059v/6

imām aḥmedü'l-ḥanbelī -1- Ebû Abdillâh Ahmed b. Muhammed b. Hanbel eş-Şeybânî el-Mervezî (ö. 241/855). Hanbelî mezhebinin imamı. bk. **imām ḥanbelī**

i. 006v/09

imam 'ali -1- Hz. Ali. bk. **imām 'alī ābī ṭālib**

i. 118v/07

imām 'alī ābī ṭālib -1- Hz. Ali. bk. **imam 'ali**

i. 116r/10

imām a'zam -6- Ebu hanide Numan bin Sabit. Hanefî mezhebinin imamı. Hanefî mezhebinin imamı. bk. **imām ebu ḥanīfe-i el-kūfī nu'mān bin sābid**

i. 028r/04, 038v/03, 038v/05, 40v/05

i.+dur 038v/02

i.+uḡ 039r/05

imām ebu ḥanīfe-i el-kūfī nu'mān bin sābid -1- İmām A'zam olarak bilinen Ebu hanide Numan bin Sabit. Hanefî mezhebinin imamı. bk. **imām a'zam**

i. 006v/03

imām ḥanbelī-1- Ebû Abdillâh Ahmed b. Muhammed b. Hanbel eş-Şeybânî el-Mervezî (ö. 241/855). Hanbelî mezhebinin imamı. bk. **imām aḥmedü'l-ḥanbelī**

i. 040v/07

imām mālīkī -2- Malik bin Enes. Mālīkî mezhebinin kurucusu.

i. 006v/10, 040v/06

imām secāvī -1- (İmām Sehāvî?). Fıkıh, hadîs, tefsîr ve târih âlimi.

i. 022r/11

imām şāfī -1- El-İmām Ebu Abdillâh Muhammed bin İsrîs. Şafî'î mezhebinin kurucusu.

i. 06v/08, 040v/05

'İsā -5- Hz. İsa.

'İ. 138v/10

'İ. aleyhi's- selāma 033r/4, 059v/1

hazreti İ. ‘aleyhi’s-selām 011v/2

‘İ. rūḥullāh 086r/8

ismā‘īl-5- Hz. İsmail.

i. 058v/1, 058v/6

i. aleyhi’s-selāmdan 124v/10

i. zebīyullāh 086r/6

i.+ e 140v/1

isrāfil -3- Dört büyük melekten biri olup Kıyamet günü cesedlere nefh-i ruh etmeye ve Sur'u üfürmeye vazifelidir.

i. 058r/6, 132r/5

ma‘a’s-şābirīn i. 086r/2

kanber ‘alī -1- Şed bağlananlardan biridir. Seyis, mükâri (binek hayvan kiralayan kimse) ve nakkâşlar silsilelerinin başındaki kişidir.

ḳ.+nin 066r/06

ḳāsım bin ‘abdullāh kūfī-1-Şed bağlananlardan biridir. Kâtipler silsilesinin başındaki kişidir.

k.+niḳ071v/03

ḳāsım bin ḳasr -1- Şed bağlananlardan biridir. Taşçılar silsilesinin başındaki kişidir.

ḳ.+iḳ 075r/11

kāvus -1- *Numan bin Sabit’in dedesinin adı.

k.+ dur 039r/8

ḳayzī berberī -1- Şed bağlananlardan biridir. Sabuncular silsilesinin başındaki kişidir.

ḳ.+nin 069r/07

ḳāzī ḳan -1- Ebü’l-Mehâsin Fahrüddîn Hasen b. Mansûr b. Mahmûd el-Özkendî el-Fergânî (ö. 592/1196). Fetâvâ’sıyla tanınan Hanefî fakihidir.

ḳ.+ da 139r/5

ḳūhistān-1-Hanefî fakihî Şemsüddîn Muhammed b. Hüsâmiddîn el-Horasânî el-Kuhistânî

ḳ.+ da 019r/10

kūmeyl bin yād-1- (Kūmeyl bin Ziyād?). Şed bağlananlardan biridir. Bazı şeyhler silsilesinin başındaki kişidir.

k.+ı 066r/11

manşūr bin ḳāsım-1-Şed bağlananlardan biridir. Bekçi, hizmetçiler silsilesinin başındaki kişidir.

m.+in 070r/03-04

manşür bin mu‘âz-1-Şed bağlananlardan biridir. Muarrifler (Bir şey veya bir kimse hakkında etraflıca bilgi veren) silsilesinin başındaki kişidir.

m.+in 071r/11

menâf -1- Hz. Muhammed'in büyük dedesi ve Benî Hâşim'in atası.

m.+dır 039v/10

mikâ'il -2- Dört büyük melekten biri. Dünya işlerini düzenlemekle görevli.bk. **mikâ'il**

m. 086r/3, 132r/7

mikâ'il -1- Dört büyük melekten biri. Dünya işlerini düzenlemekle görevli. bk. **mikâ'il**

m. 058r/5

muḥammed bin ebū bekir -1- Ebū'l-Kāsım Muhammed b. Ebî Bekr es-Sıddık Abdillâh b. Osmân el-Kureşî et-Teymî. Hz. Ebū Bekir'in oğlu, Mısır valisi.

m.+in 067r/01

muḥammed-i ekberü'l-yemenî -1- Evliyânın büyüklerinden Abdullah bin Abdurrahmân bin Osman bin el-Mu'terid

Ebū Muhammed.

m.+niş 073v/02

muḥammedü'l-muştafâ -12- Hz. Muhammed.

m. 006r/10-11, 027v/06, 028v/02, 033r/06,

039v/05, 059v/08-09, 087r/10, 139r/01

m.+niş 042r/07

m.+ya 080v/10-11, 092v/01-02, 118v/04

muḥsin bin 'osmân-1-Şed bağlananlardan biridir. Hamamcılar silsilesinin başındaki kişidir.

m.+in 069v/1- 070r/01

murtaza-yı 'alî -2- Hz Ali.

m.+nin 120v/03-04

m.+nişdir 094r/01

mūsâ -4- [Tr] Hz. Musa.

m. 033r/2, 138v/8

m. aleyhi's-selâma 059r/10

m. kelîmullâh 086r/7

naşır bin ‘abdullāh -1- Şed bağlananlardan biridir. Kuyumcular silsilesinin başındaki kişidir.

n.+119 072v/07

naşır bin ‘abdullāh hayyām -1- Şed bağlananlardan biridir. Çadırcılar silsilesinin başındaki kişidir.

n.+119 074r/07-08

naşır-ı hāşim-i baġdādī -1- Şed bağlananlardan biridir. Saraçlar silsilesinin başındaki kişidir.

n.+ni9 073v/6

naşır-ı hindī -1- Şed bağlananlardan biridir. Süpürgeciler silsilesinin başındaki kişidir.

n.+ni9 074r/11

naşrullāh bin semmāk -1- Şed bağlananlardan biridir. Balıkçılar silsilesinin başındaki kişidir.

n.+119 074v/09

nemrūd -1- Zālīm ve gaddar biri olarak tanınmış ve Allaha karşı kibir ve isyan ile büyüklük taslamış kral.

n. 106r/8

nūḥ -11- Hz. Nuh.

n. 057r/7, 057v/9, 143r/6

ḥazreti n. 011v/6

n. aleyhi’s-selām 057r/1, 057v/1, 118r/11

n. aleyhi’s-selāma 056v/10

n. neciyullāh 086r/5

n.+ a 057r/11, 057v/9

nu‘mān -2- Hanefī mezhebinin imamı, İmam-ı Azam olarak bilinen Numan bin Sabit.

imām ebu ḥanīfe-i el-kūfī n. bin sābid 006v/4

n.+ dur 039r/6

nūşü’r-revān -1- İnan'ın Sasani sülâlesine mensup bir hükümdar.

n.+dır 039r/10-11

‘osmān -3- Hz. Osman.

‘o. 086v/1

ḥazreti ‘o. zi’n-nüreyn 011r/4

‘o.+ ı 062v/10

‘ömer bin ḥaddā‘ī -1-Şed bağlananlardan biridir. Çavuşlar silsilesinin başındaki kişidir.

‘ö.+niņ 074v/06

‘ömer bin naşırü’l-vettâ mışrî -1-Şed bağlananlardan biridir. Kirişçiler silsilesinin başındaki kişidir.

‘ö.+niņ 076r/1

‘ömer bin zamîri-1-Şed bağlananlardan biridir. Hz. Muhammed’in peyki (Haber ve mektup getirip götürren) idi. Peykler silsilesinin başındaki kişidir.

‘ö.+nin 064v/11

‘ömerü’l-fârûk-1- Hz. Ömer.

hâzreti ‘ö. 011r/02-03

rukiyye -1- [A.] Hz. Muhammed’in kızı.

r. 040r/5

sa‘idü’l-bādî’-1- Şed bağlananlardan biridir. Keçeciler silsilesinin başındaki kişidir.

s.+ niņ 071r/6

sa‘id bin ‘ubeyde-i hârzecî-1-Şed bağlananlardan biridir. Tacirler silsilesinin başındaki kişidir.

s.+niņ 073r/10

selmân-ı fârisî -3- İslâmiyet’i kabul eden

İran asıllı ilk sahâbî. bk. **selmân-ı fârisî bālād, selmân-ü farîs, selmân-ü pāk**

ye 64v/06, 078r/03, 088v/03

s.+nin 064v/03, 116v/07

selmân-ı fârisî bālād -2- İslâmiyet’i kabul eden İran asıllı ilk sahâbî. bk. **selmân-ı fârisî, selmân-ü farîs, selmân-ü pāk**

s.+a 087v/11- 088r/01

selmân-ı kûfî -1- Şed bağlananlardan biridir.Sakâ(su dağıtıcı)lar silsilesinin başındaki kişidir.

s.+nin 069v/05

selmân-ü farîs -1- İslâmiyet’i kabul eden İran asıllı ilk sahâbî. **selmân-ı fârisî , selmân-ı fârisî bālād, selmân-ü pāk**

s.+e 119r/07-08

selmân-ü pāk -10- İslâmiyet’i kabul eden İran asıllı ilk sahâbî. **selmân-ı fârisî , selmân-ı fârisî bālād, selmân-ü farîs**

s. 080v/09, 092r/11, 108v/03

s.+a 068r/06, 116r/07, 118v/09, 125r/11

s.+dan 098r/03-04, 102r/08

s.+ııı 125r/06

semiyyā -1- semiyyā ifadesi “benzer” ve “eş” anlamına gelmektedir ve burada Yahyā'nın dindarlığı ve takvasının eşsizliği kastedilmektedir.

s. aleyhi's-selām 058v/10

seyid vaqqāş -1- Sa'îd bin Vakkas. Hz. Peygamber'in, kendilerine Cennetlik olduklarını müjdelediği sahabelerden biridir. İslamiyeti kabul edenlerin yedincisidir.

s.+ııı 075v/03

şuhā'il -1- Melek.

ş. 131v/11

şuheyb rûmî -1- Ebû Yahyâ Süheyb bin Sinân bin Mâlik er-Reb'î et Temrî. Sahabilerden bir zât.

ş.+nin 065v/09-10

şulţân-âhî evrân -1- Ahîlik teşkilâtının Anadolu'daki kurucularından ve debbâğ esnafının pîri.

ş. 087r/01

süleymân -4- Hz. Süleyman.

s. 069r/9

s.+ a 085v/6, 085v/7

s.+ sını 085v/8

şeyh ebübekir -1- fütüvvet sahibi bir âlim.

ş. rahmetullâhi 149v/08

şeyh hârit -1- [?] ?

h. 150r/2

şeyh muhammed ekberü'l-yemenî -1- Evliyânın büyüklerinden Abdullah bin Abdurrahmân bin Osman bin el-Mu'terid Ebû Muhammed. bk. **muhammed ekberü'l-yemenî, şeyh muhammedü'l-yemenî**

ş. 086v/11

şeyh muhammedü'l-yemenî -1- Evliyânın büyüklerinden Abdullah bin Abdurrahmân bin Osman bin el-Mu'terid Ebû Muhammed. bk. **muhammed ekberü'l-yemenî, şeyh-muhammed ekberü'l-yemenî**

ş. 086v/11

ş.+dür 091v/02

şeyhü'l-hâcî 'ali mekki -1- ?

ş.+ye 119r/09

**şeyhü'l-hâcî ismâ'îlani'l-hulefâ'i's-şeyh
sa'düddîn el-cibâvî eş-şeybânî -1-**
şeyh sa'düddîn el-cibâvî eş-şeybânî
halifelerinden şeyhü'l-hâcî ismâ'îl.

ş. 130v/05-09

**şit -25- [A.] Şit Peygamber. bk.
şitü'n-nebî**

ş. 056v/6, 140r/9, 140v/3, 141r/1,
142v/2, 142v/5, 142v/6, 142v/8,
143r/6, 143r/8, 143v/2, 143v/6,
143v/8, 144r/3, 144r/6, 144v/9

ş. aleyhi's-selâma 033r/7, 056v/7

ş. nebî 140r/6

ş. nebîye 141v/7

ş. nebiyullâh 145v/3

ş. nebiyullâh 086r/4

ş. peygambere 141r/3

ş.+ den 143r/4

ş.+ e 144v/1

ş.ü'n- nebî 107v/1

şitü'n-nebî -1- Şit Peygamber. bk. şit

ş. 107v/01

şu'ayib -1- [A.] Şuayb Peygamber.

ş. aleyhi's- selâma 058v/8

talüb -1- Bir peygamber adı.

ş. aleyhi's-selâma 059v/3

'ubeyde-i mişrî -1- Şed
bağlananlardan biridir. Dellâllar (çığırtkan,
saticı, tellal) silsilesi ona çıkar.

'u.+nin 069v/08

'ukeyl -1- -1- Şed bağlananlardan
biridir. Hafızlar silsilesinin başındaki
kişidir.

'u.+ in 071r/9

'ummâr bin yâsîr -1- Şed
bağlananlardan biridir. Pamukçular
silsilesinin başındaki kişidir.

'u.+in 073v/09

'umrân bin 'âmirü'l-ferâ -1- Şed
bağlananlardan biridir. Çürükçüler,
hurdacılar silsilesinin başındaki kişidir.

'u.+nin 071r/03

'umrân bin berberî -1- Şed
bağlananlardan biridir. Ekmekçiler
silsilesinin başındaki kişidir.

'u.+nin 068v/09

'umrân bin ceddü'l-ḥasan -2- Sahabi.
Çulhacılar silsilesinin başındaki kişidir.

- ‘u. 144v/11
- ‘u.+nn068v/04
- ümmü gülşüm** -1- Hz. Muhammed’in kızı.
- ü.+dür 040r/6
- üstād-ı beşir kirmāni** -1- ?
- ü.+ye 119v/01
- üstād-ı çerkes derbendi** -1- ?
- ü.+ye 119v/06
- üstād-ı habīb-i mışrī**-1- ?
- ü.+ye 119v/07-08
- üstād-ı hācī kalenderī** -1- ?
- ü.+ye 120r/05-06
- üstād-ı hāfız hārzemī** -1- ?
- ü.+ye 120r/04
- üstād-ı hasan-ı murāḳḳī** -1- ?
- ü.+ye 120r/01
- üstād-ı hürrem-i sebz-i vārī**-1- ?
- ü.+ye 120r/07-08
- üstād-ı hüsameddīn tibrīzi** -1- ?
- ü.+ye 119v/10-11
- üstād-ı kızıl şulṭāni** -1- ?
- ü.+ye 119v/02-03
- üstād-ı kuṭb** -1- ?
- ü.+a 120r/11
- üstād-ı kuṭbüddīn şadri** -1- ?
- ü.+ye 120r/08-09
- üstād-ı maḥmūd-u kerḫī** -1- ?
- ü.+ye 119v/09
- üstād-ı peldegi** -1-
- ü.+ye 120r/10
- üstād-ı pīr mezīd demḡāni** -1- ?
- ü.+ye 120r/02-03
- üstād-ı yūsuf murāḳī** -1- ?
- ü.+ye 119v/04-05
- yūnus** -1- Yunus Peygamber.
- y. aleyhi’s- selām 059r/5
- yūsuf perī** -1- Şed bağlananlardan

biridir. Semerciler, palancılar silsilesinin başındaki

kişidir.

y.+nin 067v/01

zâhid-i kıttâ -1- Şed bağlananlardan biridir. Hallâclar (Yüncüler) silsilesinin başındaki

kişidir.

z.nın 070v/08

zeyneb-1- Hz. Muhammed'in dört kızından biri.

z. 040r/5

zünnûn-u mısrî -1- Zünnûn Ebü'l-Feyz Sevbân b. İbrâhîm el-Mısrî el-İhmîmî (ö. 245/859?). İlk dönem sûfilerinden.

z.+nin 065v/05

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

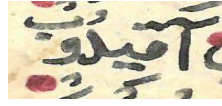
14-16. yüzyıllarda Anadolu halkı arasında bir gelenek haline gelen ve yüzyıllar geçtikçe gelişip yaygınlaşan ilmihâl, bu alanlarla ilgilenen âlimler vasıtasıyla dergâh, dernek veya ocak gibi ilgili kurumlarda usta-çırak ilişkisi ile yaygınlık kazanmıştır. Dolayısıyla kimi müellifler de bildiklerini daha fazla kesime aktarabilmek adına konu ile ilgili çeşitli eserler kaleme almışlardır. Elimizdeki eser Eski Anadolu Türkçesi'nde döneminde oldukça yaygın olan ilmihâlin konu edindiği bir eserdir. Eserde verilen sure, ayet veya duaların ardından işlenen konuların her biri çeşitli meselelerle pekiştirilerek ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Böylece her bir konuya dönem halkının açıkça anlayabileceği bir açıklık getirilmiştir.

Eserde çoğunlukla yazıldığı dönemde kullanılan günlük dildeki Türkçe sözcükler kullanılırken bazı yerlerde Arapça veya Farsça terimler kullanılmış fakat hemen ardından bu terimler yine Türkçe sözcüklerle müellif tarafından meselelerle pekiştirilerek açıklanmıştır. Ayrıca eserde Yunanca(gümrük, kutu, küfe, lu'b, peksimat, vb.) ve Rusça kökenli alıntı (Rusçadan Kazakaçaya geçmiş bir sözcük) birtakım sözcüklerin kullanılması da dikkate değer bir durumdur. Eserde çok olmamakla birlikte Eski Türkçe eskicil sözcüklerin kullanılması eseri söz varlığı bakımından dönemin diğer ilmihâllerinden ayrıcalıklı kılmaktadır. Eser hacimli olmasa da kullanılan dinî terminolojisi bakımından özellikli bir söz varlığına sahiptir.

Ercilasun'un Arap harfli tarihî metinlerin zaman ve yer tespiti üzerine yaptığı çalışma(Ercilasun, 2019:1-9) göz önünde bulundurularak eser imlâ, ses ve şekil bilgisi bakımından incelendiğinde;

- Sözcüklerin çoğunlukla düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymaması,

ağıdub

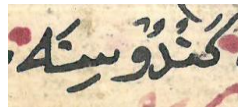
26r/4-7[yüzünü baş kıllı bitdiği yerden çene altından ve kulaklarının yumuşaklığından şuyı ağıdub yumağdır.]

bilürsîñ

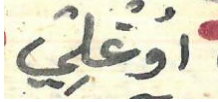

4r/6-7[mesele haq sübhâne vü te'âlâ'yı nice *bilürsîñ*]

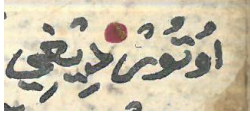
kendüsine

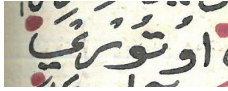

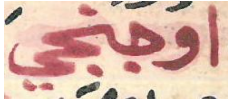
37r/6-11[su'âl itseler dîñ ve millet nedir cevâb vir ki dîñ ve millet birdir ikisi de hâzreti muhammed 'aleyhi's-selâm haq te'âlâdan getürdigidür ki *kendüsine* dîñ ve millet dirler]

ođlı 58r/1-2[ve ođlundan *ođlı* ibrahim ĥalıł yetiřdi..]

olduğına 25r/5-6[allāhü te‘ālā’nın tağdiriyle ve ĥulların iĥtiyārı ile olduğına inandım]

oturduğı 19v/2-5[mes’ele bir kimse teĥeyyātta *oturduğı* zamān parmağların bir miđdār aĥuđ ĥoya ibrahim ĥalebı’de yazar.]

ötüri 18r/7-11[mes’ele bir kimse namāz ĥıllar-iken anası veya babası ĥađırsa ĥaber virmeye ve eger yardımđan *ötüri* ĥađırır-ise ĥaber vire dimişler. fetāva-i bezzāziyye’de meştürdur.]

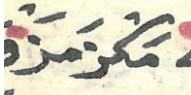
üçünci 26r/9[*üçünci* başının dört bölükde bir bölükine meş itmekdir.]

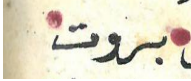
- Söz başı /b-/>/m-/ değişmesinde hem /b-/ hem de /m-/ seslerinin kullanılması,

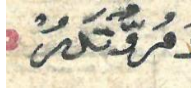
ben 142r/3-5[ve bir ‘abātođı diyicek *ben* neyle toğuyayım ālāt yoğdur didi.]

men 49r/10-49v/3 [şol *men* ki namāzda eken eger ĥaşden ve eger sehven namāzın zikir olunan farzlardan birin terk itse namāzı fāsıd olur]

beḡzemez 5r/1 [cemi‘ eşyā kim vardur yaradılmış hic biri birine *beḡzemez*]

meḡzemez 3v/11-4v/1 [bı-mişāl bı-zevāl niteliksiz hiç bir nesneye *meḡzemez*.]

bürüvvet 91r/5 [ت қорқу. م kerem. *bürüvvet*]

mürüvvedür 148r/4 [hidāyet ve *mürüvvedür*]

- Zamir n’sinin kullanılması,

göḡli 91r/8-9 [fütüvvet bir ağacdur yigidüñ *göḡli* tahtında bite]

beliḡe 61v/9 [beliḡe kuşadayım didi]

taşuḡ 111v/1-3 [evvelā bilgil kim *taşuḡ* ve usturānın ve dellāklık farzını ve sünnetini ve ‘ilimlerini beyān idelüm.]

- nazal n(ḡ) eserde çoḡunlukla kullanılmasına karşım kimi sözcüklerde kullanımı konusunda tutarsızlık olması,

aḡa 65r/3-4 [cemi‘ peykleriñ silsilesi *aḡa* çıkar.]

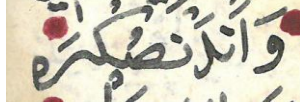
anlar

32v/3-4[ve anlar nürdan halk

olmuşdur yemezler ve içmezler]

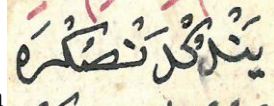
andan-şoḡra

58v/8-9[ve andan şoḡra şu‘ayib

‘aleyhi’s-selāma geldi.]

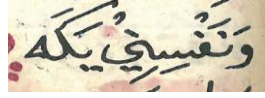
yendükden şoḡra

144r/6-9[ta‘ām yendükdenşoḡra şit

yerinden tūru gelüb tekbir ve tehlil ile ādemün başına amāme ve қаftāni geydürdi]

nefsini yeḡe

150v/9-10[zinākılmaya ve nefsin

yeḡe]

- Yinelme hal ekinin bir sözcükte /+kA/ şeklinde kullanılması,

başka çıkarmak

090v/4-7[ve eger üstād şākirdi

başka çıkarmak dilese lābud gerekdür ki şākirde tevbe virüb bu altı şey’i ta‘līm eyleye ḡaflet olunmaya]

başka çıkdıḡ

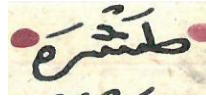

093r/9-093v-6[ve eger su‘āl

itseler ne yerde *başka çıkdıḡ* cevāb vir kim ol erenler anda siz erenler bunda şuffe’i şafāda biiznillāhi te‘ālā siz erenleriḡhuzūrında yeşil kubbenin altında şeyḡ muḡammed çirāḡı dibinde revāne oldum diyesin]

- Yön gösterme hal ekinin /+rA/ şeklinde kullanılması,

taşra

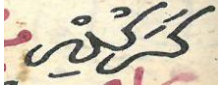

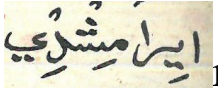
147r/2-5[edeb ve ḡayādan ve bu vaşf

itdügümüzen *taşra* olursa teḡri te‘ālā andan bī-zār olur dimişler]

- Bazı eklerde ünsüz uyumundan kaynaklanan /t/~d/ deḡişiminin eserde bulunmaması,

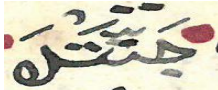
bitdügi 026r/3-7[abdestiñ farzı dördür yüzini baş kılı *bitdügi* yerden çene altından ve kulaqlarının yumuşaklığından suyu akıdub yumaktadır.]

gerekdir 146v/7-9[bu çulhâlıkñod neslinden tağılmışdır ki bunu böyle bilmek *gerekdir*]

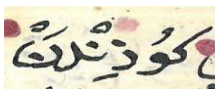
ıramışdı 107v/1-3[...şitü'l-nebi *ıramışdı* ve ibrahim 'aleyhi's-selâm yetmişdi...]

kuşatdıktan sonra 88r/2-4[şeddi kuşatdıktan sonra iline taş ile usturâyı virüb]

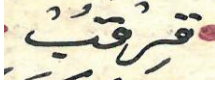
- Bulunma hal ekinin /+dA/ şeklinde; ayrılma hal ekinin de /+dAn/ şekliyle kullanılması,

cennetde 136r/3-11[hâzreti cebrâ'il 'aleyhi's-selâm gelüp ayıtdı kim yâadem haq te'âlâ buyurur kim çift sürüb *cennetde* buyruk şıyub yedüğün buğdâydan eküb ve biçüb ve döküb ve bişürüb ve yetişsin saña ve evlâdlarına tâkıyâmete dek rızqlarıdır]

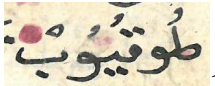
cennetden 140r/1-5[dağı âdem ve havvâ kim *cennetden* çıkdı ve 'uryân idi ve öñünde perdesi incir yaprâğı idi ve elinde panbuk çekirdegi ile bile çıkdı]

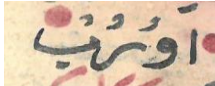
gözinden 134r/11-134v/1[şol deñlü ağladı ki iki *gözinden* kan revân oldu.]

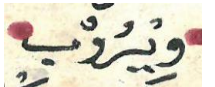
- Zarf fiil eki olan /(X)p/ ekinin sadece /(U)p/ şekliyle kullanılması,

ķırķub **140v/4-10**[pes cebrā'il allāhün emriyle cennete varub daķı bismillāhirrahmānirrahīm diyüb yünġi *ķırķub*ħavvāya ķıķrıķālātın getürübħavvāya gösterüb ħavvā daķı egirdi]

ķomayub **45v/10-46r/3**[pādişāh dġn-i islām'a ķarşu *ķomayub* şer'î emrini tıttub ķılıc ķekmeyüb imāmetine inanub ulularına itā'at itmekdir]

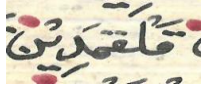
ķoķuyub **143r/6-8**[pes şit *ķoķuyub* tamām eyledikden şonra cebrā'il gelüb ayıtdı]

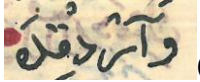
urub **25v/6-10**[niyyet eylemek ikinci iki ellerin pak topraġa *urub* yüzine meş itmekdir üçüncü yine iki ellerin pak topraġa *urub* ķollarına meş itmekdir]

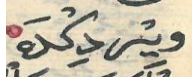
virüb **90v/4-7**[ve eger üstād şākirdi başķa ķıķarmak dilese lābud gerekdür ki şākirde tevbe *virüb* bu altı şey'i ta'lim eyleye ġaflet olunmaya]

- /-mAdIn/ zarf-fiil ekinin yanında /-dıkda/ ekinin kullanılması,

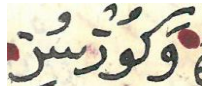
didikde **137r/1-9**[ol buġdāy ķandadır bilmezim. diyıķek amma emre muţı'yem didikde cebrā'il ġazreti 'izzet'e varub ādemün cevābın ġaķķ'a 'arz idüp ġaķ te'ālā buyurdu kim var cennetden bir ķift ķızıl öküz ve bir ķift aġ inek ve şabān demüri ve tıbā aġacından öġendire]

kalğmadın **053v/1-4**[anıñla tekbir idüb başlaya bākı kalanı şonra meyyit yerinden *kalğmadın* tamām ideler]

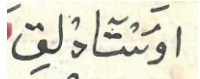
vardıkda **003v/1-4**[ve dahı bir kimse şart-ı imānı ve islāmı bilmese āhirete *vardıkda* üç kişiye kaçı berk-‘azāb olur dimişler]

virdekde **014v/2-9**[eger bir kimse imām ile ma‘an üç rek‘atı kılssa imām selām *virdekde* ol kimse bir rek‘atı kılmağa kalsa ol kimse fātihayı veya zamm-ı sūreyi unudub selām virdekden şonra haatırına gelse sehiv secde lāzım olur ibrahīm-i halebı’de mestūrdur]

- Yapım eklerinden /+Ug/, /+IUg/, /+IUk)/, /sUz/ şeklinde yuvarlak yapılarının da bulunması,

gözsüz **130r/2-5**[bu kâ‘ide üzerine tutmazsa haq te‘ālā’nın hışmına giriftār olur ve kıyāmet güninde yüzi kara ve *gözsüz*kopar]

kulluğında **043r/2-7**[ve eger su‘āl itseler haqıkat nedir ve neye dirler cevāb vir ki teñri te‘ālā’yı birledikden şonra *kulluğında*içini tarıkat ile ve tışını şeri‘at ile bezenmekdir]

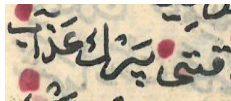
üstādlık **129r/2-4**[*üstādlık* isnāddır ve pır-i perverlik yokdur ve şākirdi revāne eylemek yokdur]

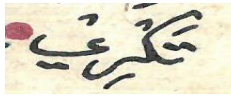
- Eski Türkçe sözcüklerin varlığını koruması,

ayruq **135r/9-11**[nazar idesin ki tā ki *ayruq* bi fermān olub buyruq şımayasın ve ‘āsi olmayasın.]

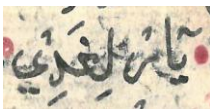
kanğı 050v/2-3[*kanğı* mezhebden isen mezhebini ve ‘ibâdetini uydurmağdur.]

kanğı 147r/6-7[*pes* imdi *kanğı* yigitde kim bu yedi harfuñ beyânı vâki‘dir.]

katı perk 12r/8-10[cevâb vir ki ol kıyâmet güninde kâfirlere *katı perk*⁷⁷ ‘azâb iderler.]

teñri 43r/1[*teñri* te‘âlâ’yı bir bilüb birlemektir.]

urub 25v/6-10[niyyet eylemek ikinci iki ellerin pak toprağa *urub* yüzine mesh itmektir üçüncü yine iki ellerin pak toprağa *urub* kollarına mesh itmektir]

yarlığadı 107v/8[düzdiler ve dahı haq te‘âlâ ol şac berekâtına ol melekleri *yarlığadı* didi.]

gibi fonetik, morfolojik ve semantik çerçevede sahip olduğu karakteristik özelliklerden dolayı eserin Oğuzca özelliklerinin yanı sıra Kıpçak özellikleri de taşıdığı görülür.

Çağatay Türkçesi üzerine mühim çalışmaları olan Janos Eckmann, Çağatay Türkçesindeki bu uyumsuzlukları birtakım nedenlere bağlamaktadır. Bunlardan ilki Arapça ve Farsçadan alınan sözcüklere kalın ünlülü eklerin getirilmesini bu dillerde bu sözcüklerin kalın ünlüyle telaffuz edilmesine bağlamaktadır ve bu durumu normal görmektedir. Türkçe sözcüklerde görülen uyumsuzlukların ise klasik devirde yazılan yazmalarda nispeten seyrek olduğunu ve bunların müellif hatasından ibaret olduğunu öne sürmektedir (Eckmann’dan akt. Yavi: 2019: 98).

- Her ne olursa olsun elimizde bulunan yazma nüsha, dini terminoloji bakımından geniş bir yelpazeye sahip olması, içerdiği konuların her birini örneklerle açıklaması, eserde

bulunan Eski Türkçe sözcüklerin varlığını koruması ve Doğu Türkçesi dil özellikleri de taşımalarının yanında fonetik ve morfolojik özelliklerini yansıtması bakımından da dikkate değer bir yazmadır ve Türk din tarihî açısından özellik arz etmektedir. Yazma, döneminin diğer ilmihâllerinden söz varlığı ve dillik özellikleri bakımından farklıdır. Bu da yazmayı dil tarihî açısından önemli, farklı ve ayrıcalıklı kılmaktadır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, G. (1996). *İmâdu'l-İslâm İnceleme-Metin-Dizin*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Ahatlı,E. (2007). “Radiyallahu Anh”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 34, 386-387.
- Akdemir, Y. ve Kaya, İ. H. (2019). “Eski Anadolu Türkçesinde Birleşik Fiiller Üzerine”, *Jurnal of Social and Humanities Science Research*, 6(37), 1434-1456.
- Akın, B. (2020). “Alevilikte “Niyaz” Kavramı Ve Niyaz Merkezli Ritüeller”, *TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, Bolu,8(22), 98-116.
- Alan, F. (2018). *Meryem Suresi Tefsiri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Albayrak, A. (2015). “Alevi-Bektaşî Ritüelleri ve Temel Kurumlarından Hareketle Sosyal Bütünleşme”. *Sufî Araştırmaları*, 6(12): 21-36.
- Algar, H. (2010). “Şed”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 38, 405-406.
- Anadol, C. (2001). *Türk-İslam Medeniyetinde Ahilik Kültürü ve Fütüvvetnâmeler II. baskı*. Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yay., Ankara.
- Arpağuş, H. K. (2000). “İlmihal”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 22, 139-141.
- Arpağuş, H. K. (2002). “Bir Telif Türü Olarak İlmihal Tarihî Geçmişi ve Fonksiyonu”. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 0(22), 25-56.
- Aslan, Ü. (2011). *14-16. yy. Çağatay ve Azeri Edebiyatı*. Kriter Yay., İstanbul.
- Atalay, B. (1970). *Abuşka Lûgatı veya Çağatay Sözlüğü*. Ayyıldız Matbaası, Ankara.
- Avcı, C. (2002). “Kûfe”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 26, 339-342.
- Ayazlı, Ö. (2012). *Altun Yaruk Sudur VI. Kitap: Karşılaştırmalı Metin Yayını*. TDK Yay., İstanbul.
- Aydemir, M. (2019). “Osmanlı Küçük İşletme Grupları Olarak Ahilik: Tarihsel Bir Değerlendirme”, *Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 20(2), 230-247.
- Aydınlı, O. (2010). “Bektâşî Fütüvvetnâmelerinde Mezhebî Unsurlar”. *I. Uluslararası Hacı Bektâş Velî Sempozyumu*, 07-09 Mayıs 2010, Çorum, II, 644-649.
- Aytekin, M. (2018). *Rabguzi'nin Kısasu'l-Enbiya'sı (Leningrad nüshası/146-279) İnceleme-metin-dizin*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ayverdi, İ. (2008). *Asırlar Boyu Târihî Seyri İçinde Misalli Büyük Türkçe Sözlük*. Kubbealtı Lugatı, İstanbul.

- Baltacı, C. (1993). “Osmanlı Eğitim Sistemi”. *Osmanlı Ansiklopedisi*. Yeni Türkiye Yay., Ankara, 11, 9-15.
- Bauman, R. (2005). “Halkbilimi’nin Farklı Kimliği ve Sosyal Tabanı”, (çev. F. Çotra), *Milli Folklor Dergisi*, 17(65), 152-159.
- Bekki, S. ve Yalçın, E. (2019). “Bazı Fütüvvetnâmeler ve Şecerenâmeler Işığında Hz. Ali”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, 0(90), 25-46.
- Bîbî, İ. (1956), *El-Evâmirü'l-Alâiyye fi'l-Umûri'l-Alâiyye*, (çev. S. Erzi). TTK Yay., Ankara.
- Bilgin, O.(1992). *Şeyh Eşref B. Ahmed- Fütüvvet-nâme*. Yıldızlar Matbaası.İstanbul.
- Caferoğlu, A. (2015). *Eski Uygur Türkçesi Sözlüğü*. TDK Yay., Ankara.
- Caferoğlu, A. (2015). *Türk Dili Tarihi I-II*. Altınordu Yay., Ankara.
- Clauson, S. G. (1972). *An Etymological Dictionary of PreThirteenth Century Turkish*. Oxford University Press, Oxford.
- Çağbayır, Y. (2007). *Ötüken Türkçe Sözlük*. Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Çakan, İ. L. (1988). “Abdullah b. Büdeyl”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 1, 89.
- Çanga, M. (1999). *Kur'an-ı Kerim Lugatı*. Timaş Yay., İstanbul.
- Çelebi, İ. (2009). “Sıfat”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 37, 100-106.
- Çelik, Ö.F. (2018). *XVII. Yüzyıl Osmanlı Merkez Ve Taşrasında Fetva “Kitabu’s-Siyer Örneği”*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Darıverenli, A. U. (1939). “Sanatkârların Pirleri”, *İnanç*, 32(33), 21-23.
- Demir, A. (2002). “Fütüvvet Teşkilatının Kökeni, Teşekkülü Ve Türkiye Selçuklularındaki Durumu”. *Türkler Ansiklopedisi*. Yeni Türkiye Yay., Ankara.
- Demiral, A. (2012). *Harezmi Türkçesinde Birleşik Fiiller*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır.
- Derman, M. U. (1988). “Âhar”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 1, 485.
- Deveci, S. (2021). “Ahilik Teşkilatı ve Esnaf Zümreleri”, *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5, 54-87.
- Devellioğlu, F. (2004). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Aydın Kitabevi, Ankara.
- Dilaçar, A. (2016). *Kutadgu Bilig İncelemesi*. TDK Yay., Ankara.
- Duymaz, A. ve Şahin, H. İ. (2010). “Meslek Folkloru Kapsamında Geleneksel Mesleklerdeki Pir İnancı Ve Hikâyeleri Üzerine Bir Değerlendirme”, *Milli Folklor Dergisi*, 22(87), 101-112.
- Eker, Ö. (2015). *Kutadgu Bilig dizini*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

- Eker, Ö. ve Kök, A. (2019). “Kültürel Dil Bilim Bağlamında Kutadgu Bilig Metaforları”, *Akdeniz Üniversitesi İnsani Bilimler Dergisi*, 9(2), 225-242.
- Eraslan, K. (2012). *Eski Uygur Türkçesi Grameri*. TDK Yay., Ankara.
- Ercilasun, A. B. ve Akkoyunlu, Z. (2018). *Kâşgarlı Mahmud - Dîvânu Lugâti't-Türk (Giriş - Metin - Çeviri - Notlar - Dizin)*. TDK Yay., Ankara.
- Ercilasun, Ahmet B.(2019).”Arap Harfli Türkçe Tarihî Metinlerde Zaman Ve Yer Tespiti- Metinler Nasıl Okunmalı?”. Ankara: Türk Kültürü Araştırma Dergisi.
- Ergin, M. (2004). *Türk Dil Bilgisi*. Bayrak, İstanbul.
- Ergin, M. (2018). *Dede Korkut Kitabı I-II (Giriş - Metin - İndeks - Gramer - Tıpkıbasım)*. TDK Yay., Ankara.
- Ergin, Muharrem (1992). *Edebiyat ve Eğitim Fakültelerinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri için Türk Dil Bilgisi*, Bayrak Yay. İstanbul.
- Erpolat, M. S. (2004). “Dünden Bugüne Ergani’deki Ziyaret Yerleri ve Bu Ziyaret Yerleri İçin Kullanılan Terimler”. *Uluslararası Türk Dünyası İnanç Merkezleri Kongresi Bildirileri*, 23-27 Eylül 2002, Mersin, 515-531.
- Erünsal, İ. E. (2007). “Reddâde”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 34, 515.
- Gabain, A. (1988). *Eski Türkçenin Grameri*, (çev. M. Akalın), TDK Yay., Ankara.
- Gökalp, Y. ve Teber, H. (2016). “Risâle-i Su‘âl-i Hırka, Risâle Der Beyân-ı Kemer ve Risâle-i Der Beyân-ı Post İsimli Bektâşî Metinlerinde Dinî-Tasavvufî Semboller”. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 16(2), 77-91.
- Gölpınarlı, A. (1953). “Burgazi ve ‘Fütüvvetname’si”, *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 15(1-4), İstanbul.
- Gölpınarlı, A. (1956). “Şeyh Seyyid Gaybî oğlu Şeyh Seyyid Hüseyin’in Fütüvvetnamesi”. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 17(1-4), İstanbul.
- Gölpınarlı, A. (2011). *İslam ve Türk İllerinde Fütüvvet Teşkilatı*. İstanbul Ticaret Odası Akademik Yay., İstanbul.
- Gömeç, S. Y. (2012). *Türk Kültürünün Ana Hatları*. Berikan Yay., Ankara.
- Gülsevin, G. (2017). *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*. TDK Yay., Ankara.
- Gülten, Y. ve Yılmaz, H. (2014). *Fütüvvet-nâme-i Kebîr*. Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay., İstanbul.
- Güner, G. (Summer 2010). “Kıpçak Türkçesindeki Meslek Adları Üzerine İçerik Ve Yapı Bakımından Bir Sınıflandırma Denemesi” *Turkish Studies*, 5(3).
- Günşen, A. (2007). “Gizli Dil Açısından Alevilik-Bektaşılık Erkân ve Deyimlerine Bir Bakış”, *Türkoloji Araştırmaları*, 2(2), 328-350.

- Gürel, R. (1992). *Razavi'nin Fütüvvet-namesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güzel, F. (2017). "TTA'daki Bazı Kelimelerin Kökeni Üzerine", *Sosyal Bilimler Dergisi (SOBİDER)*, (16), 157-164.
- Hatiboğlu, İ. (2009). "Selmân-ı Fârisî" *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 36, 441-443.
- Kahraman, H., Bardakoğlu A. ve Apaydın A. (1998). *İlmihal I (İman ve İbadetler)*. TDV Yayınevi, Ankara.
- Kara, M. (1986). "Fütüvvet-Melamet Münasebeti". *XXI. Ahilik Bayramı Sempozyumu*. İstanbul.
- Karaağaç, H. (2013). "İlk Dönem Fütüvvetnâmelerine Göre Ahîliğin İtikâdî Temelleri", *Iğdır Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (2), 41-70.
- Karahan, L. (2018). *Türkçede Söz Dizimi*. Akçağ Yay., Ankara.
- Karamağaralı, B. (1997). "Türk Kültüründe Sanatkar Üzerine", *Erdem (Atatürk Kültür Merkezi Dergisi)*, 9(27), 1153-1160.
- Kaya, E. S. (2007). "Nevâzîl", *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 33, 34-35.
- Keklik, M. (2021). "Razavî Fütüvvet-Nâmesi'nde Peygamberler ve İlk Şed Kuşananlar", *Vankulu Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 0(7), 9-34.
- Kırkıl, H. (2006). "Türk Edebiyatında Manzum İlmihal ve Flklh Kitapları ile Son Devre Ait Manzum Bir İlmihal: Manastırlı Mehmed Rıfat Bey ve Manzum İlmihali", *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, (7), 433-476.
- Korkmaz, Z. (2017). *Türkiye Türkçesi Grameri: Şekil Bilgisi*. TDK Yay., Ankara.
- Kök, A. (2004). *Karahanlı Türkçesi satır-arası Kur'an tercümesi (TİEM 73 1v-235v/2) giriş-inceleme-metin-dizin*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kök, A. (2009). "Türk Dini Tarihine Katkı "Kırımçakça Bir Dua" Üzerine", *Turkish Studies*, 4(8), 1784-1809.
- Kök, A. (2010). "Hakaniye Müelliflerin Eserlerinde Peygamber", *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, (188), 95-101.
- Kök, A. (2014). "Turan Ülküsü-Türklerde Alfabe ve Dil Birliği", *Türk Dünyası Tarih Kültür Dergisi*, (333), 15-21.
- Kök, A. ve Eker, Ö. (2016). "Pîr-i Türkistan'ın Tanıklığında Türkçe Deyimlerin Tarihi İzi". *2016 Hoca Ahmet Yesevi Yılı Anısına Uluslararası Türk Dünyası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Kongresi*, 01-04 Aralık 2016, Ankara, III, 35-54.

- Köksal, F. (2019). *Manzum Fütüvvetnâme (Tarsuslu Dâ'î)*. Türkiye Bilimler Akademisi Yay., Ankara.
- Köprülü, M.F. (1991). *Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu*, TTK Yay., Ankara.
- Kuanışbayev, E. (2006). *Kitâb fi'l-fikh (Giris – Metin – Dizin – Tıpkıbasım)*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.
- Kurt, H. (2004). “Sa’dîliğin Anadolu’ya Gelişi ve Bazı Sa’dî Tekkeleri”, *Harran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 13(13), 85-125.
- Küçük, S. (2014). *Kitâb-ı Güzîde - Akâidü'l-İslâm*, Kesit Yay., İstanbul.
- Maden, F. (2011). “Bektaşilikte Giysi ve Sembol Olarak Tac”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, (60), 65-84.
- Ocak, A.Y. (1996). “Fütüvvetnâme”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 13, 264-265.
- Okumuş, F. (2009). “Setr-i Avret”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 36, 576.
- Okumuş, N. (2007). “Panzehir”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 34, 159-160.
- Öğüt, S. (2009). “Sehiv Secdesi”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 36, 318-319.
- Özdemir, R. (2015). *Ahilikte Peygamber Tasavvuru*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özdirek, R. (2016). “Hukukî İslâmiyye Ve İstılahatı Fıkhiye Kamusu'nun Kaynakları (Fetva Kitapları)”, *Oş Devlet Üniversitesi Araşan Sosyal Bilimler Enstitüsü İlmî Dergisi*, 19(20), 117-144.
- Özel, A. (1990). *Hanefî Fıkıh Âlimleri*, TDV Yay., Ankara.
- Özel, A. (2001). “Kâdîhan”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 24, 121-123.
- Özsaray, M. (2019). “Osmanlı Belgelerinde Kullanılan Tarih Türleri”, *Hazine-i Evrak Arşiv ve Tarih Araştırmaları Dergisi*. 1, 28-41.
- Pekalın, M. Z. (1993). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I-II-III*. Milli Eğitim Bakanlığı Yay., İstanbul.
- Pişkin, H. N. (2019). “İbn Mâce Işığında Hz. Muhammed'in Gazve ve Seriyeleri”, *Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(2), 33-41.
- Saîdûnî, N. (1993). “Cezayir”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 7, 486-489.
- Sarıkaya, M.S. (2008). *Fütüvvetnâme-i Ca'fer-i Sâdık İnceleme-Metin*. Horasan Yay., İstanbul.
- Sarıkaya, M.S. (2010). “Bektaşî ve Alevî Kültürünün Yazılı Kaynaklarından Fütüvvetnameler”. *Anadolu'da Aleviliğin Dünü ve Bugünü*, Sakarya Üniversitesi Yay., Sakarya.
- Sayan, Y. (2004). “Merv”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 29, 223,225.

- Şahin, İ. (1988). “Ahi Evran”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 1, 529-530.
- Tekin, T., Ölmez, M., Ceylan, E., Ölmez, Z. ve Eker, S. (hızl.). (1995). *Türkmence-Türkçe Sözlük*. Simurg Kitapçılık ve Yayıncılık, Ankara.
- Torun Öğretmen, Y. (2017). “Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü Verilerine Göre Ur-/Vur- Fiilinin Deyimleşmiş Birleşik Fiillerdeki Kullanımları”, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 6(3), 1316-1333.
- Türk Dil Kurumu.(2019). *Türkiye’de Halk Ağzından Derleme Sözlüğü(4. Baskı)*. TDK Yay.,Ankara.
- Türk Dil Kurumu.(1995). *Tarama Sözlüğü (3. Baskı)*. TDK Yay.,Ankara.
- Uludağ, S. (1996). “Fütüvvet”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 13, 195-214.
- Uzunpostalcı, M. (1994). “Ebü Hanife” *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 10, 131-138.
- Üstünova, K. (2016). *Kutbe’-d-din İzniki Mukaddime Giriş İnceleme Metin Sözlük (Şahabe’-d-din Kudsi Nüshası)*. Sentez Yay., Bursa.
- Yalçın Akcan, B. (2013). *Eski Anadolu Türkçesi Satır-Arası Kur’an tercümesi (Giriş-Metin-Dizin)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Yaman, A. (2002). “Kuhistâni”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 26, 348.
- Yaşaroğlu, M. K. (2008). “Safer”, *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 35, 450-451.
- Yavi, F. (2019). “Anonim Bir İlmihâl Ve Bu İlmihâlde Geçen Dil Uyumuna Aykırı Örnekler”, *Birey ve Toplum Dergisi*, 9(17), 97-120.
- Yavuz, Y. Ş. (1994). “Delil”. *İslam Ansiklopedisi*. TDV Yay., İstanbul, 9, 138-140.
- Yörükan, Y. Z.(1952). “İslâm İlm-i Hâli”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 1(1), 5-21.
- Zülfikar, H. (2018). *Söz Varlığı, Yazım ve Anlatım Açısından Türkçedeki Gelişmeler*. TDK Yay., Ankara.

İnternet:

- “Etimoloji Türkçe”. <https://www.etimolojiturkce.com> (erişim tarihi: 17.01.2020).
- Akalın, Ş. H., Argunşah, M., Demir, N., Gözaydın, N., Özyetgin, M., Toparlı, R., Zülfikar, H., Tezcan Aksu, B., Gültekin, B., Okkalı, B., Terzi, A., Mete, Ş., Kaya, Ö. ve Tekeli, S. (hızl.), “Güncel Türkçe Sözlük”. <https://sozluk.gov.tr> (erişim tarihi: 16.01.2022)
- Ayverdi, İ., “Kubbealtı Lugatı”. <https://www.lugatim.com> (erişim tarihi: 17.01.2020).

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve SOYADI	Zeynep TOPRAK
EĞİTİM DURUMU	
Mezun Olduğu Lise	Batman Ticaret Meslek Lisesi
Lisans Diploması	Akdeniz Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
İŞ DENEYİMİ	
Stajlar	Gazi Anadolu Lisesi
Projeler	-
Çalıştığı Kurumlar	Üçgen Eğitim Kurumu Nuray ÖZER Eğitim Kurumları
SERTİFİKALAR	
Sertifikalar	2017-2018 Pedagojik Formasyon Sertifikası 2018 Osmanlıca Eğitim Sertifikası 2020 İlk Yardım Sertifikası 2021 TÖMER Sertifikası